

ISABEL ALLENDE

Eva Luna

Și atunci i-a spus Șeherezadei: „ Surioară, Allah să te călăuzească, spune-ne o poveste ca să netreacă noaptea mai ușor...

O mie și una de nopți

1

Mă cheamă Eva, ceea ce înseamnă viață, conform unei cărți pe care a consultat-o mama ca să-mi aleagă numele. M-am născut în ultima odaie a unei case întunecate și am crescut printre mobile vechi, cărți în latină și mumii umane, dar asta n-a reușit să mă facă melancolică, pentru că am venit pe lume purtând în memorie boarea selvei. Tatăl meu, un indian cu ochi chihlimbarii, era din locul în care se unesc o sută de râuri, mirosea a pădure și nu se uita niciodată direct la cer, pentru că el crescuse sub cupola copacilor și lumina i se părea ceva indecent. Consuelo, maică-mea, își petrecuse copilăria într-o regiune vrăjită, unde secole de-a rândul aventurierii căutaseră orașul din aur curat pe care-l văzuseră conchistadorii atunci când s-au aplecat peste prăpastia propriei lor ambiții. A rămas marcată de peisajul acela și a făcut cumva ca să-mi transmită și mie ceva din această amintire.

Misionarii au adunat-o pe Consuelo pe când încă nu știa să meargă, era un fel de lighioană în pielea goală, plină de noroi și rahat, care a venit în patru labe pe puntea debarcaderului precum un lona minuscul vomitat de o balenă de apă dulce. Spălând-o, au constatat neîndoielnic că era fată, ceea ce i-a cam pus în dificultate, dar acum era acolo și nu era cazul s-o arunce în râu, drept care i-au acoperit rușinea cu o cârpă, i-au picurat niște lămâie în ochi ca să-i vindece infecția care îi ținea pleoapele lipite și-au botezat-o cu primul prenume feminin care le-a trecut prin minte. S-au apucat s-o educe fără să se întrebe prea mult despre originea ei și fără multe nazuri, convinși că dacă Pronia Cerească o ținuse în viață până când au găsit-o ei, precis că avea să vegheze și la integritatea ei fizică și spirituală, sau, în cazul cel mai rău, avea s-o ducă la cer împreună cu alți nevinovați. Consuelo a crescut fără un loc fix în ierarhia strictă a Misiunii. Nu era propriu-zis o servitoare, nu era nici de rangul indienilor de la școală, iar când a întrebat care din preoți era tatăl ei a primit o scatoalcă pentru insolență. Mie mi-a spus că fusese abandonată pe o barcă în derivă de către un navigator olandez, dar precis că asta e o legendă pe care a inventat-o mai târziu ca să scape de întrebările mele. Cred că de fapt habar n-avea de părinții ei și de felul în care apăruse acolo.

Misiunea era o mică oază în mijlocul vegetației voluptuoase care crește în hățșuri suprapuse și dese, de la malul apei și până la poalele monumentalelor turnuri geologice care se înalță spre cer ca niște greșeli ale Domnului. Acolo timpul s-a răsucit și distanțele înșală ochiul, făcându-i pe călători să umble în cerc. Aerul e umed și dens, miroase uneori a flori și iarbă, a sudoare de om și a răsufare de animal. Căldura e copleșitoare, nu bate pic de briză răcoroasă, de se coc pietrele și fierbe sângele în vene. Pe înserat, cerul se umple de țânțari fosforescenți a căror pișcătură produce coșmaruri interminabile, noaptea poți auzi limpede murmurul păsărilor, țipetele maimuțelor și tunetul depărtat al cascadelor care se formează în munții înalți și se prăvălesc cu zgomot de război. Clădirea modestă din paie și pământ, cu un turnuleț din bârne încrucișate și un clopot care chema la slujbă, stătea, ca și celelalte colibe, pe piloți îngropați în mâlul unui râu cu ape opalescente ale cărui maluri se pierd în reverberația luminii. Locuințele păreau a pluti în derivă printre canoe silențioase, gunoaie, leșuri de câini și șobolani, inexplicabile flori albe.

Pe Consuelo o vedeai de departe, o distingeai după pletele roșcate ca o pată de foc în verdele etern al naturii. Tovarășii ei de joacă erau niște pui de indian cu pânțe proeminente, un papagal obraznic care recita Tatăl Nostru intercalat cu mășcări și un maimuțoi priponit cu un lanț de piciorul mesei, căruia îi dădea din când în când drumul ca să se ducă în pădure să-și găsească perechea, dar

care se întorcea negreșit și se scărpină de purici în același loc. Pe atunci veneau deja acolo protestanții care împărțeau biblii, predicau împotriva Vaticanului și cărau după ei, pe ploaie sau arșiță, în căruță, pianele în sunetele cărora voiau să-i facă să cânte în ceremonii publice pe convertiți. Întrecerea asta le cerea preoților catolici toată atenția și dăruirea, drept care n-aveau timp să se ocupe de Consuelo, care a supraviețuit arsă de soare, prost hrănită cu yucca și pește, infestată de paraziți, pișcată de țânțari și liberă ca o pasăre. În afară de mâna de ajutor pe care o dădea la treburile casnice și de orele în care asista la slujbe și la clasele de lectură, aritmetică și catehism, nu avea alte obligații umbla în legea ei mirosind florile și alergând după jivine, umplându-și mintea cu imagini, culori și gusturi, cu povești aduse de la graniță și mituri venite pe apele râului. Avea doisprezece ani când l-a cunoscut pe omul cu găini, un portughez pârjolit de traiul sub cerul liber, aspru și uscat pe dinafară, dar plin de râsete pe dinăuntru. Orășaniile lui mergeau peste tot și înghițeau tot ce strălucea în calea lor, după care stăpânul le spinteca gușa cu cuțitul și aduna câteva grăunțe de aur, insuficiente ca să se îmbogățească, dar destul ca să-și hrănească mai departe iluziile. Într-o dimineață, portughezul a văzut-o pe fetița cu piele albă și un incendiu în cap, cu fusta sumeasă și picioarele vârâte în mlaștină și s-a crezut pradă unei crize de friguri intermitente. A scos un șuierat de mirare care a răsunat ca o comandă menită să pună un cal în mișcare. Zgomotul a străbătut aerul, ea a ridicat capul, privirile lor s-au întâlnit și amândoi au zâmbit în același fel. Începând din ziua aceea s-au văzut des, el ca s-o contemple uluit, ea ca să învețe cântece din Portugalia.

— Mergem să adunăm aur, i-a zis el într-o zi.

S-au aflat în pădure până n-au mai văzut clopotnița Misiunii, pe cărări pe care le știa doar el. Toată ziua au căutat găinile, chemându-le cu cucuriguri cocoșești și prinzându-le din zbor printre crengi. În timp ce ea le ținea între genunchi, el le spinteca gușa cu o tăietură precisă și-și vâra degetele înăuntru ca să scoată pepitele. Cele care au scăpat cu viață au fost cusute la loc cu ac și ață ca să slujească pe mai departe, celelalte au fost aruncate într-un sac pentru a fi vândute în sat sau pentru a fi mâncate, iar penele le-au pus pe foc, pentru că aduceau ghinion și puteau răspândi țâfna. Pe înserat, Consuelo s-a întors ciufulită, mulțumită și plină de sânge. Și-a luat rămas-bun de la prietenul ei, s-a cățărat pe scara care ducea la terasă și-a dat cu nasul de sandalele puturoase ale celor doi călugări din Extremadura care o așteptau cu brațele încrucișate și mutre extrem de scârbite.

— E timpul să pleci la oraș, i-au spus.

Degeaba a protestat. Nu i-au dat voie să-și ia cu ea maimuțoiul și papagalul, doi companioni deloc potriviți pentru viața cea nouă care o aștepta. Au dus-o împreună cu cinci fete indigene, legate toate de glezne ca să nu sară din pirogă și să se facă nevăzute pe râu. Portughezul și-a luat la revedere de la Consuelo de departe, cu o privire lungă, lăsându-i ca amintire o bucățică de aur de forma unei măsele, găurită și prinsă de un șnur. Avea s-o poarte la gât aproape toată viața, până să-l găsească pe cel căruia să i-o dăruiască în chip de zălog de dragoste. Așa a văzut-o pentru ultima oară: purtând șorțul de percal decolorat și o pălărie de paie care îi cădea peste urechi, desculță și tristă, făcându-i un gest de adio.

Călătoria a început cu barca pe afluenții fluviului care străbăteau un peisaj demential, apoi a continuat cu catării traversând podișuri abrupte unde noaptea îți înghețau până și gândurile, în fine cu camioanele de-a lungul câmpiilor umede, pădurilor de bananieri sălbatici și ananași pitici, pe drumuri de sare și nisip, numai că nimic din toate astea n-a mirat-o, căci cine a deschis ochii pe pământul cel mai halucinant din lume își pierde capacitatea de a mai fi uimit. Pe drum a plâns toate lacrimile din ea, nemaipăstrând nimic pentru vreo tristețe de mai târziu. Odată plânsul epuizat, a închis gura, hotărâtă s-o mai deschidă de-acum înainte doar pentru răspunsuri indispensabile. Au ajuns în capitală după câteva zile și călugării le-au dus pe fătucile speriate la mănăstirea Măicuțelor Carității; o călugăriță a deschis poarta de fier cu o cheie de temnicer și le-a condus într-un patio vast și umbros, înconjurat de coridoare și cu o fântână îmbrăcată în faianță colorată în mijloc, din care beau porumbei, sturzi și colibri. Fete în uniforme cenușii erau așezate în cerc și coseau plăpumi cu niște ace curbate sau împleteau coșuri de răchită.

— în rugăciune și muncă veți găsi alinare pentru păcatele voastre. Nu cei sănătoși au nevoie de doctor, ci cei bolnavi. Mai mare e bucuria păstorului când găsește oița rătăcită decât în fața întregii turme. Cuvântul Domnului, lăudat fie numele Său, Amin cam așa ceva a recitat măicuța cu mâinile ascunse sub faldurile rasei.

Consuelo n-a priceput nimic din perorația ei și nici nu i-a dat atenție, era extenuată și copleșită de senzația de închis. Nu se găsisese niciodată între ziduri: privind în sus și văzând cerul redus la un patruleter a avut impresia că moare sufocată. Când au despărțit-o de tovarășele ei de drum și au dus-o la maica stareță nu și-a imaginat că motivul era culoarea pielii și a ochilor. Măicuțele nu primiseră de mult o făptură ca ea, doar fete din rase amestecate, provenite din cartierele cele mai sărace sau indience aduse de misionari cu forța.

— Cine sunt părinții tăi ?

— Nu știu.

— Când te-ai născut ?

— În anul cometei.

Încă de pe atunci Consuelo suplinea prin expresii poetice lacunele de informație. De cum auzise vorbindu-se prima dată de cometă, se hotărâse să o adopte ca dată a nașterii

ei. În copilărie cineva i-a spus că atunci lumea așteptase minunea cerească cuprinsă de teroare, se zicea că avea să vină ca un dragon de foc, că intrând în contact cu atmosfera terestră coada ei avea să învâluie planeta în gaze otrăvitoare și o dogoare de lavă topită avea să termine orice formă de viață. Unii s-au sinucis ca să nu piară pârjoliți, alții au preferat să petreacă în chefuri, beții și amor până în ultima clipă. Până și Binefăcătorul a fost impresionat văzând cerul care se făcuse verde și aflând că sub influența cometei părul mulatrilor se descrețea, iar cel al chinezilor se încrețea și a poruncit să fie eliberați câțiva dintre oponenții săi care zăceau de atâta timp în închisoare, că uitaseră și cum arată lumina zilei, deși unii păstrasera intact germenul revoltei și erau gata să-l lase moștenire generațiilor viitoare. Consuelo a fost sedusă de ideea de a se fi născut în mijlocul spaimei generale, cu toate că se zvonea că cei născuți în momentul acela aveau să fie niște pocitanii, părere care a persistat ani de zile după ce cometa a dispărut ca un bulgăre de zăpadă și pulbere stelară.

— Mai întâi și mai întâi trebuie să scăpăm de coada asta a lui Satana, a decis maica stareță, apucând cu ambele mâini pletele de aramă strălucitoare care cădeau pe spatetele noii interne.

A dat ordin să fie tunsă și spălată pe cap cu un amestec de leșie și Aureolina Onirem contra păduchilor și pentru a atenua culoarea cea insolentă, ocazie cu care i-a căzut jumătate din păr iar restul a căpătat o nuanță argiloasă, mai potrivită cu temperamentul și scopurile instituției religioase decât cea a originalei coame înflăcărare.

În locul acela Consuelo a petrecut trei ani de frig fizic și spiritual, însingurată și încăpățânată, neputând crede că soarele palid care lumina curtea era același care dogorea selva în care-și lăsase căminul. Acolo nu pătrundea zarva profană nici prosperitatea națională, începută în momentul în care cineva a săpat un puț și-n loc de apă a țâșnit un șuvoi negru, gros și puturos ca scârna de dinosaur. Patria stătea pe o mare de petrol. Asta a mai înviorat puțin somnolența dictaturii: averea tiranului și a familiei sale a sporit atât de mult că a mai rămas ceva și pentru ceilalți. În orașe au apărut unele modernizări, iar pe câmpurile petrolifere contactul cu șefii de echipă veniți din nord a zguduit vechile tradiții și o briză de modernism a scurtat fustele femeilor, dar la mănăstirea Măicuțelor Carității toate astea nu însemnau nimic. Viața începea la patru dimineața odată cu primele rugăciuni; ziua trecea într-o ordine neschimbată și se încheia cu clopotele de la ora șase, ceas de pocăință menită curățirii spiritului și pregătirii pentru eventualitatea morții, căci noaptea putea fi un drum fără întoarcere. Tăceri lungi, culoare cernite, miros de tămâie și crin, murmur de rugăciune, bănci de lemn întunecat, pereți albi lipsiți de orice podoabă. Dumnezeu era o prezență totalitară. În afară de măicuțe și de două servitoare, în marea clădire din cărămizi și țiglă locuiau doar șaisprezece fete, majoritatea orfane sau abandonate, care învățau să poarte pantofi, să mănânce cu furculița și să facă treburi domestice simple, pentru ca mai târziu să lucreze ca servitoare, pentru că era de presupus că de altceva mai bun n-ar fi fost în stare. Înfățișarea Consuelei o deosebea de celelalte, iar măicuțele, convinse că lucrul nu era întâmplător, ci mai curând un semn de bunăvoință divină, s-au străduit să-i cultive credința cu speranța că poate se va

călugări și va sluji Biserica, numai că toate strădaniile lor s-au lovit de refuzul instinctiv al copilei. Nu că n-ar fi încercat cu dragă inimă, dar n-a reușit niciodată să-l accepte pe zeul tiranic pe care i-l predicau călugărițele, ea prefera o zeitățe mai veselă, mai maternă și mai miloasă.

— Aceasta este Preasfânta Fecioară Măria, îi spuneau.

— Ea este Dumnezeu ?

— Nu, este mama lui Dumnezeu.

— Bine, dar atunci cine poruncește în cer, Dumnezeu sau mămica lui ?

— Taci, nesăbuito, taci și roagă-te. Roagă-te Domnului să te lumineze, o sfătuiam.

Consuelo se ducea în capelă, privea altarul încununat de un Christ de un realism copleșitor și încerca să recite rozariul, dar curând se pierdea în aventuri interminabile, în care amintirile din selva alternau cu personaje din Cărțile Sfinte, fiecare cu povara sa de patimi, răzbunări, martirii și miracole, înghițea totul pe nerăsuflăte, cuvintele rituale ale slujbei, predicile duminicale, lecturile pioase, zgomotele nopții, vântul dintre coloanele coridorului, expresia nătângă a sfinților și anahoreților din firidele bisericii. A învățat să rămână liniștită și și-a păstrat bogăția nesfârșită de povești ca pe o comoară ascunsă până când i-am dat ocazia să dezlege șuvoiul de vorbe pe care-l purta în ea.

Atât de mult stătea Consuelo nemișcată în capelă, cu mâinile împreunate și o placiditate de rumegător, că s-a zvonit prin mănăstire că ar fi fost binecuvântată și avea viziuni cerești; însă maica stareță, o catalană cu simț practic și mai puțin înclinată să creadă în minuni decât celelalte călugărițe din congregație, și-a dat seama că nu era vorba de sfințenie, ci mai curând de o visare incurabilă. Și cum fata nu arăta mare entuziasm nici pentru cusutul plăpumilor, confecționatul ostiilor sau împletitul coșurilor, a socotit educația ei încheiată și-a trimis-o să slujească în casa unui medic străin, profesorul Jones. A dus-o de mână până la conacul cam delăsat, dar încă splendid prin arhitectura sa franceză, ce se înălța la marginea orașului, la poalele unui deal pe care acum autoritățile l-au făcut parc național. Prima impresie pe care i-a făcut-o omul lui Consuelo a fost atât de puternică, încât n-a scăpat de frică luni în șir. L-a văzut intrând în salon încins cu un șorț de măcelar și-n mână cu un obiect metalic ciudat, n-a salutat, a expediat-o pe măicuță cu câteva fraze de neînțeles, iar pe ea a trimis-o la bucătărie, cu un mormăit și fără s-o privească, mult prea ocupat cu ale lui. În schimb, ea l-a contemplat pe îndelete, nu văzuse niciodată un personaj atât de amenințător, totuși nu putea să nu constate că era frumos ca o stampă cu Isus, cu totul și cu totul din aur, cu barba blondă ca a unui prinț și cu ochii de o culoare imposibilă.

Singurul stăpân pe care Consuelo avea să-l aibă în viață își ocupase ani mulți ca să pună la punct un sistem de conservare a morților, al cărui secret l-a luat cu el în mormânt, spre marea ușurare a omenirii. Mai lucra și la un leac pentru cancer, pentru că observase că această boală e puțin răspândită în zonele infestate de paludism, drept care a dedus că putea vindeca bolnavii de cancer expunându-i la pișcăturile țânțarilor din mlaștini. Urmând același tip de logică, alt experiment era să-i pocnească în cap pe cretinii din naștere sau din vocație, pentru că citise în *Gaceta del Galeno* că o persoană devenise genială ca urmare a unui traumatism cerebral. Era un antisocialist convins. A socotit că, dacă s-ar împărți bogățiile lumii, fiecărui locuitor al planetei i-ar reveni mai puțin de treizeci și cinci de cenți, drept care revoluțiile deveneau inutile. Era zdravăn și sănătos, tot timpul prost dispus; avea cunoștințe de savant și manii de țârcovnic. Formula lui de îmbălsămare era de o simplitate admirabilă, ca aproape toate marile invenții. Nici gând să scoată viscerele, să golească craniul, să țină corpul în formol și să-l umple cu zegras și câlți, ca până la urmă să ajungă zbârcit ca o prună și să privească mirat cu niște ochi de sticlă vopsită. Pur și simplu, scotea sângele din cadavrul încă proaspăt și-l înlocuia cu un lichid care-l conserva de parcă ar fi fost viu. Pielea, deși palidă și rece, nu se deteriora, părul rămânea ferm, ba uneori și unghiile continuau să crească. Poate că singurul inconvenient era mirosul acru și pătrunzător, dar cu timpul rudele se obișnuiau. Pe atunci puțini erau cei care se lăsau de bunăvoie pișcați de insectele vindecătoare sau acceptau să fie pocniți în cap ca să devină mai inteligenți, dar prestigiul său de îmbălsămător a trecut oceanul, și era vizitat frecvent de oameni de știință europeni sau de comercianți nord-americani doritori să-i cumpere formula. Plecau cu mâinile goale. Cazul cel mai celebru care i-a răspândit faima prin lume a fost cel al unui cunoscut avocat din oraș, om cu idei liberale pe care Binefăcătorul a pus să fie

omorât la ieșirea de la premiera zarzuelei *La Paloma* de la Teatrul Municipal. Profesorului Jones i-au adus trupul cald încă, ciuruit de nenumărate urme de glonț, dar cu chipul intact. Deși victima putea fi considerată inamicul său ideologic, profesorul fiind adeptul regimurilor autoritare și neavând încredere în democrație, care i se părea vulgară și cam prea asemănătoare cu socialismul, s-a străduit să prezeve acest corp cu rezultate atât de bune încât familia a așezat mortul în bibliotecă, îmbrăcat în costumul cel mai bun și cu o pană în mâna dreaptă. L-au păstrat așa câteva decenii, curățându-l de praf și de molii, ca un memento al brutalității dictatorului care n-a îndrăznit să intervină, căci una e să te lupți cu viii și alta să te pui cu morții.

După ce Consuelo a trecut peste spaima de la început și-a priceput că șorțul de casap și mirosul de mormânt pe care-l răspândea stăpânul erau amănunte ne semnificative, de fapt fiind vorba de o persoană ușor de suportat, vulnerabilă și chiar simpatcă din când în când, s-a simțit în largul ei în casa aceea care, în comparație cu mănăstirea, era raiul pe pământ. Aici n-o scula nimeni în zori ca să se roage pentru binele omenirii și nici nu era nevoie să îngenuncheze pe boabe de mazăre pentru a plăti cu suferința proprie păcatele altora. Ca în clădirea veche a Măicuțelor Carității, și aici circulau fantome discrete, a căror prezență o percepeau toți în afară de profesorul Jones, care se încăpățâna să le nege pentru că nu aveau o bază științifică. Cu toate că făcea treburile cele mai dure, fata avea timp să viseze și n-o deranja nimeni care să-i interpreteze tăcerile drept virtuți miraculoase. Era puternică, nu se plângea niciodată și asculta fără să întrebe, așa cum o învățaseră maicile. Căra gunoiul, spăla și călca rufele, curăța closetele, primea zilnic gheața pentru răcitoare, care venea încărcată pe catâri și învelită în sare grunjoasă, în plus îl ajuta pe profesorul Jones să prepare compoziția după formula sa în flacoane mari de farmacie, avea grijă de cadavre, le ștergea de praf și le deștepenea articulațiile, le îmbrăca, le pieptăna și le colora obrajii cu carmin. Savantul era mulțumit de ea. Până la venirea ei lucra singur, în cel mai strict secret, dar cu timpul s-a obișnuit cu prezența ei și i-a dat voie să-l ajute în laborator, considerând că nu prezenta nici un pericol. Sigur de a o ști tot timpul aproape atunci când avea nevoie de ea, își scotea din mers haina și pălăria și le arunca fără să se uite, ea le prindea din zbor înainte de a atinge dușumeaua, și cum n-a dat greș niciodată a sfârșit prin a avea în ea o încredere oarbă. Și astfel, în afară de inventatorul ei, Consuelo a ajuns să fie singura persoană care să cunoască formula magică, cunoștință care însă nu i-a servit la nimic, căci ideea de a-și trăda stăpânul și a vinde secretul nici nu i-a trecut prin minte. Detesta să umble cu cadavrele și nu pricepea de ce trebuie îmbălsămate. Dacă așa ceva ar fi fost necesar, natura ar fi prevăzut și asta, nepermițând putrezirea morților, își spunea. Totuși, spre sfârșitul vieții a găsit o explicație pentru această veche dorință omenească de a-i păstra pe răposați: a descoperit că dacă-i ai la îndemână îți amintești mai ușor de ei.

Și așa au trecut mulți ani pentru Consuelo, fără emoții și probleme. Nu percepea noul din jurul ei: din claustrul măicuțelor trecuse în cel al profesorului Jones. În casa lui exista un aparat de radio pentru a afla știrile, numai că îl deschidea foarte rar, se ascultau doar discuri cu muzică de operă pe care stăpânul le pune la pick-upul cel nou. Nu veneau nici ziare, doar reviste de știință, pentru că savantul era indiferent la cele întâmplare în țară sau în lume și mult mai interesat de cunoștințele abstracte, dosarele istoriei sau pronosticurile de viitor decât de întâmplările vulgare ale prezentului. Casa era un uriaș labirint de cărți. De-a lungul pereților, din podea până în tavan se înghesuiau volumele, întunecate, mirosind a legătură de piele, plăcute la pipăit, foșnitoare, cu titluri și canturi aurite, pagini translucide și tipar ales. Toate operele gândirii universale se găseau în rafturile acelea, așezate fără o ordine aparentă, deși profesorul își amintea precis unde e fiecare. Operele lui Shakespeare se odihneau alături de *Capitalul* lui Marx, maximele lui Confucius stăteau lângă *Viața fociilor*, hărțile vechilor navigatori erau așezate lângă romanele gotice și poemele Indiei. Consuelo ștergea cărțile de praf câteva ore pe zi. Când termina cu ultimul raft trebuia s-o ia de la început cu primul, dar asta era partea cea mai plăcută a muncii. Le apuca atent, le scutura de praf, mângâindu-le și le răsfoia paginile cufundându-se preț de câteva minute în lumea fiecărei cărți. A învățat să le recunoască și să le știe locul. N-a îndrăznit niciodată să le ceară cu împrumut, așa că le scotea pe furis, le ducea în camera ei, le citea noaptea și le pune la loc a doua zi.

Consuelo n-a avut habar de multe răsturnări, catastrofe sau progrese din vremea ei, în schimb a știut amănunțit de dezordinile studentești din țară, pentru că acestea s-au petrecut exact când

profesorul Jones trecea prin centru și era cât pe-acți să fie ucis de gărzile călare. Ea a fost cea care i-a oblojit vânățiile și l-a hrănit cu supă și bere din biberon până i s-au îndrăvenit dinții. Doctorul ieșise să cumpere niște produse pentru experimentele lui, uitând cu totul că erau zilele Carnavalului, o sărbătoare licențioasă care în fiecare an lăsa în urmă răniți și morți, cu toate că de data asta bătăile dintre bețivani trecuseră neobservate din cauza altor fapte care au zguduit conștiințele adormite. Jones tocmai traversa strada când a izbucnit nebunia. De fapt, problemele începuseră câteva zile mai devreme, când universitarii aleseră o regină a frumuseții prin primul vot democratic din țară. După ce au încoronat-o și au rostit discursuri înflorite, prilej cu care unora li s-a dezlegat limba și au pomenit de libertate și suveranitate, tinerii s-au hotărât să defileze. Așa ceva nu se mai văzuse nicicând, poliția n-a avut nici o reacție timp de patruzeci și opt de ore, dar s-a mișcat exact în momentul în care profesorul Jones ieșea dintr-o farmacie cu flacoanele și pliculețele lui. A văzut gărzile care veneau în galop, cu macetele ridicate, dar nu s-a ferit și nici n-a grăbit pasul, pentru că era distrat și se gândea la o formulă chimică și toată zarva asta i se părea de prost gust. Și-a revenit în simțiri pe o targa în drum spre spitalul săracilor și-a apucat să bâiguie să fie dus acasă, ținându-și dinții cu mâna ca să nu-i cadă pe jos. În timp ce se recupera afundat printre perne, poliția a arestat căpeteniile revoltei și i-a azvârlit în carceră; însă n-au fost și ciomăgiți, pentru că printre ei se găseau câteva odrasle ale familiilor de vază. Arestarea lor a iscat un val de solidaritate și în ziua următoare zeci de tineri au venit în fața închisorilor și garnizoanelor oferindu-se voluntar să intre și ei la pârnaie. Au fost închiși pe măsură ce soseau, dar după câteva zile le-au dat drumul: de atâția copii nu mai era loc în celule și vaietele mamelor începeau să afecteze buna digestie a Binefăcătorului.

După câteva luni, când dantura profesorului Jones se întărise și începeau să-i treacă și vânățiile morale, studenții s-au revoltat din nou, de data asta cu complicitatea unor tineri ofițeri. Ministerul de Război a zdrobit răzmerița în șapte ore, iar cei care au reușit să scape au plecat în exil, unde au rămas timp de șapte ani, până la moartea Părintelui Patriei, care și-a permis luxul de a muri liniștit în patul său, și nu spânzurat de testicule de un felinar din piață, așa cum doreau dușmanii săi și cum se temea ambasadorul american.

După moartea bătrânului *caudillo*, odată cu sfârșitul lungii dictaturi, profesorul Jones era gata să se îmbarce pentru a se întoarce în Europa, convins, ca și mulți alții, că țara avea să cadă negreșit în haos. La rândul lor, miniștrii de stat, speriați de posibilitatea unei revolte populare, s-au reunit în grabă și cineva a propus să fie chemat doctorul, gândindu-se că dacă trupul neînsuflețit al Cidului Campeador legat de armăsarul său reușise să-i bată pe mauri, nu vedeau de ce președintele pe viață nu putea governa mai departe îmbălsămat în jilțul său de tiran. Savantul s-a prezentat însoțit de Consuelo, care-i ducea geanta și privea impasibilă la casele cu acoperișuri roșii, la tramvaie, la oamenii cu pălării de paie și pantofi în două culori, la amestecul curios de lux și dărăpănare de la Palat. În lunile de agonie măsurile de securitate se relaxaseră, iar după moartea tiranului confuzia a fost maximă: nimeni nu i-a oprit pe vizitator și pe asistenta lui. Au străbătut coridoare și saloane, ajungând în cele din urmă în încăperea în care omul cel puternic tată a o sută de bastarzi, stăpân pe viața și moartea supușilor săi și posesor al unei averi nemaivăzute zăcea în cămașă de noapte, cu mânuși de șevro în mână și scaldat în propria urină. Afară tremurau apropiații săi plus câteva concubine, în timp ce miniștrii ezitau între a fugi în străinătate sau a rămâne să vadă dacă mumia Binefăcătorului putea să conducă mai departe destinele patriei. Profesorul Jones s-a oprit lângă cadavru, privindu-l cu interes de entomolog.

— Și chiar puteți conserva morții, doctore ? a întrebat un grăsan cu niște mustăți exact ca acelea ale dictatorului.

— Hmm...

— Atunci vă sfătuiesc să n-o faceți, pentru că acum e rândul meu să guvernez, sunt fratele lui bun, din același sânge, l-a amenințat acela arătându-i pistolul impresionant pe care-l purta la centură. Exact atunci a intrat și ministrul de război și l-a tras la o parte pe savant ca să-i vorbească între patru ochi.

— Cred că nu aveți de gând să-l îmbălsămați pe președinte...

— Hmm...

— Mai bine să nu vă băgați în chestia asta, pentru că acum e rândul meu să guvernez, am armata în mână.

Nedumerit, profesorul a părăsit Palatul urmat de Consuelo. N-a aflat niciodată cine și de ce l-a chemat. A plecat bombănind că era imposibil să înțelegi aceste popoare tropicale și că mai bine s-ar întoarce în țara lui natală, unde legile logicii și ale urbanității funcționau și de unde nici n-ar fi trebuit să plece vreodată.

Ministrul de război și-a asumat guvernarea fără a ști bine ce trebuie să facă, pentru că se aflase tot timpul sub autoritatea Binefăcătorului și nu ținea minte să fi luat măcar o singură inițiativă în toată cariera sa. Au fost momente nesigure, căci poporul refuza să creadă că președintele ales pe viață ar fi murit de-adevăratelea și credea că bătrânul de pe catafalcul faraonic era o păcăleală, încă o șmecherie de-a lui menită să demaște detractorii. Oamenii s-au ascuns în casele lor și n-au scos nasul în stradă până când n-au fost scoși cu poliția și obligați să se încoloneze pentru a prezenta ultimul omagiu stăpânului, care începea să cam pută printre lumânările de ceară albă și crinii aduși cu avionul din Florida. Văzând magnificele funeralii prezidate de mai mulți capi ai Bisericii îmbrăcați în straiile de mare ceremonie, poporul a priceput în fine că tiranului nu-i ieșise figura cu nemurirea și s-a pus pe sărbătorit. Țara s-a trezit dintr-o siestă prelungită și în câteva ore s-a terminat cu senzația de tristețe și oboseală care o copleșise. Oamenii au început să viseze timid la libertate. Au strigat, au dansat, au aruncat cu pietre, au spart geamuri, ba chiar au și jefuit câteva conace ale favoriților regimului și au incendiat Packardul lung și negru, cu claxon inconfundabil, cu care se plimba Binefăcătorul semănând spaima la trecerea sa. Abia atunci și-a revenit ministrul de război, s-a așezat în fotoliul prezidențial, a ordonat ca spiritele să fie calmate cu focuri de armă, apoi a vorbit poporului la radio, anunțând o ordine nouă. Calmul a revenit, încet-încet. Închisorile au fost golite de deținuții politici pentru a face loc altora și a început o guvernare mai progresistă, care a promis așezarea națiunii în secolul XX, ceea ce nu era deloc o idee rea, căci oricum era cu mai bine de trei decenii în urmă. În deșertul acela politic au început să apară primele partide, s-a organizat un parlament, au renăscut idei și proiecte.

În ziua când a fost înmormântat avocatul, mumia sa favorită, profesorul Jones a avut o criză de furie care s-a soldat cu un atac cerebral. La cererea autorităților, care nu doreau să le fie puse în cârcă victime vizibile din regimul precedent, rudele celebrului martir al tiraniei au organizat niște funeralii grandioase, cu toate că impresia generală era că-l îngroapă de viu, atât de bine se menținuse. Jones a încercat în fel și chip să împiedice ca opera sa de artă să ajungă într-un mausoleu, dar în zadar. S-a proptit cu brațele întinse în poarta cimitirului, încercând să oprească trecerea trăsuri negre care ducea sicriul de mahon cu mânere de argint, dar vizitiul a mers înainte și dacă doctorul nu s-ar fi tras în lături l-ar fi călcat fără milă. Când au sigilat nișa, îmbălsămătorul s-a prăbușit secerat de indignare, cu o jumătate de corp inert și cealaltă în convulsii. Astfel a dispărut în spatele unei lespezi de marmură mărturia cea mai zdrobitoare a faptului că formula savantului era în stare să oprească descompunerea pentru o perioadă nedefinită.

Cam astea au fost singurele fapte semnificative din anii în care Consuelo a slujit în casa profesorului Jones. Pentru ea, deosebirea între dictatură și democrație au fost ieșirile la cinematograful, unde vedea filmele lui Carlos Gardel, până atunci interzise domnișoarelor, și faptul că după ce suferise criza aceea de furie stăpânul ei devenise un invalid care trebuia îngrijit ca un copil mic. Obiceiurile ei au rămas cam aceleași până în ziua aceea de iulie în care grădinarul a fost mușcat de o viperă. Era un indian înalt și zdravăn, cu trăsături fine, dar cu o expresie ermetică și taciturnă, cu care nu schimbasese mai mult de zece fraze, deși o ajuta la treburile legate de cadavre, cancerosi și idioți. Ridica pacienții ca pe niște pene, și-i arunca pe umeri și urca iute scările laboratorului, fără să arate nici urmă de curiozitate.

— Grădinarul a fost mușcat de un șarpe *surucucii*, l-a anunțat Consuelo pe profesorul Jones.

— După ce moare, să mi-l aduci, a ordonat savantul vorbind cu gura strâmbă, în ideea de a face o mumie indigenă așezată ca și cum ar plivi bălăriile, ca să-i decoreze grădina.

Pe atunci era destul de bătrân și începea să aibă năluciri de artist: visa să reprezinte toate meseriile, alcătuiindu-și astfel un muzeu propriu de statui umane.

Pentru prima dată în tăcuta ei existență, Consuelo nu a ascultat un ordin și a avut inițiativă. Cu ajutorul bucătăresei, l-a târât pe grădinar în camera ei din ultimul *patio* și l-a culcat la ea în pat, hotărâtă să-l salveze, pentru că îi părea rău să-l vadă transformat în ornament pentru a satisface un capriciu al stăpânului, dar și pentru că de mai multe ori simțise o neliniște inexplicabilă la vederea mâinilor bărbatului mari, negricioase, puternice, îngrijind plantele cu o delicatețe rară. L-a curățat rana cu apă și săpun, i-a înțepat-o adânc în două locuri cu cuțitul cu care se tăiau puii și a supt cu nădejde sângele otrăvit pe care-l scuipa într-un vas. Intre două operațiuni își clătea gura cu oțet, ca să nu moară și ea. Apoi l-a înfășurat în cârpe îmbibate cu terebentină, l-a purgat cu infuzii de ierburi, i-a aplicat pe rană pânze de păianjen și i-a dat voie bucătăresei să aprindă lumânări sfinților, cu toate că nu credea în astfel de metode. Când pacientul a început să urineze cu sânge, a sustras din cabinetul profesorului flaconul de Sandalo Sol, remediu infailibil pentru infecțiile căilor urinare, dar în ciuda tuturor eforturilor ei piciorul a început să putrezească, iar omul să agonizeze tăcut și lucid, fără a se plânge defel. Consuelo a constatat că, abstracție făcând de frica de moarte, de asfixie și durere, grădinarul răspundea cu entuziasm atunci când îi fricționa trupul sau îi punea cataplasme. Ereția neașteptată i-a impresionat inima de virgină matură, iar când el a apucat-o de braț și a privit-o rugător a înțeles că sosise clipa să-și justifice numele și să-l consoleze pentru nenorocire. În plus, și-a dat seama că în treizeci și ceva de ani de viață ea nu cunoscuse plăcerea și nici n-o căutase, convinsă fiind că asta era ceva rezervat eroilor de cinema. A hotărât să-și facă gustul și în același timp să-l satisfacă și pe al lui, poate așa pleca mai mulțumit pe lumea cealaltă.

Am cunoscut-o atât de bine pe mama că pot să-mi imaginez ceremonia care a urmat, deși ea nu mi-a dat toate amănunțele. Nu avea false pudori și la întrebările mele mi-a răspuns mereu cât se poate de clar, dar când era vorba de indianul acela rămânea brusc tăcută, pierdută în amintirile ei frumoase. Și-a scos halatul de bumbac, juponul și pantalonii de pânză și și-a desfăcut părul pe care-l purta strâns la ceafă, așa cum îi cerea stăpânul. Pletele i-au învăluit trupul și astfel îmbrăcată cu ce avea mai frumos a încălecat muribundul cu multă blândețe, ca să nu-i tulbure agonia. Nu prea știa ce trebuie să facă, nu avea nici un fel de experiență în treburile astea, dar lipsa de cunoaștere era compensată de instinct și bunăvoință. Sub pielea lui întunecată mușchii s-au întărit și i s-a părut că merge călare pe un animal mare și bun. Șoptindu-i vorbe atunci inventate și ștergându-i sudoarea cu o pânză, a alunecat până la locul potrivit și s-a mișcat cu discreție, ca o nevastă obișnuită să facă amor cu un soț bătrân. Imediat el s-a întors deasupra ca s-o îmbrățișeze cu graba impusă de apropierea morții, iar fericirea lor scurtă a mișcat umbrele de prin colțuri. Așa am fost concepută, pe patul de moarte al tatălui meu.

Cu toate astea, grădinarul n-a murit, cum sperau profesorul și francezii de la crescătoria de șerpi, care-i voiau corpul pentru experimente. Contrar oricărei logici, a început să se simtă mai bine, i-a scăzut febra, i s-a normalizat respirația și a cerut de mâncare. Consuelo și-a dat seama că, fără să și-o fi propus, descoperise un antidot pentru mușcăturile veninoase și a continuat să i-l administreze tandru ori de câte ori i-l cerea, până ce pacientul a fost pus pe picioare. La puțin timp după aceea indianul a plecat, iar ea nu a încercat să-l oprească. Și-au strâns mâinile un minut sau două, s-au sărutat cu oarece tristețe, apoi ea și-a scos de la gât pepita de aur al cărei șnur se tocise de atâta purtat și a atârnat-o de gâtul unicului ei amant, ca amintire a avânturilor împărtășite. El a plecat recunoscător și aproape vindecat. Mama spune că a plecat zâmbind.

Consuelo n-a arătat nici un fel de emoție. A continuat să muncească la fel ca până atunci, neluând în seamă grețurile, picioarele umflate și petele colorate care-i jucau în fața ochilor și n-a suflat o vorbă despre medicamentul extraordinar cu care salvase muribundul. N-a spus nimic nici atunci când a început să-i crească burta, nici când profesorul Jones a chemat-o să-i administreze un purgativ, convins că avea probleme de digestie, nici când a venit vremea să nască. A suportat durerile timp de treisprezece ceasuri neoprindu-se din lucru, iar când n-a mai putut s-a închis în camera ei, dispusă să trăiască plener acest moment ca pe cel mai important din viața ei. Și-a periat părul, l-a împletit strâns și l-a legat cu o panglică nouă, și-a scos hainele și s-a spălat din cap până-n picioare, a întins un cearșaf curat pe jos și s-a ghemuit pe el așa cum văzuse într-o carte despre obiceiurile eschimoșilor. Scăldată în sudoare, cu o cârpă în gură pentru a-și înăbuși strigătele, s-a scremut să aducă pe lume creatura asta încăpățânată care se agăța de ea. Nu mai era tânără și n-a fost ușor,

dar obișnuința de a freca podelele în patru labe, de a căra greutatea pe scară și de a spăla rufele până la miezul nopții îi făcuse mușchi puternici grație cărora a născut în cele din urmă. A văzut mai întâi niște picioare minuscule care abia de se mișcau, încercând parcă să facă primul pas pe un drum greu. A respirat adânc și cu un ultim geamăt a simțit că parcă se rupe ceva în chiar centrul trupului ei și că o masă străină i se scurge printre coapse. O ușurare imensă a mișcat-o până în străfundul sufletului. Apărusem eu, înfășurată într-un cordon albăstrui, pe care mi l-a îndepărtat cu grijă din jurul gâtului ca să mă ajute să trăiesc. În clipa aia s-a deschis ușa și a intrat bucătăreasa, care nemaivăzând-o ghicise ce se petrecea și venise s-o ajute. A găsit-o goală, ținându-mă pe burtă, încă legată de ea prin legătura aceea care palpita.

- Ghinion, e fată, a spus moașa de ocazie după ce a tăiat cordonul ombilical și m-a ridicat în mâini.
- S-a născut cu picioarele înainte, ăsta e semn de noroc, a zâmbit mama de cum a putut vorbi.
- Pare zdravănă și țipă tare. Dacă vrei, pot să-i fiu nașă.
- Nu m-am gândit să o botez, a zis Consuelo, dar văzând că femeia se închina scandalizată n-a vrut s-o jignească. De acord, puțină apă sfințită n-are ce să-i strice și, cine știe, poate să fie chiar în folosul ei. Se va numi Eva, ca să aibă chef să trăiască.
- Și mai cum ?
- Nici cum, numele de familie nu e important.
- Oamenii trebuie să aibă un nume de familie. Doar câinii sunt strigați pe numele mic.
- Taică-său făcea parte din tribul fiilor lunii. Așa că se va numi Eva Luna. Dă-mi-o, nașă, să văd dacă are tot ce-i trebuie.

Așezată în balta rămasă după naștere, cu oasele ca de cârpă și udă de transpirație, Consuelo mi-a căutat pe corp vreun semn fatidic transmis de venin, dar n-a găsit nimic anormal și a răsuflet liniștită.

Nu am colți și nici solzi de ofidian, cel puțin nu la vedere, împrejurările oarecum ciudate ale conceperii mele au avut consecințe mai curând benefice: mi-au dat o sănătate de nezdruccinat și acest spirit de revoltă care a întârziat destul de mult să se manifeste, dar care în cele din urmă m-a salvat de viața plină de umilințe căreia fără doar și poate îi eram destinată. De la tata am moștenit un sânge bun, căci indianul trebuie că era foarte puternic de vreme ce a rezistat atâtea zile veninului de șarpe și în plină agonie a reușit să bucure o femeie. Mamei îi datorez toate celelalte. La patru ani m-am îmbolnăvit de o spuzeală care lasă tot corpul plin de cratere, dar ea m-a vindecat legându-mi mâinile ca să nu mă scarpin, ungându-mă cu seu de oaie și ferindu-mă de lumina naturală timp de o sută optzeci de zile. Perioadă pe care a folosit-o pentru a mă scăpa de amibe cu o infuzie de dovleac, și de limbrici cu rădăcină de ferigă, iar de atunci am rămas zdravănă și sănătoasă. Nu am urme pe piele, cu excepția unor arsuri de țigară, și sper să îmbătrânesc fără riduri, căci seul are efect permanent.

Mama era o femeie tăcută, capabilă să se ascundă printre mobile, să se piardă în desenul din covor, să treacă neauzită, de parcă nici n-ar fi existat; totuși, în intimitatea odăii pe care o împărțeam, se transforma. Vorbea despre lucruri trecute sau spunea povești, iar camera se umplea de lumină, pereții dispăreau făcând loc unor peisaje incredibile, unor palate pline de obiecte nemaivăzute, țări îndepărtate inventate de ea sau scoase din biblioteca stăpânului; îmi puneam la picioare toate comorile Orientului, luna și stelele, mă făcea o furnicuță ca să pot simți Universul de la micimea mea, îmi puneam aripi ca să-l văd din cer, îmi dădea o coadă de pește ca să cunosc fundul mării. Ea povestea, și lumea colcăia de personaje, unele îmi deveneau atât de familiare încât chiar și azi, după atâția ani, le pot descrie hainele și tonul vocii. Și-a păstrat neșterse amintirile de la Misiune, ținea minte întâmplări auzite în treacăt și tot ce citise, își plămădea substanța propriilor vise și cu tot materialul ăsta mi-a construit o lume. Cuvintele sunt gratis, obișnuia să spună, așa că și le însușea, toate erau ale ei. Ea mi-a băgat în cap ideea că realitatea nu înseamnă doar ce se vede la suprafață, că are și o dimensiune magică și că, dacă așa îți vine, ai tot dreptul s-o exagerezi și s-o colorezi pentru ca viața să nu fie atât de plicticoasă. Personajele pe care le invoca în vraja poveștilor sale sunt singurele amintiri clare pe care le păstrez din primii mei ani de viață, tot restul s-a topit într-un fel de ceață în care se confundă servitorii din casă, bătrânul savant vlăguit în fotoliul lui englezesc cu roți ca de bicicletă și defilarea pacienților și a cadavrelor de care doctorul se ocupa deși era bolnav.

Profesorul Jones nu se simțea în largul lui în prezența copiilor, dar cum era și destul de distrat, dacă dădea de mine prin casă abia dacă mă vedea. Mi-era cam frică de el: nu știam dacă îmbălsămații erau făcuți de el sau invers, păreau alcătuiți din același pergament; prezența lui însă nu mă afecta, fiecare dintre noi exista într-un mediu diferit. Teritoriul meu era bucătăria, curțile interioare, camerele de serviciu, grădina, iar când o însoțeam pe mama prin restul casei o făceam cu multă grijă pentru ca profesorul să creadă că sunt o prelungire a umbrei sale. Conacul era plin de arome multe și diferite, îl puteam străbate cu ochii închiși, ghicind unde mă aflu; mirosurile de mâncare, de rufe, medicamente, de cărți și umezeală s-au suprapus peste personajele poveștilor și mi-au îmbogățit anii aceia.

Am fost crescută în teoria după care lenea zămislește toate viciile, idee inculcată de Măicuțele Carității și cultivată de doctor cu o disciplină despotică. N-am avut jucării vizibile, cu toate că de fapt întreaga casă îmi servea pentru joacă. În timpul zilei nu existau clipe de odihnă, a nu-ți ocupa mâinile cu nimic era considerat rușinos. Alături de mama, frecam dușumelele, întindeam rufele la uscat, tocăm verdețurile, iar în timpul siestei încercam să țes și să brodez, dar nu-mi amintesc să fi fost niște sarcini copleșitoare. Era ca și cum m-aș fi jucat cu cuburile. Nici experiențele sinistre ale savantului n-au fost un motiv de neliniște, pentru că mama mi-a explicat că loviturile de bâtă și înțepăturile de țânțari din fericire destul de rare nu erau manifestări de cruzime ale stăpânului, ci metode terapeutice de maximă rigoare științifică. Prin modul încrezător în care se purta cu îmbălsămații, de parcă ar fi fost niște rude scăpătate, mama mi-a tăiat din rădăcină orice urmă de frică și le-a interzis celorlalți angajați să mă sperie cu idei macabre. Cred că încerca să mă țină departe de laborator; adevărul este că nu le-am văzut aproape niciodată, știam doar că se găsesc dincolo de ușă. Bieții oameni sunt foarte fragili, Eva, mai bine să nu intri la ei, știi, dacă-i împingi din greșeală poți să le rupi un os și profesorul o să se supere, îmi spunea. Ca să mă liniștească, le-a dat tuturor un nume și le-a inventat un trecut, transformându-i și pe morțiiăștia în făpturi benefice, așa ca spiridușii și zânele.

Ieșeam rar pe stradă. Una din puținele ocazii a fost procesiunea împotriva secetei, când chiar și atei au început să se roage, căci a fost mai curând un eveniment monden decât un act de credință. Se spunea că de trei ani în țară nu căzuse strop de ploaie, pământul crăpase, vegetația pierise, vitele mureau mușcând colbul și locuitorii din câmpie plecau spre zona de coastă să se vândă ca sclavi în schimbul apei. În fața dezastrului național, episcopul a decis să scoată în stradă imaginea Nazarineanului pentru a implora să se termine pedeapsa divină; fiind ultima speranță, am ieșit cu toții, bogați și săraci, tineri și bătrâni, credincioși și agnostici. Barbari, indieni, negri sălbatici, bombănea furios profesorul Jones, fără a reuși să-i împiedice pe servitorii săi să se îmbrace în hainele cele mai bune și să plece la procesiune. Mulțimea cu Nazarineanul în frunte a pornit de la catedrală, dar n-a apucat să ajungă în dreptul Companiei de Apă Potabilă, că la jumătatea drumului a început o ploaie torențială. În mai puțin de patruzeci și opt de ore orașul se transformase într-un lac, canalizarea s-a înfundat, camioanele s-au înecat, casele s-au inundat, apele au târât cu ele gospodării întregi și într-un sat de pe coastă a plouat cu pești. Minune, minune, striga episcopul. Noi îi țineam isonul, neștiind că procesiunea se organizase după ce Institutul Meteorologic anunțase taifunuri și ploi torențiale în toată zona Caraibelor, cum ne spunea Jones din fotoliul său de hemiplegie. Superstițioșilor! Ignoranților! Analfabeților! urla bietul om, dar nimeni nu l-a luat în seamă. Minunea a reușit ce nu reușiseră călugării de la Misiune și nici Măicuțele Carității: mama s-a apropiat de Dumnezeu, pentru că-l văzuse așezat în tronul ceresc, râzându-și blând de omenire, și s-a gândit că pesemne era foarte diferit de patriarhul de temut din cărțile de religie. Poate că la el simțul umorului se manifesta tocmai menținând o confuzie între cele două planuri, fără a ne împărtăși defel proiectele și intențiile sale. Și de fiecare dată când ne aminteam de diluviul miraculos, muream de răs.

Lumea se termina la grilajul grădinii. Înăuntru, timpul se măsura după norme capricioase; în jumătate de oră eu puteam ocoli de șase ori pământul, o rază de lună în patio îmi umplea gândurile timp de o săptămână. Lumina și umbra produceau schimbări fundamentale în natura obiectelor; liniștite pe timp de zi, cărțile se deschideau noaptea și personajele ieșeau să se plimbe și să-și

trăiască aventurile prin saloane; îmbălsămații, atât de umili și de discreți cât timp era soarele pe cer, se transformau seara în pietre și întunericul îi făcea să crească asemenea uriașilor. Spațiul se mărea și se micșora după cum voiam eu; golul de sub scară ascundea un întreg sistem planetar, cerul văzut prin oberlihtul de la mansardă nu era decât un cerc palid de sticlă. Dar era de ajuns un simplu cuvânt de-al meu și gata, devenea realitate.

În conacul de la poalele dealului am crescut liberă și în siguranță. N-aveam nici un contact cu alți copii și nu eram obișnuită cu necunoscuții pentru că nu se primeau vizite, cu excepția unui om cu haine și pălărie negre, un preot protestant cu Biblia sub braț, cu care i-a amărât ultimii ani profesorului Jones. De el mi-era mult mai frică decât de stăpân.

2

Cu opt ani înainte de a mă naște eu, exact în ziua în care murea Binefăcătorul ca un bunic nevinovat în patul lui, într-un sat din nordul Austriei venea pe lume un băiat pe nume Rolf. Era ultimul copil al lui Lukas Carie, învățătorul cel mai temut al școlii. Pedepsele corporale făceau parte din educația școlară, învățătura se dobândește cu bătaia, susțineau înțelepciunea populară și teoria școlară, drept care nici un părinte întreg la minte n-ar fi cârtit împotriva acestei măsuri. Dar când Carie i-a rupt mâinile unui elev, conducerea școlii i-a interzis să mai folosească linia; era limpede că, odată ce începea să lovească, își pierde controlul sub impulsul unui val de furie. Ca să se răzbune, elevii îl persecutau pe fiul său, pe Jochen, cotonogindu-l zdravăn când puneau mâna pe el. Copilul a crescut fugind de ceilalți, negându-și numele, ascunzându-se precum o odraslă de călău.

În propriul său cămin Lukas Carie impusese aceeași lege a fricii ca și la școală. De nevastă-sa îl lega o căsătorie de conveniență, dragostea nu intra în vederile lui, abia de o tolera în subiectele literare sau muzicale, era nepotrivită în viața de zi cu zi. Se căsătoriseră fără a fi avut ocazia să se cunoască bine și ea a început să-l urască încă din noaptea nunții. Pentru Lukas Carie, nevasta era o creatură inferioară, mai apropiată de animale decât de bărbat singura ființă inteligentă a creației. Deși în teorie femeia era o făptură demnă de milă, în practică, a lui reușea să-l scoată din sărite. Când, după multe peregrinări, dezrădăcinat din locul lui de baștină de Primul Război Mondial, a ajuns în sat, avea aproape douăzeci și cinci de ani, o diplomă de învățător și bani cât să-i ajungă să trăiască o săptămână. Mai întâi și-a căutat de lucru, apoi o soție, alegând-o pentru că i-au plăcut aerul de teroare care i se citea în priviri și șoldurile ei late, condiție necesară pentru a zămisli băieți și a face cele mai grele treburi casnice. Au mai tras în balanță și două hectare de teren, o jumătate de duzină de vite și o mică rentă pe care fata le moștenea de la tatăl ei și care au trecut în buzunarul propriu, în calitatea sa de administrator legitim al bunurilor conjugale.

Lui Lukas Carie îi plăceau pantofii de damă cu toc înalt, de preferință din lac roșu. Când se ducea în oraș, plătea o prostituată care trebuia să se plimbe goală, încălțată doar cu pantofii incomozi, în timp ce el, îmbrăcat din cap până-n picioare, cu palton și pălărie, așezat într-un jilț asemenea unui înalt demnitar, ajungea la o plăcere de nedescris la vederea feselor pe cât posibil abundente, albe și cu gropițe care se legănau la fiecare pas. Evident, n-o atingea. Niciodată, fiind obsedat de igienă. Și, cum veniturile nu-i permiteau să-și satisfacă acest lux cu frecvența dorită, a cumpărat o pereche de botine franțuzești tipătoare, pe care le ținea ascunse sub cheie în locul cel mai inaccesibil al dulapului. Din când în când își înclua copiii în camera lor, pune discurile la volumul maxim și-o chema pe nevastă-sa. Care ajunsese să-i perceapă schimbările de umoare și era în stare să ghicească chiar înainte de a o ști el însuși când avea chef să o martirizeze, începea atunci să tremure, vasele îi cădeau din mână și se făceau țândări.

Carie nu suporta gălăgia din casă, destul că trebuie să-mi suport elevii la școală, zicea. Copiii lui au învățat să nu plângă sau să râdă în prezența lui, să se miște precum umbrele și să vorbească în șoaptă, ajungând la un asemenea talent că uneori până și mama lor avea impresia că vede prin ei și se speria să nu devină transparentți. Învățătorul era convins că legile geneticii îi jucaseră o festă: copiii lui erau un eșec perfect. Jochen era încet și neîndemânatic, elev foarte slab, adormea în clasă, făcea pipi în pat și nu era bun la nimic.

De Katharina prefera să nici nu vorbească. Fetita era idioată. Dacă era sigur de ceva, era că în neamul său nu existau tare genetice, așa că nu el era de vină pentru biata bolnavă; și poate că nici

nu era fata lui, nu băga mâna în foc pentru fidelitatea nimănui, cu atât mai puțin pentru cea a neveste-sii; din fericire, Katharina se născuse cu o gaură în inimă și medicul a fost de părere că n-avea să trăiască mult. Cu atât mai bine.

Dat fiind că cei doi copii nu erau prea reușiți, Lukas Carie nu s-a bucurat de cea de-a treia sarcină a soției, dar când s-a născut un băiețel mare și trandafiriu, cu ochi cenușii foarte mari și mâini puternice, s-a simțit împăcat. Poate că acesta era vlăstarul pe care și-l dorise mereu, un adevărat Carie. Acum nu trebuia s-o lase pe maică-sa să-l strice, nimic nu-i mai periculos ca o femeie când e vorba să strice o sămânță bărbătească bună. Nu-l înfodoli în hăinuțe de lână, ca să se obișnuiască cu frigul și să crească zdravăn, lasă-l pe întuneric ca să nu-i fie frică, nu-l lua în brațe, ce contează că plânge până se învinețește, așa-și dezvoltă plămânii, îi tot spunea, dar când el nu era de față îl învelea, îi dădea de două ori mai mult lapte, îl legăna și îi cânta cântece de leagăn. Acest sistem de a fi ba îmbrăcat, ba dezbrăcat, de a fi bruscat sau răsfățat fără motiv aparent, de a fi închis într-un dulap întunecos și pe urmă consolat cu pupături ar fi dus la demență orice copil, dar Rolf Carie a avut noroc: nu numai pentru că se născuse cu o forță morală în stare să reziste la lucruri care pe alții i-ar fi dărâmat, dar și pentru că a izbucnit cel de-al Doilea Război Mondial și taică-său s-a înrolat în armată, scutindu-l astfel de prezența sa. Războiul a fost perioada cea mai frumoasă din copilăria lui. În timp ce în America de Sud în casa profesorului Jones se înmulțeau îmbălsămării și un om mușcat de șarpe zămislea o fată pe care maică-sa o boteza Eva ca să aibă dorința de a trăi, nici în Europa viața nu era cum trebuia să fie. Războiul arunca lumea în confuzie și spaimă. Iar când fata începea să meargă agățată de fustele maică-sii, pe malul celălalt al Atlanticului se semna pacea pe un continent în ruine. Între timp de partea astălaltă a oceanului puțini erau cei care nu puteau dormi de grija violențelor de departe. Erau destul de ocupați cu violențele proprii.

Pe măsură ce creștea, Rolf Carie devenea un copil cu simț de observație, orgolios și tenace, cu o anumită înclinație romantică de care se rușina ca de un semn de slăbiciune. În epoca aceea de exaltare generală, se juca cu ceilalți copii de-a tranșeele și avioanele doborâte, dar în secret se emoționa de mugurii fiecărei primăveri, de florile verii, aurul toamnei și albeața tristă a iernii. Se ducea în pădure în fiecare anotimp ca să adune frunze și insecte pe care le studia cu o lupă. Smulgea file din caiet ca să scrie versuri, apoi le ascundea în scorburile copacilor sau sub pietre, cu speranța nemărturisită de a fi descoperite de cineva. Despre asta nu vorbea cu nimeni.

Avea zece ani în după-amiaza când a fost luat la îngropat morții. În ziua aceea era mulțumit, căci fratele său Jochen prinsese un iepure și aroma mâncării ce fierbea la foc mic, condimentată cu oțet și rozmarin, umplea toată casa. De mult nu se mai simțise mirosul acestui fel și plăcerea anticipată îl făcea atât de nerăbdător că numai severa educație pe care o primise îl împiedica să ridice capacul și să-și vâre lingura în oală. Era și ziua de copt. îi plăcea s-o vadă pe maică-sa aplecată asupra mesei enorme din bucătărie, cu brațele afundate în cocă și mișcându-se tacticos în ritmul frământatului. Amesteca ingredientele formând niște rulouri lungi, pe care le tăia și din fiecare bucată făcea o pâine rotundă, înainte vreme, pe timpul belșugului, scotea niște cocă, îi adăuga lapte, ouă și scorțișoară și făcea gogoși pe care le păstra într-o cutie, una pentru fiecare copil pentru toate zilele săptămânii. Acum amesteca făina cu tărâțe și rezultatul era închis la culoare și aspru, parcă era pâine cu rumeguș.

Dimineața începuse cu zarvă pe străzi, mișcări ale trupelor de ocupație și glasuri de comandă, dar oamenii nu s-au speriat prea mult pentru că frica li se cam tocise de când cu înfrângerea și ce rămăsese nu era de stricat pe presimțiri rele. După armistițiu, rușii se instalaseră în sat. Zvonurile despre brutalitatea lor îi precedaseră pe soldații Armatei Roșii și populația îngrozită se aștepta la o baie de sânge. Sunt precum animalele, se spunea, spintecă pânțele femeilor însărcinate și aruncă fătul la câini, îi înjunghie pe bătrâni cu baioneta, bărbaților le bagă dinamită în fund și-i aruncă în aer, violează, dau foc, distrug. Dar n-a fost așa. Primarul a căutat o explicație și a dedus că avuseseră noroc, căci cei care ocupaseră satul nu proveneau din zonele sovietice cele mai afectate de război, drept care erau mai puțin ranchiunoși și puși pe răzbunare. Au intrat în sat cu vehiculele grele în care-și duceau lucrurile, sub comanda unui tânăr ofițer cu chip asiatic, au rechiziționat toate alimentele, și-au umplut ranițele cu toate obiectele valoroase găsite și au împușcat la întâmplare șase membri ai comunității acuzați de colaborare cu nemții. Și-au așezat tabăra la marginea satului

și au rămas liniștiți. În ziua aceea rușii au adunat lumea cu portavocea și au intrat în case ca să-i scoată cu amenințări pe cei care se codeau. Mama i-a aruncat Katharinei o haină pe umeri și s-a grăbit să iasă înainte de a intra soldații să-i confiște iepurele și pâinea pe o săptămână. S-a îndreptat spre piață împreună cu cei trei copii, Jochen, Katharina și Rolf. Satul trecuse peste anii de război în condiții mai bune decât altele, în ciuda bombei care căzuse peste școală într-o noapte de duminică și-o făcuse praf, împrăștiind bucăți de pupitre și tablă peste tot. O parte din caldarâmul medieval nu mai exista: pietrele fuseseră folosite pentru baricade; dușmanul pusese mâna pe ceasul primăriei, pe orga bisericii și pe ultima recoltă de vin, singurele comori ale locului; clădirile își arătau fațadele coșcovite, unele cu urme de glonț, dar nu-și pierduseră farmecul dobândit de-a lungul atâtor secole de existență.

Sătenii s-au adunat în piață, înconjurați de soldați, în timp ce comandantul sovietic în uniformă zdrențuită, cizme sparte

și neras de câteva zile le dădea ocol privindu-i pe fiecare. Nimeni nu i-a suportat privirile, stăteau cu capul aplecat, așteptând, doar Katharina l-a fixat pe militar cu ochii ei blânzi și și-a vârât un deget în nas.

— E înapoiată mintal ? a întrebat el arătând spre fetiță.

— Așa s-a născut, a răspuns doamna Carie.

— Atunci n-are rost s-o luăm cu noi. Lăsați-o aici.

— Nu poate sta singură, vă rog, permiteți să vină și ea.

— Cum doriți.

Sub un soare palid de primăvară au așteptat mai bine de două ore în cătarea armelor, bătrânii sprijinindu-se de cei mai puternici, copiii adormind pe jos, cei mai mici ținuti în brațe de părinți; când s-a dat ordinul de plecare au pornit în spatele jeep-ului comandantului, păziți de soldații care îi grăbeau, într-un șir în fruntea căruia mergeau primarul și directorul școlii, singurele autorități încă recunoscute după catastrofa din ultima perioadă. Au mărșăluit în tăcere, neliniștiți, întorcându-se să privească acoperișurile caselor ascunse printre dealuri, întrebându-se încotro mergeau, până ce a fost limpede că se îndreptau spre lagărul de prizonieri și-atunci inima li s-a strâns ca un pumn.

Rolf cunoștea drumul pentru că venise des aici împreună cu fratele său Jochen să prindă șopârle, să pună curse pentru vulpi și să caute lemne de foc. Uneori băieții se așezau sub copaci în fața îngerăditurii de sârmă ghimpată, la adăpostul frunzișului. Distanța nu le permitea să vadă bine, se mulțumeau să adulmece aerul și să asculte sirenele. Când bătea vântul, mirosul ciudat intra în case, dar nimeni nu părea să-l observe și nu se vorbea niciodată de asta. Acum era pentru prima dată că Rolf Carie și ceilalți locuitori din sat treceau de porțile metalice; i-a atras atenția pământul gol, lipsit de orice vegetație, pustiu ca un deșert de praf steril, atât de diferit de câmpiile din regiune în această perioadă a anului, acoperite de un covor verde și moale. Coloana a străbătut un drumeag lung, a trecut de câteva bariere din vălătuci de sârmă, a trecut pe sub turnurile de control și de locurile unde înainte erau mitralierele și a ajuns într-o curte pătrată. De o parte se înălțau niște șoproane fără ferestre, de alta era o construcție din cărămizi cu coșuri înalte, în fund erau latrinele și eșafodele. Primăvara se oprise la porțile închisorii, totul era gri, învăluit în ceața iernii care se eternizase aici. Oamenii s-au oprit lângă barăci, înghesuiți unii în alții, atingându-se pentru a prinde curaj, apăsați de liniștea de cavernă, de cerul de cenușă. Comandantul a dat un ordin și soldații i-au împins ca pe vite, ducându-i spre clădirea principală. Și-atunci i-au văzut cu toții. Erau cu duzinile, îngerămădiți pe pământ, unii peste alții, răsușiți, dezmembrați, ca o grămadă de lemne albicioase. La început nici n-au crezut că ar fi vorba de trupuri omenești, păreau niște marionete ale unui teatru macabru, dar rușii i-au împins cu puștile, i-au lovit cu paturile armelor și i-au obligat să se apropie, să miroasă, să privească, să permită ca acele chipuri osoase și oarbe să li se întipărească în memorie, ca gravate cu fierul roșu. Fiecare și-a auzit bătăile inimii și nimeni n-a scos o vorbă, căci nu era nimic de spus. Au rămas nemișcați câteva minute lungi; comandantul a apucat o cazma și i-a întins-o primarului. Soldații împărțeau unelte celorlalți.

— Începeți să săpați, a ordonat fără să ridice tonul, aproape în șoaptă.

Katharina și copiii cei mai mici au fost puși să stea sub eșafode în timp ce ceilalți munceau. Rolf a rămas cu Jochen. Pământul era tare, pietricelele i se lipeau de degete și îi intrau sub unghii, dar nu

s-a oprit, aplecat, cu părul în ochi, scuturat de o rușine pe care n-avea s-o uite și care avea să-l urmărească toată viața ca un coșmar din care nu poți ieși. Nu și-a ridicat nici o clipă privirile. Nu auzea decât zgomotele fierului care lovea pietrele, respirațiile gâfâite, suspinele unor femei.

Se înnoptase când au terminat de săpat gropile. Rolf a observat că în turnuri se aprinseseră luminile și că noaptea părea mai luminoasă. Ofițerul rus a dat un ordin și cei din sat s-au dus doi câte doi să aducă morții. Copilul și-a curățat palmele frecându-le de pantalon, și-a șters sudoarea de pe frunte și a înaintat alături de fratele lui spre ceea ce-i aștepta. Cu o exclamație răgușită, mama lor a încercat să-i oprească, dar băieții au mers mai departe, s-au aplecat, au apucat un cadavru de glezne și de mâini, gol, chel, doar piele și os, ușor, rece și uscat ca porțelanul. L-au ridicat fără efort, cu mâinile încheștate de corpul rigid, și-au mers la gropile săpate în curte. Încărcătura lor a oscilat ușor și capul i-a alunecat spre spate. Rolf s-a întors să se uite la maică-sa, a văzut-o cum se îndoia cuprinsă de greață, a vrut s-o liniștească cu un jgest, dar avea mâinile ocupate.

Îngropatul prizonierilor s-a terminat după miezul nopții. Au umplut gropile și le-au acoperit cu pământ, dar încă nu venise timpul să plece. Soldații i-au obligat să treacă prin barăci, să intre în camerele morții, să cerceteze cuptoarele și să meargă pe sub spânzurători. Nimeni n-a îndrăznit să se roage pentru victime. De fapt știau că de-acum înainte vor încerca să uite, să-și smulgă oroarea din suflet, să nu mai vorbească niciodată de asta, sperând că viața care mergea mai departe ar putea s-o șteargă. În sfârșit, s-au întors la casele lor târându-și picioarele, încet, epuizați. Ultimul era Rolf Carie, pășind printre două șiruri de schelete, identice în dezolarea morții.

După o săptămână s-a întors Lukas Carie, pe care fiul său Rolf nu l-a recunoscut, pentru că în ziua în care plecase pe front copilul nu era încă destul de mare ca să raționeze, iar cel care a dat buzna în bucătărie în seara aceea nu semăna defel cu fotografia de pe șemineu. În anii în care trăise fără tată, Rolf își inventase unul de dimensiuni eroice, îi pusese uniformă de aviator și-i umpluse pieptul cu decorații, transformându-l într-un militar chipeș și viteaz, cu cizme lustruite în care un copil se putea privi ca într-o oglindă. Imaginea asta n-avea nimic de-a face cu personajul apărut dintr-odată în viața lui, drept care nici nu s-a obosit să-l salute, luându-l drept un cerșetor. Cel din fotografie avea mustați îngrijite și ochi plumburii ca norii iarna, autoritari și reci. Omul care a năvălit în bucătărie purta un pantalon prea mare, legat cu o frânghie, o cazacă ruptă, o basma murdară legată în jurul gâtului, iar în loc de cizme ca oglinda picioarele îi erau învelite în cârpe. Era mai curând mic de statură, nebărbierit, cu părul vâlvoi și tăiat alandala. Nu, nu era cineva cunoscut. În schimb, restul familiei l-a recunoscut imediat. Văzându-l, mama și-a acoperit gura cu amândouă mâinile, Jochen s-a ridicat dărâmând scaunul și Katharina a fugit să se ascundă sub masă, gest pe care nu-l mai făcuse de mult, dar pe care instinctul ei nu-l uitase.

Lukas Carie nu se întorsese pentru că-i era dor de acasă niciodată nu simțise că aparține cu adevărat de satul acesta sau de altul, era un ins solitar, apatrid -, ci pentru că era înfometat și disperat și preferase riscul de a cădea în mâinile dușmanului victorios celui de a rătăci mai departe pe câmpii. Nu mai rezista. Dezertase și trebuise să supraviețuiască stând ziua ascuns și mergând noaptea. Furase plăcuțele de identificare ale unui soldat mort, plănuia să-și schimbe numele și să-și șteargă trecutul, și-a dat însă curând seama că n-avea unde se duce pe continentul acesta vast și distrus. Amintirea satului cu casele lui liniștite, cu livezile, viile și școala unde predase atâția ani nu era de natură să-l atragă, dar n-avea de ales. În război primise câteva galoane, nu pentru curajul său, ci pentru cruzimea sa. Acum era alt om: atinsese fundul mlăștinii al propriului său suflet, știa până unde era în stare să meargă. Odată atinse extremele, odată depășite limitele răutății și ale plăcerii, a se întoarce la viața de dinainte și a se resemna să predea unor mucoși obraznici într-o sală de clasă i se părea prea puțin. Socotea că bărbații sunt destinați războiului, istoria ne demonstrează că progresul nu se obține fără violență, trebuie să strângem din dinți și să suportăm, să închidem ochii și să atacăm, de-aia suntem soldați. Suferința acumulată nu l-a făcut să dorească pacea, dimpotrivă, i-a băgat în cap convingerea că doar praful de pușcă și sângele pot crea bărbați în stare să ducă barca nesigură a omenirii în port, aruncându-i în valuri pe cei slabi și inutili, conform legilor implacabile ale naturii.

— Ce, nu vă bucurați că mă vedeți ? a spus închizând ușa în urma lui.

Absența nu-i slăbise capacitatea de a-și teroriza familia. Jochen a dat să spună ceva, dar cuvintele i s-au împotmolit în gât și n-a reușit decât să emită un sunet gutural, în timp ce se posta în fața fratelui său pentru a-l proteja de un pericol nedefinit. Prima reacție a doamnei Carie a fost să scoată din ladă o față de masă mare pentru ca tatăl să n-o vadă pe Katharina, eventual să uite de ea. Cu o privire rapidă, Lukas Carie a luat în stăpânire casa și a redobândit controlul asupra familiei. Nevastă-sa i se părea la fel de proastă ca și înainte, dar își păstrase intacte frica din ochi și crupa fermă; Jochen se transformase într-un flăcău atât de înalt și bine legat, că nu pricepea cum de nu fusese recrutat în regimentele de tineret; pe Rolf aproape că nu-l cunoștea, dar a văzut imediat că puștiul crescuse între fustele mamei și trebuia să-l scuture bine ca să-l scape de aerul acela de pisoi răsfățat. Va avea el grijă să facă om din el.

—Jochen, pune apă la încălzit să mă spăl. E ceva de mâncat în casa asta ? Iar tu trebuie că ești Rolf... Vino să dai mâna cu taică-tău. N-ai auzit ? Vino aici!

Din seara aceea viața lui Rolf s-a schimbat pe de-a-ntregul. În ciuda războiului și a privațiunilor de tot felul, nu cunoscuse de fapt frica. A învățat-o acum, de la Lukas Carie. Băiatul nu a mai avut un somn liniștit decât mulți ani mai târziu, când tatăl său a fost găsit legănându-se de creanga unui copac din pădure.

Soldații ruși care ocupaseră satul erau grosolani, săraci și sentimentali. Seara se așezau cu armele lor în jurul unui foc și cântau cântecele de acasă, iar când aerul răsună de dulceața dialectelor unii lăcrimau de dor. Uneori se îmbătau sau se certau sau dansau până cădeau din picioare. Sătenii îi evitau, dar câteva fete veneau la tabăra lor să se ofere tăcute, fără a-i privi în ochi, pentru ceva de mâncare. Primeau întotdeauna ceva, cu toate că învingătorii făceau foamea exact ca și învinșii. Copiii se apropiau și ei, fascinați de limba pe care o vorbeau, de mașinile de război, de obiceiurile ciudate, atrași mai ales de un sergent cu cicatrice adânci pe față, care-i distra jonglând cu patru cuțite. Rolf se apropia mai mult decât ceilalți, în ciuda interdicției materne categorice; deodată s-a trezit stând lângă sergent, încercând să-i priceapă cuvintele și exersând aruncarea cuțitelor. După câteva zile, rușii i-au identificat pe colaboraționiști și pe dezertorii ascunși; au început procesele de război, foarte scurte căci nu aveau timp de formalități, și cu puțină asistență din sat: oamenii erau extenuați și nu mai voiau să audă acuzații. Când i-a venit rândul lui Lukas Carie, Jochen și Rolf au intrat pe furiș și au rămas în fundul sălii. Acuzatul nu părea să se căiască de faptele comise și a spus în favoarea sa că n-a făcut decât să îndeplinească ordinele superiorilor, pentru că nu plecase la război ca să mediteze, ci ca să-l câștige. Sergentul scamator și-a dat seama că Rolf era de față, i s-a făcut milă și a vrut să-l scoată din sală, dar copilul a rămas pe loc, hotărât să asculte până la capăt. I-ar fi fost greu să-i explice sergentului că paloarea lui nu se datora milei pentru tatăl său, ci dorinței secrete ca dovezile să fie suficiente pentru a-l trimite în fața plutonului de execuție. Când a fost condamnat la șase luni de muncă silnică în minele din Ucraina, Jochen și Rolf au considerat pedeapsa foarte ușoară și s-au rugat în secret ca Lukas Carie să moară acolo departe și să nu mai vină înapoi.

Pacea n-a însemnat sfârșitul privațiunilor. Ani în șir, procurarea alimentelor fusese preocuparea esențială și a continuat să fie și acum. Jochen abia putea citi cursiv, dar era puternic și tenace; după plecarea tatălui, s-a ocupat de aprovizionarea familiei spărgea lemne, vindea mure și ciuperci din pădure, vâna iepuri, prepelițe și vulpi. Foarte repede, Rolf s-a inițiat și el în aceste activități și în plus cei doi frați se dedau la mici furtișaguri prin satele vecine, pe ascuns de mama lor, care chiar în perioadele cele mai grele se purta de parcă războiul ar fi fost un coșmar îndepărtat care n-avea nici o legătură cu ea și nu făcea rabat de la a le inculca băieților normele morale. Rolf s-a obișnuit într-atât de mult cu senzația de gol în stomac, că mult mai târziu, când piața era ticsită de produse și la fiecare colț de stradă se vindeau cartofi prăjiți, cârnați și bomboane, el continua să viseze codrul de pâine uscată ascuns printre scândurile patului.

Doamna Carie a reușit să-și păstreze seninătatea și credința în Dumnezeu până în ziua în care bărbatul ei s-a întors din Ucraina și s-a instalat definitiv în casă. Atunci și-a pierdut ea curajul. Parcă se micșorase, se întorsese către ea însăși, vorbindu-și obsesiv; frica dintotdeauna o paraliza, nu era în stare să-și exteriorizeze ura, lucru care a doborât-o în cele din urmă. Continua să trudească din zori și până noaptea, avea grijă de Katharina și de ceilalți, dar a încetat să mai vorbească și să

zâmbească și nu s-a mai dus la biserică pentru că nu mai avea nici un chef să îngenuncheze în fața acestui zeu nemilos care nu-i ascultase rugămintea de a-l trimite pe Lukas Carie în iad. A renunțat și să-i apere pe Jochen și pe Rolf de excesele tatălui lor. Țipetele, bătăile și scandalurile au ajuns să i se pară ceva normal, nu mai avea nici o reacție. Se ducea la fereastră și privea cu ochii pierduți în zare, evadând astfel într-un trecut în care bărbatul nu exista, iar ea era încă o adolescentă neatinsă de nefericire.

Teoria lui Carie era că oamenii se împart în nicovale și ciocane: unii se nasc pentru a lovi și alții pentru a fi loviți. Firește, își dorea ca băieții lui să fie ciocane. Nu le tolera nici o slăbiciune, mai ales lui Jochen, asupra căruia își experimenta sistemul educativ. Îl apucau furiile când băiatul se bâlbâia și mai tare și-și rodea unghiile. Cuprins de disperare, Jochen își imagina nopțile diverse modalități prin care să scape odată pentru totdeauna de acest martiriu, dar la răsăritul soarelui își dădea seama de realitate, lăsa capul în piept și-și asculta tatăl fără să crâcnească, deși era cu douăzeci de centimetri mai înalt și era puternic ca un cal. Supunerea s-a sfârșit într-o seară de iarnă când lui Lukas Carie îi venise ideea să recurgă la pantofii cei roșii. Băieții erau de-acum destul de mari pentru a ghici ce însemnau atmosfera încărcată, privirile tensionate, tăcerea plină de presimțiri rele. Ca de obicei, Carie le-a poruncit băieților s-o ia pe Katharina și să-i lase singuri, să stea în camera lor de unde să nu iasă sub nici un motiv. Înainte de a ieși, băieții au apucat să zărească expresia de teroare din ochii mamei lor și să-și dea seama că tremura. Ceva mai târziu, nemișcați în paturile lor, au auzit muzica dată la maxim.

— Mă duc să văd ce face mama, a decis Rolf nemaisuportând certitudinea că de partea cealaltă a culoarului se repeta coșmarul dintotdeauna.

— Tu să stai aici, mă duc eu, că sunt mai mare, a răspuns Jochen.

Și-n loc să-și tragă plapuma peste cap, cum făcuse o viață întreagă, s-a ridicat făcându-și vid în creier, și-a pus pantalonii, haina, căciula de lână și cizmele de zăpadă. S-a îmbrăcat cu gesturi precise, a ieșit din cameră, a traversat culoarul și-a încercat să deschidă ușa care avea zăvorul tras. Cu aceleași gesturi calme și precise cu care așeza cursele sau spârgea lemne, a dat o lovitură de picior în ușă și a scos-o din țâțâni. În pijama și desculț, Rolf venise după fratele său, iar când ușa s-a deschis a văzut-o pe maică-sa complet dezbrăcată, cocoțată pe botinele roșii cu toc înalt. Lukas Carie a urlat la ei să plece imediat, dar Jochen a înaintat, a trecut de masă, a dat-o la o parte pe femeia care încerca să-l oprească și s-a îndreptat atât de hotărât spre tatăl său că acesta a făcut speriat un pas înapoi. Pumnul lui Jochen i-a izbit obrazul cu puterea unui ciocan, omul s-a prăbușit peste bufetul care s-a făcut praf cu un zgomot de lemne și farfurii sparte. Rolf a privit trupul inert căzut jos, a tras aer în piept, s-a dus în camera lui și a revenit cu o pătură cu care și-a acoperit mama.

— Adio, mămico, a spus Jochen din ușă, neîndrăznind s-o privească.

— Adio, fiule, a șoptit ea, mulțumită că măcar unul dintr-ai ei o să scape.

A doua zi, Rolf a suflecat manșetele pantalonilor lungi ai fratelui său și i-a îmbrăcat ca să-și ducă tatăl la spital, unde i-au pus falca la loc. Săptămâni în șir n-a putut vorbi și era hrănit cu lichide cu pipeta. După plecarea fiului cel mare, doamna Carie s-a cufundat iremediabil în tristețe, iar Rolf a trebuit să se descurce singur cu omul atât de detestat și de temut.

Katharina avea ochi de veveriță și nu ținea minte nimic. Știa să mănânce singură, să se ceară afară și să se ascundă sub masă la venirea tatălui erau singurele lucruri pe care le putuse învăța. Rolf îi căuta tot felul de comori, un cărăbuș, o pietricică lustruită, o nucă pe care i-o curăța grijuliu. Ea îl răsplătea cu un devotament infinit. Îl aștepta toată ziua, iar când îi auzea pașii și îl zărea printre picioarele scaunelor, scotea un ciripit de pescăruș. Petrecea ore întregi sub masă, nemișcată, apărată de tăblia grosă de lemn până când tatăl pleca sau adormea sau venea cineva s-o scoată de acolo. Se obișnuise să viețuiască în vizuina ei, pândind pașii care se apropiau sau se depărtau. Uneori nici nu mai voia să iasă, chiar dacă pericolul trecuse, și-atunci maică-sa îi dădea acolo farfuria cu mâncare și Rolf lua o pătură și se strecura și el sub masă, dormind ghemuit alături de ea. Adesea, în timp ce Lukas Carie se așeza la masă, picioarele lui atingeau trupurile copiilor care stăteau acolo, muți, liniștiți, ținându-se de mână, izolați în refugiul în care sunetele, mirosurile și prezențele celorlalți ajungeau amortizate de parcă s-ar fi aflat sub apă. Atât de lungă a fost perioada pe care cei doi frați

au petrecut-o acolo, încât Rolf Carie a păstrat amintirea luminii lăptoase de sub fața de masă și mulți ani mai târziu, în partea cealaltă a lumii, într-o zi s-a deșteptat plângând sub plasa de țânțari albă sub care dormea alături de femeia iubită.

3

Într-o seară de Crăciun, pe când aveam vreo șase ani, mama a înghițit un os de pui. Profesorul, obsedat de foamea nepotolită de a cunoaște tot mai multe, n-avea timp pentru sărbătoarea asta și nici pentru altele, dar angajații casei sărbătoreau an de an Crăciunul. Confectionau în bucătărie scena Nașterii Domnului din figurine grosolane de pământ, cântau colinde și fiecare îmi făcea câte un dar. Cu câteva zile înainte pregăteau o mâncare pe care-o inventaseră sclavii de odinioară. În perioada Coloniei, familiile avute se adunau pe 24 decembrie în jurul mesei. Rămășițele banchetului ajungeau la sclavi. Aceștia mărunțeau totul, înveleau amestecul în terci de porumb și-n frunze de palmier și-l fierbeau în cazane, rezultatul fiind atât de bun, că rețeta a străbătut veacurile și încă se mai repetă an de an, cu toate că nimeni nu mai dispune acum de resturile de la cina bogaților și fiecare ingredient trebuie gătit separat, ceea ce e destul de epuizant, în ultimul patio din casa profesorului, servitorii creșteau găini, curci și un porc, pe care-i îngrășau tot anul în vederea singurului prilej de petrecere și ghiftuială. Cu o săptămână înainte, păsările erau îndopate cu nuci și înghițituri de rom, iar porcul era adăpat cu litri de lapte îndulcit cu zahăr brun și mirodenii, pentru frăgezirea cărnii. În timp ce femeile afumau frunzele și pregăteau oalele și frigările, bărbații tăiau animalele într-o nebunie de sânge, pene și gnițături, și totul se sfârșea în beție, ghiftuială cu carne, supă groasă compusă din toate mâncărurile și răgușeală de atâtea cântece întru slava Pruncului Isus intonate în ritm festiv, în timp ce în aripa opusă a conacului profesorul Jones petrecea o zi ca toate celelalte și nici nu știa că venise Crăciunul. Osul fatidic era ascuns în cocă și mama nu l-a simțit decât în momentul în care a înțepat-o în gât. După câteva ore a început să scuipe sânge și trei zile mai târziu s-a stins pe tăcute, la fel cum trăise. Eram lângă ea și n-am uitat momentul acela pentru că de atunci a trebuit să-mi ascut simțurile pentru a nu mi le pierde în întunericul de neînălțurat în care încremenesc spiritele.

Ca să nu mă sperie, a murit fără să-i fie teamă. E posibil ca osul de pui să-i fi sfâșiat ceva esențial, să fi produs hemoragie internă, nu știu. Când a simțit că se duce, m-a luat cu ea în camera noastră ca să fim împreună până la sfârșit. Încet, să nu grăbească moartea, s-a spălat cu apă și săpun ca să scape de mirosul de mosc ce începea s-o deranjeze, și-a pieptănat pletele lungi, și-a pus o cămașă albă pe care o lucrase în orele de siestă și s-a întins în același pat în care mă concepuse cu un indian otrăvit. Deși atunci n-am priceput semnificația acestui ceremonial, am observat-o cu atenție, și încă îmi amintesc fiecare gest al ei.

— Moartea nu există, fata mea. Oamenii mor doar când sunt uitați, mi-a explicat cu puțin timp înainte de a se duce. Dacă poți să-ți amintești de mine, am să fiu mereu cu tine.

— Am să-mi amintesc, am promis.

— Și-acum cheam-o pe nașa.

Am adus-o din bucătărie pe mulatra masivă care ajutase la nașterea mea și care la timpul potrivit m-a dus la botez.

— Ai grijă de fata asta, cumătră. Ți-o încredințez, i-a cerut mama în timp ce-și ștergea discret firicelul de sânge care-i curgea pe bărbie. Apoi m-a luat de mână și ochii ei mi-au spus cât de mult mă iubea, apoi privirile i s-au închețat și viața a părăsit-o fără zgomot. Timp de câteva clipe parcă ceva translucid a plutit în aerul nemișcat al încăperii, luminând-o cu o strălucire albăstrie și înmiresmând-o cu o boare de mosc, după care totul a fost ca înainte, lumina era din nou galbenă, mirosul cel de fiecare zi. I-am luat chipul în mâini, am strigat-o „mămico, mămico”, copleșită de tăcerea cu totul nouă care se lăsase între noi.

— Toți murim, nu e mare lucru, a spus nașa mea în timp ce-i tăia părul din trei mișcări de foarfece, în ideea de a-l vinde mai târziu unui atelier de peruci. O s-o scoatem înainte să afle stăpânul și să mă pună să i-o duc în laborator.

Mi-am înfășurat pe după gât coada împletită și m-am ghemuit într-un colț cu capul pe genunchi, fără să plâng, pentru că încă nu înțelegeam marea pierdere. Am stat așa ore, poate noaptea

întreagă, până au venit doi bărbați, au învelit-o în singura pătură de pe pat și-au luat-o fără să spună nimic. Un gol nemilos s-a lăsat atunci în jurul meu.

După plecarea modestei trăsuri funerare, nașa a venit după mine. A trebuit să aprindă un chibrit ca să mă descopere, pentru că încăperea era cufundată în întuneric, becul se arsesse și zorile păreau să se fi oprit în prag. M-a găsit chircită pe jos, eram un fel de grămăjoară pe podea, și m-a strigat de două ori pe numele întreg, pentru a mă aduce la realitate: Eva Luna, Eva Luna. La flacăra mică și tremurătoare i-am văzut picioarele mari vârâte în papuci și rochia largă de bumbac, am ridicat ochii și i-am zărit privirile umede. Mi-a zâmbit chiar în clipa în care se stingea chibritul; apoi am simțit că se apleacă în întuneric, mă ia în brațele ei groase, mă strânge la piept și mă leagănă, adormindu-mă blând cu un bocet african.

— Dacă ai fi băiat, ai merge la școală și după aia ai studia ca să ajungi avocat și să ai grijă de bătrânețile mele. Avocații câștigă cel mai bine, știi ei să învârtească lucrurile. Pescuiesc în ape tulburi și scot o grămadă de bani, spunea nașa.

Susținea că e mai bine să fii bărbat, căci până și cel mai sărac are o nevestă căreia să-i poruncească; după ani, am ajuns la concluzia că se poate să fi avut dreptate, cu toate că nici acum nu reușesc să mă imaginez într-un corp bărbătesc,

cu păr pe față, tentația de a da ordine și cu ceva incontrollabil undeva mai jos de buric, pe care, sinceră să fiu, nu știam foarte bine unde să-l plasez. În felul ei, nașa mă iubea și dacă n-a știut să mi-o arate este pentru că nu a crezut necesar să mă formeze așa și pentru că și-a pierdut mințile devreme. Pe atunci nu era ruina care e astăzi: era o mulătră arogantă cu sâni generoși, talie marcată și șolduri opulente care îi umflau rochia de parcă ar fi avut o masă sub ea. Pe stradă bărbații întorceau capul după ea, îi strigau complimente vulgare și încercau s-o ciupească de fund, dar ea nu se ferea și le răspundea pocnindu-i cu poșeta: da' ce credeai, negru obraznic ce ești ? zicea și râdea ca să i se vadă dintele de aur. Se spăla în fiecare seară într-o albie, turnându-și apă cu o cană și frecându-se cu o cârpă săpunită, își schimba bluza de două ori pe zi, se stropea cu apă de trandafiri, își spăla părul cu ou și își freca dinții cu sare ca să strălucească. Răspândea un miros puternic și dulceag pe care apa de trandafiri și săpunul nu reușeau să-l diminueze, miros care-mi plăcea tare mult pentru că-mi amintea de laptele dat în foc. Când făcea baie o ajutam turnându-i apă pe spate, absolut extaziată în fața acestui corp negricios, cu sfârcuri brune, pubis umbrit de păr creț și fese moi ca fotoliul capitonat cu piele în care lângea profesorul Jones. Își trecea mângâietor cârpa peste tot corpul și zâmbea mândră de cărnurile ei abundente. Pășea cu o grație sfidătoare, foarte dreaptă, în ritmul unei muzici secrete pe care o auzea doar ea. În rest, totul la ea era grosolan, până și râsul și plânsul. Se supăra fără motiv și plesnea aerul cu mâinile, iar dacă mă nimerea și pe mine, efectul era de ghiulea de tun. Astfel, fără nici o intenție rea, mi-a spart un timpan. În ciuda mumiilor, pentru care n-avea nici cea mai mică simpatie, l-a slujit mulți ani pe doctor ca bucătăreasă, pentru o leafă mizeră pe care o cheltuia mai ales pe rom și tutun. Avea grijă de mine pentru că primise o sarcină mai sacră decât o legătură de sânge: cine neglijează un copil înfiat e de neiertat, asta e mai rău decât a-ți părăsi propriul copil, obișnuia să-mi spună, obligația mea e să te cresc

cuminte, curată și muncitoare, pentru asta am să fiu întrebată la Judecata de Apoi. Maică-mea nu credea în păcatul originar, drept care nu găsisse necesar să mă boteze, dar nașa a insistat cu o tenacitate exemplară. Bine, cumătră, dacă asta îți face plăcere, fă ce vrei, dar nu-i schimba numele pe care i l-am ales, a admis Consuelo în cele din urmă. Mulătra n-a fumat și n-a băut trei luni ca să economisească banii, iar în ziua stabilită mi-a cumpărat o rochie de organdi de culoare frez, mi-a strâns lațele într-o panglică, m-a stropit cu apă ci de trandafiri și m-a dus în brațe la biserică. Am o fotografie de la botez, arăt ca un cadou de aniversare frumos împachetat. Cum bani nu mai avea, a plătit ceremonia cu o curățenie completă a lăcașului sfânt, de la maturatul pardoselii până la curățatul ornamentelor cu creta și ceruirea băncilor de lemn. Așa am fost eu botezată cu toată pompa și ceremonia, ca o fetiță bogată.

— Dacă n-aș fi fost eu, ai fi rămas păgână. Nevinovații care mor nebotezați ajung în limb și acolo rămân, îmi spunea tot timpul. Alta în locul meu te-ar fi vândut. Fetițele cu ochi deschiși la culoare au căutare, se spune că americanii le cumpără și le duc în țara lor, dar eu i-am făcut o promisiune maică-tii și dacă nu m-aș ține de ea aș ajunge să fierb în cazanele iadului.

Pentru ea limitele între bine și rău erau foarte clare și era dispusă să mă apere de vicii cu bătaia, singura metodă pe care o cunoștea, căci așa fusese crescută. Ideea că jocul și tandrețea le priesc copiilor este o descoperire modernă, ei nu-i trecuse așa ceva prin minte. A încercat să mă învețe să muncesc repede, fără să pierd timpul visând, neatentia și încetineala o supărau, voia să mă vadă venind în fuga mare ca să execut un ordin. Ești cu capul în nori și ai picioare de cârpă, îmi spunea și îmi fricționa pulpele cu Emulsie Scott, un tonic ieftin, dar de mare prestigiu, făcut cu untură de pește, despre care se spunea că era piatra filozofală a medicației care întărește organismul.

Creierul nașei era cam deranjat din cauza romului. Credea în sfinții catolici, în alții de origine africană și în alți câțiva de invenție proprie. Își făcuse un mic altar în cameră, unde, alături de apa sfințită, se aliniau fetișuri voodoo, fotografia răposatului ei tată și un bust pe care-l credea a fi al Sfântului Cristofor, deși mai târziu eu am descoperit că era al lui Beethoven; nu i-am spus niciodată, căci oricum era cel mai făcător de minuni dintre toți. Vorbea întruna cu zeitățile ei pe un ton colocvial și cam de sus, cerându-le favoruri de mică importanță; după aceea, când a devenit mare amatoare de telefon, îi suna direct în cer, interpretând bâzâitul aparatului drept răspunsuri sub formă de parabolă ale divinilor ei interlocutori. Așa se face că primea instrucțiuni de ordin celest chiar și pentru chestiunile cele mai banale. Era devotată Sfântului Benito, un blond frumușel și petrecăreț, pe care femeile nu-l lăsau în pace, care s-a băgat în fumul unui *brasero* ca să iasă bine pârlit, ca un lemn; de-abia atunci l-a putut adora cum se cuvine pe Dumnezeu și și-a făcut minunile liniștit, scăpat de muierile desfrânate care i se agățau de mantie. Lui i se ruga când era beată. Mai era expertă în nenorociri și morți groaznice, știa cum murise fiecare martir și fiecare fecioară din calendarul sfinților catolici și era mereu dispusă să-mi povestească. O ascultam cu o teroare bolnăvicioasă și de fiecare dată îi ceream detalii suplimentare. Supliciu Sfintei Lucia era preferatul meu, eram în stare să-l ascult tot timpul, cu toate amănuntele: de ce Lucia l-a refuzat pe împăratul îndrăgostit de ea, cum i-au scos ochii, dacă e adevărat că pupilele au trimis o lumină de pe tava de argint pe care stăteau precum două ouă, orbindu-l pe împărat, în timp ce ei îi creșteau doi superbi ochi albaștri, mult mai frumoși decât cei dintâi.

Credința biete mele nașe era de nezdruncinat și nici o nenorocire ulterioară nu i-a clintit-o. Acum ceva timp, când Papa a venit în vizită pe aici, am cerut autorizație s-o scot din sanatoriu, căci ar fi fost păcat să nu-l vadă pe Suveranul Pontif în veșminte albe și cu crucea de aur, predicându-și

(învingerile nedemonstrabile într-o spaniolă perfectă sau în dialect indian, după caz. Când l-a văzut înaintând în acvariul său de sticlă blindată pe străzile proaspăt spălate, printre flori, urale, stegulețe și gârzi de corp, nașa mea, deja foarte bătrână, a căzut în genunchi, convinsă că Profetul Ilie venise în călătorie turistică. Mi-a fost frică să nu fie zdrobită de mulțime și-am vrut s-o iau de acolo, dar ea nu s-a mișcat din loc până nu i-am cumpărat un fir de păr al Papei ca relicvă. În zilele acelea mulți oameni s-au făcut buni, alții, \u promis să ierte datoriile sau să nu sufle o vorbă despre lupta de clasă sau anticoncepționale ca să nu-l întristeze pe Sfântul Părinte, dar adevărul e că eu nu am fost entuziasmată de înaltul vizitator, căci nu aveam amintiri plăcute din domeniul religios. Într-o duminică din copilăria mea, nașa m-a dus la biserică și m-a pus să stau în genunchi într-o cabină de lemn cu perdele; eu aveam degetele cam boante și nu mă puteam închina așa cum mă învățase. De după un grilaj mi-a venit un miros puternic, spune-mi ce păcate ai făcut, mi s-a ordonat și pe loc le-am uitat pe cele pe care le inventasem, n-am știut ce să spun, chinându-mă să mă gândesc la unul, cât de ușor, dar nu mi-a venit nimic în minte.

— Îți atingi trupul cu mâinile ?

— Da...

— Des, fiica mea ?

— În fiecare zi.

— În fiecare zi! Cât de des ?

— N-am numărat... foarte des...

— Asta e o ofensă foarte gravă în ochii lui Dumnezeu!

— Nu știam, părinte. Dar dacă-mi pun mânuși, tot păcat este ?

— Mănuși! Ce tot vorbești, nesăbuito! Îți bați joc de mine ?

— Nu, nu, am spus înspăimântată, socotind că, oricum, ar fi fost cam greu să mă spăl pe față, pe dinți sau să mă scarpin cu mânuși.

— Promite-mi că n-ai să mai faci. Puritatea și inocența sunt darurile cele mai de preț ale unei fete. Să spui cinci sute de Ave Măria ca să te ierte Dumnezeu.

— Nu pot, părinte, am spus, pentru că nu știam număra decât până la douăzeci.

— Cum nu poți! a urlat preotul și o ploaie de salivă a traversat confesionalul și m-a stropit toată.

Am rupt-o la goană, dar nașa m-a prins din zbor și m-a apucat de o ureche, în timp ce vorbea cu preotul despre obligația de a mă pune la treabă până nu mi se strică de tot caracterul și sufletul.

După moartea mamei a venit rândul profesorului Jones. A murit de bătrânețe, dezamăgit de lume și de propria lui înțelepciune, dar pot să jur că a murit în pace. Fiind imposibil să se autoîmbălsămeze și să rămână demn printre mobila englezească și cărțile lui, a lăsat prin testament să fie trimis în îndepărtatul său oraș natal, nu voia să ajungă în cimitirul local, sub o țărână străină și un soare nemilos, în vecinătatea promiscuă a cine știe căror prăpădiți, cum spunea chiar el. A agonizat sub ventilatorul din dormitor, fierbând în sudoarea paraliziei, alături doar cu preotul acela cu Biblia și cu mine. Ultimele urme de frică mi-au trecut când am înțeles că nu se putea mișca fără ajutor și când glasul tunător a devenit gâfâit de muribund.

În casa asta închisă față de lume, unde moartea își instalase cartierul general încă de când doctorul își începuse experimentele, eu mă plimbam nestingherită. Disciplina slujitorilor slăbise în momentul în care profesorul n-a mai putut ieși din cameră ca să-i certe din fotoliul său cu roțile și să-i copleșească cu ordine contradictorii. Am văzut cum plecau de fiecare dată cu tacâmurile de argint, cu covoarele, tablourile, chiar și cu flacoanele de cristal în care savantul își păstra formulele. Nimeni nu-i mai pune masa patronului cu fețe de masă scrobite și veselă strălucitoare, nimeni nu mai aprindea candelabrele cu țurțuri și nu-i mai aprindea pipa. Nașa a încetat să se mai ocupe de gătit, se limita la

banane prăjite, orez și pește fript la toate mesele. Ceilalți n-au mai făcut curat și jegul și igrasia au cuprins podelele și pereții. De grădină nu mai văzuse nimeni de când cu accidentul cu vipera de acum mulți ani, drept care o vegetație agresivă era pe punctul de a înghiți casa și a năvăli pe trotuar. Servitorii dormeau în timpul siestei, ieșeau la plimbare la orice oră, beau prea mult rom și ascultau toată ziua radioul care răcnea bolerouri, *cumbias* și *rancheras*. Nefericitul profesor, care în vremurile lui bune nu admitea decât discurile sale de muzică clasică, suferea nespus de pe urma hărmălaiei și suna degeaba din clopoțel, nu venea nimeni. Nașa urca în odaia lui doar când dormea, ca să-l stropească cu apă sfințită șterpelită de la biserică, pentru a nu muri ca un cerșetor.

Iar când într-o dimineață o slujnică i-a deschis pastorului protestant doar în chiloți și sutien pentru că se topea de căldură, am intuit că delăsarea ajunsese la punctul maxim și nu mai avea sens să mă țin la o distanță prudentă de stăpân. De atunci am început să-l vizitez des, mai întâi stând în prag, apoi intrându-i în cameră și terminând prin a mă juca la el în pat. Petreceam ore lângă bătrân încercând să comunicăm și-n cele din urmă am început să-i pricep murmurele de hemiplegie. Când eram cu el, profesorul părea să uite uneori de umiliința agoniei și de chinurile nemișcării. Scoteam cărțile din rafturi și i le țineam în fața ochilor ca să citească. Unele erau scrise în latină, dar mi le traducea, părea încântat să mă aibă ca elevă și se lamenta cu voce tare că habar n-avusese atâția ani că trăiam și eu în casa aia. Cred că nu atinsese un copil în viața lui și a descoperit prea târziu că avea vocație de bunic...

— De unde-o fi răsărit plodul ăsta ? se întreba mestecând aerul. Să fie fiică-mea, nepoată-mea sau o halucinație a creierului meu bolnav ? E brunetă, dar ochii seamănă cu ai mei... Hai aici, copilă, să te privesc de aproape.

Nu făcea nici o legătură între mine și Consuelo, deși își amintea bine de femeia care-l slujise mai bine de douăzeci

de ani și căreia odată i se umflase burta ca un zepelin fiindcă a avut o indigestie puternică. Îmi vorbea des de ea, convins că ultimele lui clipe ar fi fost altfel dacă ar fi avut-o alături. Ea nu l-ar fi trădat, spunea.

Eu îi puneam vată în urechi ca să nu-l înnebunească muzica și piesele de la radio, îl spălam și îi puneam prosoape împăturite sub corp ca să nu se îmbibe salteaua de urină, îi aeriseam camera și-l

hrăneam cu un terci ca pentru bebeluși. Bătrânelul cu barbă argintie era păpușa mea. Într-o zi l-am auzit spunându-i pastorului că eu eram mai importantă pentru el decât toate descoperirile științifice pe care le făcuse. L-am mințit și eu: i-am spus că avea o familie numeroasă care-l aștepta în țara lui, că era bunicul a mai multor nepoți și avea o grădină plină de flori. În bibliotecă era o pumă îmbălsămată, unul din primele experimente pe care le făcuse cu lichidul cel miraculos. Am târât-o în camera lui, am lăsat-o lângă pat și i-am spus că era cățelul lui cel răsfățat, nu-și amintea de el ? Bietul animal era trist.

— Notează în testamentul meu, pastore: doresc ca fetița asta să fie unica moștenitoare a întregii mele averi. Totul va fi al ei după ce-am să mor, a bâiguit cu greu către omul bisericii care îl vizita aproape zilnic și-i strica plăcerea morții cu amenințarea veșniciei.

Nașa mi-a instalat un pătuț alături de muribund. Într-o dimineață, bolnavul s-a trezit mai palid și mai obosit ca de obicei, a refuzat cafeaua cu lapte pe care încercam să i-o dau, dar s-a lăsat spălat, pieptănat, schimbat și stropit cu colonie. Până la prânz a rămas tăcut, culcat pe perne, cu ochii la geam. N-a vrut să-și mănânce terciul și când îl aranjam pentru siestă m-a rugat să mă întind lângă el și să tac. Dormeam liniștit amândoi când viața l-a părăsit.

Pastorul a apărut pe seară și s-a îngrijit de toate. Trimiterea trupului în țara de origine nu era practică, mai ales că nu era nimeni interesat să-l primească, așa că a ignorat instrucțiunile testamentare și l-a înmormântat fără multă ceremonie. Doar noi, servitorii casei, am asistat la trista îngropăciune:

prestigiul profesorului se diminuase în fața noilor cuceriri ale științei, așa că nimeni nu s-a obosit să-l însoțească la cimitir, cu toate că anunțul apăruse în presă. După atâția ani de claustrare puțini își mai aminteau de el, iar dacă vreun student medicinist îl pomenea, o făcea ca să râdă de metodele sale de a stimula inteligența prin lovituri în cap, de insectele cu care voia să lupte împotriva cancerului și de lichidul pentru conservat cadavrele.

Cu dispariția lui s-a prăbușit și lumea în care trăisem. Pastorul a făcut inventarul bunurilor și a dispus de ele, plecând de la faptul că omul își pierduse în ultima vreme mințile și era incapabil să ia o decizie. Totul a ajuns la biserică, mai puțin puma, de care n-am vrut să mă despart: o călărisem încă din prima copilărie și tot spunându-i bolnavului că era câine sfârșisem prin a o crede și eu. În momentul în care încărcătorii se pregăteau să o pună în camion, am făcut o criză de toată frumusețea, așa că văzându-mă cu spume la gură și țipând, pastorul a preferat să renunțe. Bănuiesc că nici animalul nu era de vreun folos cuiva, așa am putut să-l păstrez. A fost imposibil să se vândă casa, nimeni n-a vrut s-o cumpere. Era stigmatizată de experimentele profesorului Jones și a rămas părăsită. Mai există și acum. Anii trecând, a devenit o casă a terorii, în care băieții își dovedesc bărbăția plimbându-se noaptea prin ea, printre uși care scârțâie, cohorte de șoareci și vaiete de fantome. Mumiile din laborator au fost duse la Facultatea de Medicină, unde au rămas aruncate multă vreme într-un subsol, până când a renăscut brusc dorința de a descoperi formula secretă a doctorului și trei generații de studenți le-au tot smuls câte o bucățică pe care o cercetau cu tot felul de aparate, ajungând să le transforme într-o tocătură nedemnă.

Pastorul a concediat servitorii și a închis casa. Așa am plecat din locul unde mă născusem, cărând puma de laelele dindărăt, în timp ce nașa o ducea de cele din față.

— De-acum ești măricică și nu mai pot să te țin. Acum ai să muncești ca să-ți câștigi pâinea și să devii puternică, cum se cuvine, mi-a spus ea. Aveam șapte ani.

Nașa a așteptat în bucătărie, așezată pe un scaun de paie, cu spatele drept, poșeta de plastic cu mărgelușe în poală, cu sânii pe jumătate revărșați din decolteu și coapsele dând pe dinafară scaunului. Eu, în picioare lângă ea, mă uitam cu coada ochiului la cratițele de fier, la frigiderul ruginit, la pisicile de sub masă, la bufetul de vitrina căruia se loveau muștele. Părăsisem casa profesorului de două zile și încă nu-mi revenisem. Doar în câteva ore devenisem ursuză. Nu voiam să vorbesc cu nimeni. Mă așezam într-un colț cu capul în mâini și-atunci, ca și acum, apărea mama, credincioasă promisiunii de a rămâne vie atâta timp cât aveam să-mi amintesc de ea. Printre oalele bucătăriei străine robotea o negresă uscată și necioplită, care ne privea neîncrezător.

— E fata dumitale ?

— Cum o să fie a mea, nu te uiți la pielea ei ?

— Păi atunci, a cui e ?

— E fina mea de botez. Am adus-o să muncească.

S-a deschis ușa și a intrat stăpâna casei, o femeie mărunțică, cu o pieptănătură complicată din colaci și bucle țepene, îmbrăcată în doliu riguros, purtând pe piept un medalion mare și aurit, ca o medalie de ambasador.

— Apropie-te să te văd, mi-a poruncit, dar eu înțepenisem pe loc, nu puteam să mă mișc, și nașa m-a împins înainte ca să fiu cercetată: pe pielea capului ca să n-am păduchi, pe unghii ca să n-aibă linii transversale, semn de epilepsie, apoi dinții, urechile, pielea, puterea brațelor și a picioarelor. Nu are limbrici ?

— Nu, coniuță, e curată pe dinafară și pe dinăuntru.

— E slabă.

— În ultima vreme nu prea are poftă de mâncare, dar nu vă faceți griji, muncește cu tragere de inimă. Învață repede, are cap bun.

— E plângăcioasă ?

— N-a plâns nici măcar când am îngropat-o pe mamă-sa, odihnească-se în pace.

— Rămâne de probă o lună, a hotărât stăpâna și a ieșit fără să spună la revedere.

Nașa mi-a făcut ultimele recomandări: să nu fii obraznici, ai grijă să nu spargi ceva, nu bea apă seara ca să nu faci pipi în pat, poartă-te frumos și fii ascultătoare.

A schițat un gest ca să mă sărute, s-a răzgândit și m-a mângâiat neîndemânatic pe cap, s-a întors și a ieșit pe ușa de serviciu călcând apăsat, dar mi-am dat seama că era tristă. I'useserăm tot timpul împreună, era prima dată că ne despărțeam. Am rămas pe loc, privind peretele. Bucătăreasa a terminat de prăjit feliile de banană, m-a luat de umeri și m-a așezat pe un scaun, apoi s-a așezat și ea și a zâmbit.

— Așa că tu ești noua slujnică... Bine, păsărică, ia de mănâncă, și mi-a pus o farfurie în față. Mie-mi zice Elvira, m-am născut pe litoral într-o duminică, pe 29 mai, dar anul nu-l mai știu. Toată viața n-am făcut decât să muncesc și din câte-mi dau seama asta va fi și drumul tău. Am eu maniile și obiceiurile mele, dar o să ne înțelegem bine dacă nu ești obraznică, că mereu am vrut să am nepoți, dar Dumnezeu m-a făcut așa de săracă încât nici familie nu mi-a dat.

Din ziua aceea am început o altă viață. Casa era ticsită de mobilă, tablouri, statuete, coloane de marmură îmbrăcate în ferigă, dar toate astea nu reușeau să ascundă mușchiul care se întindea pe țevărie, pereții pătați de igrasie, praful multor ani adunat pe sub paturi și în spatele dulapurilor; totul mi se părea murdar, spre deosebire de casa profesorului Jones, care, înainte de atacul cerebral, se întindea pe jos ca să-și treacă degetul prin colțuri. Mirosea a pepeni putrezi și în ciuda persienelor coborâte împotriva soarelui era o căldură sufocantă. Proprietarii erau doi frați celibatari, cucoana cu medalionul și un grăsan sexagenar cu un nas mare și borcănat, plin de urme de vărsat și parcă tatuat cu vinișoare albastre. Elvira mi-a spus că doamna lucrase multă vreme la un notariat, unde scria în tăcere și adunându-și țipetele pe care abia acum, la pensie și stând acasă, putea să le sloboadă

după cum avea chef. Toată ziua dădea ordine cu glas pițigăiat, ridicând un deget acuzator, hărțuindu-ne neobosit, supărată pe toată lumea și pe ea însăși. Fratele ei se mulțumea să citească ziarul și gazeta hipică, să bea, să moțăie într-un balansoar de pe culoar, să se plimbe în pijama târându-și papucii pe dale și scărpinându-se între picioare. Seara se trezea din amorțeala de peste zi, se îmbrăca și pleca la cafenea să joace domino, cu excepția duminicilor când se ducea la hipodrom să piardă câștigul întregii săptămâni. Mai locuiau acolo o servitoare ciolănoasă cu creier de găină, care muncea din zori și până seara și în timpul siestei dispărea în camera celibatarului, bucătăreasa, pisicile și un papagal taciturn și pe jumătate jumulit.

Stăpâna i-a poruncit Elvirei să mă spele cu săpun dezinfectant și să-mi ardă toate hainele. N-am fost tunsă zero, cum se obișnuia pe atunci să fie tunse fetele de serviciu ca să nu ia păduchi pentru că s-a opus fratele ei. Omul cu nasul ca o pătlăgică vorbea blând, zâmbea des și mie mi-era simpatic, chiar când era beat. I s-a făcut milă de frica mea de foarfece și a reușit să-mi salveze coama pe care mama mi-o peria atât de des. E curios că nu-mi amintesc cum îl chema... în casă, purtam un șorț făcut de stăpână la mașina de cusut și mergeam desculță. După luna de probă mi s-a spus că trebuie

să muncesc mai mult, pentru că acum primeam salariu. Nu l-am văzut niciodată, îl ridica nașa tot la cincisprezece zile. La început, îi așteptam vizitele cu nerăbdare și de cum o vedeam mă agățam de fustele ei și o rugam să mă ia înapoi, dar pe urmă m-am obișnuit, m-am legat de Elvira și m-am împrietenit cu pisicile și papagalul. Când stăpâna mi-a spălat gura cu bicarbonat ca să nu mai vorbesc printre dinți am încetat să conversez cu mama cu voce tare, o făceam în gând. Era mult de lucru, casa părea o corabie eșuată, oricât ai fi dat cu mătura și cu peria nu puteai birui înflorirea aceea care cuprindea pereții. Mâncarea nu era variată și nici din belșug, dar Elvira îmi pitea resturile de la

masa stăpânilor și mi le dădea la micul dejun: auzise la radio că e bine să-ți începi ziua cu stomacul plin, îți face bine l.i creier, păsărico, și poate că într-o bună zi ai să fii deșteapîmi spunea. Stăpânei nu-i scăpa nimic, azi speli cu creoli nă în curțile interioare, nu uita să calci șervetele, ai grijă ia nu le pârlești, șterge geamurile cu hârtie de ziar și oțet, când termini vino să-ți arăt cum să lustruiești pantofii domnului. Ascultam fără să dau în brânci, căci descoperisem repede că, dacă trândăveam cu prudență, ziua trecea fără să fac mare lucru. Cucoana cu medalion începea să dea ordine de cum se scula în zori, îmbrăcată deja în straiile de doliu suprapuse, cu medalionul la gât și coafura ei complicată, dar se încurca în propriile comenzi și era ușor s-o păcălești. Stăpânul nu se interesa de treburile casnice, era ocupat cu cursele de hipism, studia antecedentele cailor, făcea calculul probabilităților și trăgea la măsă ca să se consoleze când pierdea la pariuri. Uneori nasul lui era ca o pătlăgică vânăată și-atunci mă chema să-l ajut să se bage în pat și să ascund sticlele goale. Servitoarea n-avea nici un interes să se împrietenească cu cineva, cu mine cu atât mai puțin. Doar Elvira se ocupa de mine, mă hrănea, îmi arăta cum trebuie să lucrez, mă ușura de treburile mai grele. Petreceam multe ceasuri împreună vorbind și spunându-ne povești. Atunci au început să-i iasă la iveală anumite ciudățenii, precum ura irațională pentru străinii blonzi și pentru gândacii împotriva cărora lupta prin orice mijloace, de la varul nestins până la lovituri cu mătura. Totuși, n-a spus nimic când a descoperit că le puneam mâncare șoarecilor și le apăram puii ca să nu fie devorați de pisici. Se temea să nu moară în mizerie și să ajungă la groapa comună; pentru a evita umiliința postumă cumpăraseră pe credit un sicriu pe care-l ținea în cameră, pe post de dulap deocamdată. Era o ladă ordinară de lemn, cu miros de clei, căptușită cu pânză albă, panglici albastre și o pernă mică. Uneori aveam privilegiul de a mă culca înăuntru, închideam capacul, în timp ce Elvira se prefăcea că bocește nemângâiată, trecând în revistă printre suspine

ipoteticele mele virtuți, vai, Doamne sfinte, de ce-ai luat-o de lângă mine pe păsărică asta atât de bună, de curată și ordonată, o iubesc mai mult decât dacă mi-ar fi nepoată, fă o minune, Doamne, adu-mi-o înapoi. Jocul ținea până când servitoarea își pierdea controlul și începea să urle.

Zilele treceau toate la fel, cu excepția celei de joi, a cărei venire o calculam după calendarul din bucătărie. Așteptam toată săptămâna clipa în care traversam grădina și plecam la piață. Elvira îmi dădea papucii de cauciuc, îmi schimba șorțul, îmi răsucea coada pe ceafă și-mi dădea un cent ca să-mi cumpăr o acadea aproape de nebiruit, vopsită în culori strălucitoare, pe care o puteai suge cu orele fără să se micșoreze. Acadeaua îmi ajungea pentru șase sau șapte nopți de plăcere intensă și pentru multe savurări rapide între două treburi mai grele. Stăpâna mergea în frunte ținându-și strâns poșeta, avertizându-ne să deschidem bine ochii, să nu căscăm gura, să nu de depărtăm de ea, că mișună hoții, înainta cu pas hotărât, cerceta, pipăia, se tocmea, prețurile astea sunt scandaloase, speculanții merită să ajungă la închisoare. Eu mergeam în spatele servitoarei, cu două sacoșe în mâini și acadeaua în buzunar. Mă uitam la oameni, încercam să le ghicesc viața, secretele, calitățile și aventurile. Mă întorceam acasă cu ochii arzând și inima în sărbătoare, fugeam în bucătărie și-n timp ce o ajutam pe Elvira să descarce cumpărăturile o zăpăceam de cap cu povești despre morcovi și ardei vrăjiți, care ajunși în oală se transformau în prinți și prințese și săreau afară cu fire de pătrunjel prinse în coroană și straiile regale ude de supă.

— Șșt... vine conia! Pune mâna pe mătură, păsărico.

În timpul siestei, când liniștea cuprindea toată casa, îmi lăsam treburile și mă duceam în sufragerie, unde atârna un tablou mare în ramă aurită, o fereastră deschisă spre un orizont marin cu valuri, stânci, cer înnorat și pescăruși. Rămâneam în picioare cu ochii ținți la peisajul acvatic irezistibil, cu

mintea pierdută la călătorii fără sfârșit, la sirene, delfini și calcani uriași, lucruri pe care mi le aminteam poate din

intezile maică-mii sau din cărțile profesorului Jones. Dintre toate poveștile pe care mi le spusese ea, le preferam pe acelea în care era vorba de mare: mă făceau să visez la insule depărtate, orașe imense scufundate, trasee oceanice pentru navigația peștilor. Sunt sigură că avem un trecut marin, îmi sugera mama de fiecare dată când îi ceream o poveste de acest fel; așa s-a născut legenda bunicului olandez. În fața tabloului regăseam emoția de atunci, când o ascultam vorbind sau stăteam lângă ea în timp ce făcea treabă, mereu aproape ca să-i simt mirosul vag de pânză, leșie și scrobeală.

— Ce faci aici! ? mă scutura stăpâna când dădea de mine. N-ai nimic de făcut ? Tabloul ăsta nu-i de nasul tău!

Am dedus că picturile se uzează, culorile intră în ochii celui care privește, și astfel pălesc până la dispariție.

— Nu, fato, ce prostie, cum o să se uzeze. Hai să-mi dai un pupic pe nas și te las să privești marea. Și încă unul și-ți dau un ban, dar să nu-i spui soră-mii, ea nu înțelege, nu ți-e silă de nasul meu ? Și stăpânul mă trăgea după ferigi ca să primească acest răsfăț clandestin.

Mi se dăduse un hamac atârnat în bucătărie, dar după ce se culca toată lumea o ștergeam în camera de serviciu și mă strecuram în patul pe care-l împărțeau servitoarea și bucătăreasa, care dormeau una la picioarele celeilalte. Mă ghemuiam lângă Elvira și îi propuneam să-i spun o poveste ca să mă lase să dorm cu ea.

— De acord, spune-mi-o pe aia cu bărbatul care și-a pierdut capul din dragoste.

— Pe asta am uitat-o, dar îți spun una cu animale.

— Precis că maică-ta avea multă apă în burtă de-ai ieșit cu talentul să spui povești, păsărico.

Îmi amintesc foarte bine, era o zi ploioasă, mirosea ciudat, a pepeni stricați, urină de pisici și de pe stradă venea un abur cald, un miros care umplea casa, atât de dens că puteai să-l apuci cu mâna. Stăteam în sufragerie călătorind pe mare. N-am auzit pașii stăpânei, iar când i-am simțit gheara pe gâtul meu m-am întors de departe și n-am știut unde mă aflu.

— Iar ești aici ? Marș la treabă, de ce crezi că te plătesc!

— Am terminat, coniață...

A răsturnat vaza de pe bufet, dușumeaua s-a umplut de apă murdară și flori ofilite.

— Curăță, a poruncit.

Au pierit marea, stâncile învăluite în ceață, cosița roșie a nostalgiilor mele, mobila din sufragerie; nu vedeam decât florile acelea de pe dale care parcă se umflau, se mișcau, prindeau viață, și pe femeia cu turnul de bucle în cap și medalionul pe piept. Un „nu” uriaș a crescut în mine, m-a înăbușit, l-am auzit țâșnind într-un strigăt din rărunchi și l-am văzut cum se izbește de obrazul pudrat al stăpânei. Nu m-a durut palma pe care mi-a tras-o, pentru că furia mă copleșise și aveam deja impulsul de a mă repezi la ea, să o trântesc la pământ, să o zgârii pe față, să o apuc de păr și să trag cât pot de tare. Și atunci coafura a cedat, buclele s-au prăbușit, cocul s-a desprins și toată grămada asta de păr aspru mi-a rămas în mână ca un sconcs în agonie. Însăpăimântată, am crezut că îi smulsesem pielea capului. Am fugit ca din pușcă, am traversat grădina fără să mă uit pe unde calc și am ieșit în stradă. Ploaia caldă de vară m-a udat în câteva clipe, eram flească și m-am oprit. Am azvârlit din mână trofeul păros, care a căzut în rigolă și a luat-o la vale printre gunoaie. M-am uitat preț de câteva minute la naufragiul părului care se îndepărta fără țintă, convinsă că soarta mi-era peceduită, că n-aveam unde mă ascunde după crima comisă. Am ieșit din cartier, am trecut de piața zilelor de joi, am părăsit zona rezidențială a caselor închise la ora siestei și am mers mai departe. Ploaia s-a oprit, soarele de la ora patru a evaporat apa de pe asfalt, învăluind totul într-un abur lipicios. Lume, trafic, gălăgie, multă gălăgie, construcții unde urlau mașini uriașe și galbene, zgomot de fierăraie, de mașini care frânează, de claxoane, strigăte de vânzători ambulanți. Un miros vag de mlaștină și de prăjeală care ieșea din birturi mi-a

amintit că era ora gustării, mi s-a făcut foame, dar n-aveam nici un ban și în graba fugii uitasem acasă ce mai rămânea ilin acadeaua săptămânală. Am socotit că mă învărteam de niște ceasuri bune. Totul mi se părea uimitor. Pe atunci orașul încă nu era dezastrul iremediabil care a ajuns

acum, dar se dezvoltă deja fără formă, ca o tumoare malignă, agresat de o arhitectură dementială, de un amestec din toate stilurile, paiațele din marmură italiană, ranch-uri texane, conace Tudor, zgârie-nori de oțel, case în formă de vapor, de mausoleu, de salon de ceai japonez, de cabană din Alpi și de tort tic mireasă cu glazură din ipsos. Eram zăpăcită.

Pe înserat am ajuns într-o piață înconjurată de arbori *ceiba*, niște copaci solemni care străjuiesc locul de pe vremea Războiului de Independență, și unde se află statuia ecvestră a l'arintelui Patriei, în bronz, cu steagul într-o mână și frâiele în cealaltă, umilit de găinașul porumbeilor și dezamăgit de mersul istoriei. Într-un colț era un țăran în straie albe, cu pălărie de paie și espadrile, înconjurat de o grămadă de gură-cască. M-am apropiat să văd. Vorbea cântat și pentru câteva parale improviza versuri fără să facă nici o pauză și iară să ezite, la cererea clienților. Am încercat să-l imit cu glas scăzut și-am descoperit că e mai ușor să ții minte poveștile făcând rime, pentru că povestea dansează după muzica sa proprie. Am stat să ascult până când omul și-a adunat banii și a plecat. O vreme mi-am ocupat timpul căutând cuvinte care să sune la fel, o metodă bună pentru a-mi ține minte ideile, așa puteam să-i repet Elvirei poveștile. Când m-am gândit la ea am simțit în nări mirosul de ceapă prăjită și-atunci mi-am dat seama de situația în care eram și m-a luat cu frig pe spinare. Am revăzut cocul stăpânei plutind în rigolă ca un cadavru de oposum și în urechi mi-au răsunat profețiile nașei: copil rău, ai să ajungi la închisoare, așa se începe, neascultând și neavând respect, și pe urmă te pomenești după gratii, îți spun eu că așa o să sfârșești. M-am așezat pe marginea bazinului și m-am uitat la peștii colorați și la nuferii pleoștiți de căldură.

— Ce-ai pățit ? m-a întrebat un băiat cu ochii negri, îmbrăcat cu niște pantaloni de dril și o cămașă prea mare pentru el.

— O să mă bage la închisoare.

— Câți ani ai ?

— Nouă, mai mult sau mai puțin.

— Atunci nu mergi la închisoare. Ești minoră.

— Dar i-am smuls părul din cap stăpânei.

— Cum?

— Trăgând de el.

S-a așezat lângă mine privind-mă cu coada ochiului și curățindu-și unghiile jechoase cu un briceag.

— Pe mine mă cheamă Huberto Naranjo, dar pe tine ?

— Eva Luna. Vrei să fii prietenul meu ?

— Eu nu umblu cu femei.

Dar a rămas pe loc și-am stat până târziu arătându-ne cicatricile, schimbând confidențe, cunoscându-ne, începând astfel o relație îndelungată, care avea să ne conducă mai apoi pe drumurile prieteniei și ale dragostei.

De când putuse se umble pe picioare, Huberto Naranjo trăise pe stradă, mai întâi făcând pe lustragiul și pe vânzătorul de ziare, apoi implicându-se în tranzacții mărunte și furțișaguri. Avea un talent real de a păcăli ageamii am avut prilejul să-i admir darul chiar la bazinul din piață. A atras lumea strigând în gura mare până s-a adunat o mică asistență formată din funcționari publici, pensionari, poeți, plus câțiva gardieni care stăteau acolo pentru a veghea ca nimeni să nu comită insolența de a trece prin fața statuii ecvestre fără haină. Pariul consta în a scoate un pește din apă vârându-te pe jumătate în bazin, căutând printre rădăcinile plantelor acvatice și atingând orbește fundul alunecos. Huberto tăia se coada unui pește, așa că bietul animal nu mai putea decât să înoate în cerc ca o sfârlează sau să stea nemișcat sub un nufăr, de unde îl înhăța dintr-o mișcare, în timp ce Huberto ridica triumfător prada, ceilalți plăteau, cu mânecile și demnitatea șifonate. Alt mod de a face bănuți

11 >iista în a ghici care e căpăcelul însemnat din cele trei pe i arc le mișca iute pe o pânză întinsă pe jos. Era în stare să șterpelească ceasul unui trecător în mai puțin de două secunde și să-l facă nevăzut în tot atâta timp. După niște ani, i < istumat ca o corcitură de cowboy cu călăreț mexican, avea •.a vândă de toate, de la șurubelnițe furate până la cămăși ictine de la fabricile care-și lichidau stocurile. La șaispreze> c ani avea să fie un șef de bandă temut și respectat, să coniroleze mai multe cărucioare care vindeau alune prăjite, t ani ați și suc de trestie, era eroul cartierului de curve și

coșmarul Gărzii Civile, după care alte afaceri aveau să-l ducă în munți. Dar astea s-au întâmplat mult mai târziu. Când l-am cunoscut eu încă era copil, dar dacă l-aș fi cercetat mai atent, aș fi ghicit poate bărbatul care a devenit, pentru că de pe-atunci avea pumnul ferm și inima arzătoare. Trebuie să fii bărbat adevărat, zicea Naranjo. Era obsesia lui, baza.1 pe o serie de attribute masculine cu nimic deosebite de ale altor băieți, dar pe care el și-o verifica măsurându-și penisul cu un metru de croitorie sau demonstrând presiunea jet ului de urină, cum am aflat mai târziu, când chiar și el râdea de metodele astea. Până atunci cineva i-o fi spus că dimensiunea nu e neapărat dovada virilității. Oricum, părerea lui despre bărbăție erau înrădăcinate încă din copilărie și toate prin care a trecut apoi, toate luptele și pasiunile, toate întâlnirile și zbaterile, revoltele și eșecurile n-au reușit să-l facă să se răzgândească.

Când s-a întunecat am plecat să căutăm de mâncare pe la restaurantele din cartier. Într-o fundătură în care dădea ușa din spate a unei bucătării, am împărțit o pizza fierbinte pe care Huberto a primit-o în schimbul unei cărți poștale de pe care zâmbea o blondă cu sâni săltăreți. Pe urmă am străbătut un labirint de curți interioare, sărind garduri și violând proprietăți străine, și-am ajuns la o parcare. Ne-am strecurat printr-o gură de ventilație ca să ne ferim de grasul care păzea intrarea și am ajuns la subsol. Într-un colț întunecat,

Între doi stâlpi, Huberto își făcuse un culcuș din ziare pentru nopțile în care nu găsea ceva mai bun. Ne-am instalat acolo ca să petrecem noaptea, culcați unul lângă altul, în duhoarea de ulei de motor și monoxid de carbon care impregna locul cu un miros de transatlantic. M-am învelit cu ziaarele și m-am oferit să-i spun o poveste ca răsplată pentru toate atențiile lui.

— Bine, a acceptat el cam nedumerit, cred că în viața lui nu auzise ceva care să semene măcar de departe cu o poveste.

— Cu ce vrei să fie ?

— Cu bandiți, a zis el ca să spună ceva.

Am pus atunci cap la cap episoade din serialele radiofonice, scrisori ale cititoarelor și alte ingrediente de invenție proprie și am dat drumul unei istorii cu o fată înamorată de un bandit, un adevărat șacal, care-și rezolva cu glonțul chiar și cele mai mărunte supărări, umplând regiunea de văduve și orfani. Fata nu-și pierdea speranța de a-l aduce pe calea cea bună cu forța pasiunii sale și dulceața firii ei; astfel, în timp ce el își comitea ticăloșiile, ea aduna copiii rămași orfani din cauza pistoalelor sale nesătule. Apariția lui era ca un vânt iscat din infern, intra deschizând ușile cu piciorul și trăgând focuri în aer; ea îl implora în genunchi să se căiască, dar el îi răspundea prin niște hohote de râs care cutremurau pereții și-ți înghețau sângele în vine. Ce-i, frumoaso, striga în timp ce copiii înspăimântați fugeau să se ascundă în dulap. Ce fac copilașii ? și deschidea ușile ca să-i scoată de urechi și să-i măsoare. Aha, au crescut, dar nu-ți face griji, cât ai zice pește mă duc în sat și-ți mai fac câțiva orfani mititei pentru colecție. Așa au trecut anii și s-au înmulțit gurile de hrănit, până ce, într-o zi, logodnica obosită de atâtea abuzuri a înțelese că era inutil să aștepte căința banditului și s-a lepădat de bunătate. Și-a făcut părul permanent, și-a cumpărat o rochie roșie și și-a transformat casa într-un loc de petrecere și sărbătoare, unde se mânca înghețata cea mai bună și se bea cel mai bun milk-shake, se jucau tot felul de jocuri, se cânta și se dansa. Copiii se distrau nespun servindu-i pe clienți, s-a terminat cu sărăcia și femeia era atât de mulțumită că a dat uitării necazurile trecute. Lucrurile mergeau liiuc, dar bârfele au ajuns la urechile șacalului și într-o seară acesta a apărut ca de obicei, dând cu picioarele în ușă, 11 agând cu pistolul în aer și întrebând de copii. Dar mare i a fost mirarea: nimeni n-a început să tremure de frică, nimeni n-a fugit să se ascundă în dulap, tânăra nu i-a căzut la picioare implorându-i mila. Cu toții și-au continuat veseli treburile, unii serveau înghețată, alții băteau în tobe, ea ilansa mambo pe o masă purtând o splendidă pălărie împodobită cu fructe tropicale. Atunci, furios și umilit, banditul și-a luat pistoalele și-a plecat să-și găsească altă iubită i are să-i știe de frică, și-am încălecat pe-o șa și ți-am spus povestea așa.

Huberto Naranjo m-a ascultat până la capăt.

— Cam tâmpită povestea asta... Bine, vreau să fiu prielcnullău.

Am bătut orașul două zile. Mi-a arătat avantajele străzii și câteva trucuri pentru a supraviețui: evită autoritățile, că dacă pun mâna pe tine ai încurcat-o, ca să furi din autobuze stai în spate și așteaptă să se deschidă ușile ca să șterpelești și să te dai jos imediat, mâncarea cea mai bună se găsește

Înainte de prânz printre resturile din Piața Centrală și la jumătatea după-amiezii în spatele hotelurilor și restaurantelor. Urmându-l, am simțit prima dată beția libertății, amestecul acela de exaltare neliniștită și de vertij al morții, care de-atunci mă copleșește în vise atât de limpede, că am impresia că o trăiesc aieva. Numai că după a treia noapte sub cerul liber, obosită și murdară, m-a apucat dorul de casă. M-am gândit întâi la Elvira, regretând că nu puteam reveni la locul crimei, apoi la maică-mea, și-am vrut să-i recuperez coada și să mai văd o dată puma îmbălsămată. Atunci l-am rugat pe Huberto Naranjo să mă ajute să dau de nașa.

— De ce ? Nu ne e bine așa ? Ești o proastă.

Nu m-am apucat să-i explic motivele mele, dar am insistat atâta, că s-a resemnat să mă ajute, după ce m-a avertizat că

aveam să regret toată viața. El cunoștea bine orașul, se deplasa agățat de scările sau tamburinele autobuzelor și, urmându-mi indicațiile vagi și grație talentului său de a se orienta, am ajuns pe versantul unui deal pe care se înghesuiau case făcute din materiale de aruncat, cartoane, tablă de zinc, cărămizi, pneuri uzate. Arăta exact ca alte cartiere de acest fel, dar am recunoscut imediat groapa de gunoi de la poalele dealului. Acolo se descărcau camioanele municipalității și dacă priveai de sus vedeai strălucirea fosforescentă verde-albăstruie a muștelor.

— Uite casa nașei! am exclamat zărind de departe scândurile vopsite în indigo, unde nu fusesem decât de două ori, dar o țineam minte pentru că semăna cât de cât cu un cămin.

Casa era încuiată și o vecină ne-a strigat de vizavi să așteptăm, pentru că nașa era la cumpărături și-avea să se întoarcă repede. Sosise clipa să ne luăm rămas-bun și Huberto Naranjo, roșu la față, mi-a întins mâna să mi-o strângă pe a mea. L-am luat de după gât, dar m-a împins, gata să cad. L-am apucat cu toată puterea de cămașă și am vrut să-l sărut pe gură, dar am nimerit pe nas. Huberto a întins-o la vale fără a privi în urmă, în timp ce eu mă așezam în fața ușii cântând.

Nașa n-a întârziat mult. Am văzut-o urcând dealul pe străduța întortocheată, cu un pachet în brațe, transpirată de efort, mare și grasă, gătită cu un halat de culoarea lămâii. Am strigat-o și am alergat s-o întâmpin; nu mi-a dat răgaz să-i povestesc, știa deja de la stăpâna care o anunțase de plecarea mea și de jignirea de neiertat. M-a luat pe sus și m-a băgat în casă. Contrastul între lumina de afară și întunericul dinăuntru m-a orbit și nici n-am apucat să-mi obișnuiesc ochii că mi-a dat una de m-a trântit la pământ. M-a bătut până au venit vecinii. După care m-au oblojit cu sare.

Patru zile mai târziu m-a dus înapoi la slujba mea. Omul cu nasul ca o pătlăgică m-a bătut drăgăstos cu palma pe obraz și a găsit momentul să-mi spună că se bucură că mă vede, îi fusese dor de mine. Cucoana cu medalion m-a primit șezând

pe un scaun în salon, severă ca un judecător, dar mi s-a păi ut că intrase la apă, părea o păpușă veche de cârpă îmbrăi ată în doliu. Capul chel nu-l avea înfășurat în bandaje '...mgerânde, cum mă așteptam, ci încununat cu un turn de luicle și colăcei de altă culoare, dar intact. Uluită, am căutat o explicație pentru minunea asta, nefiind atentă la pei orațiile ei și la ciupiturile nașei. Tot ce-am priceput a fost i a de-acum aveam să muncesc de două ori mai mult, ca să ti-am timp de contemplări artistice, iar grilajul grădinii va i amâne încuiat ca să nu fug.

— O îmblânzesc eu, a asigurat stăpâna.

— Bătaia e ruptă din rai, a adăugat nașa.

— Uită-te în pământ când ți se vorbește, mucoaso. Ai (>chii îndrăciți și n-am să-ți permit să fii obraznică, ai înțeleș ?

Am privit-o fix, fără să clipesc, m-am răsucit cu capul sus și am plecat la bucătărie, unde Elvira mă aștepta după ce trăsese cu urechea la ușă.

— Vai, păsărico... Vino să-ți pun comprese pe vânăta. Sper că nu ți-au rupt vreun os.

Fata bătrână nu s-a mai purtat urât cu mine de-atunci, iar cum despre povestea cu părul pierdut n-a mai suflat o vorbă, am ajuns să cred că totul fusese un coșmar care se strecurase în casă nu știu prin ce crăpătură. Nu mi-a interzis nici să mai privesc tabloul, precis ghicise că, dacă ar fi fost necesar, aș fi înfruntat-o cu mușcăături. Pentru mine, marina aceea cu valuri înpumate și pescăruși a ajuns să fie ceva esențial, reprezenta răsplata trudei de peste zi, poarta spre libertate. La ora siestei, când toți se duceau să se odihnească, repetam același ceremonial, fără să cer voie sau să dau explicații, gata de orice pentru a-mi apăra privilegiul. Mă spălăm pe față și pe mâini, mă pieptănam,

îmi netezeam șorțul, îmi puneam sandalele de oraș și mă duceam în sufragerie. Trăgeam un scaun în fața ferestrei cu povești, mă așezam cu spatele drept, picioarele lipite și mâinile în poală ca la biserică și plecam în călătorie. Uneori simțeam că stăpâna mă urmărea din pragul ușii, dar n-a spus niciodată nimic, prinsese frică de mine.

— Așa-i bine, păsărico, mă încuraja Elvira. Trebuie să te lupți. De un câine turbat nu se apropie nimeni, dar într-unui blând se dă cu piciorul. Trebuie să lupți mereu.

A fost sfatul cel mai bun pe care l-am primit vreodată în viață. Elvira cocea lămâi pe jar, le tăia în patru, le pune la fiert și-mi dădea să beau zeama aia, ca să mă fac mai curajoasă.

Am lucrat câțiva ani în casa celibatarilor iar în timpul ăsta multe lucruri s-au schimbat în țară. Elvira mă ținea la curent. După o scurtă perioadă de libertăți republicane, aveam iarăși un dictator. Era vorba de un militar cu o înfățișare atât de nevinovată, că nimeni n-a bănuțit până unde putea să meargă cu lăcomia; însă omul cel mai puternic al regimului nu era Generalul, ci Omul cu Gardenie, șeful poliției politice, un tip cu purtări afectate, păr gominat, purtând costume impecabile de in alb și flori la butonieră, parfumat ca un franțuz și cu unghiile lăcuite. Niciodată nu a putut fi acuzat de cea mai mică vulgaritate. Nu era homosexual, cum pretindeau numeroșii săi dușmani. Conducea personal ședințele de tortură, fără a-și pierde nimic din eleganță și curtoazie. În perioada aceea a fost refăcut Penitenciarul Sfânta Măria, un loc sinistru de pe o insulă în mijlocul unui râu în care mișunau caimani și pești piranha, la marginea junglei, unde deținuții politici și cei de drept comun erau tratați la fel și piereau secerăți de foame sau de boli tropicale. Elvira afla toate astea din zvonurile de pe stradă, căci nimic nu apărea la radio sau în presă. Am prins mult drag de ea, îi spuneam „bunicuțo”, „n-o să ne despărțim niciodată, păsărico”, promitea ea, dar eu nu eram atât de sigură, încă de pe-atunci presimțeam că viața avea să-mi fie un lung șir de despărțiri. Ca și mine, Elvira începuse să muncească de copilă și toți anii ăștia îi obosiseră oasele și îi zdruncinaseră judecata. Efortul acumulat și sărăcia perpetuă i-au retezat

de viață, așa că a început să vorbească cu moartea. În puse să doarmă nopțile în sicriu, pe de o parte ca să se obișnuiască treptat și să nu-i mai fie frică, pe de alta peniiu a o enerva pe stăpână, care nu reușise să se împace cu ulcea că în casa ei este un coșciug. Servitoarea n-a mai putut iu porta imaginea bunicii întinsă pe patul mortuar în camei ,i pc care o împărțeau: a plecat fără să-l anunțe nici măcar IH stăpân, care a așteptat-o zadarnic la ora siestei. Dar înauitc de asta a făcut pe toate ușile din casă o cruce cu creta; nimeni n-a înțeles semnificația lor și poate de aceea n-am îndrăznit să le ștergem. Elvira s-a purtat cu mine ca o adevăi .ita bunică. De la ea am învățat să schimb cuvintele pe alte lm nuri, și pot spune că am avut noroc, mereu s-a găsit cineva dispus să facă tranzacția.

Nu m-am schimbat mult în anii aceia, eram tot slăbuță si mică, dar cu ochii larg deschiși ca s-o enervez pe stăpână. < iorpul mi se dezvoltă încet, dar pe dinăuntru curgea ceva i i.i valnic, ca un râu invizibil. Mă simțeam femeie, dar în geam sc oglindea imaginea ștearsă a unei fetițe. Am crescut puțin, suficient însă ca stăpânul să se ocupe mai mult de mine. Trebuie să te învăț să citești, fata mea, dar n-a avut niciodată t imp. De-acum îmi cerea nu doar pupici pe nas, dar îmi dăilea câțiva cenți în plus ca să-l asist la baie și să-l frec cu buretele pe tot corpul. După care se trântea pe pat și trebuia sa-l șterg, să-l pudrez cu talc și să-i pun lenjeria intimă ca unui nou-născut. Câteodată se bălăcea cu orele în cadă jucându-se cu mine de-a bătăliile navale, altă dată treceau zilele și nu-mi dădea nici o atenție, preocupat de pariurile lui sau amețit, cu nasul de culoarea vinetei. Elvira mă avertizase extrem de limpede că bărbații au între picioare un monstru urât precum rădăcina de yucea, din care ies copii în miniatură care se vâă în burta femeilor și acolo cresc. Sub nici un motiv nu trebuia să ating părțile acelea, pentru că bestia adormită și-ar ridica imediat capul oribil, s-ar repezi la mine și rezultatul ar fi catastrofal; dar eu nu credeam, o luam ca pe încă una din aiurelile eu. Căci stăpânul n-avea

acolo decât un fel de viermișor grăsuț și jalnic, mereu pleoștit, din care n-a ieșit niciodată ceva asemănător unui bebeluș, cel puțin în prezența mea. Era ceva ce semăna cu nasul lui borcănat, și am descoperit atunci având confirmarea mai târziu legătura strânsă dintre penis și nas. Ajunge să mă uit la chipul unui bărbat pentru a ști cum arată dezbrăcat. Sunt nasuri de toate felurile, lungi sau scurte, fine sau groase, orgolioase sau umile, lacome, adulmecătoare, îndrăznețe sau indiferente,

care folosesc doar la a-și sufla mucii. Cu vârsta, toate se îngroașă, devin fleșcăite sau bulboase și-și pierd mândrețea de penis bine ancorat.

Când ieșeam în balcon, îmi spuneam că mai bine aș fi rămas afară. Strada era mai atrăgătoare decât casa în care viața se scurgea plicticoasă, repetând aceeași rutină în același ritm, în care zilele erau lipite una de alta și aveau aceeași culoare, precum timpul care trece într-un spital. Noaptea priveam cerul și-mi imaginam că mă transform în fum ca să trec prin grilajul încuiat. Alt joc era să mă așez cu spatele într-o rază de lună și să-mi imaginez că-mi cresc aripi de pasăre, două aripi cu pene ca să mă ridic în zbor. Iar când mă concentram mult pe ideea asta, chiar reușeam să zbor peste acoperișurile orașului; astea-s prostii, păsărico, numai vrăjitoarele și avioanele zboară noaptea. N-am mai știut mult timp nimic de Huberto Naranjo, dar mă gândeam adesea la el, Făt-Frumos avea chipul lui brunet. Am intuit dragostea și am introdus-o în povești, o visam, mă bântuia. Pândeam fotografiile cronicii judiciare din ziar, încercând să ghicesc dramele de pasiune și moarte de acolo, trăgeam cu urechea la conversațiile adulților, ascultam de după ușă conversațiile telefonice ale stăpânei și o asaltam pe Elvira cu întrebări; lasă-mă în pace, păsărico. Sursa mea de inspirație era radioul. În bucătărie stătea unul deschis de dimineață până seara; singurul nostru contact cu lumea de afară proclama virtuțile acestui pământ binecuvântat de Dumnezeu cu toate bogățiile, de la așezarea sa în centrul pământului și înțelepciunea guvernanților săi, până la marea de petrol

pe care pluteam. Grație radioului am învățat să cânt bolerou ri și alte cântece populare, să știu pe dinafară reclamele, cât și *thispencil is red, is thispencil blue ? No, thatpencil is not blue, that penal is red*, ascultând un curs de engleză pentru începători, jumătate de ceas în fiecare zi, știam orele licărei emisiuni, imitam glasurile crainicilor. Urmăream toate episoadele teatrului radiofonic, sufeream teribil pen(ru eroii urmăriți de destin și mă miram de fiecare dată când, în cele din urmă, protagonistei i se aranjau atât de bine treburile, după ce preț de șaizeci de episoade se purtase ca o cretină.

— Îți spun eu că Montedonico o s-o recunoască de fiică. .Și, dacă-i dă numele lui, ea se poată mărita cu Rogelio de Salvatierra, suspina Elvira cu urechea lipită de aparat.

— Dar ea are medalionul maică-sii, ceea ce e o dovadă. De ce nu le spune tuturor că e fiica lui Montedonico, să se rezolve totul ?

— Nu poate să-i facă asta părintelui ei, păsărico.

— De ce nu, când el a ținut-o închisă într-un orfelinat timp de optsprezece ani?

— Pentru că el e un pervers, cum se zice, un sadic...

— Păi, bunico, dacă ea nu se schimbă o să-i fie greu toată viața.

— Nu te îngrijora, totul o să se termine cu bine, nu vezi că e bună ?

Elvira avea dreptate. Cei răbdători triumfau întotdeauna, iar răii își primeau pedeapsa. Montedonico se prăbușea secerat de o boală mortală, implora iertarea de pe patul de moarte, ea îl îngrijea până la sfârșit, după care se căsătorește cu Rogelio de Salvatierra, oferindu-mi material pentru propriile mele istorii, deși rareori respectam norma de bază a finalului fericit. Auzi, păsărico, de ce în poveștile tale nu se căsătorește nimeni ? Uneori două silabe erau de ajuns să-mi declanșeze în cap o multitudine de imagini. Odată am auzit un cuvânt dulce și necunoscut și am fugit la Elvira: bunico, ce-i aia zăpadă ? Din explicațiile ei am dedus că e

acolo decât un fel de viermișor grăsuț și jalnic, mereu pleoștit, din care n-a ieșit niciodată ceva asemănător unui bebeluș, cel puțin în prezența mea. Era ceva ce semăna cu nasul lui borcănat, și am descoperit atunci având confirmarea mai târziu legătura strânsă dintre penis și nas. Ajunge să mă uit la chipul unui bărbat pentru a ști cum arată dezbrăcat. Sunt nasuri de toate felurile, lungi sau scurte, fine sau groase, orgolioase sau umile, lacome, aduimecătoare, îndrăznețe sau indiferente, care folosesc doar la a-și sufla mucii. Cu vârsta, toate se îngroașă, devin fleșcăite sau bulboase și-și pierd mândrețea de penis bine ancorat.

Când ieșeam în balcon, îmi spuneam că mai bine aș fi rămas afară. Strada era mai atrăgătoare decât casa în care viața se scurgea plicticoasă, repetând aceeași rutină în același ritm, în care zilele erau lipite una de alta și aveau aceeași culoare, precum timpul care trece într-un spital. Noaptea priveam cerul și-mi imaginam că mă transform în fum ca să trec prin grilajul încuiat. Alt joc era să mă așez cu spatele într-o rază de lună și să-mi imaginez că-mi cresc aripi de pasăre, două aripi cu pene ca să mă

ridic în zbor. Iar când mă concentram mult pe ideea asta, chiar reușeam să zbor peste acoperișurile orașului; astea-s prostii, păsărico, numai vrăjitoarele și avioanele zboară noaptea. N-am mai știut mult timp nimic de Huberto Naranjo, dar mă gândeam adesea la el, Făt-Frumos avea chipul lui brunet. Am intuit dragostea și am introdus-o în povești, o visam, mă bântuia. Pândeam fotografiile cronicii judiciare din ziar, încercând să ghicesc dramele de pasiune și moarte de acolo, trăgeam cu urechea la conversațiile adulților, ascultam de după ușă conversațiile telefonice ale stăpânei și o asaltam pe Elvira cu întrebări; lasă-mă în pace, păsărico. Sursa mea de inspirație era radioul. În bucătărie stătea unul deschis de dimineață până seara; singurul nostru contact cu lumea de afară proclama virtuțile acestui pământ binecuvântat de Dumnezeu cu toate bogățiile, de la așezarea sa în centrul pământului și înțelepciunea guvernanților săi, până la marea de petrol

pe care pluteam. Grație radioului am învățat să cânt bolerouti și alte cântece populare, să știu pe dinafară reclamele, cât și *this pencil is red, is this penal blue f No, tbat penal is not blue, tbat pencil is red*, ascultând un curs de engleză pentru începători, jumătate de ceas în fiecare zi, știam orele liecărei emisiuni, imitam glasurile crainicilor. Urmăream i (>ate episoadele teatrului radiofonic, sufeream teribil peni ru eroii urmăriți de destin și mă miram de fiecare dată când, în cele din urmă, protagonistei i se aranjau atât de bine treburile, după ce preț de șaiszeci de episoade se purtase ca o cretină.

— Îți spun eu că Montedonico o s-o recunoască de fiică. Și, dacă-i dă numele lui, ea se poată mărita cu Rogelio de Salvatierra, suspina Elvira cu urechea lipită de aparat.

— Dar ea are medalionul maică-sii, ceea ce e o dovadă. De ce nu le spune tuturor că e fiica lui Montedonico, să se rezolve totul ?

— Nu poate să-i facă asta părintelui ei, păsărico.

— De ce nu, când el a ținut-o închisă într-un orfelinat timp de optsprezece ani?

— Pentru că el e un pervers, cum se zice, un sadic...

— Păi, bunico, dacă ea nu se schimbă o să-i fie greu toată viața.

— Nu te îngrijora, totul o să se termine cu bine, nu vezi că e bună ?

Elvira avea dreptate. Cei răbdători triumfau întotdeauna, iar răii își primeau pedeapsa. Montedonico se prăbușea secerat de o boală mortală, implora iertarea de pe patul de moarte, ea îl îngrijea până la sfârșit, după care se căsătorea cu Rogelio de Salvatierra, oferindu-mi material pentru propriile mele istorii, deși rareori respectam norma de bază a finalului fericit. Auzi, păsărico, de ce în poveștile tale nu se căsătorește nimeni ? Uneori două silabe erau de ajuns să-mi declanșeze în cap o multitudine de imagini. Odată am auzit un cuvânt dulce și necunoscut și am fugit la Elvira: bunico, ce-i aia zăpadă ? Din explicațiile ei am dedus că e

un fel de *meringue* înghețat. De atunci am devenit eroina unor povești polare, eram o fioroasă femeie a zăpezilor, Mănoasă și feroce, luptând împotriva unor savanți care mă vâneau ca să facă experiențe de laborator pe mine. Am aflat cum e zăpada în ziua în care nepoata Generalului și-a serbat a cincisprezecea aniversare; evenimentul a fost atât de popularizat la radio, că Elvira n-a avut încotro și m-a dus să vedem spectacolul de departe. O mie de invitați au venit în seara aceea la cel mai bun hotel din oraș, transformat pentru ocazie într-o replică hibernală a castelului Cenușăresei. Au scos filodendronii și ferigile tropicale, au decapitat palmierii și în locul lor au pus brazi de Crăciun aduși din Alaska, împodobiți cu vată de sticlă și cristale de gheață artificială. Pentru patinaj, au instalat o pistă de plastic alb, care să semene cu regiunile Polului Nord. Ferestrele au fost albite cu pensula ca să pară pline de promoroacă și au împrăștiat atâta zăpadă sintetică peste tot, că după o săptămână fulgii mai ajungeau până în sala de operații a Spitalului Militar, la cinci sute de metri mai departe. Neputând îngheța apa din piscină mașinile aduse din nord n-au făcut față și-n loc de gheață a ieșit un fel de vomă gelatinoasă -, au ales să pună pe apă două lebede vopsite în roz, care trăgeau din greu o panglică pe care numele sărbătoritei era scris cu litere de aur. Pentru a da și mai multă strălucire evenimentului, au adus cu avionul doi nobili europeni și o stea de cinema. La miezul nopții, sărbătorita a fost coborâtă din tavanul uriașului salon într-un leagăn în formă de sanie, drapată în blănuri de zibelină, legându-se la patru metri peste capetele invitaților și pe jumătate leșinată de căldură și amețeală. Astea nu le-am văzut cu ochii noștri, le-am aflat din reviste, și nimeni n-a fost uluit de miracolul hotelului din capitală mutat în clima arctică: lucruri cu mult mai

uluitoare se petrecuseră pe teritoriul național. Eu n-am fost interesată decât de niște albi uriașe umplute cu zăpadă naturală instalate în fața intrării, pentru ca eleganta asistență să se joace aruncând bulgări și construind oameni de zăpadă, cum .mziseră că se face în țările reci. Am reușit s-o șterg de lân Klvira, m-am strecurat printre chelneri și gărzi și m-am apropiat să iau în mână comoara. Am crezut că m-am ars •.i am țipat speriată, dar după aceea nu i-am mai dat drumul, fascinată de lumina din materia rece și poroasă. Un paznic a fost gata să pună mâna pe mine, dar am luat-o la goană i u bulgărele strâns la piept. Când a dispărut transformat ui apă, m-am simțit păcălită. Câteva zile mai târziu, Elvira ini-a dăruit o jumătate de sferă transparentă în care se vedeau o cabană și un brad, în care începea să ningă dacă o agitai. Asta ca să ai propria ta iarnă, păsărico.

Nu eram la vârsta la care să mă intereseze politica, dar Klvira îmi umplea capul cu idei subversive ca să le facă în ciudă stăpânilor.

— Toată țara e coruptă, păsărico. Sunt prea mulți *gringo* cu părul galben, ascultă ce-ți spun, într-o bună zi o să ne ia pământul ca să-l ducă în altă parte și-o să ne pomenim direct în mare, să știi.

Cucoana cu medalionul pretindea exact contrariul:

— Mare ghinion pe capul nostru că ne-a descoperit Crisfofor Columb și nu un englez; e nevoie să aducem oameni muncitori și de rasă bună, care să deschidă drumuri prin junglă, să facă agricultura și să dezvolte industrii. Nu așa s-au format Statele Unite ? Și uite unde au ajuns!

Era de acord cu Generalul, care deschisese granițele oricui voia să vină din Europa fugind de mizeriile anilor de după război. Imigranții au sosit cu sutele, cu nevestele, copiii, bunicii și verii lor de departe, cu limbile lor diferite, cu mâncărurile lor, cu legendele și sărbătorile lor, cu toată încărcătura lor nostalgică. Exuberanta noastră geografie le-a înghițit rapid pe toate. S-a permis și venirea unor asiatici, nu mulți, care, odată ajunși aici, s-au înmulțit într-un ritm uluitor. Douăzeci de ani mai târziu cineva a constatat că la fiecare colț de stradă exista un restaurant cu doi demoni furioși la intrare, lămpi de hârtie și acoperiș de pagodă. În anii aceia, presa a scris despre cazul unui chelner chinez, care

și-a lăsat clienții baltă, s-a dus în birou și i-a tăiat patronului capul și mâinile cu cuțitul de bucătărie pentru că acesta nu respectase o normă religioasă și pusese imaginea unui dragon alături de cea a unui tigru. La cercetări s-a descoperit că toți protagoniștii tragediei erau imigranți ilegali. Fiecare pașaport era folosit de sute de ori, pentru că dacă funcționarii abia puteau discerne sexul orientalilor, cu atât mai puțin erau în stare să-i deosebească în fotografie. Străinii veniseră porniți să facă avere și să se întoarcă în țările lor de baștină, însă au rămas aici. Urmașii lor au uitat limba maternă și-au fost cuceriți de aroma de cafea, de veselia și farmecul unui popor care încă nu cunoștea invidia. Foarte puțini s-au dus să cultive fermele oferite de guvern: nu existau drumuri, școli și spitale, în schimb abundau bolile, țăntării și jivinele veninoase. În interior era domeniul bandiților, al contrabandiștilor și al soldaților. Imigranții au rămas așadar în orașe, muncind cu spor și economisind fiecare bănuț, spre batjocura localnicilor, pentru care risipa și generozitatea erau sporturi naționale și virtutea cea mai de preț a unei persoane cumsecade.

— Eu nu cred în mașinile astea, asta înseamnă să imiți obiceiurile americanilor și nu face bine la suflet, se lamenta Elvira, scandalizată de noii îmbogățiți care încercau să trăiască exact ca în filme.

Celibatarii noștri nu aveau acces la banii câștigați ușor, căci trăiau din pensie, astfel că risipa nu se practica în casa lor, dar puteau constata amploarea pe care o lua în jurul lor. Fiecare voia să stăpânească un automobil de magnat; în curând nu se mai putea circula pe străzile aglomerate de atâtea mașini. În schimbul petrolului au cumpărat telefoane în formă de tun, de scoică, de odaliscă; au importat atâtea plastic, că șoselele erau tivite de un gunoi indestructibil; avioanele aduceau zilnic ouăle pentru micul dejun al întregii nații, iar când la descărcat se răsturnau niște lăzi pe asfaltul încins al aeroportului, se făcea o omletă gigantică.

— Generalul are dreptate, aici nu moare nimeni de foame, ajunge să întinzi mâna și culegi un mango, de-aia nu avem nici stres. Țările reci sunt mai civilizate pentru că vremea rece îi obligă pe oameni să muncească, spunea stăpânul stând la umbră, făcându-și vânt cu ziarul și scărpinându-și burta, după care îi scria ministrului economiei naționale sugerându-i să aducă un ghețar de la pol, să-l mărunțească și să-l arunce peste țară din avion, poate așa se schimbă clima și scăpăm de lene.

În timp ce guvernarea furau fără scrupule, hoții de profesie sau de nevoie abia de îndrăzneau să-și exercite meseria, pentru că ochiul poliției era peste tot. Așa s-a răspândit ideea și a numai o dictatură e în stare să mențină ordinea. Oamenii de rând, la care nu ajungeau telefoanele fanteziste, chiloții de unică folosință sau ouăle importate, au continuat să trăiască la fel ca înainte. Conducătorii politici erau în exil, Jar Elvira îmi spunea că, pe tăcute și pe ascuns, creștea fiii ai poporului care avea să se opună regimului. La rândul lor, stăpânii erau adepții necondiționați ai Generalului, iar când Garda Civilă trecea prin cartier să-i vândă fotografia, arătau mândri că o aveau deja la loc de onoare în salon. Elvira îi purta o ură neîmpăcată militarului dolofan cu care nu avusese nici cel mai mic contact, blestemându-l și deochindându-l de fiecare dată când îi ștergea tabloul de praf. În ziua în care poștașul a găsit cadavrul lui Lukas Carie, pădurea era după ploaie, umedă și strălucitoare, din pământ ieșea o mireasmă puternică de frunze moarte și un abur parcă din altă lume. De patruzeci de ani omul străbătea același drum pe bicicletă. Tot pedalând, își câștigase pâinea și scăpase neatins de două războaie, de ocupație, foamete și alte nenorociri. Grație meseriei, îi cunoștea pe toți localnicii după nume și prenume, tot așa cum era în stare să identifice fiecare copac din pădure după specie și vârstă. La o primă vedere, dimineața aceea nu se deosebea prin nimic de altele, aceiași stejari, fagi, castani și mesteceni, același mușchi catifelat, aceleași ciuperci la rădăcina copacilor bătrâni, același vânticel răcoros, aceleași pete de umbră și lumină. O zi ca toate celelalte, și poate că un om mai puțin cunoscător al naturii n-ar fi perceput avertismentul, dar poștașul era ca pe jar, simțea furnicături pe piele pentru că simțea niște semne care nu se vedeau cu ochiul liber. Își imagina pădurea ca pe un uriaș animal verde, prin venele căruia curgea un sânge blând, un animal cu suflet liniștit, care acum era în alertă. A coborât de pe bicicletă și a adulmecat aerul dimineții, căutând motivele. Tăcerea era atât de adâncă, încât o clipă i-a fost frică să nu fi surzit. A lăsat bicicleta la pământ și a părăsit poteca, cercetând împrejurimile. N-a trebuit să caute mult: era acolo, atârnat de o creangă nu prea înaltă, de gât cu o frânghie groasă. N-a trebuit să privească chipul spânzuratului pentru a ști de cine era vorba. Îl cunoștea pe Lukas Carie încă de când venise în sat, demult, nu se știe

de unde, de undeva din Franța poate, cu lăzile lui cu cărți, globul pământesc și o diplomă, ca să se căsătorească cu fata și mai drăguță și să-i distrugă frumusețea în doar câteva luni. L-a recunoscut după cizme și după halatul de învățător și a avut impresia că mai văzuse scena asta, de parcă îi li așteptat ani de zile un astfel de deznodământ pentru el. La început nu i-a fost frică, i-a venit să zică, ironic, ți-am spus eu, păcătosule. A rămas câteva clipe să-și dea seama ilc cele petrecute, și chiar atunci creanga a trosnit, cadavrul *.1 răsucit și ochii lipsiți de speranță ai spânzuratului s-au .-țintit într-ai lui. Nu a fost în stare să facă nici o mișcare. Au stat așa, privindu-se, poștașul și tatăl lui Rolf Carie, până md n-au mai avut ce să-și spună. Atunci bătrânul a reacționat. S-a întors să-și caute bicicleta, s-a aplecat s-o ridici și a simțit o înțepătură în piept, prelungă și arzătoare, ca suferință din amor. A încălecat și s-a îndepărtat cât a puiut de repede, aplecat pe ghidon, gemând.

A ajuns în sat pedalând cu atâta disperare că inima lui de funcționar public aproape că a plesnit. A apucat să dea vestea și s-a prăbușit în fața brutăriei, cu un bâzâit de viespar în creier și pupilele mărite de spaimă. Brutarii l-au ridicat de pe jos și l-au întins pe masa pe care se făceau prăjiturile, unde a rămas gâfâind, plin de făină, arătând spre pădure și repetând că Lukas Carie ajunsese în fine la spânzurătoare, cum trebuia să se întâmple de mult, ticălosul, păcătosul blestemat. Așa s-a aflat în sat. Vestea i-a luat pe nepregătite pe toți, nu mai trăiseră ei o emoție ca asta de la terminarea războiului. Au ieșit cu toții în stradă să comenteze evenimentul, mai puțin un grup de cinci elevi din ultima clasă, care și-au băgat capul în pernă, prefăcându-se că dorm duși.

Puțin după aceea, poliția i-a scos din așternut pe doctor și pe judecător și-au plecat în direcția indicată de degetul tremurător al poștașului, urmași de câțiva localnici. L-au găsit pe Lukas Carie legănându-se ca o sperietoare de ciori și abia atunci și-au dat seama că nimeni nu-l mai văzuse de vineri. A fost nevoie de patru oameni să-l dea jos, pentru

că frigul din pădure și înțepeneala morții îl făcuseră rigid ca o piatră. Medicul și-a dat seama dintr-o privire că înainte de a muri asfixiat primise o lovitură zdravănă în ceafă, iar polițistului i-a fost de ajuns tot o privire pentru a deduce că singurii care puteau da o explicație erau propriii săi elevi, pe care îi însoțise în excursia anuală a școlii.

— Aduceți băieții, a ordonat comandantul.

— De ce ? Țsta nu e un spectacol pentru copii, a replicat judecătorul, al cărui nepot era și el elevul victimei.

Totuși, n-au putut fi lăsați pe dinafară în ancheta sumară pe care a făcut-o justiția locală, mai mult din simț de răspundere decât din dorința sinceră de a afla adevărul, așa că elevii au fost chemați să dea declarații. Au spus că nu știu nimic. Se duseseră în pădure, ca în fiecare an în anotimpul ăsta, bătuseră mingea, făcuseră întreceri de luptă dreaptă, își mâncaseră gustarea și-apoi se răspândiseră cu coșurile prin pădure să caute ciuperci. Conform instrucțiunilor, când a început să se întunece s-au adunat la marginea drumului, cu toate că învățătorul nu-i chemase cu fluierul. L-au căutat ce l-au căutat, au așteptat un timp, dar s-au întors în sat când să lăsa noaptea. Nu le trecuse prin minte să informeze poliția: au presupus că Lukas Carie se întorsese acasă sau la școală. Asta era tot. N-aveau nici cea mai mică idee cum de-și sfârșise zilele atârnat de copacul acela.

În uniformă, cu pantofii lustruiți proaspăt și chipiul tras peste urechi, Rolf Carie mergea alături de maică-sa pe culoarul Prefecturii. Băiatul avea aerul acela lipsit de grație și imperios tipic adolescenților, era slab, pistruiat, cu priviri atente și mâini delicate. Au fost conduși într-o sală rece și lipsită de mobilă, cu pereți placați în faianță, în mijlocul căreia cadavrul stătea întins pe o targa, luminat de albul neonului. Mama a scos din mânecă batista și și-a șters grijuliu ochelarii. Medicul legist a dat la o parte cearșaful, iar ea a privit preț de un minut interminabil chipul deformat. I-a făcut semn fiului, care s-a apropiat și el să se uite, apoi a lăsat

virile în jos și și-a acoperit fața cu mâinile pentru a-și asi unde bucuria.

— E soțul meu, a spus apoi.

— E tatăl meu, a adăugat Rolf Carie, controlându-și tonul vocii.

— Îmi pare rău, e o mare pierdere pentru voi, a îngăimat medicul, nepricepând de ce era atât de stânjenit, după care a tras cearșaful la loc și toți trei au rămas în picioare cu ochii la silueta ascunsă. N-am făcut încă autopsia, dar se pare că e într-adevăr o sinucidere, realmente îmi pare rău, a adăugat.

— Bun, presupun că asta e tot, a spus mama.

Rolf a luat-o de braț și au ieșit fără grabă. Ecolul pașilor pe ciment avea să-i rămână în amintire asociat cu un sentiment de ușurare și pace.

— N-a fost sinucidere. Pe taică-tău l-au omorât colegii tai de liceu, i-a spus odată ajunși acasă.

— De unde știi, mamă ?

— Sunt sigură și mă bucur că au făcut-o, că dacă nu, trebuia s-o facem noi odată și-odată.

— Nu vorbi așa, te rog, a spus Rolf speriat: o văzuse mereu pe mama lui ca pe un om resemnat, nu-și imaginase că strânsese atâta ranchiună în inimă, credea că doar el îl ura. Gata, acum a trecut, trebuie să uiți.

— Dimpotrivă, fiule, trebuie să ne amintim mereu, a zâmbit ea cu o expresie nouă pe chip.

Sătenii s-au străduit să șteargă moartea profesorului Carie din memoria colectivă, și-ar fi reușit de n-ar fi fost și asasinii înșiși. Dar cei cinci băieți își făcuseră curaj pentru această crimă timp de ani de zile, așa că nu erau dispuși s-o treacă sub tăcere, bănuind că ăsta avea să fie lucrul cel mai important din viața lor. N-aveau de gând ca fapta lor să se topească în ceața lucrurilor nespuse. La înmormântare au venit îmbrăcați în hainele de duminică, au cântat imnuri, au depus o coroană de flori în numele școlii și-au stat cu privirile în pământ, pentru ca nimeni să nu le surprindă ocheadele complice. Timp de două săptămâni au făcut pe mușii, parcă așteptând ca oamenii să se trezească și să-i trimită la închisoare. Frica intrată în oase nu i-a părăsit o vreme, până când s-au hotărât s-o exprime în cuvinte, ca să-i dea o formă. Ocazia s-a prezentat după o partidă de fotbal, în vestiarul plin de jucători transpirați, care se schimbau glumind și împingându-se excitați de joc. Fără să se vorbească, au zăbovit la dușuri până la plecarea tuturor, și-atunci, goi încă, s-au dus în fața oglinzii și s-au cercetat atent, constatând că nici unul nu purta vreo urmă vizibilă a celor petrecute. Unul a zâmbit, topind astfel umbra dintre ei, și au redevenit cei care fuseseră mereu, și-au tras palme pe spate, s-au îmbrățișat și s-au jucat ca niște copii mari ce erau. Carie a meritat-o, era o bestie, un psihopat, a fost concluzia lor. Au recapitulat toate amănunțele și au constatat uimiți o grămadă de piste care puteau duce la ei, era de necrezut că nu fuseseră arestați; abia atunci și-au

dat seama de impunitatea lor și au înțeles că nimeni n-avea să-i acuze. Orice anchetă ar fi fost condusă de comandantul poliției, care era tatăl unuia dintre ei, la proces judecător ar fi fost bunicul altuia, jurați ar fi fost rudele și vecinii. Se cunoșteau cu toții între ei, erau înrudiți, nimeni n-avea chef să răscrolească mizeria acestui asasinat, nici măcar familia lui Lukas Carie. De fapt, bănuiau că soția și fiul lui își doriseră de mult ca el să dispară și că vântul de ușurare iscat de moartea sa ajunsese mai întâi în casa lui, măturând-o și lăsând-o curată și proaspătă ca niciodată.

Băieții și-au propus să mențină vie amintirea isprăvii lor, și au reușit atât de bine, că povestea a trecut din gură în gură, agrementată cu amănunte adăugate în timp, până a devenit un act de eroism. Au format un club și s-au înfrățit prin jurământ secret. Se adunau în unele nopți la marginea pădurii pentru a comemora acea zi de vineri, unică în viața lor, nedând uitării lovitura de piatră cu care l-au doborât, lațul pregătit din vreme, felul în care s-au cățărat în copac și i-au trecut frânghia pe după gât profesorului încă leșinat, cum

i ilcschis el ochii chiar în timp ce-l ridicau și cum s-a răiiicit el în aer cuprins de spasmele agoniei. Aveau ca semn distinctiv un rotocol de pânză albă cusut pe mâneca stânși foarte repede tot satul a ghicit semnificația simbolului. Inclusiv Rolf Carie, sfâșiat între recunoștința de a fi fost i liberat de cel care-l chinuse, umilința de a purta numele i elui asasinat și rușinea de a nu avea nici dorința și nici puterea de a-l răzbuna.

Rolf Carie începea să slăbească. Când ducea mâncarea la «ură lingura i se părea a fi limba tatălui său, pe fundul farluriei, întrezărindu-se prin supă, se uitau la el ochii îngroziți ai mortului, pâinea avea culoarea pielii sale. Noaptea era scuturat de febră, ziua inventa ceva ca să nu iasă din casă, i liinuit de migrene, dar maică-sa îl obliga să mănânce și să meargă la școală. A rezistat douăzeci și șase de zile, dar în a douăzeci și șaptea, când i-a văzut în recreație pe cei cinci colegi cu însemnul pe mâncă, a avut un acces de vomă atât de violent, că directorul s-a speriat și a chemat o ambulanță ca să-l ducă la spitalul din orașul din apropiere, unde a rămas toată săptămâna, fiindu-i la fel de rău. Văzând în ce hal era, doamna Carie a intuit că nu era vorba de o indigestie obișnuită. Doctorul din sat, același care-o asistase la naștere și care întocmise certificatul de deces al tatălui băiatului, l-a examinat pe îndelete, i-a prescris o serie de medicamente și i-a spus maică-sii să nu se alarmeze, Rolf era sănătos și puternic, criza de anxietate avea să treacă și-n curând băiatul avea să facă sport și să umble după fete. Doamna Carie i-a administrat medicamentele cu sfințenie, n-a constatat nici o ameliorare și a dublat doza, din proprie inițiativă. Tot fără efect: băiatul n-avea poftă de mâncare și se simțea rău. Peste imaginea tatălui spânzurat se suprapunea acum amintirea zilei când au îngropat morții din lagărul de prizonieri. Katharina îl privea insistent cu ochii ei blânzi, se ținea după el prin casă, în cele din urmă îl apuca de mână și încerca să-l facă să intre cu ea sub masa din bucătărie, dar acum erau

prea mari și nu mai încăpeau. Atunci se ghemuia lângă el și murmura o litanie interminabilă, ca în copilărie.

Într-o joi de dimineață, când a intrat să-l trezească să meargă la școală, mama lui l-a găsit cu fața la perete, palid și sfârșit, hotărât să moară pentru că nu mai suporta asaltul atâtor fantasme. A priceput că intensitatea vinei de a fi dorit să comită chiar el crima îl putea distruge; atunci, fără să zică nimic, doamna Carie a deschis dulapul și-a început să scotocească prin el. A dat de lucruri de care uitase de mult, haine care nu mai foloseau, jucării, radiografii ale creierului Katharinei, pușca lui Jochen. Tot acolo erau și pantofii de lac roșu cu toc cui, și-a fost mirată că la vederea lor nici măcar n-a mai avut impulsul de a-i arunca la gunoi; i-a dus la șemineu și i-a așezat de-o parte și de alta a fotografiei răposatului ei soț, ca pe un altar. A găsit până la urmă ranița pe care o folosise Lukas Carie în război, din pânză de cort verde și cu curele zdravene din piele. Cu meticulozitatea exagerată cu care muncea în casă și pe câmp, a așezat înăuntru hainele mezinului, o fotografie de-a ei din ziua nunții, o cutie căptușită cu mătase în care ținea o șuviță de păr a Katharinei și un pachet de biscuiți făcuți de ea cu o zi în urmă.

-îmb racă-te, fiule, pleci în America de Sud, i-a spus pe un ton care nu admitea replică.

Și așa s-a imbarcat Rolf Carie pe un vas norvegian care l-a dus în partea cealaltă a lumii, departe de coșmarurile lui. Maică-sa l-a însoțit în tren până în portul cel mai apropiat, i-a cumpărat bilet de clasa a treia, a înfășurat banii rămași într-o batistă împreună cu adresa unchiului Rupert și i le-a

cusut în pantaloni, cu recomandarea de a nu și-i scoate sub nici un motiv. Totul, fără manifestări de emoție, iar la plecare l-a sărutat iute pe frunte, ca în diminețile când pleca la școală.

— Cât timp am să fiu plecat, mămico ?

— Nu știu, Rolf.

— N-ar trebui să plec, acum sunt singurul bărbat în casă și trebuie să am grijă de tine.

— O să mă descurc. O să-ți scriu.

— Katharina e bolnavă, nu pot s-o las așa...

— Soră-ta n-o să mai trăiască mult, asta o știm de mult, mi te gândi la ea. Ce, plângi ? Parcă n-ai fi băiatul meu, Rolf, nu mai ești la vârsta la care să te porți ca un copil. Sulla și nasul și urcă la bord, că se uită lumea la noi.

— Mi-e rău, mămico, îmi vine să vomit.

— Îți interzic! Să nu mă faci de rușine. Hai, urcă pasatcla, du-te la prova și stai acolo. Nu te uita în urmă. Adio, Kolf.

Dar el s-a ascuns la pupa pentru a putea vedea cheiul, și își a știut că ea nu s-a mișcat din loc până când vaporul s-a pierdut la orizont. A rămas cu imaginea mamei îmbrăcate în i icgru, cu pălăria de fetru și poșeta din imitație de piele de crocodil, în picioare, nemișcată, însingurată, privind spre mare.

Rolf Carie a navigat aproape o lună pe ultima punte a vasului, printre refugiați, emigranți și călători săraci, fără a schimba nici o vorbă cu nimeni, din orgoliu și timiditate, scrutând oceanul, priticind și tristețea până a epuizat-o. 1)upă care a scăpat de durerea care fusese pe punctul de a-l lace să se arunce în mare. În a douăsprezecea zi de navigație, aerul sărat i-a readus pofta de mâncare și l-a vindecat de visele rele, greața i-a trecut și s-a uitat plin de interes la delfinii surzători care însoțeau vaporul. Când se vedeau coastele Americii de Sud, obrajii îi erau din nou rumeni. S-a privit în oglinjoara băii comune și a constatat că nu mai avea o față de adolescent chinuit: devenise bărbat. l-a plăcut imaginea din oglindă, a respirat adânc și a zâmbit pentru prima dată după mult timp.

Vaporul s-a oprit la chei și pasagerii au coborât pe pasarelă. Simțindu-se ca un pirat din romanele de aventuri, cu părul ciufulit de vântul cald și ochii larg deschiși a încântare, Rolf Carie a coborât printre primii pe uscat. În lumina dimineții a văzut un port incredibil. De colinele din față atârnavă case de toate culorile, străzi întortocheate, rufe la uscat, o vegetație luxuriantă în toate tonurile de verde.

Aerul vibra de strigătele vânzătorilor ambulanti, de cântecele femeilor, râsetele copiilor și țipetele papagalilor, de mirosuri, de o veselă concupiscentă și de aburi de mâncare, în hărmălaia hamalilor, marinarilor și pasagerilor, printre bagaje, valize, gură-cască și vânzători de dulciuri, îl așteptau unchiul Rupert, mătușa Burgel și cele două fiice ale lor, două domnișoare solide și bucălate de care băiatul s-a îndrăgostit pe loc. Rupert era un văr de departe de-al maică-sii, tâmplar de meserie, mare băutor de bere și iubitor de câini. Ajunsese împreună cu familia în acest fund de lume fugind de război, pentru că n-avea vocație de soldat și i se părea stupid să moară pentru un steag pe care-l socotea doar o cârpă prinsă de un băț. N-avea nici cea mai mică înclinație patriotică, iar când a fost sigur că războiul era inevitabil, și-a amintit de niște străbunici care, cu mulți ani în urmă, se imbarcaseră pentru America pentru a fonda acolo o colonie și s-a hotărât s-o ia pe urmele lor. Așa a ajuns Rolf direct într-un sat ca de poveste, într-un fel de balon de săpun în care timpul se oprise și geografia fusese păcălită. Acolo viața se scurgea exact ca în Alpi în secolul al nouăsprezecelea. N-a apucat să vadă nimic din țară și luni de zile a fost convins că nu era mare diferență între zona Caraibelor și malurile Dunării.

La jumătatea secolului al optsprezecelea, un sud-american ilustru, posesor al unor pământuri fertile dintre munți, nu departe de mare și nici de civilizație, a dorit să le populeze cu coloniști de neam bun. S-a dus în Europa, a închiriat un vapor și a dat șfară în țară printre țărani sărăciți de război și epidemii că pe malul celălalt al Atlanticului îi aștepta o utopie. Aveau să construiască o societate perfectă în care să domnească pacea și prosperitatea, condusă de principii creștine solide, departe de viciile, ambițiile și de misterele care biciuiseră omenirea de la începuturile civilizației. Optzeci de familii au fost selectate după meritele și bunele lor intenții, printre ei aflându-se reprezentanți ai diferitelor meșteșuguri, un învățător, un medic și un preot, toți cu uneltele

lor de lucru și cu câteva secole de tradiție și cunoștințe în .pate. Ajungând pe aceste țărături tropicale unii s-au spei i.u, convinși că n-aveau să se obișnuiască nicicând cu locui ilc astea, dar după ce-au urcat spre culmile muntelui și-au i l.i t cu ochii de paradisul promis, o regiune răcoroasă și plă. ută, unde puteai cultiva fructele și legumele europene, alaiuri de cele locale, și-au schimbat părerea. Au construit acolo (i replică a satelor lor de acasă, cu case din bârne de lemn, lirme scrise cu litere gotice, flori la ferestre și o bisericuță Lingă care au atârnat clopotul de bronz adus pe vapor. Au închis intrarea spre Colonie și au blocat drumul, ca să nu •e poată intra sau pleca, și timp de un secol s-au conformat dorințelor celui care-i adusese aici, trăind după precepicle lui Dumnezeu. însă secretul utopiei n-a putut fi ascuns l.i infinit, iar când presa a scris despre ei s-a produs un adevăi .u scandal. Guvernul, deloc dispus să admită existența unei localități de străini care se conduceau după propriile legi și obiceiuri, i-a obligat să-și deschidă porțile și să permită pă(runderea autorităților naționale, a turismului și comerțului. Au descoperit un sat în care nu se vorbea spaniola, cu locuitori blonzi și cu ochi albaștri, și mulți copii tarați din cauza căsătoriilor consangvine. Au făcut o șosea care să ducă în capitală, iar Colonia a devenit destinația predilectă a familiilor cu mașini, care veneau să cumpere fructe de iarnă, cămătărie, miere, pâine de casă și fețe de masă brodate. Coloniștii și-au transformat casele în restaurante și hanuri pentru vizitatori, câteva hoteluri au acceptat să primească cupluri clandestine, ceea ce nu se prea potrivea cu concepțiile fondatorului comunității, dar vremurile se schimbă și era cazul să se modernizeze. Rupert ajunsese aici pe când Colonia mai era un loc închis, dar după ce și-a demonstrat stirpea europeană și a dovedit că e om de treabă, a fost acceptat. Iar când s-au deschis drumurile spre lume, a fost printre primii care au înțelese avantajele noii situații. S-a lăsat de confecționarea de mobilă, acum o găseai mai bună și mai variată în capitală, și s-a apucat să facă ceasuri cu cuc și jucării pictate în stilul

celor vechi ca să le vândă turiștilor. A început și o afacere cu câini de rasă, pe care-i și dresa, idee absolut nouă pe aceste latitudini, unde până atunci câinii se nășteau și se înmulțeau în legea lor, fără denumiri, cluburi, concursuri, coafor și antrenamente speciale. Dintr-odată s-a aflat că undeva erau la modă câinii lupi polițiști și imediat oamenii cu bani au vrut să aibă și ei câinele lor, cu document de garanție. Ii cumpărau și îi lăseau la școala de dresaj a lui Rupert, de unde erau luați știind să meargă în două labe, salutând, aducând ziarul și papucii stăpânului și să se prefacă morți atunci când primeau ordinul într-o limbă străină.

Unchiul Rupert stăpânea un teren și o casă mare, amenajată ca pensiune, cu multe camere, toată din lemn întunecat și mobilată cu obiecte făcute de mâna lui în stilul Heidelberg, deși nu pusese niciodată piciorul în acest oraș. Le copiase dintr-o revistă. Nevastă-sa cultiva căpșuni și flori și creștea găini care aprovizionau cu ouă întreg satul. Trăiau din creșterea câinilor, vândutul ceasurilor și turism.

Viața lui Rolf Carie a luat o nouă întorsătură. Liceul îl terminase, în Colonie nu avea cum să-și continue studiile și, pe de altă parte, unchiul voia să-l învețe meseriile lui, pentru ca băiatul să-l ajute și, poate, să-l moștenească: spera să-l vadă într-o bună zi însurat cu una din fiicele sale. Îl îndrăgise imediat. Își dorise mereu un fiu, iar băiatul era exact așa cum îl visase, puternic, cu caracter nobil și mâini dibace, având și părul roșcat al întregii familii. Rolf a învățat repede să umble cu uneltele de tâmplărie, să culeagă căpșuni și să îi servească pe clienții pensiunii. Rudele lui și-au dat seama că puteau obține totul de la el dacă-l făceau să creadă că inițiativa era de fapt a lui și dacă apelau la bunele lui sentimente.

— Rolf, ce putem face cu acoperișul de la cotețul păsărilor ? întreba de pildă Burgel oftând neputincioasă.

— Să dăm cu smoolă.

— Dacă încep ploile, bietezele mele găini o să moară.

— Lasă-mă pe mine, tanti, că rezolv eu cât ai zice pește.

Și timp de trei zile, băiatul topea smoolă într-o găleată, nc cățara pe acoperiș și își expunea trecătorilor teoriile deiprc impermeabilizare, sub privirile admirative ale verișoai clor și zâmbetul ascuns al mătușii.

A vrut să învețe limba țării și n-a avut liniște până n-a C.isit pe cineva care să i-o predea metodic. Avea ureche muzicală, ceea ce i-a folosit ca să cânte la orga bisericii, să dis1 1 cze turiștii cântând la

acordeon și să asimileze spaniola cu tot cu un vast repertoriu de măscări, la care apela rar, dar pe care le teauriza ca parte a culturii sale. Timpul liber «i-l ocupa citind, în mai puțin de un an dăduse gata toate artele din sat, pe care le împrumuta și le restituia cu o puncmalitate obsesivă. Cu memoria lui bună acumula tot felul de informații de regulă inutile și imposibil de verificat cu care-și impresiona familia și vecinii. Era în stare să spună iară cea mai mică ezitare câți locuitori are Mauritania și cât de lat, în mile marine, e Canalul Mânecii, în general pentru că ținea minte, uneori pentru că le inventa din zbor, dar Ic spunea cu atâta siguranță că nimeni nu îndrăznea să-i pună spusele la îndoială. A învățat și câteva locuțiuni latinești cu care-și presăra perorațiile, ceea ce i-a creat un prestigiu solid în micuța comunitate, deși nu le folosea corect întotdeauna. De la mama lui moștenise purtarea politicoasă și puțin demodată, care i-a atras simpatia tuturor, mai ales a femeilor, neobișnuite cu finețuri din astea într-o țară de oameni aspri. Mai ales cu mătușa Burgel era deosebit de galant, nu din afectare, ci pentru că ținea într-adevăr la ea. Femeia avea ilarul de a-i risipi neliniștile existențiale, reducându-le la niște scheme atât de simple, încât îl făcea să se întrebe cum de nu-i trecuse și lui prin cap soluția. Când îl apuca melancolia sau se preocupa prea mult de relele omenirii, ea îl vindeca grație unor deserturi senzaționale și glumelor ei grosolane. A fost prima, în afară de Katharina, care-l îmbrățișa fără motiv și fără să-i ceară voie. Dimineața îl trezea cu niște pupături sonore și la culcare îl învelea grijulie, atenții pe care propria

lui mamă nu le avusese cu el, din pudoare. La o primă privire Rolf părea timid, se îmbujora ușor și vorbea cu voce scăzută, dar de fapt era vanitos, încă la vârsta la care te crezi centrul universului. Era mult mai inteligent decât majoritatea, el știa asta, dar își folosea mintea ca să pară modest.

În diminețile de duminică oamenii de la oraș veneau să vadă spectacolul școlii de dresaj canin al unchiului Rupert. Rolf îi conducea într-o mare curte amenajată cu piste și obstacole, unde câinii evoluau în aplauzele publicului. Erau zilele în care se și vindeau o parte din animale, iar Rolf se despărțea de ele mohorât, pentru că crescuse cățelușii chiar de la naștere și îi iubea teribil. Intra în cotețul cățelelor, se lăsa mirosit și lins de puii care ajungeau să-i sugă urechile și să-i adoarmă în brațe, îi știa pe fiecare după nume și vorbea cu ei ca și când ar fi fost oameni. Era însetat de afecțiune, dar cum fusese crescut fără răsfățuri, umplea acest gol doar cu animalele și a fost nevoie de mult timp până să se obișnuiască cu contactele umane, mai întâi cu Burgel, apoi cu alții. Amintirea Katharinei era sursa lui secretă de tandrețe uneori, în întunericul camerei, își trăgea pătura peste cap și plângea gândindu-se la ea.

Nu vorbea despre trecut de teamă să nu provoace milă, dar și pentru că nu și-l pusese încă în ordine. Anii nefericiți alături de tatăl său erau o oglindă spartă în amintire. Se lăuda cu sângele rece și cu pragmatismul lui, două calități care i se păreau cât se poate de bărbătești, în realitate era un visător incorrigibil, un gest de simpatie îl dezarma, nedreptatea îl revolta, suferea de idealismul candid al primei tinereți, care nu rezistă în fața grosolanei realități a lumii. Copilăria plină de spaime și privațiuni îi dăruise sensibilitatea de a intui fața ascunsă a lucrurilor și a oamenilor, o clarviziune care se manifesta brusc, ca o vâlvătaie, numai că pretenția de a fi rațional îl împiedica să ia în seamă semnele misterioase sau să-și urmeze primul impuls. Deși își nega emoțiile, acestea îl copleșeau tot timpul. De asemenea, își ignora simțurile și încerca să-și controleze înclinația pentru confort și plăcere.

Înțelesese imediat că această Colonie era un vis naiv în care ••unsesse întâmplător, dar că viața era plină de asperități și, ilică voia să supraviețuiască, trebuia să-și pună o armură. Inșă cei ce-l cunoșteau vedeau că armura era de fum, o sullarc era de-ajuns ca s-o spulbere. El mergea prin viață cu ncntimentele la vedere, se împiedica de propriul său orgoliu, cădea și se ridica iarăși.

Familia lui Rupert era simplă, inimoasă și mâncăcioasă. Mâncarea era de o importanță fundamentală pentru ei, viața li ir se învârtea în jurul bucătăriei și a ceremoniei mesei. Toți erau grași și nu se resemnau să-și vadă nepotul atât de slab, în ciuda preocupării constante de a-l hrăni. Mătușa Burgel inventase un fel de mâncare afrodisiac, care atrăgea turiștii i.ir pe soțul ei avea darul să-l păstreze numai foc și pară, uii .iți-vă la el, parcă-i un tractor, spunea cu râsul ei contagios ile matroană satisfăcută. Rețeta era simplă: într-o oală enorma prăjea o cantitate serioasă de ceapă, slănină și roșii, condimentate cu sare, piper boabe, usturoi și coriandru. Adăuga straturi de bucăți de carne de porc și de vită, pui dezosați, l>ob, porumb, varză, ardei gras, pește, scoici și creveți, presăra

puțin zahăr brut și turna peste toate astea patru căni cu liere. Iar înainte de a o acoperi și a o lăsa la foc mic, pune în oală un mănunchi de ierburi pe care le cultiva în ghivecele din bucătărie. Acesta era momentul crucial, nimeni nu cunoștea compoziția buchetului; avea de gând s-o ia cu ea în mormânt. Rezultatul era o tocană întunecată la culoare, care se scotea din oală și se servea în ordinea inversă așezării ingredientelor. La urmă se servea zeama în cești, iar efectul era o căldură formidabilă în oase și o patimă desfrânată în suflet. Unchii lui Rolf tăiau câțiva porci pe an și pregăteau cele mai bune mezeluri din sat: jamboane afumate, cârnați, mortadela, bidoane mari cu untură. Mai cumpărau și lapte proaspăt cu puținile, ca să facă smântână, să bată untul și să facă brânzeturi. Din zori și până seara, din bucătărie ieșeau aburi plini de arome apetisante. În curte se făcea foc cu lemne, pe care fierbeau cazanele cu dulceață de prune, caise și căpșuni, care li se serveau turiștilor la micul dejun. Tot stând printre cratițe bine mirositoare, cele două verișoare răspândeau un parfum de scorțișoară, cuișoare, vanilie și lămâie. Seara, Rolf se strecura ca o umbră în odaia lor și-și vârâ nasul în rochiile fetelor, iar aroma cea dulce îi umplea capul cu păcate.

Rutina se schimba la sfârșitul săptămânii. Încă de joi aeriseau camerele, puneau flori proaspete și pregăteau lemnele de foc, căci noaptea era rece și musafirilor le plăcea să-și imagineze că erau în Alpi. De vineri până duminică era plin de turiști și toată familia nu făcea decât să-i servească; mătușa Burgel nu ieșea din bucătărie, fetele serveau la masă și făceau toată treaba, îmbrăcate în fuste brodate, ciorapi albi și panglici colorate, ca țărăncuțele din basmele germane.

Scrisorile doamnei Carie ajungeau după patru luni și erau foarte scurte și toate la fel: Dragul meu fiu, eu sunt bine, Katharina e la spital, ai multă grijă de tine și nu uita ce te-am învățat, ca să ajungi să fii un om bun, te sărută mama. În schimb, Rolf îi scria des, umplând multe pagini pe ambele părți pentru a-i povesti ce mai citise, pentru că după ce descrisese satul și familia unchilor nu mai avea ce spune, avea impresia că nu i se întâmpla nimic demn de a fi notat într-o scrisoare și prefera să-și surprindă mama cu lungi tirade filozofice inspirate din lecturi. Îi trimitea și fotografiile făcute cu un aparat vechi al unchiului, cu care înregistra schimbările naturii, expresia oamenilor, mici evenimente, detalii care treceau neobservate la o privire neatentă. Corespondența însemna mult pentru el, nu numai pentru că menținea vie prezența mamei, dar și pentru că descoperise ce mult îi plăcea să observe lumea și s-o capteze în imagini.

Verișoarele lui Rolf Carie erau curtate de doi pretendenți care descindeau în linie dreaptă din fondatorii Coloniei, patroni ai singurei industrii de lumânări decorative, a cărei producție se vindea în toată țara și chiar se exporta. Fabrica încă există, iar prestigiul ei este atât de mare că la vizita Papei, când guvernul le-a comandat o lumânare de șapte metri lungime

și doi lățime, care să stea aprinsă în Catedrală în tot acest timp, nu doar că au modelat-o perfect, au decorat-o cu scene ilicite Patimilor lui Christos și au aromatizat-o cu esență de brad, și au reușit să-o transporte cu camionul de la munte în capitală, sub un soare de plumb topit, fără să-și piardă forma de obelisc, mirosul de Crăciun și culoarea de fildeş vechi. (Conversația celor doi se învârtea în jurul tiparelor pentru lumânări, a culorilor și parfumurilor folosite. Erau cam plicticoși uneori, dar chipeși, destul de prosperi și îmbibați pe dinafară și pe dinăuntru de aroma cerii de albine și a esențelor. Erau partidele cele mai bune din Colonie, toate fetele iscau un pretext ca să se ducă să cumpere lumânări îmbrăcate în rochiile lor cele mai frumoase, dar Rupert le încluzise în oferta sa ideea că oamenii ca ei, care se nășteau de multe generații din aceeași familie, aveau sângele subțiat și puteau zămisli urmași țarați. Sincer opus teoriilor raselor, credea că cele mai bune exemplare se nasc din amestec, iar ca să-o dovedească și-a încrucișat câinii de rasă cu maidanezi. Au rezultat niște dihanii de dimensiuni și tip de blană imposibile, pe care nimeni nu-a vrut să le cumpere, dar care s-au dovedit mult mai deștepți decât semenii lor cu pedigree, lucru dovedit în momentul în care au învățat să meargă pe sârmă și să danseze vals pe etichetele dindărăt. Mai bine să vă căutați bărbații din afară, spunea el făcându-i în ciuda lui Burgel, care nici nu voia să audă așa ceva; gândul că fetele ei s-ar fi putut mărita cu niște masculi negricioși cu mers de rumbă i se părea un coșmar de neînchipuit. Nu fi obtuză, Burgel. Obtuz ești tu, ce, vrei să ai nepoți mulatri? Indigenii acestei țări nu sunt blonzi, dar nici nu sunt toți negri, femeie. Puneau capăt discuției suspinând cu numele lui Rolf Carie pe buze, regretând că nu aveau doi nepoți ca el, câte unul pentru fiecare fată, căci deși exista o legătură de

rudenie și antecedentul înapoierii mintale a Katharinei puteau jura că Rolf nu era purtător de gene defecte. Îl considerau ginerele perfect, muncitor, educat, cult, cu purtări alese, ce poți cere mai mult. Pentru moment, tinerețea lui era singurul impediment, dar de asta se vindecă toată lumea.

Fetele, inocente, nu s-au conformat imediat aspirațiilor părinților, dar când s-au deșteptat au lăsat în urmă preceptele modestiei și prudenței în care fuseseră educate. Au remarcat ochii înfocați ai lui Rolf, îl văzuseră intrând ca o umbră în camera lor ca să le cerceteze rochiile și interpretaseră asta ca o dovadă de dragoste. Au discutat între ele, și-au propus să se iubească platonice toți trei, dar după ce i-au admirat torsul gol și părul arămiu răvășit de vânt în timp ce nădușea muncind de zor pe câmp sau în atelierul de tâmplărie, s-au răzgândit, ajungând la fericita concluzie că Dumnezeu crease două sexe cu un scop evident. Aveau o fire veselă și erau obișnuite să împartă totul, camera, baia, hainele și multe altele, astfel că nu li s-a părut nimic anormal să-și împartă și iubitul. Remarcaseră condiția fizică excelentă a băiatului; puterile și tragerea de inimă îl făceau să ducă la îndeplinire sarcinile grele pe care i le dădea unchiul Rupert, iar ele erau sigure că forțele i-ar fi ajuns și să se zbenguie cu ele. Totuși, lucrurile nu erau chiar așa de simple: sătenii nu aveau vederile destul de largi pentru a înțelege o legătură în triunghi, și chiar tatăl lor, în ciuda pretențiilor lui de modernism, nu ar fi admis așa ceva. Iar mama, nici gând, ar fi fost în stare să înfigă cuțitul în locul cel mai vulnerabil al nepotului.

În curând, Rolf Carie a constatat la ele o schimbare de atitudine. Îi puneau în farfurie fripturile cele mai mari, îi turnau un munte de frișca peste desert, șușoteau în spatele lui, se fâstâceau când el își dădea seama că e observat, îl atingeau în trecere, ca din întâmplare, dar fiecare atingere purta o încărcătură erotică atât de mare, că nici un anahoret n-ar fi rămas indiferent. Până atunci, Rolf se purta prudent și disimulat cu ele, ca să nu fie nici nepoliticos și nici să se izbească de un refuz, care i-ar fi rănit de moarte orgoliul personal, dar încet-încet a început să se uite la ele cu îndrăzneală și îndelung, pentru că nu voia să ia o hotărâre precipitată. Pe care

ilin ele s-o aleagă ? Ambele i se păreau încântătoare, cu pulpele lor robuste, sânii îndesați, ochii ca marea și tenul ca ile infantă. Cea mare era mai amuzantă, dar îl seducea și cochetăria suavă a mezinei. Bietul Rolf s-a zbătut pradă unor cumplite îndoieli, până când fetele s-au plictisit să tot aștepte să ia el inițiativa și au pornit un atac frontal. L-au înhățat în grădina cu căpșuni, i-au pus piedică și s-au năpustit asupra lui, l-au gădilat și mania lui de a se lua în serios s-a făcut praf sub valul de destrăbălare. L-au descheiat pantalonii, l-au descălțat, i-au rupt cămașa și și-au băgat mâinile de nimfe năzdrăvane în locuri de neimaginat. Din ziua aceea Rolf a lăsat deoparte cititul, a neglijat cățelușii, a dat uitării ceasurile cu cuc, scrisorile mamei și chiar propriul său nume. Umbla în transă, cu simțurile aprinse și mintea confuză. De luni și până joi, când casa era liberă de vizitatori, ritmul treburilor scădea, iar cei trei tineri aveau câteva ceasuri de libertate pe care le foloseau pentru a se pierde în odăile, acum libere, rezervate turiștilor. Pretexte se găseau: trebuiau aerisite pilotele, spălate geamurile, stârpiți gândacii, cernită mobila sau schimbate cearșafurile. Fetele moșteniseră de la tatăl lor simțul echității și spiritul de organizare, așa că în timp ce una rămânea pe culoar să țină de șase, cealaltă se închidea în cameră cu Rolf. Respectau rândul cu rigurozitate, dar, din fericire, băiatul habar n-avea de acest amănunt umilitor. Ce făceau când erau singuri? Nimic nou, aceleași jocuri între verișori pe care omenirea le cunoaște de șase mii de ani. Partea cu adevărat interesantă a început când s-au hotărât să se întâlnească noaptea toți trei în același pat, protejați de sforăiturile părinților din camera alăturată. Rupert și Burgel dormeau cu ușa deschisă, ca să-și supravegheze fetele, ceea ce le permitea și lor să-și supravegheze părinții. Rolf Carie era la fel de neexperimentat ca și ele, dar de la bun început a avut grijă să nu le lase însărcinate și și-a pus la bătaie în jocurile de alcov tot entuziasmul și inventivitatea cu care suplinea ignoranța sa amoroasă. Energia îi era alimentată permanent de splendidul cadou al celor două verișoare, atât de calde, deschise ca un fruct, tot timpul sufocându-se de râs și binedispuse. În plus, faptul de a o face pe tăcute, speriați de scârțâitul patului, cu pătura trasă peste cap și învăluiți în căldura și mirosurile contopite, era un stimulent care îi pune pe jar. Erau la vârsta la care poți face dragoste neobosit. Și-n timp ce fetele înfloreau de o vitalitate estivală, cu ochii tot mai albaștri, pielea tot mai luminoasă și zâmbetul tot mai fericit, Rolf uita locuțiunile latinești, se izbea de mobilă și dormea în

picioare, servind turiștii pe jumătate somnambul, cu genunchii tremurând și privirile pierdute. Copilul ăsta muncește prea mult, Burgel, uite ce palid e, trebuie să-i dăm vitamine, spunea Rupert, nebănuind că pe ascuns nepotul devora porții zdravene din faimosul preparat afrodisiac al mătușii pentru a nu da rateuri la momentul potrivit. Cei trei veri au descoperit împreună modalitățile de a decola, ba chiar au ajuns să zboare foarte sus în câteva rânduri. Băiatul s-a resemnat cu ideea că partenerii lui aveau o capacitate sporită de a ajunge la delectare și puteau repeta asta de mai multe ori în aceeași ședință, drept care a învățat să-și dozeze puterile și plăcerea prin tehnici improvizate, pentru a-și menține prestigiul intact și a nu le dezamăgi. După niște ani a aflat că aceleași metode se foloseau în China încă de pe vremea lui Confucius și și-a spus că nu-i nimic nou sub soare, expresie pe care o folosea și unchiul Rupert de fiecare dată când citea ziarul. Erau nopți când cei trei amanți erau atât de fericiți, că uitau să se mai despartă și adormeau într-un nod de membre înlănțuite, băiatul potopit de o masă moale și înmiresmată, legănat de somnul fetelor. Se trezeau la primul cântat al cocoșilor, exact la timp pentru a fugi fiecare în patul lui înainte de a fi descoperiți în păcatul delicios. La un moment dat, surorile s-au gândit să-l tragă la sorți pe Rolf, aruncând o monedă în aer, dar după aceste memorabile bătălii și-au dat seama că erau legate de el printr-un sentiment jucăuș și festiv, absolut inadecvat pentru a pune bazele unei căsnicii respectabile. Femei cu simț practic, au socotit că e mai convenabil să se mărite cu aromatizații fabricanți de lumânări și să-și păstreze verișorul ca amant și, eventual, ca tată al copiilor ce aveau să vină, evitând astfel riscul plictiseli, chiar dacă nu și pe acela de a aduce pe lume copii semitarați. Aranjament care nu i-a i recut niciodată prin minte lui Rolf Carie, hrănit cu literalură romantică, romane cavalierești și rigide precepte de onoare inculcate în copilărie. În timp ce ele puneau la cale combinații îndrăznețe, el nu reușea decât să treacă de bine, de rău peste vina de a le iubi pe amândouă, sub pretextul că era vorba de un acord temporar, al cărui ultim scop era să se cunoască mai bine înainte de a forma un cuplu; dar un contract pe termen lung i se părea o perversiune abominabilă. Se zbătea într-un conflict insolubil între dorința mereu reînnoită cu mare succes de aceste două corpuri opulente și generoase și propria sa severitate, care-l făcea să considere matrimoniul monogam ca pe singurul drum posibil pentru un bărbat decent. Nu fi prost, Rolf, nu vezi că nouă nu ne pasă ? Eu nu te vreau doar pentru mine, soră-mea la lei, hai să continuăm așa cât suntem necăsătorite, și chiar și după aia. Însă această propunere i-a zgâlțâit brutal vanitatea. A fost cuprins de indignare timp de treizeci de ore, după care a învins concupiscenta. Și-a adunat demnitatea de pe jos și s-a dus în patul lor. Iar adorabilele verișoare, încadrându-l de o parte și de alta, vesele și goale pușcă, l-au învăluit încă o dată în ceața delicioasă parfumată cu scorțișoară, cuișoare, vanilie și lămâie, înnebunindu-i simțurile și anulându-i aridele virtuți creștine. Așa au trecut trei ani, suficient ca să-l vindece pe Rolf Carie de coșmarurile macabre și să-l aducă la sentimente plăcute. Și poate că fetele ar fi câștigat definitiv lupta împotriva scrupulelor sale și el ar fi rămas alături de ele tot restul zilelor, îndeplinindu-și umil sarcina de amant și de tată îngăduitor, dacă destinul nu i-ar fi fost trasat spre altă direcție. Iar cel însărcinat pentru a-l aduce la cunoștință a fost domnul Aravena, jurnalist de meserie și cineast prin vocație. Aravena scria la ziarul cel mai important din țară. Era cel mai asiduu client al pensiunii, venea în fiecare weekend aici, avea camera lui rezervată. Condeii lui avea un prestigiu atât de mare, că nici măcar dictatura nu reușise să i-l înăbușe complet, iar anii de meserie îi conferiseră o aureolă de onestitate care-i permitea să publice lucruri pe care colegii săi nici n-ar fi îndrăznit vreodată. Chiar și Generalul și Omul cu Gardenie îl tratau cu considerație, în cadrul unei formule de echilibru, prin care el se putea mișca liber, între anumite limite, iar guvernul se lăuda cu liberalismul său, dovedindu-l cu articolele lui destul de îndrăznețe. Om cu o evidentă aplecare spre viața bună, fuma havane groase, devora ca un leu și era un băutor de forță, singurul în stare să-l învingă pe unchiul Rupert la concursurile duminicale de băut bere. Doar el își permitea luxul de a le ciupi pe verișoarele lui Rolf de fesele lor prodigioase, pentru că o făcea cu grație, fără intenția de a le jigini: era o formă de omagiu meritat. Veniți la mine, frumoasele mele walkirii, lăsați-l pe acest sărman jurnalist să vă pună mâna pe cur, și până și mătușa Burgel râdea când fetele se răsuceau în fața lui pentru ca el să le ridice ceremonios fustele brodate și să se extazieze în fața sferelor acoperite de pantalonași infantili. Domnul Aravena avea un aparat de filmat și o mașină de scris portabilă și gălăgioasă, cu

clapele decolorate de folosința îndelungată, la care își scria cronicile cu două degete toată sâmbăta și jumătate din duminică, în timp ce înghițea mezeluri și sorbea bere. Îmi face bine să respir aerul pur de munte, zicea inspirând fumul negru de tutun. Uneori venea cu o duduie, niciodată aceeași, pe care o prezenta drept nepoata sa, iar Burgel se prefăcea că ar crede în legătura de rudenie, casa asta nu e un hotel indecent, ce-ați crezut, doar lui îi dau voie să vină însoțit, pentru că e un domn foarte cunoscut, nu i-ați văzut numele în ziar ? Lui Aravena îi trecea entuziasmul pentru tipă după prima noapte, după care se plictisea și-o expedia înapoi cu primul camion de zarzavaturi care pleca în capitală. În schimb, cu Rolf Carie putea petrece zile întregi, stând de vorbă și plimbându-se prin împrejurimi, îl punea la punct cu știrile internaționale, îl iniția în politica locală, îi îndruma lecturile; l-a învățat să umble cu aparatul de filmat și să bată la mașină. Nu poți să rămâi mereu în Colonie, asta e bună pentru un nevropat ca mine, care vine să-și refacă forțele și să se dezintoxice, dar nici un tânăr normal nu poate trăi în scenografia asta. Rolf Carie cunoștea bine operele lui Shakespeare, Moliere și Calderon de la Barca, dar nu fusese niciodată la teatru, așa că n-a înțeles ce legătură avea chestia asta cu satul, însă nu era cazul să-l contrazică pe maestru, pentru care avea o admirație nemărginită.

— Sunt mulțumit de tine, nepoate. Peste doi ani poți să te ocupi singur de ceasuri, e o afacere bună, i-a spus unchiul Rupert în ziua în care băiatul împlinea douăzeci de ani.

— De fapt, nu vreau să fiu ceasornicar, unchiule. Cred că cinematografia e o profesie mai potrivită pentru mine.

— Cinematografia ? La ce servește asta ?

— La făcut filme. Pe mine mă interesează documentarele. Vreau să știu ce se petrece în lume, unchiule.

— Cu cât știi mai puține, cu atât mai bine, dar dacă asta-ți place, fă cum vrei.

Burgel era gata să leșine aflând că se duce să trăiască în capitală, văgăuna aia plină de pericole, droguri, politică și boli, unde toate femeile sunt curve, scuză cuvântul, ca turistele astea care vin în Colonie legănându-și pupa și împingându-și în față prova. Disperate, verișoarele au încercat să-l facă să se răzgândească refuzându-i favorurile, dar având în vedere că pedeapsa era la fel de dureroasă și pentru ele, au schimbat tactica și l-au iubit cu atâta ardoare că Rolf a pierdut alarmant din greutate. Totuși, cei mai afectați au fost căței: intuind pregătirile lui de plecare, și-au pierdut apetitul și rățăceau cu coada între picioare, urechile blegite și ochi insuportabil de rugători.

Rolf Carie a rezistat tuturor presiunilor sentimentale și după două luni a plecat la Universitate, promițându-i unchiului Rupert că weekendurile și le va petrece cu ei, mătușii Burgel că va mânca toate prăjiturile, șuncile și dulcețurile luate în bagaje, iar verișoarelor că se va păstra într-o castitate absolută pentru a se întoarce la ele cu toată energia necesară jocurilor în așternut.

În timp ce toate astea se întâmplau în viața lui Rolf Carie, nu departe de acolo eu îmi încheiam copilăria. Cam pe atunci, \ început nenorocirea cu nașa. Eu am aflat de la radio și i-am văzut fotografia în afișele satirice pe care Elvira le cumpăra pe ascuns de stăpână: dăduse naștere unui monstru. Savanți calificați au informat publicul că plodul făcea parte din Tribul III, adică se caracteriza prin fuziunea a două corpuri cu două capete; genul xiphopagus, adică avea o singură coloană vertebrală; clasa monofaliană, adică avea un singur buric pentru ambele corpuri. Ciudat era că un cap aparținea rasei albe, iar celălalt rasei negre.

— Sărăcuțul, are doi tați, asta e sigur, a spus Elvira cu o strâmbătură de silă. Din câte știu eu, nenorocirea asta se întâmplă când te culci cu doi bărbați în aceeași zi. Am trecut de cincizeci de ani și n-am făcut așa ceva niciodată. Măcar aveam grijă să nu las să mi se amestece în burtă umorile a doi bărbați, din acest viciu se nasc monștrii pe care-i vezi la circ.

Nașa își câștiga pâinea făcând serile curat în birouri. Tocmai scotea petele unui covor de la etajul zece când au apucat-o primele dureri, însă a continuat să muncească pentru că nu-și știuse calcula termenul și pentru că era furioasă pe ea însăși că a căzut în ispită, plătind-o cu sarcina asta rușinoasă. După miezul nopții a simțit un lichid cald scurgându-i-se printre picioare și-a vrut să se ducă la spital, dar era deja prea târziu, n-a mai avut putere să coboare. A strigat din toate puterile, dar în clădirea pustie nu era nimeni care ar fi putut-o

ajuta. S-a resemnat să murdărească locul abia curățat, s-a culcat pe jos și s-a opintit cu disperare până a expulzat copilul. La vederea ciudatei făpturi bicefale pe care o născuse, și-a pierdut cumpătul în așa măsură, că prima reacție a fost să scape de el cât mai repede. De cum s-a putut ține pe picioare, a apucat nou-născutul, a ieșit pe coridor și l-a aruncat pe toboganul de gunoi, după care s-a întors și, gâfâind, a spălat din nou covorul. A doua zi, portarul a găsit în subsol printre gunoarie micul cadavru aproape intact, pentru că ajunsese peste hârtii. La strigătele lui au venit femeile de la bufet și după câteva minute vestea ajungea în stradă de unde se răspândea în tot orașul. La prânz, tărășenia era cunoscută în toată țara, ba au venit și ziariști străini să fotografieze copilul, căci o asemenea combinație de rase era necunoscută în anelele medicinei. Timp de o săptămână nu s-a vorbit decât despre asta, punând în umbră chiar și moartea a doi studenți împușcați de poliție în fața Universității pentru că agitaseră steaguri roșii cântând *Internaționala*. Mama bebelușului a fost numită denaturată, criminală și inamică a științei, pentru că nu-l predase pentru cercetări la Institutul de Anatomie și acum insista să-l îngroape la cimitir în rit catolic.

— Întâi îl omoară și-l azvârle la gunoi ca pe un pește stricat și după aia vrea să-l înmormânteze creștinește. Dumnezeu nu permite o astfel de crimă, păsărico.

— Dar, bunico, nu s-a dovedit că nașa l-a omorât...

— Dar cine, atunci ?

Poliția a izolat-o pe mamă într-o celulă timp de trei săptămâni, până când versiunea medicului legist a reușit să se facă auzită. El afirmase de la început, deși nimeni nu-i dăduse atenție, că nu faptul de a fi fost aruncat pe tobogan îi cauzase decesul: plodul se născuse mort. În cele din urmă, justiția a pus-o în libertate pe biata femeie, care a rămas oricum marcată, pentru că titlurile ziarelor au urmărit-o cu lunile și nimeni n-a crezut în versiunea oficială. Capricioasa simpatie populară a luat partea copilului și nașa a fost numită

„Asasina Monstrulețului”. Povestea asta a doborât-o definitiv. N-a suportat vina de a fi zămislit o pocitanie, iar la eliberare nu mai era același om, fiind convinsă că nașterea fusese o pedeapsă divină pentru un păcat îngrozitor de care uitase chiar și ea. Ii era rușine să iasă pe stradă, a început să se cufunde în mizerie și tristețe. Cu ultimele puteri s-a dus la niște vrăjitori, care au îmbrăcat-o într-un lințoliu, au culcat-o pe jos, au înconjurat-o cu lumânări aprinse și au sufocat-o cu atâta fum, talc și camfor, că a sfârșit prin a slobozi un țipăt visceral, ceea ce a fost interpretat drept expulzarea definitivă a spiritelor rele. Apoi i-au atârnat de gât șiraguri sfinte, pentru ca răul să nu se mai lipească de ea. Când m-am dus cu Elvira s-o vedem am găsit-o în aceeași căsuță vopsită în violet. Cărnurile ei țepene se topiseră, își pierduse cochetația țanțoșă, care era sarea și piperul felului ei de a merge, era înconjurată de stampe catolice și de zei indieni și singura companie era puma îmbălsămată.

Când a văzut că toate rugăciunile, vrăjitoriile și infuziile de plante ale tămăduitorilor nu puneau capăt nefericirilor, nașa s-a jurat la altarul Maicii Domnului să nu mai aibă contact carnal cu vreun bărbat și, ca să fie silită să se țină de jurământ, s-a dus să-și coasă vaginul. Infecția era gata s-oucidă. N-a știut niciodată dacă au salvat-o antibioticele de la spital, lumânările aprinse Sfintei Rita sau infuziile pe care le înghițea de-a valma. După care n-a mai putut lăsa romul, a devenit habotnică, a pierdut noțiunea și sensul vieții, adesea nu recunoștea pe nimeni și rătăcea pe străzi bâiguind aiureli despre fiul diavolului, o dihanie din două rase născută din pântecul ei. Nu mai era în toate mințile și îi era imposibil să își câștige pâinea, în halul în care era și, cu fotografia apărută în cronica judiciară, n-o mai angaja nimeni. Uneori dispărea o perioadă, mă temeam că murise, dar se întorcea când nu te așteptai, tot mai împuștinată și mai tristă, cu ochii injectați și o sfoară cu șapte noduri cu care îmi măsura conturul craniului, metodă aflată ea știa de unde pentru a vedea dacă mai sunt virgină. E singura ta comoară,

cât timp ești curată valorezi ceva, dacă o pierzi nu mai ești nimic, îmi spunea iar eu nu mă dumiream de ce era așa de valoroasă tocmai acea parte a trupului meu, interzisă și care îndemna la păcate.

Putea lăsa să treacă luni de zile fără a veni să ceară salariul convenit mie, sau apărea brusc cerând bani cu împrumut, cu implorări sau amenințări, îmi chinuți fata, n-a crescut defel, uite ce slabă e, zice lumea că stăpânul o pipăie, nu-mi place asta, se numește corupere de minori. Când venea, fugeam să mă ascund în sicriu. Inflexibilă, fata bătrână a refuzat să-mi mărească salariul și i-a spus

nașei că dacă o mai deranjează cheamă poliția, te cunosc ei bine, ar trebui să-mi fii recunoscătoare că am grijă de fata asta, dacă n-aș fi fost eu ar fi murit la fel ca plodul tău cu două capete. Situația a devenit insuportabilă, stăpâna și-a pierdut răbdarea și m-a concediat.

Despărțirea de Elvira a fost tare tristă. Mai bine de trei ani fuseserăm împreună, ea îmi arătase toată dragostea, eu îi împuiasem capul cu povești neverosimile, ne-am ajutat și apărat reciproc, am râs împreună. Dormind în același pat și jucându-ne de-a priveghiul în același coșciug, cimentaserăm o prietenie de nezdruccinat, care ne-a ferit de singurătate și de asprimile muncii de servitoare. Elvira nu m-a uitat, din ziua aceea venea să mă vadă acolo unde eram angajată, și îmi aducea câte un borcan cu dulceață de guave sau niște acadele din piață. Ne priveam cu afecțiunea aceea discretă cu care ne obișnuiserăm, iar înainte de plecare Elvira îmi cerea să-i spun o poveste lungă, care să-i ajungă până la vizita următoare. Ne-am văzut așa o bucată de vreme, până când destinul ne-a jucat o festă și ne-a despărțit.

Pentru mine a început o peregrinare din casă în casă. Nașa îmi tot schimba slujba și cerea tot mai mulți bani, numai că nimeni nu era dispus să-mi plătească serviciile generos, având în vedere că multe fete de vârsta mea munceau fără salariu, doar pentru mâncare. Pentru perioada asta amintirile mi s-au cam încurcat, nu-mi amintesc acum toate locurile în care am fost, cu excepția unora imposibil de uitat, spre exemplu casa doamnei cu porțelanul rece, pe a cărei artă s-a bazat, după niște ani, o aventură curioasă de-a mea.

Era vorba de o văduvă născută în Iugoslavia, care vorbea o spaniolă grosolană și gătea mâncăruri complicate. Descoperise formula „materiei universale”, cum denumea cu modestie un amestec de hârtie de ziar muiată în apă, făină obișnuită și ciment dentar, din care obținea o pastă gri, maleabilă cât timp era umedă și de consistența pietrei atunci când se usca. Cu aceasta era în stare să imite orice, mai puțin transparența sticlei și umoarea vitroasă a ochiului. O frământa, o învelea într-o cârpă udă și o păstra la frigider până în momentul folosirii. Se putea modela precum argila sau întinde cu un făcăleț până devenea subțire ca mătasea, se putea tăia, primi diferite texturi sau putea fi împăturită în fel și chip. Odată uscată și tare, primea un strat de lac, apoi putea fi vopsită după plac pentru a părea lemn, metal, țesătură, fruct, marmură, piele omenească sau orice altceva. Locuința iugoslavei era o adevărată vitrină cu posibilitățile materialului miraculos: un paravan Coromandel la intrare; în salon prezidau patru mușchetari îmbrăcați în catifea și dantele, cu săbiile scoase din teacă; un elefant împodobit ca în India slujea drept măsuță pentru telefon; o friză romană era pe post de tăblie de pat. O încăpere fusese transformată în mormânt faraonic: pe uși vedeai basoreliefuli funerare, lămpile erau niște pantere negre cu becuri în loc de ochi, masa imita un sarcofag cu incrustații de imitație de lapis-lazuli, scrumierele aveau forma senină și eternă a sfinxului, cu o gaură în spate ca să stingi chiștocul. Umblam prin acest muzeu temându-mă să nu sparg ceva cu pământul de șters praful sau să nu prindă cumva viață și să mă urmărească până ajungeam în spada mușchetarilor, în colții elefantului sau în ghearele panterei. Așa am căpătat eu fascinația pentru cultura Egiptului antic și oroarea față de aluatul de pâine. Iugoslava mi-a sădit în suflet o neîncredere invincibilă față de

obiectele neînsuflețite, de atunci simt nevoia să le ating pentru a ști dacă sunt ceea ce par sau sunt fabricate din „materie universală”. În lunile în care am lucrat acolo i-am învățat meseria, dar am avut bunul-simț să nu devin o împătimită. Porțelanul rece e o tentație periculoasă, căci odată ce-i înveți secretele nimic nu te împiedică să copiezi toate lucrurile imaginabile și să construiești o lume de minciuni în care să te și pierzi.

Războiul i-a distrus nervii stăpânei mele. Ferm convinsă că dușmani invizibili o spionau pentru a-i face rău, și-a înconjurat proprietatea cu un zid în care înfipsea cioburi de sticlă și dormea cu două pistoale pe noptieră: orașul ăsta e plin de hoți, o biată văduvă trebuie să se poată apăra singură, primului intrus care-mi intră în casă îi trag un glonț între ochi. Gloanțele nu erau destinate numai bandiților: în ziua în care țara asta încape pe mâinile comuniștilor, te omor ca să nu suferi, Evita, după care îmi zbor creierii dintr-un foc, îmi spunea. Mă trata bine, chiar cu duioșie, avea grijă să mănânc după pofta inimii, îmi cumpărase un pat bun și mă chema în fiecare seară în salon să ascultăm împreună piesele de teatru de la radio. „Să se deschidă în eter paginile sonore pentru ca dumneavoastră să trăiți emoția și idila unui nou episod...” Așezate una lângă alta, ronțâind fursecuri

Între mușchetari și elefant, ascultam trei episoade la rând, două de amor și unul polițist. Mă simțeam bine cu ea, aveam impresia că sunt de-a casei. Poate singurul inconvenient era că, locuința fiind situată într-un cartier îndepărtat, Elvirei îi venea greu să mă viziteze, dar cu toate astea bunica mea făcea drumul ori de câte ori avea o după-amiază liberă: am obosit de atâta mers, păsărico, dar mai mult mă obosește să nu te văd, mă rog în fiecare zi ca Dumnezeu să-ți dea seriozitate, iar mie sănătate.

Aș fi rămas acolo încă mult timp, pentru că nașa n-avea motive să se plângă, era plătită regulat și generos, dar s-a petrecut un incident straniu care a pus capăt șederii mele. Într-o seară vântoasă, să fi fost ora zece, am auzit un zgomot

prelung, ca o bătaie de tobă. Văduva a uitat de pistoale, a închis tremurând obloanele și, de frică, n-a ieșit să afle cauza fenomenului. A doua zi de dimineață am găsit cele patru pisici moarte în grădină, strangulate, decapitate sau spintecate, cât și mășcări scrise cu sânge pe perete. Mi-am adus aminte că auzisem la radio vorbindu-se despre cazuri asemănătoare, atribuite găștilor de copii care se distrau astfel cu ferocitate, și-am încercat s-o conving că nu avea motive să se alarmeze, dar degeaba. Înnebunită de spaimă, iugoslava s-a hotărât să părăsească țara înainte ca bolșevicii să-i facă și ei ce le făcuseră pisicilor.

— Ai noroc, o să te angajez în casa unui ministru, m-a anunțat nașa.

Noul stăpân s-a dovedit a fi un personaj anodin, ca aproape toți bărbații publici din perioada aceea în care viața politică era pietrificată și orice umbră de originalitate te putea duce în carceră, acolo unde veghea un tip mirosind a parfum franțuzesc și cu o floare la butonieră. Prin nume și avere, aparținea vechii aristocrații ceea ce conferea o anumită impunitate grosolăniilor sale, însă a depășit limitele tolerabile și până și propria sa familie a sfârșit prin a-l repudia. A fost dat afară din postul pe care-l ocupa la Cancelarie după ce a fost surprins urinând în spatele draperiilor de brocart verde ale Salonului Blazoanelor și din același motiv a fost expulzat și dintr-o ambasadă, însă prostul obicei, inacceptabil pentru protocolul diplomatic, n-a fost un impediment pentru a conduce un minister. Marile sale virtuți erau capacitatea de a-l adula pe General și talentul de a trece neobservat. De fapt, numele lui a devenit celebru câțiva ani mai târziu, când a fugit din țară cu un mic avion privat și în zorul plecării a uitat pe pistă o valiză cu aur, de care oricum nu avea nevoie în exil. Locuia într-un conac colonial situat în mijlocul unui parc luxuriant, în care creșteau ferigi mari cât o caracatiță și orhidee sălbatice agățate de copaci. Noaptea, printre frunze sticleau puncte roșii, ochi de gnomi sau de

alte făpturi binefăcătoare, sau doar lilieci care coborau în zbor razant de pe acoperișuri. Divorțat, fără copii, nici prieteni, ministrul locuia singur în locul acesta fermecat. Casa, moștenire de la bunici, era prea mare pentru el și servitorii lui, multe încăperi erau goale și încuiate cu cheia. Imaginația mea prindea aripă în fața ușilor aliniate pe coridoare, în spatele cărora mi se părea că aud șoapte, gemete și râsete. La început îmi lipeam urechea de ele și pândeam prin gaura cheii, dar foarte curând n-am mai avut nevoie de asemenea metode pentru a ghici că acolo erau universuri oculte, fiecare cu legile lui proprii, cu timpul și locuitorii lui, la adăpost de contactul contaminant al vieții obișnuite. Am botezat încăperile cu nume sonore, care-mi evocau poveștile maică-mii Katmandu, Palatul Urșilor, Peștera lui Merlin și era de ajuns un efort minim de gândire pentru a trece dincolo de lemnul ușii și a pătrunde în istoriile extraordinare care se petreceau acolo.

În afară de șoferi și de gărzile de corp care murdăreau parchetul și furau din băuturi, la conac mai lucrau o bucătăreasă, un grădinar bătrân, un majordom și eu. N-am știut niciodată de ce-am fost angajată, ce aranjament comercial era între stăpân și nașa mea, trândăveam toată ziua, alergam prin grădină, ascultam radioul, visam la odăile închise și le spuneam povești celorlalți angajați care mă plăteau cu dulciuri. Nu aveam decât două funcții exclusive: să-i lustruiesc pantofii ministrului și să-i scot din cameră oala de noapte.

Chiar în ziua sosirii mele a fost un dineu pentru ambasadori și oameni politici. Nu văzusem niciodată asemenea pregătiri. Dintr-un camion s-au descărcat mese rotunde și scaune aurite, din rafturile comodelor au ieșit la iveală fețe de masă brodate, din bufetele din sufragerie s-au scos vesela pentru banchete și tacâmurile cu monograma familiei gravată în aur. Majordomul mi-a pus un

șervet în mână ca să lustruiesc cristalurile și-am fost uimită de clinchetul perfect pe care-l scoteau cupele și de curcubeul pe care-l făcea pe fiecare pahar lumina lămpadelor. O încărcătură întreagă de trandafiri a fost împărțită în vasele de porțelan așezate prin saloane. Din dulapuri au apărut tăvi și carafe din argint strălucitor, în bucătărie au defilat cârnuri și pești, vinuri și brânzeturi aduse din Elveția, fructe conflate și torturi comandate la călugărițe. Zece servitori cu mănuși albe au servit invitații, în timp ce, ascunsă după draperii, mă uitam fascinată la tot acest rafinament care-mi oferea material nou pentru poveștile mele. Acum puteam descrie sărbători imperiale grație unor detalii care nu mi-ar fi trecut niciodată prin minte, ca de exemplu muzicanții în frac care cântau pe terasă muzică de dans, fazanii umpluți cu castane și împodobiți cu propriul penaj, cârnurile fripte care au fost aduse stropite cu licori și arzând cu flăcări albastre. Până ce n-a plecat și ultimul invitat n-am vrut să merg la culcare. A doua zi a trebuit să spălăm vasele, să numărăm tacâmurile, să aruncăm florile ofilite și să punem toate lucrurile la loc. Am intrat în ritmul obișnuit al casei.

La etaj era dormitorul ministrului, o încăpere vastă, cu un pat sculptat cu îngeri dolofani, cu un tavan cu stucatura veche de un secol, covoare aduse din Orient, pereții împodobiți cu imagini de sfinți coloniali de la Quito și Lima, și cu fotografii în care ministrul se găsea în compania a tot felul de demnitari. În fața biroului din lemn de mahon se găsea un jilț episcopal din lemn aurit și cu o gaură în mijloc. Acolo se așeza el să-și satisfacă urgențele naturale, ale căror produse cădeau într-un vas de faianță pus dedesubt. Putea sta cu orele pe acea piesă de mobilier anacronică, scriind scrisori și discursuri, citind ziarul și bând whisky. Când termina, trăgea de șnurul unui clopoțel care răsună în toată casa anunțând parcă o catastrofă, iar eu urcam, furioasă, să scot afară obiectul, nepricepând de ce omul nu folosea baia ca orice persoană normală. Conașul a avut mania asta dintotdeauna, nu mai pune atâtea întrebări, îmi spunea majordomul în chip de explicație. După nu multe zile, simțeam că mă sufoc, nu mai puteam să respir bine, mă înăbușeam, mă mâncau mâinile și picioarele și adrenalina mă făcea să transpir. Nici măcar speranța de a asista la altă petrecere sau la aventurile fabuloase din încăperile închise nu erau în stare să-mi scoată din minte jilțul acela capitonat, expresia stăpânului în momentul în care-mi arăta cu un gest ce aveam de făcut, traseul parcurs pentru a goli vasul. În a cincea zi am auzit chemarea clopoțelului și, în bucătărie, ocupată cu altele, am făcut pe surda, dar după câteva minute sunetul îmi bubuia în urechi. În fine, am urcat scările, tot mai enervată după fiecare treaptă. Am intrat în camera luxoasă impregnată cu miros de grajd, m-am aplecat în spatele fotoliului și am retras vasul. Perfect calmă, de parcă aș fi repetat un gest cotidian, am ridicat recipientul și i l-am răsturnat ministrului de stat în cap, scăpând de umilință printr-o simplă răsucire a încheieturii mâinii. Omul a rămas nemișcat, cu ochii ieșiți din orbite. — Adio, domnule.

M-am răsucit pe călcâie, am ieșit repede din cameră, le-am spus la revedere personajelor adormite în spatele ușilor ferecate, am coborât scările, am trecut printre șoferi și gârzi de corp, am traversat parcul și am plecat mai înainte ca victima să-și revină din stupoare.

N-am îndrăznit să mă duc la nașa: mă cuprinsese teama de când în nebunia ei mă amenințase că mă coase pe dinăuntru și pe mine. Într-o cafea mi s-a permis să telefoniez și am sunat la cei doi celibatari ca să vorbesc cu Elvira, dar mi s-a spus că plecase într-o dimineață, luându-și și sicriul cu ea într-un căruț închiriat și că nu mai revenise la lucru, nu știau unde era, se topise fără nici o scuză, lăsând acolo restul lucrurilor. Am avut senzația că mai trecusem prin astfel de momente de izbeliște, am invocat-o pe mama ca să-mi dea curaj și am pornit-o instinctiv spre centru ca și cum aș fi mers la o întâlnire. În Piața Părintelui Patriei era să nu recunosc statuia ecvestră: o lustruiseră atât de bine, că în loc de găinaț de porumb și cocleală verde răspândea sclipiri de glorie. M-am gândit la Huberto Naranjo, ființa care semăna

cel mai mult cu un prieten pe care o cunoscusem vreodată, fără să-mi treacă prin minte că ar fi putut să mă fi uitat sau că aș fi putut să nu dau de el; încă nu trăisem destul ca să devin pesimistă. M-am așezat pe marginea bazinului unde paria cu ajutorul peștelui fără coadă și m-am uitat la păsări, la verușele negre și la oposumii din copaci. Pe seară am socotit că așteptasem destul și am luat-o pe străduțele laterale, care-și păstrau încă intact farmecul arhitecturii coloniale, încă neatins de buldozerele constructorilor italieni. Am întrebat de Naranjo prin prăvăliile cartierului, prin

chioșcuri și restaurante, unde era cunoscut de multă lume, pentru că aici fusese fieful lui încă din vremea când nu era decât un puști. Peste tot am fost tratată cu amabilitate, numai că nimeni nu era dispus să se compromită cu un răspuns clar, pesemne că dictatura îi învățase să-și țină gura, nu se știe niciodată, chiar și o fetiță cu șorț de servitoare și cu cârpa de șters atârnată de brâu poate fi suspectă. Până la urmă, cuiva i s-a făcut milă de mine și mi-a suflat ceva cert: du-te pe strada Republicii, noaptea umblă pe acolo. Pe vremea aceea, zona „roșie” nu era formată din mai mult de două cvartale prost luminate, nevinovate în comparație cu adevărata citadelă ce-avea să devină mai târziu, dar vedeai deja afișe pentru „domnișoare” cu banderola neagră a cenzurii peste sânii goi și felinare care indicau hotelurile care închiriau camere cu ora, bordeluri discrete și tripouri. Mi-am adus aminte că nu mâncasem nimic, dar n-am îndrăznit să cer, mai bine moartă decât cerșetoare, păsărico, mă toca la cap Elvira. Am găsit o fundătură discretă, m-am adăpostit după niște cutii de carton și-am adormit instantaneu. M-am trezit după câteva ore cu niște degete de fier care mă apucaseră de umăr.

— Mi se spune că mă cauți. Ce dracu' vrei ?

La început nu l-am recunoscut și nici el pe mine. Huberto Naranjo lăsase în urmă copilul care fusese. Mi s-a părut foarte elegant, cu perciunii lui negri și freza pomădată, cu pantalonii strâmți, cizmele cu toc și centura de piele cu ținte.

Avea o expresie insolentă, dar în ochi avea sclipirea aceea năzdrăvană pe care nu reușiseră să i-o șteargă violențele prin care trecuse. Să fi avut ceva mai mult de cincisprezece ani, dar părea mai mare datorită felului în care se cumpănea cu genunchii ușor îndoțiți, picioarele depărtate, capul foarte ridicat și țigara lipită de buza inferioară. L-am recunoscut tocmai din cauza modului de a merge ca un gangster, tot așa mergea și când era un puști cu pantaloni scurți.

— Eu sunt Eva.

— Cine ?

— Eva Luna.

Și-a trecut mâna prin păr, apoi și-a înfipt degetele groase în centură, a scuipat țigara și m-a privit de sus. Era întuneric și nu mă vedea clar, dar glasul nu mi se schimbă și a apucat să-mi vadă ochii.

— Ești aia care-mi spunea povești ? -Da.

Atunci și-a uitat rolul de bandit și a redevenit copilul rușinat de sărutarea nimerită pe nas care într-o zi se despărțea de mine. A pus un genunchi la pământ, s-a apropiat și a zâmbit bucuros de parcă și-ar fi găsit câinele pierdut. Am zâmbit și eu, încă toropită de somn. Ne-am strâns mâinile timid, două palme asudate, atingându-ne, recunoscându-ne, îmbujorați, salut, salut, și deodată n-am mai rezistat, m-am sculat în picioare, l-am luat de gât și m-am lipit de pieptul lui, frecându-mi obrazul de cămașa lui de cântăreț și de gulerul pătat de briantină parfumată, în timp ce el mă bătea consolator pe spate și înghițea salivă.

— Mi-e cam foame, am spus ca să nu încep să plâng.

— Sufără-ți nasul și să mergem să mâncăm, mi-a spus în timp ce-și aranja frizura cu un pieptene scos din buzunar.

M-a purtat pe străzile întunecate și pustii până la singura cârciumă deschisă tot timpul; a deschis ușile ca un cowboy și ne-am pomenit într-o sală slab luminată, ai cărei pereți nu se vedeau din cauza fumului de țigară. Un tonomat scotea cântece sentimentale, clienții se plictiseau la masa de biliard sau se îmbătau la bar. M-a luat de mână, am trecut de tejghea, am traversat un culoar și am intrat în bucătărie. Un tânăr brunet și mustăcios tranșa carne, mânuind cuțitul ca pe o sabie.

— Fă-i o friptură fetei ăsteia, Negro, dar vezi să fie măricică, auzi ? Și alături două ouă, orez și cartofi prăjiți. Eu plătesc.

— Tu comanzi, Naranjo. Nu e cumva fata care te căuta peste tot ? A trecut și pe aici. E iubita ta ? a întrebat acela făcând cu ochiul.

— Nu fi tâmpit, Negro, e soră-mea.

Am primit mai multă mâncare decât puteam să înghit în două zile. În timp ce mestecam de zor, Huberto Naranjo se uita la mine în tăcere, măsurând cu un ochi expert schimbările vizibile din corpul meu, nu cine știe ce, pentru că eu m-am dezvoltat mai târziu. Totuși, sânii incipienți mi se vedeau sub șorț ca două lămâi, iar Naranjo, care încă de pe atunci era marele muieratic care e și

acum, a prevăzut forma pe care aveau s-o capete șoldurile mele și alte protuberante și a tras concluziile.

— Mi-ai zis odată să rămân cu tine, am spus.

— Asta era acum câțiva ani.

— Acum am venit ca să rămân.

— Despre asta o să vorbim mai târziu, acum mănâncă-ți desertul, că e bun, mi-a răspuns și o umbră i-a trecut peste chip.

— Nu poți rămâne cu mine. O femeie nu poate trăi pe stradă, a decretat Huberto Naranjo pe la ora șase, când nu mai rămăsese nimeni în local și chiar și romanțele de amor tăcuseră în tonomat. Începea o zi ca toate celelalte, de afară se auzea traficul matinal și larma oamenilor grăbiți.

— Dar atunci mi-ai propus chiar tu!

— Da, dar pe atunci erai o copilă.

N-am înțeles defel logica acestui raționament. Mă simțeam mai bine pregătită să iau destinul în piept acum că eram ceva mai mare și mă credeam cu o vastă experiență de viață,

Însă el mi-a spus că era tocmai pe dos: crescând, aveam mai multă nevoie de protecție din partea unui bărbat, cel puțin cât timp aveam să fiu tânără, că după aia nu mai avea importanță, n-aveam să mai tentez pe nimeni. Dar nu-ți cer să mă aperi, nu mă atacă nimeni, vreau doar să merg cu tine, am argumentat, dar el a fost inflexibil și ca să nu mai piardă timpul a curmat discuția dând un pumn în masă, gata, fato, nu mă interesează ce spui, taci din gură. Când orașul s-a trezit de tot, Naranjo m-a înșfăcat de braț și m-a dus aproape pe sus la apartamentul Madamei, la etajul al șaselea al unui bloc de pe strada Republicii, ceva mai îngrijit decât celelalte din cartier. Ne-a deschis o femeie între două vârste, în halat și papuci cu pompoane, încă amețită de somn și bombănind.

»

— Ce s-a întâmplat, Naranjo ?

— Ți-am adus o prietenă.

— Cum îndrăznești să mă scoli din pat la ora asta ? Dar ne-a poftit înăuntru, ne-a spus să luăm loc și s-a dus

să se aranjeze puțin. După destul de mult timp s-a întors, aprinzând lămpile în trecere și agitând ambianța cu fluturările halatului de nailon și efluviile parfumului pe care și-l turnase din belșug. Mi-au trebuit câteva minute să-mi dau seama că era vorba de aceeași femeie: avea genele mai lungi, pielea parcă era o farfurie de porțelan, buclele decolorate și terne stăteau țepene ca piatra, pleoapele îi deveniseră două petale albastre și gura o cireășă desfăcută; totuși, aceste schimbări nu modificau expresia simpatică a figurii și nici surâsul fermecător, Madama, cum îi spuneau toți, râdea cu orice prilej, încrețindu-și obrazul și dând ochii peste cap, într-un gest plăcut și contagios care m-a cucerit pe dată.

— O cheamă Eva și-o să locuiască aici cu tine, a anunțat-o Naranjo.

— Ești nebun, băiete.

— Îți plătesc.

— Ia să te vedem, fato, vino să te văd mai bine. Eu nu lucrez în branșă, dar...

— Nu vine să lucreze, a întrerupt-o el.

— Nu mă gândesc s-o angajez chiar acum, n-ar vrea-o nimeni, nici pe gratis, dar pot să-ncep s-o învăț.

— Nici gând. Consider-o ca sora mea.

— Și de ce-aș avea eu nevoie de sora ta ?

— Ca să stea cu tine, știe să spună povești. -Ce?

— Spune povești.

— Ce povești ?

— De amor, de război, de groază, de ce vrei tu.

— I-auzi! a exclamat Madama, privindu-mă binevoitor. Oricum, trebuie s-o pun cât de cât la punct, Huberto, uită-te și tu ce coate și ce genunchi are, parcă e piele de tapir. Trebuie să înveți să te porți, fetițo, nu te așezi pe scaun de parcă ai încăleca pe bicicletă.

— Lasă prostiile astea și învaț-o să citească.

— Să citească ? La ce-ți trebuie o intelectuală ? Huberto era omul deciziilor rapide și încă de pe atunci

era convins de faptul că vorbele lui fac legea, așa că i-a vârat niște bancnote în mână, a promis să vină des și s-a apucat să-i facă recomandări punctate de bocăniturile cizmelor cu toc: să nu-ți treacă prin cap să-i vopsești părul, că ai de-a face cu mine, să nu iasă seara, treaba e nasoală de când i-au omorât pe studenții ăia, în fiecare dimineață găsești câte un mort, n-o amesteca în afacerile tale, nu uita că mi-e ca o rudă, cumpără-i țoale de domnișoară, plătesc tot, dă-i să bea lapte, se spune că asta îngrașă, dacă ai nevoie de mine lasă-mi vorbă la cârciuma lui Negro și vin zburând, a, și mulțumesc, știi că poți conta pe mine. De cum a ieșit Huberto, Madama a revenit la zâmbetul ei minunat și-a început să se învârtească în jurul meu, în timp ce eu mă uitam în pământ și-mi ardeau obrazii de rușine, pentru că până acum nu avusesem ocazia să fac inventarul nimicniciei mele.

— Câți ani ai ?

— Treisprezece, mai mult sau mai puțin.

— Nu-ți face probleme, nimeni nu se naște frumos, asta se face cu răbdare și muncă, dar merită osteneala, pentru că dacă reușești te-ai aranjat. Pentru început, capul sus și zâmbeste.

— Prefer să învăț să citesc...

— Astea-s prostii de-ale lui Naranjo, nu te lua după el. Bărbații sunt tare mândri, tot timpul au păreri. Cel mai bine e să spui da la toate și să faci ce-ți place.

Madama avea obiceiuri noctambule, își proteja apartamentul de lumina naturală cu draperii groase și-l lumina cu atâtea becuri colorate că ziceai că intri la circ. Mi-a arătat ferigile abundente din colțuri, toate din plastic, barul plin de sticle și pahare de toate felurile, bucătăria impecabilă unde nu vedeai nici o oală, dormitorul ei cu un pat rotund pe care se odihnea o păpușă spaniolă îmbrăcată în volane. În baia ticsită de cosmetice erau prosoape mari, roz.

— Dezbracă-te. -Ă?

— Dă-ți hainele jos. Nu te speria, nu vreau decât să te spăl, a râs Madama.

A umplut cada, a turnat un pumn de săruri care au transformat apa într-o spumă parfumată și-acolo m-am băgat, mai întâi cu timiditate, apoi cu un suspin de plăcere. Când eram gata să adorm în aburii de iasomie și clăbucii de săpun, Madama a apărut cu un burete și m-a frecat bine. Apoi m-a ajutat să mă șterg, mi-a presărat pe axile talc boraxat și mi-a dat pe gât cu parfum.

— Îmbracă-te. Mergem să mâncăm ceva, apoi la coafor.

Pe stradă lumea se întorcea după femeia cu mers provocator și aspect de toreadoare, prea îndrăzneț chiar și pentru ambianța aceasta cu culori vii și femei de luptă. Rochia pe care o purta scotea în relief coline și văi, bijuteriile de la gât și de pe brațe scânteiau, avea pielea albă precum creta, lucru încă destul de apreciat în partea aceasta a orașului, deși la oamenii bogați începuse moda bronzului de plajă. După ce-am mâncat, ne-am dus la salonul de frumusețe, unde

Madama a făcut ravagii cu salaturile gălăgioase, zâmbetul imaculat și prezența ei marcantă de hetairă magnifică. Coafezele s-au ocupat de noi cu deferența rezervată clientelor de vază, după care am plecat vesele spre centru, eu cu o coamă de trubadur, ea cu un fluture de baga prins în bucle, lăsând în urma noastră o dără de paciuli și de fixativ. La cumpărături, m-a pus să probez de toate, doar pantaloni nu, pentru că susținea că o femeie în straie bărbătești e tot atât de grotescă precum un bărbat cu fustă. Mi-a cumpărat finalmente balerini, rochii largi și centuri elastice, cum se vedea în filme. Achiziția cea mai prețioasă a fost un sutien minuscul, în care sânișorii mei caraghioși pluteau ca două prune rătăcite. Când am terminat, se făcuse ora cinci după-amiaza iar eu eram alt om: degeaba m-am căutat în oglindă, de-acolo nu mă privea decât imaginea unui șoricel dezorientat. Seara a venit Melecio, cel mai bun prieten al Madamei.

— Ce-i asta ? a întrebat mirat când a dat cu ochii de mine.

— Ca să nu intrăm în amănunte, să zicem că e sora lui Huberto Naranjo.

— Doar nu te gândești să...

— Nu, mi-a lăsat-o ca damă de companie.

— Asta-ți mai lipsea!

Dar m-a adoptat imediat și după câteva minute ne jucam cu păpușa și ascultam discuri de rock' n'roll, o descoperire extraordinară pentru mine, obișnuită cu salsa, bolerourile și *rancheras-urile* de

la radioul din bucătărie. Am gustat votca cu suc de ananas și prăjiturile cu cremă, adică dieta de bază din casa aceea. După care cei doi au plecat la treburile lor, lăsându-mă pe patul cel rotund, cu păpușa spaniolă în brațe, legănată de ritmul frenetic de rock și având certitudinea că asta fusese una din zilele cele mai fericite din viața mea.

Melecio își smulgea părul cu penseta, apoi își dădea cu vată muiată în eter, ceea ce-i făcuse pielea ca de mătase, își îngrijea mâinile lungi și fine și-n fiecare seară își peria părul

de o sută de ori; era înalt și osos, dar se mișca cu atâta delicatețe că părea fragil. Nu vorbea niciodată de familia sa, iar Madama n-a aflat decât după mulți ani, în timpul detenției la Sfânta Măria, ceva despre originea lui. Taică-său emigrase din Sicilia și când își vedea fiul că se joacă cu păpușile soră-sii se repezea să-l bată și țipa la el *ricchione!*, *pederasta !*, *mascalzone!* Maică-sa gătea plină de abnegație pastele rituale și se interpunea între ei cu o fermitate de fiară atunci când tatăl voia să-și oblige fiul să bată mingea, să boxeze, să bea, iar mai târziu să viziteze bordelurile. Între patru ochi cu băiatul încercase să se lămurească asupra sentimentelor sale, dar singura explicație pe care a dat-o Melecio a fost că în el trăia o femeie și nu reușea să se obișnuiască cu înfățișarea bărbătească în care era închis ca într-o cămașă de forță. N-a mai spus nimic, iar mai târziu, când psihiatrui i-au făcut creierii chisăliță cu întrebările lor, a spus tot asta: nu sunt homosexual, sunt femeie, trupul ăsta e o greșeală. Nici mai mult, nici mai puțin. A plecat de acasă de cum a reușit s-o convingă pe *la mamma* că ar fi fost mult mai rău să rămână și să piară de mâna propriului său tată. A avut mai multe meserii și până la urmă s-a apucat să predea italiana la o academie de limbi străine, unde era plătit prost, dar programul era comod. O dată pe lună se întâlnea cu maică-sa în parc, îi înmâna un plic cu douăzeci la sută din câștig și o liniștea turnându-i gogoși despre studiile lui de arhitectură. Tatăl nici nu mai era pomenit, după un an femeia a început să se îmbrace în doliu: deși omul era în continuare zdravăn ca un urs, în sufletul ei îl omorâse. Melecio a dus-o cum a dus-o o bucată de vreme, dar banii din salariu nu-i ajungeau și erau zile în care se ținea doar cu o cafea. În perioada asta a cunoscut-o pe Madama și pentru el a început o etapă mai bună. El crescuse într-o ambianță de operă tragică, iar tonalitatea de operetă a noii sale prietene a fost ca un balsam peste rănilor de acasă și peste cele pe care le primea zilnic pe stradă din cauza purtărilor lui elegante. Nu erau amanți. Pentru ea sexul nu reprezenta decât pilonul esențial al afacerii ei, în plus, la vârsta ei nu mai era dispusă să-și cheltuiască energia cu așa ceva, cât despre Melecio, intimitatea cu o femeie era ceva de-a dreptul șocant. Plini de bun-simț, au stabilit de la bun început o relație din care gelozia, posesiunea arbitrară, lipsa de curtoazie și alte inconveniente care țin de amorul carnal au fost excluse. Ea era cu douăzeci de ani mai mare, dar în ciuda diferenței de vârstă, sau poate tocmai de aceea, prietenia lor era desăvârșită.

— Am un pont pentru o slujbă bună pentru tine. Ce-ai zice să cânti într-un bar ? i-a propus ea într-o zi.

— Nu știu... n-am făcut niciodată așa ceva.

— N-o să te recunoască nimeni. Ai să fii îmbrăcat femeiește. Este vorba de un cabaret de travestiți, dar nu te speria, sunt persoane decente, plătesc bine și munca e ușoară, ai să vezi.

— Deci și tu crezi că sunt unul din ăștia!

— Nu te jigni. Să cânti acolo nu înseamnă nimic, e o meserie ca oricare alta, a replicat Madama cu simțul ei practic care reducea totul la dimensiuni domestice.

În cele din urmă a reușit să învingă prejudecățile lui Melecio și să-l convingă de avantajele ofertei. La început ambianța l-a șocat, dar în seara debutului a constatat că în el trăia nu doar o femeie, ci și o artistă. În el s-a trezit un talent teatral și muzical de care habar n-avusese, iar ceea ce începuse doar ca un număr de umplutură, a sfârșit prin a deveni c/ow-ul spectacolului. Așa a început să ducă o viață dublă, ziua era profesorul sobru de la academie, noaptea era o făptură fantastică, împodobită cu pene și diamante false. Situația financiară i s-a ameliorat, a putut cumpăra cadouri pentru mama lui, s-a mutat într-o cameră mai bună, a mâncat și s-a îmbrăcat mai bine. Și ar fi fost de-a dreptul fericit dacă nu l-ar fi apucat o senzație de rău ori de câte ori își aducea aminte de organele lui genitale. Suferea când se vedea gol în oglindă sau când constata că, împotriva voinței sale, acestea chiar funcționau ca la orice bărbat normal, începuse să fie obsedat de o imagine: se castra singur cu

foarfecă de grădină, dintr-o simplă mișcare, țac!, apendicele blestemat cădea pe jos ca o reptilă însângerată.

Se mutase într-o cameră închiriată în cartierul evreiesc, în partea opusă a orașului, dar în fiecare seară, înainte de a merge la lucru, își făcea timp s-o viziteze pe Madama. Sosea pe înserat, când luminile roșii, verzi și albastre de pe stradă se aprindeau și fetele ieșeau la geam sau se plimbau pe trotuar în echipament de bătlie. îi ghiceam prezența chiar înainte să aud soneria și fugeam să-l întâmpin. Mă ridică în sus, n-ai mai pus nici un gram pe tine, iar nu ți-au dat de mâncare, era salutul lui obișnuit și, ca un iluzionist, făcea să apară ceva dulce pentru mine. Prefera muzica modernă, dar publicul îi cerea melodii romantice franțuzești sau englezești. Stătea cu orele ca să le învețe și să-și înnoiască repertoriul, așa le învățam și eu. Le memoram fără să pricep o iotă, căci nu cuprindeau nici *this pencil is red, is this penal blue t* și nici altă frază din cursul de engleză pentru începători pe care-l auzeam la radio. Ne distram cu jocuri școlărești pe care nici unul dintre noi nu avusesse ocazia să le practice în copilărie, construiam case pentru păpușa spaniolă, ne fugăream, cântam în italiană, dansam. îmi plăcea să-l privesc în timp ce se machia și-l ajutam să-și coasă paietele pe costumele fanteziste de la cabaret.

În tinerețe, Madama își analizase posibilitățile, ajungând la concluzia că n-avea răbdare să se întrețină prin mijloace respectabile. Atunci s-a inițiat ca specialistă în masaje erudite, la început cu oarecare succes, pentru că asemenea noutăți nu se mai văzuseră pe aceste latitudini, însă creșterea demografică și imigrația necontrolată au adus după ele o competiție neloială. Asiaticele au venit cu niște tehnici milenare imposibil de depășit, portughezele au scăzut prețurile în mod irațional. Așa că Madama a părăsit această artă ceremonioasă pentru că nu era dispusă să facă acrobații de saltimbanc sau s-o dea gratis, nici chiar soțului, dacă l-ar fi avut. O alta s-ar fi resemnat să-și exercite meseria în forma ei

tradițională, numai că ea era omul inițiativelor originale. A inventat niște jucării trăsnete cu care voia să invadeze piața, dar n-a găsit finanțator. Din cauza lipsei de viziune comercială a țării, ideea ca atâtea altele a fost înhățată de nord-americieni, care acum dețin patentul și-și vând modelele în toată lumea. Penisul telescopic cu manivelă, degetul cu baterii și sânul gonflabil cu sfârc de caramă au fost invențiile ei, iar dacă i s-ar plăti procentul convenit prin lege ar fi milionară. Numai că ea era prea avansată pentru deceniul acela, atunci nu se gândea nimeni că asemenea accesorii ar putea avea căutare masivă și producerea lor pentru uzul specialiștilor nu părea să fie ceva rentabil. Nici n-a obținut un împrumut pentru a-și face propria fabrică. Orbit de bogăția petrolului, guvernul ignora industriile netradiționale. Eșecul nu a descurajat-o. Madama a făcut un catalog cu fetele ei, frumos legat în catifea vișinie, și l-a trimis discret celor mai înalte oficialități. După câteva zile, primea prima cerere pentru o petrecere pe La Sirena, o insulă privată ce nu figurează în nici o hartă de navigație, apărată de recife de coral și rechini, pe care nu se ajunge decât cu avioneta. După ce i-a trecut primul entuziasm, a privit problema cu toată responsabilitatea și s-a gândit cum să-și mulțumească mai bine atât de distinsa clientelă. Atunci, asta mi-a spus-o Melecio mai târziu, i-au căzut ochii pe noi, care puseserăm păpușa spaniolă într-un colț și din extremitatea opusă a camerei aruncam cu monede, încercând să nimerim pe fusta cu volane, în timp ce se uita la noi, mintea ei creatoare lucra de zor și i-a venit ideea să înlocuiască păpușa cu una din fete. Și-a amintit și alte jocuri de copii și fiecăruia i-a adăugat o nuanță obscenă, transformându-le în distracții noi pentru invitații la petrecere. După care n-au lipsit ofertele venite din partea bancherilor, magnaților și marilor personalități guvernamentale, care-i plăteau serviciile din fonduri publice. Corupția ajunge pentru toți, asta-i partea bună a acestei țări, suspina ea încântată. Cu angajatele ei era severă. Nu-și recruta fetele cu păcăleli de pește de cartier, le vorbea limpede

ca să evite orice neînțelegere și să le scape de scrupule de la bun început. Dacă vreuna lipsea, chiar și din motive de boală, doliu sau catastrofă, o concedia imediat. Puneți entuziasm, fetelor, noi lucrăm pentru cavaleri de vază, în meseria asta e nevoie de multă mistică, le spunea. Cerea mai scump decât prețul pieței, pentru că observase că păcatele ieftine nu aduc bucurie și se uită repede. Odată, un colonel de poliție, care-și petrecuse toată noaptea cu una din fete, în loc să plătească, a scos revolverul din dotare și a amenințat-o cu arestarea. Madama nu s-a pierdut cu firea. N-a trecut luna și militarul a sunat să ceară trei fete pentru niște delegați străini, la care ea i-a răspuns amabil

să-și convoace nevasta, mama și bunica dacă voia să reguleze gratis. După două ore apărea ordonanța cu un cec și o cutie de cristal cu trei orhidee violete, ceea ce în limbajul florilor reprezintă trei farmece feminine supreme, după cum ne-a explicat Melecio, deși e posibil ca mușterul să nu fi avut habar și să le fi ales doar pentru că erau frumoase.

Tot trăgând cu urechea la conversațiile femeilor am învățat în câteva săptămâni mai mult decât învață alții într-o viață. Preocupată de creșterea calității serviciilor întreprinderii, Madama cumpăra cărți franțuzești pe care i le procura pe furiș orbul care vindea la chioșc; totuși, bănuiesc că n-au prea fost de mare ajutor, pentru că fetele se plâneau că la o adică domnii trăgeau câteva găture de tărie și repetau aceeași rutină, așa că păcat de atâta studiu. Când eram singură în apartament, mă cățăram pe un scaun și scoteam cărțile interzise din ascunzătoare. Erau ceva uluitor. Deși nu le puteam citi, ilustrațiile erau suficiente ca să-mi dea niște idei care, acum sunt sigură, îmi depășeau posibilitățile anatomice.

A fost aceea o perioadă bună din viața mea, cu toate că aveam senzația că pluteam pe un nor, înconjurată de omisiuni și de minciuni. Câteodată aveam impresia că descopăr adevărul, dar imediat mă pomeneam rătăcită din nou într-o pădure de ambiguități. În casa aia până și timpul era întors pe dos, se trăia noaptea și se dormea ziua, femeile deveneau altele după ce se machiau, stăpâna mea era un nod de mistere, Melecio nu avea nici vârstă și nici sex bine definit, chiar și mâncarea părea o tratație de aniversare, n-aveam niciodată parte de felurile gătite în mod obișnuit într-o casă de om. Până și banii erau ceva ireal. Madama păstra teancuri groase în cutii de pantofi, de unde scotea pentru cheltuielile casei, parcă neținând nici o socoteală. Găseam bancnote peste tot, la început am crezut că erau lăsate special, ca să-mi testeze cinstea, dar pe urmă mi-am dat seama că nu era vorba de o cursă, ci de belșug și dezordine.

Am auzit-o spunând de câteva ori că avea oroare de legăturile sentimentale, dar cred că adevărata ei natură o trăda și, ca și în cazul lui Melecio, a prins drag și de mine. Să deschidem ferestrele ca să intre zgomotele și lumina, îi ceream și ea era de acord; hai să ne cumpărăm o pasăre ca să ne cânte și un hârdău cu ferigi adevărate, ca să vedem cum cresc, i-am sugerat și a fost de acord și cu asta; vreau să învăț să citesc, am insistat și era gata să facă și asta, dar alte urgențe i-au amânat bunele intenții. Acum, după ce-au trecut anii și o pot judeca din perspectiva experienței, cred că Madama n-a avut o soartă ușoară, supraviețuia într-un mediu brutal, ocupată cu un comerț vulgar. Poate că undeva trăiau și niște oameni aleși, care-și permiteau luxul de a fi buni, credea ea, drept care a vrut să mă apere de sordidul străzii Republicii, să păcălească destinul și să mă scape de o viață ca a ei. Mai întâi a încercat să mă mintă în legătură cu activitățile ei comerciale, dar când m-a văzut gata să devorez lumea cu toate greșelile ei cu tot și-a schimbat tactica. Am aflat mai pe urmă de la Melecio că stabilise cu fetele să rămân necontaminată, iar ele au depus atâta străduință, că am sfârșit prin a fi lucrul cel mai bun din viața lor. S-au străduit să mă mențină în afara grosolăniei și vulgarității și cu asta și-au câștigat chiar o nouă demnitate. Mă rugau să le povestesc continuarea pieselor siropoase de la radio, eu improvizam un deznodământ dramatic ce n-avea nici o legătură cu adevărul, dar asta nu

le deranja. Mă luau să vedem filme mexicane, după care ne duceam la Spicul de Aur și le comentam. La cererea lor, schimbam povestea, transformând amorurile caste ale unui modest crescător de cai într-o tragedie feroasă și sângeroasă. Tu povestești mai bine decât o fac filmele, pentru că se suferă mult mai mult, îmi spuneau suspinând cu gura plină de cremă de ciocolată.

Singurul care nu-mi cerea povești era Huberto Naranjo; le considera o distracție prostească. Venea cu buzunarele pline de bani, pe care ni-i împărțea fără să ne spună cum îi dobândise. Îmi dăruia rochii cu volane și dantele, pantofi de fetiță și gentuțe de copil, care erau pe placul tuturor pentru că voiau să mă păstreze mai departe în limbul copilăriei, lucru pe care eu îl refuzam jignită.

— Astea nu-s bune nici măcar pentru păpușa spaniolă, nu vezi că nu mai sunt o fetiță mucoasă ?

— Nu vreau să te îmbraci ca o femeie ușoară. Ai învățat să citești ? și se înfură constatându-mi analfabetismul total.

Mă feream să-i spun că în alte domenii cultura mea avansa rapid. Îl iubeam cu obsesia adolescentină care lasă urme de neșters, dar Naranjo n-a luat niciodată în seamă dispoziția mea ardentă, iar ori de câte ori încercam să insinuez ceva mă respingea cu urechile roșii ca focul.

— Lasă-mă în pace. Ceea ce trebuie să faci acum e să înveți ca să ajungi învățătoare sau infirmieră, astea sunt meserii decente pentru o femeie.

— Nu mă iubești ?

— Mă ocup de tine, e de-ajuns.

Singură în patul meu, îmbrățișam perna, rugându-mă să-mi crească sânii mai repede și să mi se îngroașe pulpele, totuși, niciodată nu făceam o legătură între Huberto Naranjo și ilustrațiile din cărțile didactice ale Madamei sau comentariile fetelor pe care apucam să le aud. Nu credeam că zbânțuiriile acelea ar fi avut vreo legătură cu dragostea adevărată, credeam că nu sunt decât o meserie din care îți poți câștiga pâinea, asemenea croitoriei sau dactilografiei. Dragostea era aceea din cântece și din piesele radiofonice, numai suspine, sărutări și cuvinte frumoase. Voiam să stau cu Huberto sub același cearșaf, cu capul pe umărul lui, dormind alături de el, fanteziile mele încă erau caste.

Melecio era singurul artist demn din cabaretul unde lucra serile, ceilalți formau o trupă deprimantă: un șir de pederăști botezat Baletul Albastru, înfipti unul în altul și defilând penibil; un pitic ce realiza isprăvi indecente cu o sticlă de lapte; un domn de o vârstă respectabilă al cărui haz consta în a-și da jos pantalonii cu fundul la public și a expulza bile de biliard. Publicul râdea de se prăpădea la trucurile astea de paiată, dar când apărea Melecio, învăluit în pene, cu peruca lui de curtezană și cântând în franceză, în local se lăsa o tăcere de catedrală. Nu-l fluierau și nu-l ofensau cu glume vulgare ca pe ceilalți, pentru că până și clienții cei mai lipsiți de sensibilitate îi percepeau calitatea. În orele petrecute la cabaret devenea vedeta dorită și admirată, scânteietoare sub luminile proiectoarelor, centrul atenției tuturor, acolo visul său de a fi femeie se împlinea. La sfârșitul programului se retrăgea în cămăruța insalubră pe care i-o dăduseră pe post de cabină și-și lepăda costumația de divă. Penele, agățate în cuier, semănau cu un struț pe moarte, peruca rămânea pe masă ca un scalp, bijuteriile de sticlă, pradă a unui pirat păcălit, se odihneau pe o tavă de tinichea. Se demachia cu cremă, făcând să-i apară chipul viril. Se îmbrăca în hainele bărbătești, în cuia ușa și afară îl cuprindea o tristețe adâncă: lăsa în urmă partea lui cea mai bună. Se ducea la cârciuma lui Negro să mănânce, singur la masa din colț, gândindu-se la ceasurile fericite pe care le trăise pe scenă. Apoi se întorcea la pensiunea unde locuia mergând pe străzile pustii în răcoarea nopții, intra în cameră, se spăla și se culca în pat, privind întunericul până-l lua somnul.

Când homosexualitatea a încetat să mai fie un tabu și s-a exhibit la lumina zilei, a apărut moda să-i vizitezi pe pederăști în mediul lor, cum se spunea. Bogătașii veneau în mașinile

lor cu șofer, eleganți, gălăgioși și colorați, pătrundeau printre clienții obișnuiți, beau șampanie contrafăcută, prizau cocaină și îi aplaudau pe artiști. Cele mai entuziaste erau cucoanele, femei fine care descindeau din familii de emigranți prosperi, îmbrăcate de la Paris și împodobite cu replicile bijuteriilor păstrate în seif și invitând actorii la masa lor să bea împreună. A doua zi reparau cu băi de abur și tratamente de înfrumusețare ravagiile băuturii proaste, ale fumului și ale nopții albe, dar treaba merita, pentru că aceste escapade făceau subiectul obligatoriu al conversațiilor de la Club. Prestigiul extraordinarei Mimî, numele de artist al lui Melecio, a trecut din gură în gură, fără a depăși însă aria saloanelor; în cartierul evreiesc unde locuia sau pe strada Republicii nimeni nu știa nimic și n-avea habar că timidul profesor de italiană era Mimî.

Locuitorii din zona roșie se organizaseră pentru a putea supraviețui. Chiar și poliția respecta codul tacit de onoare, limitându-se să intervină doar în scandalurile publice, să patruleze din când în când pe străzi și să încaseze comisionul, înțelegându-se direct cu informatorii, fiind mai interesați de vigilența politică decât de alte aspecte. În fiecare vineri, în apartamentul Madamei își făcea apariția un sergent, care-și lăsa mașina pe trotuar, pentru ca toată lumea să o vadă și să știe că venise să-și încaseze partea din câștiguri, ca nu cumva să se creadă că autoritățile ignorau afacerile matroanei. Vizita lui nu depășea un sfert de oră, destul ca să fumeze o țigară, să spună două bancuri și să plece mulțumit, cu o sticlă de whisky sub braț și procentul în buzunar. Înțelegerea asta era aceeași peste tot și s-a dovedit corectă: funcționarii își rotunjeau veniturile, ceilalți își vedeau de treabă liniștiți. Eram de câteva luni în casa Madamei când sergentul a fost schimbat și, de pe o zi pe alta, bunele relații s-au dus dracului. Afacerile erau periclitate de pretențiile nemăsurate ale noului oficial care

nu respecta normele tradiționale. Năvălirile lui intempestive, amenințările și șantajele au distrus pacea spirituală atât de necesară prosperității. S-a încercat să se ajungă la o înțelegere cu el, dar individul era lacom și rău. Prezența lui a distrus echilibrul delicat de pe strada Republicii, a semănat confuzie, oamenii se adunau la cârciumă să comenteze, în condițiile astea nu mai poți să-ți câștigi pâinea cum se cuvine, trebuie să facem ceva înainte ca nenorocitul ăsta să ne ducă la ruină. Impresionat de lamentațiile generale, Melecio s-a hotărât să intervină, deși afacerea nu-l privea, și a propus întocmirea unei scrisori semnate de toți cei afectați, pe care să i-o ducă șefului Departamentului de Poliție, cu o copie către ministrul de interne, căci ambii beneficiau de serviciile lor de ani de zile și, drept urmare, aveau datoria morală de a lua în considerare problema. Nu i-a luat mult să-și dea seama că planul era destul de absurd și foarte greu de pus în practică. În câteva zile au adunat semnăturile oamenilor din cartier, sarcină deloc ușoară, căci fiecăruia trebuia să i se explice amănuntele, dar au întocmit până la urmă o listă serioasă și Madama în persoană a lăsat plicul destinatarilor. După douăzeci și patru de ore, în zori, în timp ce toată lumea dormea, Negro cel de la cârciumă a venit în goană să ne spună că poliția percheziționa casă cu casă. Sergentul ăla blestemat, celebru prin faptul că le băga droguri în buzunar oamenilor nevinovați ca să-i acuze, venea cu furgonul Departamentului Poliției de Moravuri. Pe nerăsuflăte, Negro ne-a spus că năvăliseră ca o hoardă războinică în cabaret și arestaseră toți artiștii și o parte din public, lăsând discret în afara scandalului clientela elegantă. Printre arestați era și Melecio, cu acel boa de pene al lui de carnaval și cu pietricelele lui false, acuzat de a fi pederast și traficant, două cuvinte pe care încă nu le cunoșteam pe atunci. Negro a plecat ca din pușcă mai departe să ducă vestea cea rea celorlalți prieteni, lăsând-o pe Madama pradă unei crize de nervi.

— îmbracă-te, Eva, mișcă-te! Pune totul într-o valiză, nu, nu avem timp! Trebuie să plecăm de aici!... Săracul Melecio!

Mergea de colo-colo prin casă, pe jumătate dezbrăcată, izbindu-se de scaunele nichelate și de măsuțele de toaletă,

punând în grabă hainele pe ea. La urmă a înșfăcat cutia de pantofi plină cu bani și-a rupt-o la fugă pe scara de serviciu, eu după ea, încă adormită și nepricepând nimic, deși presimțeam că era ceva grav. Am ajuns jos exact în clipa în care poliția intra în lift. La parter ne-am ciocnit cu portăreasa în cămașă de noapte, o galiciană cu inimă de mamă, care în vremuri normale făcea troc de savuroase *tortillas* de cartofi cu cârnați pe sticlucțe de apă de colonie. Văzând în ce hal eram și auzind zarva oamenilor în uniformă a înțeles că nu era cazul să mai pună întrebări. Ne-a făcut semn s-o urmăm la subsolul clădirii, a cărei ieșire de urgență dădea într-o parcare din apropiere, de unde am ieșit fără a trebui să trecem prin strada Republicii, complet ocupată de forțele publice. După fuga nedemnă, Madama s-a oprit gâfâind și s-a sprijinit de zidul unui hotel, gata să leșine. De-abia atunci a părut că mă vede.

— Ce cauți aici ?

— Păi, fug și eu...

— Pleacă! Dacă te găsesc cu mine o să mă acuze de corupere de minori!

— Și unde să mă duc ? N-am unde să mă duc.

— Nu știu, fata mea. Caută-l pe Huberto Naranjo. Eu trebuie să mă ascund și să găsesc ajutor pentru Melecio, nu mă pot ocupa acum de tine.

A dispărut în josul străzii, ultima imagine pe care mi-a lăsat-o a fost fundul acoperit de fusta înflorată, care se mișca fără urmă din vechea ei aroganță, mai curând umil și nesigur. Am rămas ascunsă în colțul străzii în timp ce mașinile poliției treceau cu sirenele urlând și în jurul meu alergau curve, sodomiți și proxeneți. Cineva mi-a spus s-o șterg urgent de acolo, pentru că scrisoarea redactată de Melecio și semnată de toți ajunsese pe mâinile presei și scandalul, care se lăsase cu demiterea mai multor miniștri și șefi ai poliției, avea să ne afecteze pe toți. Au percheziționat fiecare clădire, fiecare hotel și fiecare local din cartier, îl arestaseră până și pe orbul de la chioșcul de ziare și au folosit atâtea grenade

cu gaz lacrimogen că s-au intoxicat o duzină de oameni și an nou-născut a murit pentru că maică-sa, ocupată cu un client, n-a apucat să-l pună la adăpost. Trei zile și trei nopți singurul subiect de

conversație a fost Războiul cu Lumea I nterlopă, cum a fost numit de jurnaliști. Dar imaginația populară l-a numit Revolta Curvelor, și sub acest nume a intrat în versurile poezilor.

M-am pomenit fără o lețcaie, ca de atâtea ori până atunci și ca și mai târziu, n-am reușit să dau nici de Huberto Naranjo, pe care bătălia îl găsisse la capătul celălalt al orașului. Abătută, m-am ghemuit între două coloane, hotărâtă să lupt împotriva sentimentului de părăsire pe care-l avusesem de atâtea ori și care acum mă invadea din nou. Mi-am ascuns fața între genunchi, am chemat-o pe mama și imediat i-am simțit aroma ușoară de pânză curată și scrobeală. Mi s-a arătat în fața ochilor aievea, cu coada răsucită pe ceafă și ochii de culoarea fumului strălucind pe chipul pistruiat, ca să-mi spună că scandalul ăsta nu mă privea și n-avea sens să-mi fie frică, să mă scutur de teamă și să plecăm de acolo. M-am ridicat în picioare și am apucat-o de mână.

N-am putut da de nici un cunoscut, n-am avut curaj să mă întorc pe strada Republicii, pentru că de fiecare dată când eram în apropiere vedeam patrulă staționată și bănuiam că pe mine mă așteaptă. De Elvira nu mai știam nimic de mult timp și am renunțat la ideea de a o căuta pe nașa, care își pierduse complet mințile și era obsedată doar să joace la loterie, convinsă că sfinții aveau să-i spună la telefon numerele câștigătoare, dar curtea celestă se înșela în preziceri la fel ca muritorii de rând. Faimoasa Revoltă a Curvelor a răsturnat totul cu susul în jos. La început publicul a aplaudat reacția energetică a guvernului și episcopul a fost primul care a dat o declarație prin care sprijinea intervenția dură împotriva viciului; dar situația s-a schimbat radical după ce o publicație umoristică editată de un grup de artiști și intelectuali a publicat sub

titlul *Sodoma și Gomora* caricaturile înalților funcționari implicați în corupție. Două desene semănau periculos de mult cu Generalul și cu Omul cu Gardenie, a căror participare la traficul de tot felul era cunoscută, deși până atunci nimeni nu îndrăznise s-o spună în gura mare. Securitatea a descins la sediul ziarului, a distrus mașinile, a ars hârtia, i-a arestat pe cei găsiți acolo și a declarat că directorul fugise; dar a doua zi i s-a găsit cadavrul, cu urme de tortură și spintecat, într-o mașină staționată în plin centru. Nimeni n-a avut nici o îndoială că responsabilii erau aceiași care îi omorâseră pe studenți și pe atâția alții care dispăreau, cadavrele ajungând în puțuri fără fund, cu speranța că dacă aveau să fie găsiți peste mulți ani o să se creadă că sunt fosile. Crima aceasta a umplut paharul răbdării opiniei publice, care suporta de ani de zile abuzurile dictaturii; în decurs de câteva ceasuri s-a organizat o manifestație masivă, foarte diferită de mitingurile-fulger prin care opoziția protesta în van împotriva guvernului. Străzile din jurul Pieței Părintelui Patriei s-au umplut cu mii de studenți și muncitori care fluturau steaguri, lipeau afișe și dădeau foc la cauciucuri. Se părea că frica dispăruse în sfârșit, făcând loc revoltei. În tumultul general, de pe o stradă laterală a înaintat o coloană cu aspect ciudat: erau locuitorii de pe strada Republicii, care nu priceuseră anvergura scandalului politic și credeau că poporul se ridică în apărarea lor. Emoționate, câteva nimfe s-au cățărât pe o tribună improvizată pentru a mulțumi pentru gestul de solidaritate cu uitatele societății, cum se autodesemneau. Și e foarte bine așa, compatrioți, altfel cum ar putea dormi liniștite mamele, logodnicele și soțiile dacă nu ne-am face treaba? Unde s-ar descărca fiii, logodnicii și bărbații voștri dacă nu ne-am face datoria? Mulțimea le-a ovaționat atât de viguros, că mai era puțin și totul se transforma într-un carnaval, dar înainte ca asta să se întâmple Generalul a scos armata în stradă. Tancurile au avansat cu urlete de pachiderme, dar n-au ajuns departe, pentru că a cedat caldarâmul colonial de pe străzile din centru și lumea a folosit pietrele ca să le arunce împotriva autorității.

Au fost atâția răniți, că țara a fost declarată în stare de asediu și s-a decretat o oră de la care nu mai aveai voie să ieși pe stradă. Măsurile n-au făcut decât să sporească violența, care a izbucnit pretutindeni ca incendiile vara. Studenții au pus bombe artizanale până și în amvonul bisericilor, prostimea a rupt obloanele metalice de la magazinele portughezilor și a luat toată marfa, un grup de elevi a pus mâna pe un polițai și l-a plimbat în pielea goală pe Bulevardul Independenței. Au fost multe distrugerii și multe victime, dar bătălia a fost un prilej minunat pentru ca poporul să țipe până la răgușeală, să facă prostii și să se simtă iarăși liber. N-au lipsit orchestre improvizate care băteau ritmurile din Cuba și Jamaica în bidoane goale, făcând să danseze mulțimile. Nebunia a durat patru zile, apoi spiritele s-au potolit, pentru că toți erau epuizați și nimeni nu-și mai amintea exact de unde plecase totul. Ministrul de resort și-a prezentat demisia și-a fost înlocuit de un cunoscut de-al meu. Trecând prin fața unui chioșc, i-am văzut poza pe prima pagină a unui ziar și l-am recunoscut

cu greu, pentru că imaginea bărbatului sever, încruntat și cu mâna ridicată nu se potrivea cu aceea a tipului pe care-l lăsasem umilit într-un jilț episcopal.

Până la sfârșitul săptămânii guvernul a recuperat controlul asupra orașului și Generalul a plecat să se odihnească pe insula lui privată, cu burta la soarele caraibian, convins că ținea în pumn chiar și visele compatrioților săi. Spera să guverneze până la sfârșitul zilelor, de asta îl avea pe Omul cu Gardenie să vegheze ca nimeni să nu conspire nici în garnizoane și nici pe stradă; în plus, era sigur că izbucnirea de democrație nu durase destul ca să lase urme semnificative în memoria populară. Teribilul război s-a soldat cu câțiva morți și un număr uriaș de arestați și exilați. Tripourile și seraiurile de pe strada Republicii s-au redeschis, iar ocupantele s-au întors la treburile lor de parcă nimic nu s-ar fi întâmplat. Autoritățile au continuat să-și încaseze procentele și noul ministru a rămas la post fără alte necazuri, după ce

a ordonat poliției să nu mai deranjeze lumea interlopă și să se ocupe, ca de obicei, cu urmărirea opozanților politici și să vâneze nebunii și cerșetorii, ca să-i radă în cap, să-i stropească cu dezinfectant și să le dea drumul pe șosele ca să dispară pe căi naturale. Generalul nu s-a lăsat intimidat de zvonuri, ferm convins că acuzațiile de abuz și corupție îi vor consolida prestigiul. Își însușise lecția alegerii Binefăcătorului și credea că istoria îi consacra pe conducătorii îndrăzneți, pentru că poporul disprețuiește onestitatea, trăsătură tipică preoțimii și femeilor, nepotrivită pentru un bărbat adevărat. Era convins că oamenii cu carte sunt buni ca să le faci statuie și că e bine să ai vreo doi-trei din aștia ca să-i pui în manualele școlare, dar când e vorba de putere numai un *caudillo* arbitrar și temut poate triumfa.

Am rătăcit mai multe zile dintr-un loc în altul. N-am participat la Revolta Curvelor pentru că am avut grijă să evit agitațiile stradale. În ciuda prezenței vizibile a maică-mii, am simțit la început o arsură vagă în stomac și o uscăciune în gură, de parcă aș fi avut nisip în ea, apoi m-am obișnuit. Am uitat de obiceiurile igienice ferm inculcate de nașa și de Elvira și nu m-am mai spălat la cișmelele publice. Am devenit o faptură murdară, care ziua rătăcea fără țintă și mâncă ce găsea, iar seara se refugia într-un loc întunecat, ascunzându-se pe perioada interdicției de circulație, când pe străzi nu vedeai decât mașinile Securității.

Într-o zi, pe la șase seara, l-am cunoscut pe Riad Halabî. Stăteam într-un colț, el trecea pe același trotuar și s-a oprit să mă privească. Am ridicat ochii și am văzut un bărbat de vârstă potrivită, corpulent, cu ochi languroși și pleoape groase. Cred că avea pe el un costum de culoare deschisă și purta cravată, dar în amintirile mele va rămâne mereu cu cămășile impecabile din batist, pe care ceva mai târziu aveam să i le calc cu grijă.

— Pst, fetițo, m-a chemat cu glas fonfăit.

Atunci am văzut că avea un defect la gură, o crăpătură adâncă între buza de sus și nas, și dinții depărtați, prin care

ieșea limba. Omul a scos o batistă și și-a acoperit fața ca să-și ascundă defectul, zâmbindu-mi cu ochii lui ca măslinile. Am vrut să fug, dar m-a apucat o oboseală mare, o dorință insuportabilă de a mă abandona și de a dormi, mi s-au muiat genunchii și m-am așezat, privindu-l pe acest necunoscut ca printr-o ceață deasă. El s-a aplecat, m-a apucat de brațe și m-a obligat să mă ridic, să fac un pas, doi, trei, până când m-am pomenit într-o cafenea, cu un sandwich uriaș și un pahar cu lapte în față. Le-am apucat cu mâini tremurătoare, inspirând aroma de pâine caldă. Mâncând și bând, m-a apucat o durere surdă și o plăcere intensă, ca o neliniște feroce, pe care mai târziu n-am simțit-o decât de câteva ori într-o îmbrățișare amoroasă. Am devorat repede, dar n-am apucat să termin pentru că amețeala s-a întors, cu grețuri de necontrolat și am vomitat. În jurul meu lumea s-a dat la o parte, îngreșoșată, și chelnerul a început să facă scandal, dar omul l-a calmat cu o bancnotă și m-a scos afară, ținându-mă de mijloc.

— Unde stai, fetițo ? Ai familie ?

Am negat, rușinată. Omul m-a dus pe o stradă apropiată, unde-și parcase camioneta dărăpănată plină de lăzi și saci. M-a ajutat să mă urc, m-a acoperit cu haina lui, a pornit motorul și s-a îndreptat spre est.

Călătoria a durat toată noaptea, printr-un peisaj întunecat, în care singurele lumini veneau de la posturile de poliție, de la camioanele în drum spre câmpurile petrolifere și de la Palatul Săracilor,

care a apărut pe marginea șoselei timp de treizeci de secunde. Pe vremuri fusese reședința de vară a Binefăcătorului, unde dansaseră cele mai frumoase mulatre din Caraibe, dar după ce tiranul a murit au început să vină săracii, mai întâi timid, apoi tot mai mulți. Au intrat în grădini, nu era nimeni care să-i oprească, așa că au mers mai departe, au urcat scările ample cu coloane sculptate și balustradă de bronz, au străbătut saloanele fastuoase de marmură albă de Almerfa, marmură roz de Valencia și cenușie de Carrara, au trecut prin coridoare întortocheate, împodobite a ordonat poliției să nu mai deranjeze lumea interlopă și să se ocupe, ca de obicei, cu urmărirea opozanților politici și să vâneze nebunii și cerșetorii, ca să-i radă în cap, să-i stropească cu dezinfectant și să le dea drumul pe șosele ca să dispară pe căi naturale. Generalul nu s-a lăsat intimidat de zvonuri, ferm convins că acuzațiile de abuz și corupție îi vor consolida prestigiul. Își însușise lecția alegerii Binefăcătorului și credea că istoria îi consacra pe conducătorii îndrăzneți, pentru că poporul disprețuiește onestitatea, trăsătură tipică preoțimii și femeilor, nepotrivită pentru un bărbat adevărat. Era convins că oamenii cu carte sunt buni ca să le faci statuie și că e bine să ai vreo doi-trei dinăștia ca să-i pui în manualele școlare, dar când e vorba de putere numai un *caudillo* arbitrar și temut poate triumfa.

Am rătăcit mai multe zile dintr-un loc în altul. N-am participat la Revolta Curvelor pentru că am avut grijă să evit agitațiile stradale. În ciuda prezenței vizibile a maică-mii, am simțit la început o arsură vagă în stomac și o uscăciune în gură, de parcă aș fi avut nisip în ea, apoi m-am obișnuit. Am uitat de obiceiurile igienice ferm inculcate de nașa și de Elvira și nu m-am mai spălat la cișmelele publice. Am devenit o faptură murdară, care ziua rătăcea fără țintă și mâncă ce găsea, iar seara se refugia într-un loc întunecat, ascunzându-se pe perioada interdicției de circulație, când pe străzi nu vedeai decât mașinile Securității.

Într-o zi, pe la șase seara, l-am cunoscut pe Riad Halabî. Stăteam într-un colț, el trecea pe același trotuar și s-a oprit să mă privească. Am ridicat ochii și am văzut un bărbat de vârstă potrivită, corpulent, cu ochi languroși și pleoape groase. Cred că avea pe el un costum de culoare deschisă și purta cravată, dar în amintirile mele va rămâne mereu cu cămășile impecabile din batist, pe care ceva mai târziu aveam să i le calc cu grijă.

— Pst, fetițo, m-a chemat cu glas fonfăit.

Atunci am văzut că avea un defect la gură, o crăpătură adâncă între buza de sus și nas, și dinții depărtați, prin care

ieșea limba. Omul a scos o batistă și și-a acoperit fața ca să-și ascundă defectul, zâmbindu-mi cu ochii lui ca măslinile. Am vrut să fug, dar m-a apucat o oboseală mare, o dorință insuportabilă de a mă abandona și de a dormi, mi s-au muiat genunchii și m-am așezat, privindu-l pe acest necunoscut ca printr-o ceață deasă. El s-a aplecat, m-a apucat de brațe și m-a obligat să mă ridic, să fac un pas, doi, trei, până când m-am pomenit într-o cafenea, cu un sandwich uriaș și un pahar cu lapte în față. Le-am apucat cu mâini tremurătoare, inspirând aroma de pâine caldă. Mâncând și bând, m-a apucat o durere surdă și o plăcere intensă, ca o neliniște feroce, pe care mai târziu n-am simțit-o decât de câteva ori într-o îmbrățișare amoroasă. Am devorat repede, dar n-am apucat să termin pentru că amețeala s-a întors, cu grețuri de necontrolat și am vomitat. În jurul meu lumea s-a dat la o parte, îngreșoșată, și chelnerul a început să facă scandal, dar omul l-a calmat cu o bancnotă și m-a scos afară, ținându-mă de mijloc.

— Unde stai, fetițo ? Ai familie ?

Am negat, rușinată. Omul m-a dus pe o stradă apropiată, unde-și parcase camioneta dărăpănată plină de lăzi și saci. M-a ajutat să mă urc, m-a acoperit cu haina lui, a pornit motorul și s-a îndreptat spre est.

Călătoria a durat toată noaptea, printr-un peisaj întunecat, în care singurele lumini veneau de la posturile de poliție, de la camioanele în drum spre câmpurile petrolifere și de la Palatul Săracilor, care a apărut pe marginea șoselei timp de treizeci de secunde. Pe vremuri fusese reședința de vară a Binefăcătorului, unde dansaseră cele mai frumoase mulatre din Caraibe, dar după ce tiranul a murit au început să vină săracii, mai întâi timid, apoi tot mai mulți. Au intrat în grădini, nu era nimeni care să-i oprească, așa că au mers mai departe, au urcat scările ample cu coloane sculptate

și balustradă de bronz, au străbătut saloanele fastuoase de marmură albă de Almerîa, marmură roz de Valencia și cenușie de Carrara, au trecut prin coridoare întortocheate, împodobite cu arabescuri și amorași, au intrat în băile de onix, jad și turmalină și în cele din urmă s-au instalat cu copiii, bunicii, catrafusele și animalele lor domestice. Fiecare familie și-a găsit un loc unde să stea, au împărțit cu linii invizibile spațiile ample, și-au atârnat hamacele, au distrus mobila rococo ca s-o pună pe foc și să gătească, copiii au demontat robinetele din argint roman, adolescenții s-au iubit printre ornamentele din parc și bătrânii au semănat tutun în căzile aurite. Cineva a trimis jandarmii să-i scoată cu focuri de armă, dar mașinile lor s-au pierdut pe drum și n-au ajuns acolo niciodată. N-au reușit să-i expulzeze pe ocupanți pentru că palatul și tot ce era înăuntru a devenit invizibil pentru ochiul omenesc, a intrat în altă dimensiune, în care continuă să existe nederanjat.

Când am ajuns la destinație, ieșise deja soarele. Agua Santa era un sat din acelea adormite în plictiseala provinciei, spălat de ploii și strălucind în lumina incredibilă a tropicelor. Camioneta a străbătut strada mare străjuită de case coloniale, fiecare cu grădina și curtea ei de păsări, și s-a oprit în fața unei case văruițe, mai zdravănă și mai mare decât celelalte. La ora aceea poarta era încuiată și mi-am dat seama că era un magazin.

— Am ajuns acasă, a spus omul.

6

Riad Halabî făcea parte dintre ființele pe care le topește bunătatea. Atât de mult iubea oamenii, încât încerca să îi scutească de vederea gurii lui spintecate, ținând tot timpul o batistă la îndemână pentru a se acoperi; nu mânca și nu bea în public, zâmbea pe furiș și prefera să stea contra luminii sau la umbră ca să-și ascundă defectul. A trecut prin viață fără să perceapă simpatia pe care o isca în jurul său și marea iubire pe care mi-a trezit-o. Ajunsesse în țară la vârsta de cincisprezece ani, singur, fără bani, fără prieteni, cu o viză turistică pe un pașaport turcesc falsificat, cumpărat de tatăl său de la un consul care făcea trafic în Orientul Apropiat. Venea cu scopul de a face avere și a trimite bani familiei, și dacă prima parte nu i-a reușit, pe cea de-a doua a îndeplinit-o cu sfințenie. Și-a ținut frații la școală, și-a înzestrat surorile și le-a cumpărat părinților o livadă de măslini, semn de prestigiu în țara de refugiați și cerșetori în care crescuse. Vorbea spaniola cu toate expresiile creole, dar cu un accent neîndoelnic venit din deșert, de unde adusese cu el și spiritul de ospitalitate și pasiunea pentru apă. În primii ani aici s-a hrănit doar cu pâine, banane și cafea. Dormea pe jos în fabrica unui compatriot, care în schimbul găzduirii îi cerea să facă curat, să încarce baloturile de ață și bumbac și să pună curse pentru șoareci, ceea ce-i lua aproape o zi întreagă, iar în restul timpului se ocupa cu diferite tranzacții. Și-a dat repede seama de unde veneau câștigurile mai mari și a decis să se dedice comerțului. Mergea din ușă în ușă, oferind funcționarilor lenjerie și ceasuri, servitoarelor cosmetice și bijuterii ieftine,

elevilor hărți și creioane, soldaților din garnizoane fotografii de actrițe dezbrăcate și ilustrate cu Sfântul Gabriel, patronul militarilor și al recruților. Dar competiția era feroce și posibilitățile de a face avere aproape nule, pentru că singura lui calitate de negustor consta în plăcerea de a se tocmi, ceea ce nu-i aducea avantaje, doar pretextul de a schimba păreri cu clienții și a-și face prieteni. Era cinstit și lipsit de ambiție, n-avea cum face carieră în meseria asta, cel puțin în capitală, drept care compatrioții săi l-au sfătuit să se îndrepte spre provincie, ducând marfă în localitățile mici, unde lumea era mai naivă. Riad Halabî a pornit la fel de temător ca străbunii săi care plecau să traverseze deșertul. La început a mers cu autobuzul, apoi și-a cumpărat pe credit o motocicletă și a instalat o ladă pentru marfă pe șaua din spate. Pe motocicletă, cu rezistența rasei sale de călăreți, a bătut cărările pe care mergeau doar măgarii și râpele muntoase. Pe urmă a cumpărat o mașină veche dar fătoasă, iar în cele din urmă o camionetă. Cu ea a străbătut toată țara. A urcat până pe culmile Anzilor pe niște drumuri imposibile, ajungând în cătune unde aerul era atât de limpede că la asfințit puteai vedea îngerii; a bătut la ușile caselor de pe malul oceanului, învăluit în aburul cald al siestei, asudat, înfierbântat de umezeală, oprindu-se uneori să elibereze iguanele prinse în asfaltul topit; a străbătut dunele navigând fără busolă pe o mare de nisipuri mișcate de vânt, fără a se uita în urmă, pentru ca tentația uitării să nu-i transforme sângele în ciocolată. În cele din urmă, a ajuns în regiunea care pe vremuri fusese prosperă, pe râurile căreia coborau canoele încărcate cu boabe de cacao parfumate, dar pe care petrolul o adusese la ruină și acum era înghițită de selva și de lenea

locuitorilor. Fascinat de peisaj, fericit, făcea ochii mari și-și aducea aminte de țara lui, unde era nevoie de o tenacitate de furnică pentru a cultiva un portocal, spre deosebire de acest tărâm bogat în fructe și flori, asemenea unui paradis la adăpost de toate relele. Aici părea ușor să vinzi orice fleac, chiar și pentru el, atât de puțin înclinat spre profit, numai că avea

o inimă vulnerabilă și nu a fost în stare să se îmbogățească pe seama ignoranței altuia. S-a legat de oamenii de aici, adevărați seniori în sărăcia și singurătatea lor. Era primit ca un prieten peste tot, tot așa cum bunicul lui îi primea pe străinii care-i intrau în prăvălie, convins că oaspetele e sacru. În fiecare casă i se oferea o limonada, o cafea neagră și aromată, un scaun la umbră pentru odihnă. Erau oameni veseli și generoși, vorba lor era vorbă și ținea loc de orice contract, își deschidea valiza și înșira marfa pe dușumeaua de pământ bătut. Amfitrionii săi priveau obiectele de utilitate îndoielnică zâmbind politicoși și acceptau să le cumpere ca să nu-l jignească, dar mulți n-aveau cum plăti pentru că rareori aveau bani. N-aveau încă încredere în acele hârtii tipărite care azi valorau ceva și mâine puteau fi retrase din circulație, după capriciile guvernanților la putere, sau dispăreau dintr-o neglijență, așa cum s-a întâmplat cu colecta de Ajutor pentru bolnavii de lepră, devorată în întregime de o capră care a intrat în biroul trezorerului. Preferau deci monedele, cel puțin astea atârnavă în buzunar, sunau pe tejghea și străluceau ca niște bani adevărați. Bătrânii își piteau economiile în vase de pământ sau bidoane goale de kerosen pe care le îngropau în curte, pentru că de bănci încă nu auziseră. Pe de altă parte, prea puțini aveau preocupări financiare, majoritatea trăia din troc. Riad Halabî s-a acomodat circumstanțelor și a renunțat la porunca părintească de a se îmbogăți.

Unul din drumuri l-a dus la Agua Santa. Satul i s-a părut la început părăsit, nu vedeai un suflet de om pe străzi, abia mai târziu a descoperit mulțimea adunată în fața poștei. Era în dimineața memorabilă în care murise împușcat fiul învățătoarei Ines. Asasinul era proprietarul unei case înconjurate de coaste abrupte, pe care creșteau în voia lor manghieri. Copiii se strecurau să culeagă fructele căzute, în ciuda amenințărilor stăpânului, un venetic ce moștenise mica fermă și nu scăpase încă de zgârcenia oamenilor de la oraș. Arborii erau atât de încărcăți că se rupeau crengile, dar fructele nu se vindeau, nu ar fi cumpărat nimeni așa ceva: ce rost

avea să plătești pentru ceva pe care pământul îl oferea gratis? În ziua aceea, copilul învățătoarei Ines a făcut un ocol în drumul spre școală ca să culeagă un mango, așa cum făceau toți colegii lui. Glonțul i-a intrat prin frunte și i-a ieșit prin ceafă, n-a avut timp să priceapă ce era cu lumina și cu zgomotul acelea.

Riad Halabî a oprit camioneta în Agua Santa la puțin timp după ce copiii aduseseră cadavrul pe o targa improvizată și-l lăsaseră în fața poștei. S-a adunat tot satul. Mama își privea fiul și nu înțelegea ce se petrecuse, patru jandarmi în uniformă vegheau ca oamenii să nu facă dreptate cu mâna lor, dar fără tragere de inimă: cunoșteau legea, știau că făptașul ar fi scăpat nepedepsit la proces. Riad Halabî s-a amestecat în mulțime cu presimțirea că acest loc îi era hărăzit, era sfârșitul peregrinărilor sale. De cum a aflat ce se întâmplase, a luat fără ezitare situația în mână și nimeni n-a părut să se mire, de parcă l-ar fi așteptat. Și-a făcut drum prin mulțime, a ridicat mortul în brațe și l-a dus acasă la învățătoare, l-a întins pe masa din sufragerie unde a improvizat priveghiul. S-a dus apoi la bucătărie, a făcut cafea și a servit-o celor prezenți, ceea ce a iscat mirare, nu mai văzuseră un bărbat care să facă vreo treabă în bucătărie. A stat toată noaptea alături de învățătoare și prezența lui fermă și discretă i-a făcut pe mulți să creadă că o fi vreo rudă. A doua zi a organizat înmormântarea și a ajutat la coborârea sicriului în groapă cu o durere atât de sinceră, încât domnișoara Ines și-a dorit ca acest necunoscut să fi fost tatăl copilului. În timp ce pământul se bătătorea peste mormânt, Riad Halabî s-a întors spre oamenii adunați acolo și, acoperindu-și gura cu batista, le-a făcut o propunere în stare să canalizeze mânia colectivă. De la cimitir s-au dus cu toții să adune fructe de mango: au umplut saci, coșuri, sacoșe, cărucioare și s-au dus la casa criminalului, care, văzându-i venind, mai întâi a vrut să-i sperie trăgând cu pușca, dar s-a gândit mai bine și s-a ascuns printre trestii de la râu. Mulțimea a înaintat în tăcere, a spart ferestrele și ușile și a răsturnat încărcătura în toată casa.

Apoi s-au întors să mai aducă. Asta au făcut toată ziua, până când nu mai era urmă de mango în copaci și casa s-a umplut până la tavan. Zeama fructelor plesnite impregna pereții și se scurgea ca

un sânge dulce. Seara, când toți s-au întors la casele lor, criminalul a ieșit din apă, și-a luat mașina, a plecat și nu s-a mai întors niciodată. În zilele următoare, soarele a încălzit casa, transformând-o într-un cazan uriaș în care fructele au fiert la foc mic, construcția a căpătat culoarea ocrului, s-a muiat, a crăpat și a putrezit, iar satul a miroșit ani în șir a marmeladă.

Din ziua aceea Riad Halabî s-a considerat un fiu al satului Agua Santa, așa a fost acceptat de cei de acolo și și-a instalat casa și magazinul. Asemenea multor locuințe de la țară, și a lui era pătrată, cu odăile dispuse în jurul unei curți interioare în care creștea o vegetație înaltă și deasă pentru umbră: palmieri, ferigi și pomi fructiferi. Acolo era inima casei, acolo era viața, pe acolo era obligatoriu să treci ca să mergi dintr-o cameră într-alta. În mijloc, Riad Halabî a construit o fântână arteziană arăbească cu apă multă, care-i înșenina sufletul prin zgomotul incomparabil pe care-l face apa căzând pe pietre. De jur împrejur a instalat jgheaburi de ceramică prin care curgea o apă cristalină, iar în fiecare cameră a pus vase mari de faianță umplute cu apă și petale de flori, care răcoreau cu aroma lor zăpușeala. Casa avea multe uși, ca orice casă de oameni bogați, iar cu timpul s-a mărit pentru a face loc magaziiilor. Cele trei încăperi mari din față erau ocupate de magazin, în spate erau camerele de locuit, bucătăria și baia. Cu timpul, magazinul lui Riad Halabî a devenit cel mai prosper din regiune, acolo puteai cumpăra de toate: alimente, îngrășăminte, dezinfectanți, țesături, medicamente, iar dacă era nevoie de ceva, i se comanda turcului ca să aducă la următorul transport. Magazinul se numea Perla Orientului, în cinstea Zulemei, soția lui.

Agua Santa era un sat modest, cu case de pământ, lemn și trestie, ridicat la o margine de șosea și apărat cu macetele

de vegetația sălbatică ce amenința să-l invadeze. Aici nu ajunseseră valul de imigranți și zarva modernismului, oamenii erau pașnici, plăcerile simple și, dacă n-ar fi fost în apropiere Penitenciarul Sfânta Măria, ar fi fost un cătun asemenea multora din zonă, dar prezența jandarmeriei și bordelul îi dădeau o nuanță cosmopolită. În timpul săptămânii viața se scurgea fără surprize, dar sâmbăta se schimbau turele la închisoare și gardienii ieșeau să se distreze, stricând rutina sătenilor, care preferau să-i ignore, prefăcându-se că hărmălaia provenea de la o gâlceava de maimuțe din junglă, având însă grijă să-și încuie ușile și fiicele. Tot atunci în sat intrau și indienii să ceară de pomană: o banană, un gât de rachiu, o pâine. Veneau în coloană, zdrențăroși, cu plozii lor despuiți, cu femeile lor mereu borțoase, în ochi cu o sclipire batjocoritoare, urmași de o haită de câini pitici. Preotul păstra pentru ei câteva monede adunate în cutia milelor, Riad Halabî dădea fiecăruia câte o țigară sau o bomboană.

Până la venirea turcului, comerțul se limita la mărunte tranzacții cu produse agricole cu șoferii care treceau pe șosea, încă din zori, băieții din sat făceau umbră ca să se apere de soare și, pe o ladă întoarsă, ofereau legume, fructe și brânză, pe care le băteau în permanentă de muște. Dacă aveau noroc, apucau să vândă câte ceva și se întorceau acasă cu câteva parale. Lui Riad Halabî i-a venit ideea să facă un aranjament cu camionagii care transportau marfă la exploatarea petrolifere și se întorceau pe gol, ca ei să ducă în capitală marfa din Agua Santa. S-a ocupat ca legumele și fructele să fie vândute în Piața Centrală, la taraba unui compatriot, și astfel a adus oarece prosperitate satului. Mai târziu, constatând că orașul începea să se arate interesat de produsele de artizanat din lemn, lut ars și împletituri de răchită, i-a îndemnat pe consăteni să fabrice așa ceva pentru a le vinde prin agențiile de turism și în mai puțin de șase luni aceasta a devenit sursa cea mai importantă de venit pentru mai multe familii. Nimeni nu pune la îndoială bunele lui intenții și nici nu discuta prețul, își dăduseră seama de-acum de

cinstea turcului. Așa a ajuns magazinul său centrul vieții comerciale din Agua Santa, prin mâinile lui treceau aproape toate afacerile din zonă. Și-a mărit depozitul, a ridicat camere noi, a cumpărat vase de bucătărie frumoase din metal și aramă, s-a uitat mulțumit împrejur și a socotit că are destule pentru a mulțumi o femeie. Atunci i-a scris maică-sii rugând-o să-i găsească o nevastă din țara lui de baștină.

Zulema a acceptat să se mărite cu el pentru că în ciuda frumuseții sale nu găsisese încă un bărbat; ajunsese la douăzeci și cinci de ani când pețitoarea i-a vorbit de Riad Halabî. I s-a spus că omul avea buză de iepure, dar ea nu știa ce înseamnă asta și în fotografie se vedea doar o umbră între gură și nas, care semăna mai curând cu o mustață răsucită, decât cu o piedică în calea căsătoriei. Mama ei

i-a spus că aspectul fizic nu e important pentru întemeierea unei familii, așa că orice alternativă era mai bună decât să rămână fată bătrână și să ajungă servitoare în casa surorilor căsătorite. În plus, întotdeauna ajungi să-ți iubești bărbatul, dacă pui destulă voință; e legea lui Allah ca doi oameni care dorm în același pat și aduc pe lume copii să ajungă să se respecte. Pe de altă parte, Zulema credea că pretendentul ei era un negustor bogat instalat în America de Sud; deși n-avea nici cea mai mică idee unde era locul ăsta cu nume exotic, nu s-a îndoit că avea să fie ceva mai plăcut decât mahalaua plină de muște și șobolani în care locuia.

Primind răspunsul pozitiv de la maică-sa, Riad Halabî și-a luat la revedere de la prietenii din Agua Santa, a închis prăvălia și casa și s-a îmbarcat pentru a merge în țara lui, unde nu mai fusese de cincisprezece ani. S-a întrebat dacă familia avea să-l recunoască, pentru că se simțea alt om, de parcă peisajul american și asprimea vieții i-ar fi modificat înfățișarea. De fapt, nu se schimbaseră mult: deși nu mai era băietanul costeliv cu ochi mari și nas coroiat, ci un bărbat trupeș, cu tendință de a face burtă și bărbie dublă, era la fel de timid, nesigur și sentimental.

Nunta Zulemei cu Riad Halabî s-a făcut după tot tacâmul, pentru că a plătit mirele. A fost un eveniment memorabil în satul acela sărac, care aproape că uitase cum arată o sărbătoare adevărată. Poate că singurul semn rău a fost că la începutul săptămânii bătuse dinspre deșert vântul *khamsin*, aducând nisipul care a pătruns peste tot, invadând casele, rupând hainele, zgâriind pielea, astfel că în ziua nunții mirii aveau nisip între gene. Dar asta n-a împiedicat ceremonia. În prima zi, s-au adunat prietenii și femeile ambelor familii pentru a cerceta zestrea miresei, florile de lămâiță și panglicile trandafirilor, timp în care ronțăiau rahat-lokum, fistic, migdale și fursecuri „coarne de gazelă” chiuind de bucurie cu un iu-ieu prelung, care se răspândea pe străzi și ajungea până la cafeneaua în care erau bărbații. A doua zi, Zulema a fost dusă în procesiune la baia publică, în frunte cu un bătrân care bătea toba pentru ca bărbații să-și întoarcă privirile de la mireasa acoperită cu șapte văluri. În momentul în care a fost dezbrăcată la baie, pentru ca rudele de parte femeiască ale lui Riad Halabî să vadă că era bine hrănită și

nu avea semne, mama ei a izbucnit în plâns, conform tradiției. I-au pus *henna* pe palme, au depilat-o pe tot corpul cu ceară și sulf, i-au făcut masaj cu cremă, i-au împletit părul și i-au pus perle false în cozi, au cântat, au dansat, au mâncat dulciuri și au băut ceai de mentă și fiecare prietenă a primit din partea miresei o monedă de aur. În a treia zi a avut loc ceremonia de Neftah. Bunica i-a atins fruntea cu o cheie ca să-i deschidă sufletul către sinceritate și dragoste, apoi mama Zulemei și tatăl lui Riad au încălțat-o cu papucii unși cu miere, ca să intre în căsătorie pe drumul dulcetrii. În a patra zi, îmbrăcată într-o tunică simplă, și-a primit socrii ca să-i servească cu mâncăruri pregătite de ea și și-a plecat cu modestie privirile auzindu-i spunând că friptura era tare și cușcușul nesărat, dar mireasa drăguță. În a cincea zi i-au pus la încercare seriozitatea, aducându-i trei trubaduri care au cântat cântece fără perdea, dar ea a rămas indiferentă sub văl și fiecare obscenitate care se lovea de chipul ei virginal a fost recom-

pensată cu monede. În altă încăpere avea loc petrecerea bărbaților, unde Riad Halabî suporta glumele tuturor vecinilor, în a șasea zi s-au căsătorit la primărie, în a șaptea a venit caduiul. Musafirii și-au depus darurile la picioarele mirilor, răcnind prețul pe care-l dăduseră pe fiecare din ele, tatăl și mama Zulemei au băut cu fiica lor ultima supă de găină, apoi i-au încredințat-o soțului tare supărați, după cum era tradiția. Femeile din familie au condus-o în camera pregătită pentru ocazie, i-au scos rochia și i-au pus cămașa de nevastă, după care au ieșit pe stradă împreună cu bărbații, așteptând să vadă la fereastră cearșaful însângerat de puritatea ei.

În sfârșit, Riad Halabî a rămas singur cu soția lui. Nu se văzuseră încă de aproape, nu schimbaseră cuvinte sau zâmbete. Obiceiul cerea ca ea să fie speriată și tremurătoare, dar el era cel care se simțea așa. Cât timp se menținea la o distanță prudentă și nu deschidea gura, defectul nu sărea în ochi, dar nu știa cum va reacționa femeia în intimitate. Tulburat, s-a apropiat de ea și a întins mâna s-o atingă, atras de reflexul sidefiu al pielii, de carnea ei abundentă și de umbrele părului ei, dar atunci a văzut expresia ei de silă și gestul a încremenit în aer. A scos batista și și-a pus-o pe față, cu mâna cealaltă o dezbrăca și o mângâia, dar toată răbdarea și tandrețea n-au fost de ajuns pentru a înfrânge repulsia Zulemei. A fost o întâlnire tristă pentru amândoi. Mai târziu, în timp ce soacră-sa flutura pe balcon cearșaful albastru, ca să alunge spiritele rele, în timp ce bărbații trăgeau salve de

pușcă și femeile chiuiau frenetic, Riad Halabî s-a retras într-un colț. Umiliința îl durea ca un pumn în burtă. Durerea asta a rămas cu el, ca un geamăt surd, și n-a vorbit niciodată de ea până în ziua când a putut s-o povestească primei ființe care l-a sărutat pe gură. Fusese educat în legea tăcerii: bărbatul n-are voie să-și exteriorizeze sentimentele sau dorințele secrete. Statutul de soț îl transforma în stăpânul Zulemei, nu era bine ca ea să-i cunoască slăbiciunile, s-ar fi putut folosi de asta ca să-l rănească sau să-l domine.

S-au întors în America și Zulemei nu i-a trebuit mult să înțeleagă că bărbatul ei nu era bogat și nici n-avea să fie vreodată. Din prima clipă a urât patria cea nouă, satul, clima, oamenii, casa; a refuzat să învețe spaniola și să ajute la magazin, pretextând migrene puternice; s-a închis în cameră, nu se dădea jos din pat și se îmbuiba tot timpul, devenind tot mai grasă și mai plictisită. Depindea de soțul ei în toate, chiar și ca să se înțeleagă cu vecinii avea nevoie de el ca să facă pe interpretul. Riad Halabî și-a zis că îi trebuie timp să se adapteze. Era sigur că atunci când vor avea copii totul va fi altfel, dar copiii nu apăreau, în ciuda după-amiezilor și nopților pline de pasiune pe care le petrecea cu ea, având mereu grijă să-și lege batista pe față. Așa a trecut un an, apoi doi, trei și zece, până am intrat eu în Perla Orientului și în viața lor.

Era încă foarte devreme când Riad Halabî a oprit camioneta, satul mai dormea. Am intrat prin ușa din dos, am traversat curtea interioară în care susura apa fântânii și orăcăiau broaștele și m-am condus la baie, lăsându-mă acolo cu un săpun și un prosop în mână. Am lăsat apa să curgă îndelung peste mine, m-am spălat de oboseala drumului și de neglijența ultimelor săptămâni, recăpătându-mi culoarea naturală a pielii, aproape uitată de atâta delăsare. M-am uscat, mi-am împletit părul și am pus pe mine o cămașă bărbătească pe care mi-am strâns-o cu un cordon și niște espadrile pe care Riad Halabî mi le adusese din magazin.

— Și acum ai să mănânci fără grabă ca să nu te doară burta, a spus stăpânul casei ducându-mă în bucătărie în fața unui ospăț compus din orez, carne amestecată cu grâu și pâine nedospită. Mi se spune „turcul”, dar ție?

— Eva Luna.

— Când sunt plecat, soția mea rămâne singură și are nevoie de cineva ca să stea cu ea. Nu iese, nu are prietene și nu vorbește spaniola.

— Adică să fiu servitoarea ei ?

— Nu. Ai să fii ca un fel de fiică.

— De mult nu mai sunt fiica nimănui, am cam uitat cum vine asta. Trebuie s-o ascult în toate ?

-Da.

— Și dacă nu mă port bine, ce-are să-mi facă ?

— Nu știi, vom vedea.

— Vă spun de pe-acum că nu suport să fiu bătută.

— N-o să te bată nimeni, fato.

— Rămân o lună de probă și dacă nu-mi place plec.

— De acord.

Atunci a intrat Zulema, încă amețită de somn. M-a privit de sus până jos fără a părea mirată că mă vede, se obișnuise cu ospitalitatea iremediabilă a soțului ei, în stare să ofere găzduire oricărei ființe în restriște. Cu zece zile în urmă culesese un călător împreună cu măgarul lui, și-n timp ce omul își refăcea forțele pentru a-și putea continua drumul, animalul a mâncat rufele întinse la uscat și o mare parte din marfa din magazin. Zulema era înaltă, albă, cu plete negre, două alunițe în colțul gurii și ochi mari, negri și proeminenți; a intrat în bucătărie îmbrăcată într-o cămașă de bumbac lungă până în pământ. Purta cercei și brățări de aur, care zornăiau ca niște clopoței. S-a uitat la mine fără pic de entuziasm, convinsă că eram o cerșetoare adăpostită de bărbatul ei. Am salutată-o în arabă, așa cum mă învățase Riad Halabî ceva mai devreme, și-atunci Zulema s-a scuturat de răs, mi-a luat capul între mâini și m-a sărutat pe frunte, răspunzându-mi cu o întreagă litanie în limba ei. Turcul a răs și el, acoperindu-și gura cu batista.

Salutul i-a muiat inima noii mele stăpâne și din dimineața aceea m-am simțit ca acasă. Obișnuința de a mă scula devreme s-a dovedit foarte utilă. Mă trezeam în zori, săream din pat plină de energie și din clipa aia nu mă mai așezam, trebăluiam și cântam întruna. Mă duceam să prepar cafeaua așa

cum mă învățasem, fierbând-o de trei ori într-un ibric de aramă și aromatizând-o cu semințe de cardamă, apoi o turnam într-o cană și i-o serveam Zulemei, care o bea cu ochii

Închiși și se culca la loc. În schimb, Riad Halabî venea în bucătărie pentru micul dejun. Îi plăcea să-și pregătească singur mâncarea și, treptat, nu i-a mai fost rușine de gura lui diformă și mi-a dat voie să stau cu el. Apoi ridicam oblonul metalic al magazinului, spălam tejgheaua, așezam produsele și așteptam clienții, care nu întârziu să apară.

Eram în sfârșit liberă să merg pe străzi, până atunci fusesem ori între patru pereți, în spatele unei uși încuiate cu cheia, ori vagabondasem printr-un oraș ostil. Căutam pretexte să vorbesc cu vecinii sau să ies pe seară să mă plimb prin piață. Acolo erau biserica, poșta, școala și postul de jandarmi, acolo se băteau în fiecare an tobele în noaptea de Sânziene, se ardea o momâie de cârpă pentru a comemora trădarea lui Iuda, se încorona Regina din Agua Santa, acolo organiza învățătoarea Ines de Crăciun tablourile vivante cu elevii în costume de hârtie creponată și presărate cu promoroacă argintie, reprezentând Buna Vestire, Nașterea lui Christos și masacrul inocenților ordonat de Irod. Eu mergeam de colo-colo, veselă și sfidătoare, vorbind tare, bucuroasă că fac parte din comunitate, în Agua Santa ferestrele nu aveau geamuri, ușile erau veșnic deschise, vizitele erau ceva obișnuit, dacă treceai prin fața unei case, salutai, intrai să bei o cafea sau un suc de fructe, toată lumea se cunoștea, nimeni nu se plângea de singurătate. Nici măcar morții nu rămâneau singuri.

Riad Halabî m-a învățat să vând, să cântăresc, să măsoar, să socotesc, să dau restul și să mă tocmesc, element fundamental în negoț. Te tocmești nu ca să scoți profit de la client, ci ca să prelungești plăcerea conversației, îmi spunea. Am învățat și câteva vorbe arăbești ca să mă pot înțelege cu Zulema. Riad Halabî a hotărât foarte repede că nu pot lucra la magazin și nu pot trece prin viață dacă nu știu să citesc și să scriu, așa că a rugat-o pe învățătoarea Ines să-mi dea lecții particulare, căci eram cam mare pentru clasa întâi. Așa că în fiecare zi străbăteam cele patru străzi cu abecedarul la vedere, ca să se știe că eram elevă, stăteam cu învățătoarea două ore, lângă fotografia fiului ei asasinat, și dă-i cu *Ana*

are mere, Petre are pere. Să învăț carte a fost lucrul cel mai bun care mi s-a întâmplat în viață, pluteam de fericire, citeam cu voce tare, mergeam tot timpul cu caietul la mine, îmi notam gânduri, nume de flori, cântece de păsărele, inventam cuvinte. Acum că știam să scriu nu mai aveam nevoie de rime ca să țin minte poveștile și le complicam cu o grămadă de personaje și aventuri. Notam câteva propoziții scurte și-mi aduceam aminte de rest, astfel puteam să i le povestesc stăpânei mele, dar asta s-a întâmplat mai târziu, când a început să vorbească spaniola.

Ca să mă facă să citesc, Riad Halabî mi-a adus un almanah și reviste cu poze de artiste, care au încântat-o pe Zulema. După ce am învățat să citesc cursiv, mi-a adus romane romantice, toate pe același tipic: secretara cu buze groase, bust apetisant și ochi nevinovați îl cunoaște pe executivul cu mușchi de bronz, tâmpile argintii și ochi de oțel, ea este virgină, chiar în cazul improbabil că e văduvă, el este autoritar și superior în toate sensurile, există o neînțelegere pe bază de gelozie sau moștenire, dar totul se rezolvă, el o ia în brațele lui metalice, ea suspină sonor, ambii copleșiți de pasiune, dar fără nimic vulgar sau carnal. Romanul culminează cu un singur sărut care îi poartă spre extazul unui paradis etern: căsătoria. După acel sărut nu mai urma nimic, doar cuvântul „sfârșit” împodobit cu flori sau porumbei. În curând am început să ghicesc subiectul de la pagina trei și mă distram schimbându-l, conducându-l către un deznodământ tragic, total diferit de cel imaginat de autor și mult mai potrivit cu tendința mea incurabilă spre maladiv și truculent: fata devenea traficantă de arme și întreprinzătorul pleca în India să îngrijească leproșii. Presarăm povestea cu detalii violente scoase din piesele radiofonice sau din cronica judiciară, cât și cu cunoștințe dobândite pe furiș din ilustrațiile cărților educative ale Madamei. Într-o zi, învățătoarea Ines i-a pomenit lui Riad Halabî de *O mie și una de nopți*, și după următoarea lui călătorie mi-a adus-o în dar, patru volume mari legate în piele roșie în care m-am cufundat pierzând orice

contact cu realitatea. Erotismul și fantezia au intrat în viața mea cu forța unui taifun, făcând praf toate limitele posibile și răsturnând cu susul în jos ordinea cunoscută a lucrurilor. Nu mai știu de câte ori am citit fiecare poveste. După ce le-am învățat pe de rost, am început să trec personajele dintr-una în alta, să schimb subiectul, să scot și să adaug, era un joc cu posibilități infinite. Zulema mă asculta ore în șir cu toate simțurile în alertă ca să înțeleagă fiecare gest și fiecare sunet, iar într-o

dimineață s-a trezit vorbind spaniola curent, ca și cum timp de zece ani ar fi ținut această limbă în gât, așteptând clipa să deschidă gura și s-o facă să iasă.

Pe Riad Halabî îl iubeam ca pe un tată. Ne uneau râsul și jocul. Omul putea să pară trist sau serios, dar de fapt era vesel și doar în intimitatea casei, departe de priviri străine, îndrăzne să râdă fără a-și ascunde gura. De fiecare dată Zulema întorcea privirile, însă eu îi consideram defectul ca pe un dar din naștere, ceva care îl deosebea de ceilalți, unic pe lume. Jucam domino, pariind pe toată marfa din Perla Orientului, pe grămezi de aur invizibile, pe plantații uriașe și puțuri petroliere. Am ajuns multimilionară, pentru că mă lăsa să câștig mereu. Împărtășeam plăcerea pentru proverbe, pentru cântece populare și glume nevinovate, comentam știrile din ziar și o dată pe săptămână ne duceam să vedem filmele aduse de caravana cinematografică ce trecea din sat în sat și proiecta filmele pe stadioane sau în piețe. Dar dovada supremă a prieteniei noastre era că mâneam împreună. Riad Halabî se apleca deasupra farfuriei, își vâra în gură mâncarea cu degetele sau cu bucăți de pâine, sorbea, lingea, își ștergea cu șervețelul ce i se scurgea din gură. Când îl vedeam așa, mereu așezat în colțul cel mai întunecat din bucătărie, mi se părea un animal mare și bun și-mi venea să-l mângâi pe părul creț și să-mi trec mâna pe spatele lui. N-am îndrăznit niciodată să-l ating. Doream să-mi arăt afecțiunea și recunoștința prin mici servicii, dar nu-mi dădea voie, nu era obișnuit cu răsfățurile, deși îi răsfăța din belșug pe ceilalți.

Îi spălam cămășile și bluzele, le uscam la soare și le scrobeam, le călcam atent, le împătoream și le așezam în dulap, presărând printre ele busuioc și mentă. Am învățat să prepar *hummus* și *tehina*, foi de viță pe care să le umplu cu carne și semințe de *cocona.r*, *falafel* de grâu, ficat de miel, vinete, pui cu cușcuș, mărar și șofran, *baclavale* cu miere și nuci. Când n-aveam clienți și rămâneam singuri, încerca să-mi traducă poemele lui Harun Al Rașid sau îmi cânta cântece din Orient, melopei lungi și frumoase. Sau își acoperea aproape tot obrazul cu un șervet de bucătărie, pe post de vâl de odaliscă, și îmi dansa, împiedicat, cu brațele ridicate și mișcându-și pântecul nebunește. Așa, printre hohote de râs, am învățat eu dansul buricului.

— E un dans sacru, trebuie să-l dansezi doar în fața bărbatului pe care o să-l iubești cel mai mult, mi-a spus Riad Halabî.

Zulema era moralmente neutră, ca un sugar, toată energia ei fusese deviată sau suprimată, nu lua parte la viață, se ocupa doar de satisfacțiile ei proprii. Se temea de orice: să nu fie părăsită de bărbatul ei, să nu nască copii cu buză de iepure, să nu-și piardă frumusețea, migrenele să nu-i afecteze creierul, să nu îmbătrânească. Sunt sigură că de fapt nu putea să-l sufere pe Riad Halabî, dar nu-l putea părăsi, prefera să stea cu el decât să-și câștige singură traiul. Intimitatea cu el îi repugna și, în același timp, era o provocare: era un mod de a-l ține subjugat, căci o îngrozea gândul că și-ar fi putut găsi plăcerea alături de altă femeie. În ce-l privește, Riad o iubea cu aceeași ardoare umilită și tristă de la prima lor întâlnire și o căuta adesea. Învățasem să-i descifrez privirile, așa că de îndată ce vedeam sclipirea aceea specială, o ștergeam pe stradă sau în magazin, în timp ce ei se închideau în dormitor. După care Zulema se spăla furioasă cu mult săpun, se ștergea cu spirt și își făcea spălături cu oțet. Mi-a trebuit mult timp ca să fac o legătură între instrumentul acela din cauciuc și canulă și sterilitatea ei. Zulema fusese educată

pentru a sluji și a bucura un bărbat, însă soțul ei nu-i cerea nimic și poate de asta s-a obișnuit ea să nu facă nici un efort, devenind cu timpul o jucărie enormă. Poveștile pe care i le spuneam nu o făceau mai fericită, doar îi împuiau capul cu idei romantice și o făceau să viseze aventuri imposibile și eroi imaginari, depărtând-o definitiv de realitate. O scoteau din amorțeală doar aurul și pietrele care-ți luau ochii. Când se ducea în capitală, Riad dădea o mare parte din câștig pe bijuterii fătoase, pe care ea le păstra într-o ladă îngropată în grădină. Obsedată să nu fie furată, îi schimba locul aproape săptămânal, uitând uneori unde o pusese și căutând-o cu orele, până când am învățat și eu toate ascunzătorile posibile și mi-am dat seama că le folosea în aceeași ordine. Podoabele nu trebuia să stea prea mult sub pământ, se credea că pe aceste meleaguri ciupercile distrug chiar și metalele nobile și după un timp din pământ ies aburi fosforescenți care îi atrag pe hoți. Astfel că din când în când Zulema își scotea bijuteriile la soare în timpul siestei. Stăteam cu ea să le păzesc, neputând pricepe pasiunea ei pentru această mică comoară: n-avea ocazia să și le pună, nu primea pe nimeni, nu călătorea cu Riad Halabî, nu se plimba pe străzile din Agua Santa; nu făcea decât să-și

imagineze întoarcerea în țara ei și invidia pe care ar stârni-o cu ele, justificând astfel anii pierduți într-o regiune atât de îndepărtată a lumii.

În felul ei, Zulema se purta bine cu mine, mă trata ca pe cățelul ei de companie. Nu eram prietene, dar Riad Halabî devenea nervos dacă stăteam prea mult între patru ochi, iar dacă ne prindea șopocăind cu voce scăzută, căuta pretexte ca să ne întrerupă, de parcă s-ar fi temut de complicitatea noastră. Când el era plecat, Zulema uita de migrene și părea mai veselă, mă chema la ea în cameră și mă puneă s-o frec cu smântână și felii de castravete ca să i se albească pielea. Se culca pe spate, goală, doar cu cerceii și brățările pe ea, cu ochii închiși și pletele albastrii răsfirate pe pernă. Părea un pește mare eșuat pe plajă. Uneori era foarte cald, mâinile mele atingeau parcă o piatră încinsă de soare.

— Unge-mă cu ulei pe corp, iar după ce mă răcoresc am să-mi vopsesc părul, îmi spunea Zulema în spaniola ei cea nouă.

Nu-și suporta părul de pe corp, care i se părea un semn de animalitate tolerabil doar la bărbați, care, oricum, erau pe jumătate animale. Țipa când o depilam cu ajutorul unei paste făcute din zahăr cald și lămâie, lăsând doar un mic triunghi întunecat la pubis. O deranja propriul ei miros și se spăla și se parfuma în neștire. Îmi cerea să-i spun povești de dragoste și să-i descriu protagonistul, ce picioare lungi avea, ce mâini puternice și ce piept frumos conturat, să mă opresc la detaliile amoroase, dacă făcea asta sau ailaltă, de câte ori, ce șoptea când era în pat. Fierbințeala ei semăna cu o boală, încercam să introduc în poveștile mele niște amorezi mai puțin fățoși, cu câte un defect fizic, poate o cicatrice pe obraz, în apropierea gurii, dar asta o enerva, mă amenința că mă aruncă în stradă, după care o cuprindea o tristețe posomorâtă.

Au trecut lunile, am prins curaj, n-am mai pomenit de termenul de probă, sperând că și Riad Halabî uitase de el. Într-un fel, stăpânii mei erau familia mea. M-am obișnuit cu căldura, cu iguanele care se soreau ca niște monștri veniți din trecut, cu mâncarea arăbească, cu ceasurile lăncede ale siestei, cu zilele mereu egale. Îmi plăcea satul acesta uitat, legat de lume printr-o singură linie telefonică și un drum întortocheat, înconjurat de o vegetație atât de deasă, încât în ziua în care un camion a căzut în prăpastie sub ochii câtorva martori, n-a mai putut fi găsit: fusese înghițit de hățșul de ferigi și filodendroni. Oamenii se cunoșteau, își spuneau pe nume, viețile lor nu aveau secrete. Perla Orientului era locul unde se aduna toată lumea, acolo se vorbea, se puneau la cale afaceri, acolo își dădeau întâlnire îndrăgostiții. De Zulema nu întreba nimeni, ea era doar o fantasmă străină ascunsă în odăile din spate, disprețul pe care-l arăta satului era plătit cu aceeași monedă, în schimb pe Riad Halabî îl respectau și-l iertau că nu stătea să bea sau să mănânce cu vecinii, așa cum cereau riturile prieteniei. În ciuda îndoielilor preotului, care avea obiecții față de religia musulmană, era nașul mai multor băieți care-i purtau numele, judecător în dispute, arbitru și consilier în momentele de criză. M-am adăpostit sub umbra prestigiului său, mulțumită că făceam parte din casa lui, aveam de gând să trăiesc mai departe în locuința asta albă și mare, mirosind frumos de la petalele din vasele cu apă din fiecare cameră și răcorită de copacii din grădină. N-am mai plâns după Huberto Naranjo și după Elvira, am compus o imagine acceptabilă a nașei și am șters amintirile sumbre, refăcându-mi un trecut acceptabil. Mama și-a găsit și ea un loc în penumbra încăperilor și venea noaptea la patul meu ca o suflare. Eram împăcată și mulțumită. Am mai crescut un pic, când mă priveam în oglindă nu mai vedeam făptura incertă de până atunci, trăsăturile mi se definitivau, devenind cele de acum.

— Nu se poate să trăiești ca o beduină, trebuie să te înscriu în Registrul Civil, mi-a spus într-o zi stăpânul meu.

Riad Halabî mi-a dat câteva lucruri esențiale pentru viață, dintre care două au fost foarte importante: să știu să scriu și să am un act de identitate. Nu aveam documente care să demonstreze existența mea pe lume, nimeni nu mă înscrisese la naștere, nu mersesem niciodată la școală, era ca și cum nu m-aș fi născut, dar el a vorbit cu un prieten de la oraș, a plătit șpaga convenită și a obținut un document de identitate în care, dintr-o greșeală a funcționarului, figurez cu trei ani mai tânără decât sunt de fapt.

Kamal, cel de-al doilea fiu al unui unchi al lui Riad, a ajuns în casa asta la un an și jumătate după venirea mea. A intrat atât de discret în Perla Orientului, că nu am perceput nici un semn de

fatalitate și n-am bănuț efectul de uragan pe care avea să-l aibă în viața noastră. Avea douăzeci și cinci de ani, era mărunțel și subțirel, cu degete fine și gene lungi, părea nesigur pe el și saluta ceremonios, ducându-și o mână la piept și înclinând capul, gest pe care l-a adoptat repede și Riad, apoi a fost imitat printre râsete de toți copiii din Agua Santa. Era obișnuit cu necazurile. Ca să scape de israelieni,

lamilia sa fugise din sat după război, pierzându-și toată averea: o mică livadă moștenită din moși-strămoși, măgarul și troacele din casă. Crescuse într-o tabără de refugiați palestinieni și soarta i-ar fi fost poate să ajungă luptător împotriva evreilor, dar nu era făcut pentru bătălii și nici nu împărțase indignarea părinților și fraților pentru pierderea unui trecut de care nu se simțea legat. Era atras mai curând de moravurile occidentale, visa să plece și să înceapă o viață nouă, unde să nu fie îndatorat nimănui și unde nimeni să nu-l cunoască. Și-a petrecut copilăria făcând trafic pe piața neagră, iar adolescența seducând văduvele din tabără, până în momentul în care, sătul să-l tot cotonogescă și să-l ascundă de dușmani, taică-său și-a adus aminte de Riad Halabî, un nepot stabilit într-o țară de departe, nici nu-i mai știa numele, undeva în America de Sud. Nici n-a stat să discute cu băiatul, pur și simplu l-a luat de o aripă și l-a dus în port, unde l-a angajat mus pe un vapor și i-a spus să nu se întoarcă decât dacă avea să facă avere. Așa a ajuns tânărul acesta, asemenea atâtor alți imigranți, pe același țărm cald pe care cu cinci ani în urmă debarcase și Rolf Carie de pe un vas norvegian. De acolo a luat autobuzul până la Agua Santa, aterizând în brațele rudei sale, care l-a primit cu multă ospitalitate.

Timp de trei zile, Perla Orientului a rămas închisă iar casa lui Riad deschisă pentru o petrecere de neuitat, la care au venit toți sătenii. În timp ce Zulema stătea închisă în camera ei, pradă uneia din nenumăratele ei boli, Riad și cu mine, ajutați de învățătoarea Ines și de alte vecine, am pregătit mâncare ca pentru o nuntă de la curtea din Bagdad. Pe mesele așternute cu pânză albă am așezat tăvi cu pilaf cu șofran, stafide și fistic, ardei și curry, apoi cincizeci de castroane cu feluri arăbești și americane, unele sărate, altele picante sau dulci-acrișoare, făcute din carne și pește adus în pungi cu gheață de pe litoral, și tot felul de sosuri și condimente. O masă era doar pentru deserturi, unde dulciurile orientale alternau cu rețetele creole. Am servit carafe uriașe cu suc

de fructe cu rom, din care, ca buni musulmani, verii nici n-au gustat, dar ceilalți au băut fericiți până au căzut sub masă, în timp ce aceia care se mai țineau pe picioare dansau în cinstea noului sosit. Kamal a fost prezentat fiecăruia, repetând iar și iar povestea vieții lui în arabă. Nimeni n-a înțeles nimic, dar toți au spus că băiatul părea simpatic și chiar era, cu înfățișarea lui fragilă ca de domnișoară, deși era păros, brun și avea în el ceva echivoc ce neliniștea femeile. Dacă intra într-o încăpere, o umplea cu prezența sa, dacă se așeza seara să se răcorească în ușa prăvăliei, toată strada cădea sub farmecul lui, îi învăluia pe toți ca într-o vrajă. Abia-abia se făcea înțeles prin gesturi și exclamații, dar îl ascultam cu toții fascinați, urmărindu-i ritmul vocii și melodia aspră a cuvintelor.

— De-acum am să pot pleca liniștit, există un bărbat din sângele meu care să aibă grijă de femei, de casă și de magazin, a spus Riad Halabî bătându-și vărul pe spate.

Multe s-au schimbat odată cu venirea lui. Stăpânul s-a îndepărtat de mine, nu mă mai chema să-i spun povești sau să comentăm știrile din ziar, s-a terminat cu glumele și lecturile în doi, partidele de domino au devenit o afacere a bărbaților, încă din prima săptămână și-a luat obiceiul să meargă cu Kamal la proiecțiile cinematografului ambulant, pentru că ruda sa nu era obișnuită cu compania feminină. În afară de câteva doctorițe ale Crucii Roșii și de misionarele evanghelice care vizitau taberele de refugiați, aproape toate slabe și uscate ca surcelele, tânărul n-a văzut femei cu chipul descoperit decât după cincisprezece ani, când a plecat pentru prima dată din locul unde crescuse. Odată s-a încumetat să meargă cu camionul în capitală, într-o sâmbătă, în sectorul coloniei nord-americane, unde americancele își spălau mașinile pe stradă, îmbrăcate doar în șort și bluze decoltate, spectacol ce atrăgea publicul masculin care venea de departe. Bărbații închiriau scaune și umbrele de soare și se așezau să se uite la ele. Locul se umplea de vânzători de dulciuri, ele nici nu băgau în seamă emoția lor, absolut străine de

gâfâielile, transpirațiile, tremurăturile și erecțiile pe care le provocau. Pentru aceste femei transplantate din altă civilizație, personajele învăluite în djelaba, cu piele întunecată și bărbi de profet, erau doar o iluzie optică, o eroare existențială, un delir iscat de căldură. De față cu Kamal,

Riad Halabî se purta cu Zulema și cu mine ca un șef aspru și autoritar, dar când eram între noi ne făcea cadouri și era iarăși prietenul afectuos de dinainte. Am primit sarcina să-l învăț spaniola pe nou-venit, misiune deloc ușoară, pentru că se simțea umilit când îi explicam un cuvânt sau îi corectam pronunția, totuși a învățat să turuie rapid și în curând ne ajuta la prăvălie.

— Să stai cu picioarele lipite și să te închei la toți nasturii, îmi spunea Zulema.

Cred că se gândea la Kamal.

Vraja pe care o revărsase asupra casei și Perlei Orientului s-a răspândit curând prin tot satul și chiar mai departe. Fetele veneau la magazin tot timpul, cu orice pretext. În fustele lor scurte și bluzele strânse pe corp, înfloreau de-a dreptul în fața lui, ca niște flori sălbatice, atât de parfumate că mirosul rămânea mult timp după ce plecau. Intrau câte două sau câte trei, râzând și șoptind între ele, se aplecau peste tejghea ca să li se vadă sânii, își cambrau fesele și-și arătau picioarele arămii. Îl așteptau în stradă, îl invitau seara acasă, l-au învățat dansurile din Caraibe.

Iar eu aveam o neliniște care nu mă părisea. Era pentru prima dată că eram geloasă și sentimentul acesta, lipit zi și noapte de piele ca o pată, ca o murdărie imposibil de spălat, mi-a devenit atât de insuportabil că, mai târziu, când am scăpat de el, îmi trecuse definitiv cheful de a avea pe cineva și de a aparține cuiva. De la bun început, Kamal mă zăpăcise, îmi pusese carnea pe jar și treceam de la bucuria absolută de a-l iubi la durerea atroce de a-l iubi în van. Umblam după el ca o umbră, îl serveam, îl făcusem eroul fanteziilor mele solitare. El mă ignora cu desăvârșire. Începeam să fiu conștientă de mine însămi, mă priveam în oglindă, îmi pipăiam corpul, încercam pieptănături noi în liniștea din timpul

siestei, îmi puneam un strop de carmin pe obraji și pe gură, discret ca să nu observe nimeni. Kamal trecea pe lângă mine fără să mă vadă. Era protagonistul poveștilor mele de amor. Nu mă mai mulțumeam cu sărutul final din romanele pe care i le citeam Zulemei, trăiam cu el noapți furtunoase și iluzorii. Aveam cincisprezece ani împliniți și eram virgină, dar dacă șnurul cu șapte noduri inventat de nașa mi-ar fi putut măsura și intențiile, precis că n-aș fi trecut proba.

Viața noastră a tuturor s-a întors pe dos în timpul următoarei călătorii a lui Riad Halabî, când acasă am rămas doar Zulema, Kamal și cu mine. Ca prin minune, stăpâna s-a vindecat de toate relele și s-a trezit dintr-o letargie care durase aproape patruzeci de ani. Se scula devreme, pregătea micul dejun, își punea rochiile cele mai frumoase și aproape toate bijuteriile, își lăsa părul pe spate. Niciodată nu fusese atât de frumoasă. La început, Kamal o evita, în prezența ei ținea privirile plecate și aproape că nu-i vorbea, rămânea toată ziua în magazin și seara ieșea să se plimbe; dar curând i-a fost peste putință să scape de puterea femeii, de parfumul pe care-l lăsa în urmă, de căldura pe care o degaja la orice pas, de vraja glasului ei. Ambianța s-a umplut de urgențe secrete, de presimțiri și chemări. Mi-am dat seama că în jurul meu se petrecea ceva extraordinar, ceva de la care eram exclusă, un război personal al lor, o luptă puternică între două voințe. Kamal bătea în retragere, își săpa tranșee, se apăra cu secole de tabuuri, cu respectul pentru legile ospitalității și legăturile de sânge care-l legau de Riad Halabî. Zulema, lacomă ca o floare carnivoră, își agita petalele înmiresmate ca să-l atragă în capcană. Femeia leneșă și moale, care-și petrecea viața zăcând în pat cu comprese reci pe frunte, se transformase într-o femelă enormă și fatală, într-un păianjen palid care-și țesea neobosit plasa. Voiam să fiu invizibilă.

Zulema se așeza la umbră să-și vopsească unghiile de la picioare, lăsându-se descoperită până la jumătatea coapsei. Zulema fuma, lingând cu vârful limbii capătul țigării. Zulema se mișca și rochia aluneca descoperind un umăr rotund,

pe care lumina zilei îl făcea imposibil de alb. Zulema mânca un fruct copt și sucul galben îi stropea un sân. Zulema se juca cu părul ei albastru, acoperindu-și o jumătate de obraz și uitându-se la Kamal cu ochi de hurie.

Vărul a rezistat eroic timp de șaptezeci și două de ore. Tensiunea a crescut devenind insuportabilă, mi-era frică să nu explodeze aerul într-o furtună electrică și să ne transforme în cenușă. În cea de-a treia zi, Kamal s-a dus în magazin de la prima oră, nu s-a întors în casă, s-a învărtit prin Perla Orientului așteptând să treacă orele. Zulema l-a chemat la masă, el a spus că nu-i era foame și a mai stat un ceas să facă socotelile. A așteptat să se ducă toată lumea la culcare și a închis magazinul când cerul se făcuse negru și a socotit că începuse piesa la radio, abia atunci s-a furișat în bucătărie

și a căutat ce rămăsese de la cină. Dar, pentru prima dată de multe luni încoace, Zulema era dispusă să sară peste episodul din seara asta. Pentru a-l păcăli, lăsase deschis aparatul de radio din camera ei, ușa întredeschisă, și îl aștepta în semiîntunericul de pe coridor. Își pusese pe pielea goală o tunică brodată, când ridică brațul, pielea ei lăptoasă se vedea până la brâu. Toată după-amiaza se depilase, își pcriase pletele, se unse cu creme, se machiase, se parfumase cu paciuli, își împrospătase respirația mestecând lemn dulce, era desculță și fără bijuterii, pregătită pentru dragoste. Am văzut totul, pentru că nu mă trimisese în camera mea, uitase de mine. Nu o interesa decât Kamal și bătălia pe care trebuia s-o câștige.

Și-a înșfăcat prada în pat. Vărul mai avea în mână o jumătate de banană, mesteca cealaltă jumătate, o barbă de două zile îi umbrea obrazul și era asudat, atât de cald, cât și pentru că era noaptea înfrângerii sale.

— Te așteptam, i-a spus Zulema în spaniolă, evitând rușinea de a o spune în limba ei.

Tânărul s-a oprit cu gura plină și ochii speriați. Ea s-a apropiat încet, inevitabilă ca o fantomă, lăsând între ei o distanță de câțiva centimetri. Atunci au început să cânte greierii, un sunet ascuțit și prelung care mi s-a înfipt în creieri precum o notă monocordă de instrument oriental. Am constatat că Zulema era cu câțiva centimetri mai înaltă și de două ori mai grea decât vărul soțului ei; la rândul lui, acesta parcă se micșorase cât un copil.

— Kamal... Kamal, a spus ea, după care am auzit un murmur de cuvinte în limba lor, în timp ce femeia îi atinge buzele cu un deget și le contura abia atingându-le.

Kamal a gemut învins, a înghițit ce mai avea în gură, a aruncat restul bananei. Zulema i-a tras capul spre piept, sânii ei l-au înghițit cu un bolborosit de lavă arzândă. L-a ținut așa, legănându-l ca pe un copil până când el s-a depărtat; s-au privit gâfâind, cântărind și măsurând riscurile, dar dorința a fost mai puternică și s-au dus îmbrățișați spre patul lui Riad Halabî. Am mers după ei, prezența mea nu i-a deranjat. Cred că devenisem invizibilă.

M-am pitit lângă ușă, cu un vid în minte: nu simțeam nici o emoție, uitasem de gelozie, era ca la o proiecție a caravanei cinematografice. În picioare lângă pat, Zulema l-a luat în brațe și l-a sărutat, făcându-l să răspundă cu un suspin îndurerat și s-o îmbrățișeze și el. L-a acoperit ochii, gâtul și fruntea cu sărutări iuți, l-a lins și l-a mușcat mărunț, i-a descheiat cămașa și i-a scos-o trăgând de ea. La rândul lui, a încercat și el să-i desfacă tunică, dar s-a încurcat în falduri și-atunci s-a repezit la sânii ei prin decolteu. Pipăindu-l mai departe, ea a venit în spatele lui și în timp ce-l săruta pe gât și pe umeri, degetele ei îl eliberau și de pantaloni. La câțiva pași mai încolo, i-am văzut bărbăția ațintită ostentativ și mi-am zis că omul era mai atrăgător dezbrăcat, pentru că așa scăpa de delicatețea aproape feminină. Acum nu mai exprima fragilitate, ci sinteză, și așa cum nasul lui mare nu-i urâțea chipul, tot așa sexul lui mare și întunecat la culoare nu-i conferea o înfățișare bestială. Uimită, am uitat să mai respir aproape un minut, iar când am făcut-o, aveam un nod de plâns în piept. Era chiar în fața mea, privirile noastre s-au încrucișat o fracțiune de secundă, dar nu m-a văzut, ochii

lui m-au ocolit, orbiți. Afară începuse o ploaie torențială de vară, zgomotul apei care cădea și al tunetelor s-a contopit cu cântecul greierilor. În cele din urmă, Zulema și-a lepădat veșmântul și s-a arătat în toată splendida ei abundență, asemenea unei Venus de ghips. Contrastul dintre femeia asta dolofană și trupul subțire al tânărului mi s-a părut obscen. Kamal a trântit-o pe pat, ea a scos un strigăt, immobilizându-l cu picioarele ei groase și zgâriindu-i spatele. El s-a zguduit de câteva ori și s-a prăbușit cu un vaiet visceral; numai că ea nu se pregătise atâta pentru a scăpa într-un minut, drept care l-a dat jos de pe ea, l-a întins pe perne și s-a apucat să-l readucă în simțiri, șoptindu-i instrucțiuni în arabă cu rezultate atât de bune, că după puțin timp era ca nou. După care el s-a abandonat cu ochii închiși mângâierilor, apoi ea l-a călărit, copleșindu-l sub opulența ei, înghițindu-l în nisipurile ei mișcătoare, devorându-l, storcându-l până la esență și purtându-l în grădinile lui Allah ca să fie sărbătorit de toate odaliscele Profetului. Pe urmă s-au odihnit în pace, ținându-se în brațe ca doi prunci în vuietul ploii și hărmălaia greierilor din noaptea care devenise fierbinte ca miezul zilei.

Am așteptat să se potolească herghelia în galop pe care o simțeam în piept și am plecat clătînându-mă. M-am oprit în mijlocul curții, sub ploaia care îmi uda părul și hainele și sufletul, febrilă și presimțind o catastrofă. Mi-am spus că dacă nu spuneam nimic era ca și cum nu s-ar fi întâmplat

nimic, nenumitul aproape că nu există, tăcerea îl șterge până la dispariție. Dar mirosul dorinței cuprinsese toată casa, impregnase pereții, hainele, mobila, ocupa odăile, se strecura prin crăpături, afecta flora și fauna, încălzea râurile subterane, umplea cerul din Agua Santa, era vizibil ca un incendiu, nu putea fi ascuns. M-am așezat în ploaie, lângă fântână.

Ploaia a trecut, grădina s-a limpezit, umezeala a început să se evapore, învăluind casa într-un abur fin. Stătusem ore lungi în întuneric, timp în care privisem în mine însămi.

Dărdâiam, pesemne din cauza acestui miros persistent care plutea de câteva zile în aer și se lipea de toate. E momentul să mătur în prăvălie, mi-am spus auzind talanga lăptarului, dar corpul îmi era atât de greu că a trebuit să-mi privesc mâinile, de frică să nu mă fi transformat în stană de piatră; m-am târât până la fântână, mi-am vârât capul sub apă; când m-am îndreptat, apa rece mi s-a scurs pe spate, trezindu-mă din amorțeala nopții nedormite și spălând imaginea amanților din patul lui Riad Halabî. M-am dus în magazin fără să privesc măcar spre ușa Zulemei, dă, Doamne, să fi fost un vis, mamă, fă să fie doar un vis. Toată dimineața am stat după tejghea, n-am ieșit pe culoar, pândind tăcerea stăpânei mele și a lui Kamal. La prânz am închis prăvălia, dar n-am avut curaj să părăsesc cele trei încăperi ticsite de marfă, m-am așezat pe niște saci cu cereale ca să-mi petrec orele de zăpușeală ale siestei. Mi-era teamă. Casa se transformase într-un animal nerușinat ce respira în spatele meu.

Kamal și-a petrecut dimineața zbenguindu-se cu Zulema, au mâncat fructe și dulciuri, iar în timpul siestei, pe când ea dormea extenuată, și-a strâns lucrurile, le-a băgat în valiza de carton și a șters-o discret pe ușa din dos, ca un bandit. Văzându-l plecând, am fost sigură că n-avea să se mai întoarcă. Zulema s-a trezit pe la jumătatea după-amiezii, în hărmălaia greierilor. A venit în ușa Perlei Orientului în halat, ciufulită, cu cearcăne adânci și buzele umflate, dar frumoasă, împlinită, satisfăcută.

— Închide aici și vino să mă ajuți, mi-a poruncit.

În timp ce făceam curat și aeriseam camera, puneam cearșafuri proaspete pe pat și schimbam petalele din vasele cu apă, Zulema cânta în arăbește și a continuat să cânte și-n timp ce pregătea în bucătărie supă de iaurt, *kipe* și *tabule*. Apoi am umplut cada, am parfumat-o cu esență de lămâie și Zulema s-a cufundat în apă suspinând fericită, cu ochii închiși, zâmbind amintirilor. După ce apa s-a răcit, mi-a cerut cosmeticele, s-a privit în oglindă mulțumită și a început să

sc pudreze, să-și coloreze pomeții și buzele cu roșu, să-și tacă umbre sidefii în jurul ochilor. A ieșit din baie înfășurată în prosoape și s-a întins pe pat ca să-i fac masaj, apoi și-a periat părul, l-a strâns într-un coc și și-a pus o rochie decoltată. -*tmikși<a&--.iâitrim,*

— Sunt frumoasă ? a vrut să știe. -Da.

— Par tânără ? -Da.

— De câți ani arăt ?

— La fel ca în ziua căsătoriei.

— De ce spui asta ? Nu vreau să-mi aduc aminte de căsătoria mea! Proasto, du-te de aici, lasă-mă singură.

S-a așezat pe un balansoar de răchită sub umbrarul din patio, privind înserarea și așteptându-și iubitul. Am stat cu ea, neîndrăznind să-i spun că el plecase. Zulema a rămas acolo legănându-se și chemându-l cu toate simțurile ore în șir, eu picoteam pe un scăunel. Mâncarea s-a sleit în bucătărie, aroma discretă a florilor din cameră s-a risipit. La unsprezece noaptea, m-am trezit speriată de liniște: greierii amuțiseră, aerul era nemișcat, nu se clintea nici o frunză. Mirosul dorinței dispăruse. Stăpâna mea era nemișcată în balansoar, rochia i se șifonase, avea mâinile crispate, lacrimi îi curgeau pe obraz, machiajul i se întinsese pe piele, semăna cu o mască uitată în ploaie.

— Culcați-vă, doamnă, nu-l mai așteptați. Poate că vine mâine, am implorat-o, dar femeia nu s-a clintit.

Și am stat așa toată noaptea. Îmi clănțăneau dinții și o sudoare rece mi se scurgea pe spate, simptome pe care le-am pus pe seama faptului că intrase ghinionul în casă. Dar nu era cazul să mă ocup de răul meu: mi-am dat seama că în sufletul Zulemei ceva se rupsesse. M-am îngrozit privind-o, nu mai era cea pe care o cunoșteam, devenise un fel de plantă enormă. Am făcut cafea pentru

amândouă și i-am adus-o, sperând că o să-și revină; nici n-a vrut să guste, încremenită, cu ochii ațintiți la poartă. Am sorbit de două ori, cafeaua mi s-a părut aspră și amară. Până la urmă am reușit s-o scol de-acolo, am dus-o de mână în camera ei, i-am spălat fața cu o pânză umedă și am culcat-o. Respira liniștită, dar dezolarea îi încețoșa ochii și plângea întruna, pe tăcute. Am deschis apoi prăvălia ca o somnambulă. Nu mâncasem nimic de multe ore, mi-am amintit de perioada mea proastă, până să mă culeagă Riad Halabî, când mi se strânsese stomacul și nu puteam înghiți nimic. M-am apucat să sug o moșmoană încercând să nu mă gândesc la nimic. La Perla Orientului au venit trei fete să întrebe de Kamal, le-am spus că nu era și mai bine nici să nu-și mai amintească de el, pentru că de fapt nu era om, nu existase în carne și oase, era un geniu al răului, un *efrit* venit de pe lumea cealaltă ca să le agite sângele și să le tulbure inima, dar n-aveau să-l mai vadă, dispăruse dus de același vânt fatal care-l adusese din deșert în Agua Santa. Fetele s-au dus în piață să comenteze vestea și imediat au început să se perinde curioșii să întrebe ce se întâmplase.

— Eu nu știu nimic, așteptați să vină stăpânul, a fost singurul răspuns care mi-a trecut prin minte. La prânz i-am dus Zulemei o supă și am încercat să i-o dau cu lingura, dar vedeam umbre și-mi tremurau mâinile și lichidul a curs pe jos. Brusc, femeia începu să se legene cu ochii închiși și să se jeluiască, mai întâi cu un vaiet monoton, apoi cu un urlat ascuțit și perseverent, ca un șuierat de sirenă.

— Tăceți din gură, Kamal nu se mai întoarce. Dacă nu puteți trăi fără el, mai bine duceți-vă să-l căutați până-l găsiți. Nu mai e nimic de făcut. Mă auziți, doamnă ? am scuturat-o, speriată de cât putea să sufere.

Dar Zulema n-a răspuns, uitase spaniola și n-a mai rostit niciodată vreun cuvânt în limba asta. Am culcat-o din nou, m-am întins lângă ea, pândindu-i suspinele, până când am adormit amândouă, epuizate. Așa ne-a găsit Riad Halabî la miezul nopții. Adusese camioneta încărcată cu marfă nouă și nu uitase cadourile pentru familie: o bijuterie cu topaz

pentru nevastă-sa, o rochie de organdi pentru mine, două cămăși pentru văru-său.

— Ce se întâmplă aici ? a întrebat, mirat de boarea cu miros de tragedie din casă.

— Kamal a plecat, am bâiguit eu.

— Cum, a plecat ? Unde ?

— Nu știu.

— E oaspetele meu, nu poate pleca așa, fără să-mi spună, fără să-și ia rămas-bun...

— Zulema nu se simte bine.

— Cred că și mai rău te simți tu, ai febră mare.

În câteva zile am transpirat toată febra, mi-a revenit pofta de mâncare, dar era limpede că Zulema nu suferea de o boală trecătoare. Se îmbolnăvisese de dragoste, după cum a înțeles toată lumea, în afară de bărbatul ei, care s-a încăpățânat să nu priceapă și să nu facă legătura între plecarea lui Kamal și starea nevestei. N-a întrebat ce se petrecuse, pentru că ghicea răspunsul și în felul ăsta ar fi fost obligat să se răzbune. Dar el era mult prea milos ca să-i taie sfârcurile necredincioasei sau să umble după văru-său ca să-i taie organele genitale și să i le vâre în gură, conform tradiției strămoșești.

Zulema a continuat să fie tăcută și liniștită, să plângă uneori, să nu mai fie atrasă defel de mâncare, de radio sau de cadourile pe care i le aducea Riad. Începuse să slăbească, după trei săptămâni pielea ei luase o nuanță vagă de sepia, ca o fotografie din secolul trecut. Reacționa doar când Riad Halabî voia să o mângâie: atunci se făcea ghem și îl privea cu o ură limpede. Am întrerupt lecțiile cu învățătoarea Ines, n-am mai lucrat la magazin, n-am mai mers nici la filmele prezentate săptămânal de caravana cinematografică, pentru că nu mă puteam dezlipi de stăpâna mea, toată ziua și o bună parte din noapte aveam grijă de ea. Riad Halabî a angajat două fete la curățenie și pentru a-l ajuta la Perla Orientului. Singura parte bună a acestei perioade a fost că el s-a ocupat de mine ca înainte de sosirea lui Kamal, mă ruga iar să-i citesc cu glas tare sau să-i spun povești inventate de mine, mă chema să jucăm domino și mă lăsa să-l bat. În ciuda atmosferei apăsătoare din casă, tot găseam prilej de râs.

Au trecut câteva luni fără schimbări majore în starea bolnavei. Oamenii din Agua Santa și din satele vecine veneau să întrebe de ea, aducându-i leacuri: un mănunchi de virnanț pentru infuzii, un sirop tonic, vitamine de la farmacie, supă de găină. N-o făceau din considerație pentru străina înfumurată și singuratică, ci din dragoste pentru turc. Ar fi bine s-o vadă o specialistă, au spus, și într-o zi au adus o indiană guajira care a fumat un trabuc, a suflat fumul asupra pacientei și a decretat că nu suferea de nici o boală cunoscută de știință, doar de o criză prelungită de tristețe provocată de dragoste.

— Îi e dor de familia ei, sărăcuța, a explicat soțul și a expediat-o repede pe indiană, pentru ca nu cumva să-și dea seama de rușinea lui.

N-am mai avut vești de la Kamal. Riad Halabî nu i-a mai rostit numele, rănit de ingratitudea cu care îi plătise găzduirea.

Rolf Carie a început să lucreze cu domnul Aravena exact în ziua în care rușii trimiseseră în spațiu o cățelușă vârată într-o capsulă.

— Normal, sovietici, ăștia nu respectă nici măcar animalele ! a exclamat unchiul Rupert aflând știrea.

— Dar nu e așa grav, omule. În definitiv, nu-i decât o cotală ordinară, n-are nici pedigri, i-a răspuns mătușa Burgel neridicând ochii de la prăjitura pe care o făcea.

Nefericitul comentariu a dat naștere la o ceartă dintre cele mai dure pe care ei le avuseseră vreodată. Toată ziua de vineri au petrecut-o jignindu-se și aruncându-și în față reproșuri acumulate în treizeci de ani de viață în comun. Printre multe alte lucruri rele, Rupert a auzit-o pentru prima dată pe nevastă-sa spunând că nu suferea câinii, îi era silă de afacerea lui cu creșterea și vânzarea lor și că se ruga ca peste blestemații ăștia de câini polițiști să dea boala și să crape dracului. La rândul ei, Burgel a aflat că el era la curent cu o infidelitate de-a ei din tinerețe și că nu spusese nimic, preferând o conviețuire liniștită. Și-au spus lucruri inimaginabile până au căzut lați de oboseală. Sâmbătă, când Rolf a venit la Colonie, a găsit casa închisă și a crezut că dăduse și peste ei gripa asiatică, boala făcea ravagii. Burgel zăcea în pat într-o stare de prostrație, cu comprese cu busuioc pe frunte, Rupert, congestionat de furie, se închisese în atelierul de tâmplărie cu câinii de prăsilă și paisprezece pui nounăscuți și distrugea metodic toate ceasurile cu cuc pentru turiști. Verișoarele aveau ochii umflați de plâns. Fetele se

căsătoriseră cu cei doi lumânărari, adăugând mirosului lor natural de scorțișoară, cuișoare, vanilie și lămâie aroma delicioasă de ceară de albine. Locuiau pe aceeași stradă cu părinții și-și petreceau ziua între căminele lor impecabile și casa părintească, dând o mână de ajutor la hotel, la găini și la creșterea câinilor. Nimeni n-a băgat de seamă entuziasmul lui Rolf Carie pentru aparatul său de filmat nou-nouț și nici n-a fost dispus să asculte, ca altădată, relatarea minuțioasă despre activitatea sa sau despre agitațiile politice de la Universitate. Cearta modificase într-atât atmosfera pașnicului cămin, că în weekendul acela n-a putut nici măcar să-și ciupească verișoarele de fund, pentru că ele aveau o mutră de înmormântare și nici un chef să aerisească așternuturile din camerele de oaspeți. Duminică seară Rolf s-a întors în capitală cu castitatea pusă pe jar, cu rufele nespălate, fără provizia obișnuită de fursecuri și mezeluri și cu sentimentul neplăcut că o cățea moscovită putea fi mai importantă decât el. Luni dimineața a luat micul dejun cu domnul Aravena la o cafenea de lângă ziar.

— Nu te mai gândi la animalul ăla și la cearta familiei, băiete, se anunță evenimente importante, i-a spus protectorul său atacând mâncarea succulentă cu care-și începea fiecare zi.

— Despre ce e vorba ?

— Peste două luni o să fie un plebiscit, s-a hotărât deja. Generalul are de gând să mai guverneze cinci ani.

— Păi, nu e nici o noutate.

— Nu, dar de data asta lucrurile or să se întoarcă împotriva lui, Rolf.

Într-adevăr, înainte de Crăciun a avut loc un referendum precedat de o campanie publicitară care a sufocat toată țara cu zarvă, afișe, parăzi militare și inaugurări de monumente patriotice. Rolf Carie și-a planificat treaba cu grijă, luând-o, umil, de la început și de jos. A luat pulsul situației generale

mergând pe la birourile electorale și stând de vorbă cu ofițeri ai forțelor armate, cu muncitori și studenți. În ziua cu pricina străzile au fost ocupate de armată și jandarmerie, dar la vot venise foarte puțină lume, atmosfera era de duminică în provincie. Generalul a ieșit învingător cu o majoritate zdrobitoare de optzeci la sută, însă fraudă a fost atât de nerușinată, încât în loc de efectul scontat a devenit ridicol. După mai multe săptămâni în care umblase peste tot și strânsese informații, Carie i le-a prezentat lui Aravena cu un entuziasm de novice, aventurându-se în complicate pronosticuri politice. Omul l-a ascultat cu un aer batjocoritor.

— Las-o baltă, Rolf. Lucrurile sunt simple: cât timp era temut și urât, Generalul a putut ține frâiele guvernului, dar, de cum a devenit subiect de batjocură, puterea a început să i se scurgă din mâini. Cade în mai puțin de o lună.

Anii de tiranie nu distruseseră opoziția, mai multe sindicate acționau și ele în umbra ei, partidele politice supraviețuiseră scoase în afara legii și studenții nu lăsau să treacă o zi fără a-și manifesta nemulțumirea. Aravena susținea că masele nu determinaseră niciodată mersul evenimentelor din țară, ci doar o mână de lideri îndrăzneți. Dictatura avea să se prăbușească printr-un consens al elitelor, iar poporul, obișnuit cu sistemul autoritar al șefilor, *caudillos*, avea să facă ce i se spune. Considera fundamental și rolul Bisericii Catolice, căci deși nimeni nu respecta cele zece porunci și bărbații făceau paradă de ateismul lor, asta părându-li-se o trăsătură mai *macbo*, biserica avea încă o influență enormă.

— Trebuie să vorbim cu preoții, a sugerat.

— Am și făcut-o. Unii îi îndeamnă la răscoală pe muncitori și pe cei din clasa mijlocie, se zice că episcopii o să acuze guvernul de corupție și metode represive. Mătușă-mea Burgel s-a dus să se spovedească după cearta avută cu soțul și preotul a scos de sub sutană un teanc de manifeste și i le-a dat să le răspândească prin Colonie.

— Și ce-ai mai auzit ?

— Partidele de opoziție au semnat un acord, în sfârșit s-au unit.

— Atunci e momentul să băgăm zăvanie în forțele armate, ca să le divizăm și să le facem să se revolte. Totul e pregătit,

mirosul meu nu mă înșală, a spus Aravena aprinzându-și un trabuc puturos.

Din ziua aceea Rolf Carie nu s-a mulțumit doar să înregistreze evenimentele ci, grație contactelor pe care le avea, a ajutat cauza revoltei, dându-și seama de forța morală a opoziției, care reușea să semene îndoiala între soldați. Studenții au ocupat liceele și facultățile, au luat ostatici, au pus mâna pe un post de radio și au chemat poporul să iasă în stradă. Armata a primit ordin să iasă din garnizoane și să tragă fără milă, numai că mulți ofițeri se revoltaseră și ei, astfel că soldații primeau ordine contradictorii. Vântul conspirației începuse să sufle și printre ei. Omul cu Gardenie a umplut beciurile cu altă serie de prizonieri, de care s-a ocupat el însuși, fără să-și deranjeze frizura de amarez de cinema; dar nici metodele sale brutale n-au reușit să evite deteriorarea puterii. În săptămânile care au urmat țara a devenit neguvernabilă. Lumea era în stradă și vorbea, eliberată în fine de teama care o făcuse să tacă atâția ani. Femeile ascundeau arme sub fuste, elevii ieșeau noaptea să scrie pe ziduri, Rolf însuși s-a trezit într-o dimineață cărând la Universitate o sacoșă cu dinamită, unde era așteptat de o fată foarte frumoasă. S-a îndrăgostit de ea la prima vedere, dar a fost o pasiune lipsită de viitor, căci fata a luat sacoșa fără să-i mulțumească și a plecat și n-a mai văzut-o niciodată. S-a declarat grevă generală, s-au închis magazinele și școlile, medicii n-au mai îngrijit bolnavii, preoții au ferecat bisericile și morții au rămas neîngropați. Străzile au devenit pustii, noaptea nimeni nu aprindea lumina, de parcă s-ar fi terminat civilizația. Toți stăteau ținându-și respirația, așteptând.

Omul cu Gardenie s-a urcat în avionul personal și s-a dus în Europa, într-un exil de lux, unde trăiește și azi, foarte bătrân dar tot elegant, și își scrie memoriile în care modifică trecutul. Tot atunci a fugit și ministrul acela cu jilțul episcopal, luând cu el o cantitate serioasă de lingouri de aur. Și nu au fost doar ei. În câteva ore au plecat pe calea aerului, pe pământ și pe apă mulți dintre cei cu conștiința neliniștită.

Greva n-a durat nici măcar trei zile. Patru căpitani s-au înțeleș cu partidele de opoziție, și-au convins subalternii și, atrase de conspirație, celelalte regimente li s-au alăturat repede. Guvernul a căzut,

Generalul, bine căptușit cu bani, împreună cu familia și colaboratorii săi apropiați a plecat cu un avion militar oferit de Ambasada Statelor Unite. O mulțime de bărbați, femei și copii acoperiți de colbul victoriei a intrat în reședința dictatorului și s-a aruncat în piscina a cărei apă a devenit rapid un fel de ciorbă, în sunetele jazzului cântat de un negru la pianul alb cu coadă de pe terasă. Poporul a luat cu asalt garnizoana Securității. Paznicii au tras cu mitraliera, dar mulțimea a spart porțile și a pătruns în clădire, ucigând pe toți cei întâlniți în calea lor. Torționarii care nu se găseau acolo au stat ascunși cu lunile, ca să nu fie linșați în plină stradă. Au fost atacate magazinele și locuințele străinilor acuzați că se îmbogățiseră de pe urma politicii de emigrație a Generalului. Depozitele de băuturi au fost sparte, sticlele au ieșit în stradă, trecând din mână în mână pentru a sărbători sfârșitul dictaturii.

Rolf Carie n-a dormit trei zile la rând și a filmat totul în mijlocul zgomotului asurzitor al mulțimii entuziaste, al claxoanelor, al dansurilor în plină stradă și al beției generale. Filma ca în transă, uitase de el, uitase de frică și a fost singurul care a avut curajul să intre în clădirea Securității și să filmeze grămada de morți și răniți, agenții hăcuiți și deținuții eliberați din beciurile sinistre ale Omului cu Gardenie. A intrat și în reședința Generalului, a văzut mulțimea care făcea praf mobilierul, spinteca tablourile și târa afară mantourile de șinșila și rochiile cu paiete ale primei doamne, a fost de față la Palat în momentul în care s-a format junta guvernamentală, compusă din ofițeri răsculați și civili de vază. Aravena l-a felicitat pentru treaba făcută și i-a mai făcut un bine, recomandându-l la televiziune, unde reportajele sale curajoase l-au transformat în vedeta buletinelor de știri.

Partidele politice s-au reunit în ședință și au pus bazele unei înțelegeri, pentru că experiența îi învățase că, dacă se

comportau ca niște canibali, singurii care ar fi ieșit câștigați ar fi fost din nou militarii. Au mai trecut câteva zile până când șefii exilați s-au întors, s-au instalat și s-au apucat să descâlcească ițele puterii. Intre timp, dreapta economică și oligarhia, care se alăturaseră rebeliunii în ultima clipă, au venit repede la Palat și au pus mâna pe portofoliile vitale, repartizându-și-le atât de abil, că atunci când noul președinte și-a ocupat postul și-a dat seama că singurul mod de a governa era să țină seama de aceștia.

Au fost momente confuze, dar în cele din urmă praful s-a așezat, zgomotele au încetat și lumea s-a trezit în prima zi de democrație.

În multe locuri lumea nici n-a aflat de căderea dictaturii, printre altele și pentru că n-aveau habar nici că Generalul stătuse atâția ani la guvernare. Trăiau la marginea evenimentelor contemporane. În geografia asta nemărginită coexistă în același timp toate epocile istorice. În timp ce în capitală magnații discutau la telefon afaceri cu partenerii din alte țări, în Anzi există regiuni unde normele comportamentului uman sunt cele pe care le-au adus acum cinci secole conchistadorii spanioli, iar în unele sate din selva oamenii umblă goi pe sub copaci, precum strămoșii lor din epoca de piatră. Deceniul a fost unul al marilor răsturnări și al invențiilor prodigioase, dar pentru mulți nu s-a deosebit defel de cele precedente. Poporul e generos și iartă ușor; țara nu cunoaște pedeapsa capitală sau închisoarea pe viață, astfel că profitorii tiraniei, colaboratorii, turnătorii și agenții poliției politice au fost uitați și s-au reintegrat în societatea în care era loc pentru toți.

Toate astea eu le-am aflat după niște ani, când m-am uitat din curiozitate pe presa epocii, pentru că în Agua Santa nu s-a aflat nimic. În ziua aceea Riad Halabî a organizat o mare petrecere ca să strângă fonduri pentru repararea școlii. Bairamul a început devreme, cu binecuvântarea preotului, care inițial s-a opus modalității, pentru că era prilej de pariuri,

beții și lovituri de cuțit, dar pe urmă a închis ochii: după ultima furtună, școala chiar se prăbușea. A fost aleasă și o regină a balului, pe care a încoronat-o șeful Gărzii Civile cu o diademă de flori și perle false făcute de învățătoarea Ines, iar pe seară au început bătăile de cocoși. Au venit și oameni din alte sate și când unul care avea un radio cu tranzistori i-a întrerupt, țipând că Generalul fugise și lumea ocupa închisorile și căsăpea agenții, i-au spus să tacă, să nu distragă cocoșii. Singurul care a plecat a fost jefui jandarmilor, care s-a dus fără nici un chef să-și sune superiorii din capitală și să ceară instrucțiuni. S-a întors după două ore spunând că n-avea sens să ne facem probleme, într-adevăr, guvernul căzuse, dar toate erau ca înainte, așa că puteau să înceapă muzica și dansul, și mai dă-mi o bere, să închinăm pentru democrație. La miezul nopții Riad Halabî a numărat banii adunați,

i-a înmânat învățătoarei Ines și s-a dus acasă mulțumit că inițiativa sa dăduse roade și că acoperișul școlii era asigurat.

— A căzut dictatura, i-am spus de cum a intrat pe ușă. Rămăsesem acasă să am grijă de Zulema, care avusese o criză, și îl așteptam în bucătărie.

— Am aflat deja, fata mea.

— Au spus la radio. Ce înseamnă asta ?

— Nimic care să ne intereseze, e departe de noi.

Au trecut doi ani și democrația s-a consolidat. Cu timpul, doar breasla taximetriștilor și o mână de militari mai plângeau după dictatură. Petrolul a continuat să țâșnească din străfundul pământului la fel de abundent și nimeni nu s-a preocupat în mod special să-și investească câștigurile, crezând că belșugul avea să țină o veșnicie. În universități, aceiași studenți care își riscaseră viața pentru a-l da jos pe General se simțeau înșelați de noul guvern și-l acuzau pe președinte că face jocul intereselor Statelor Unite. Triumful Revoluției Cubaneze aprinsese în tot continentul un incendiu de iluzii. Existau oameni care voiau să schimbe ordinea lumii, glasul lor străbătea eterul aducând cuvinte magnifice. Undeva

pe-acolo umbla și El Che cu o stea în frunte, gata să lupte în orice colț al Americii. Tinerii își lăsau barbă și învățau pe de rost sintagme din Karl Marx și fraze ale lui Fidel Castro. Dacă nu există condiții pentru revoluție, adevăratul revoluționar trebuie să le creeze, era scris cu vopsea care nu se șterge pe zidurile Universității. Unii, convinși că poporul nu va putea ajunge la putere fără violență, au hotărât că venise clipa să pună mâna pe arme. A început mișcarea de gherilă.

— Vreau să-i filmez, i-a spus Rolf Carie lui Aravena.

Și a luat calea muntelui, mergând pe urmele unui tânăr negricios, tăcut și rezervat, care l-a dus noaptea pe niște cărări bune pentru caprele sălbatice până la locul unde se ascundeau tovarășii săi. Astfel a ajuns el singurul ziarist care avea contact direct cu gherila, singurul care le-a filmat tabăra și singurul în care comandantii aveau încredere. Și tot astfel l-a cunoscut pe Huberto Naranjo.

Naranjo își petrecuse anii adolescenței bântuind prin cartierele burgheze, ca șef al unei bande de marginalizați în război cu bandele băieților bogați, care străbăteau orașul pe motocicletele lor cromate, îmbrăcați în haine de piele și înarmați cu lanțuri și cuțite, așa cum văzuseră prin filme. Câtă vreme domnișorii se limitaseră la sectorul lor, tăind cu cuțitul fotoliile cinematografelor, pipăind dădacele prin parcuri, intrând în Mănăstirea Adoratoarelor ca să terorizeze măicuțele și dând buzna la aniversările fetelor de cincisprezece ani ca să facă pipi pe tort, afacerea rămânea practic în familie. Din când în când poliția îi mai aresta, îi ducea la comandament, îi suna pe părinți ca să aranjeze lucrurile ca între prieteni și le dădea drumul, fără să-i înregistreze. Pozne nevinovate, ziceau binevoitorii, în câțiva ani o să crească, o să schimbe gecile de piele pe costum și cravată și-o să conducă afacerile părinților și destinele țării. Dar când au invadat străzile din centru și i-au uns la fund pe cerșetori cu muștar și boia, au tăiat prostituatele cu cuțitul pe față și au vânat

homosexualii de pe strada Republicii ca să-i tragă în țepă, Huberto Naranjo a socotit că era prea mult. Și-a adunat gașca și au organizat apărarea. Așa s-a născut „Ciurma”, banda cea mai temută din oraș, care se înfruntau cu motocicliștii în adevărate bătălii, lăsând în urmă o mulțime de răniți, leșinați și crestați cu cuțitul. Dacă apărea poliția cu furgoanele blindate, câini dresați și echipe specializate și îi lua prin surprindere, băieții cu piele albă și haine negre se duceau liniștiți acasă. Ceilalți erau bătuți la post de le curgea sângele pe caldarâm. Dar nu bătăile au pus capăt „Ciurmei”, ci un motiv de forță majoră, care a făcut ca Naranjo să părăsească orașul.

Într-o seară, Negro, amicul de la cârciumă, l-a chemat la o reuniune de taină. După ce au spus parola la ușă, au fost conduși într-o încăpăre în care erau mai mulți studenți, care s-au prezentat sub nume de împrumut. Huberto s-a așezat pe jos alături de ceilalți, simțindu-se pe dinafară, pentru că nici el, nici Negro nu păreau să facă parte din grup, nu veneau de la Universitate, nici măcar nu făcuseră liceul. A văzut însă că erau tratați cu respect, mai ales că Negro se specializase în armată în explozibili, ceea ce îi conferea un prestigiu enorm. Naranjo a fost prezentat ca șeful „Ciurmei”: toți auziseră de curajul lui și l-au privit cu admirație. Apoi l-a auzit pe un tânăr exprimând în cuvinte propriile sale nedumeriri pe care le simțea de câțiva ani. A fost o adevărată revelație. La început n-a înțeles mare parte din aceste discursuri înflăcărâte, n-a fost în stare să le repete, dar a intuit că

războiul lui personal împotriva domnișorilor de la club și sfidarea autorității erau un joc de copii față de ideile pe care le auzea acum. Contactul cu gherila i-a schimbat viața. A descoperit cu uimire că pentru băieții ăștia nedreptatea nu făcea parte din ordinea naturală a lumii, cum credea el, ci era o aberație omenească, s-a lămurit cu abisul care îi desparte pe oameni încă de la naștere și s-a hotărât să-și pună toată furia, până atunci inutilă, în serviciul acestei cauze.

Intrarea lui în gherilă a fost o problemă de bărbăție, căci una era să te bați cu lanțurile cu bluzoanele negre și cu totul

alta să mânuiești arme de foc împotriva armatei. Crescuse pe stradă, nu cunoștea frica, credea el, nu fugea din fața celorlalte bande și nici nu cerea îndurare când era bătut de poliție, violența era o rutină pentru el, dar nu și-a imaginat niciodată limitele pe care avea să le atingă în anii următori.

Inițial, misiunile lui erau în oraș: să scrie lozinci pe ziduri, să lipească afișe, să facă rost de pături și arme, să fure medicamente, să recruteze simpatizanți, să caute ascunzători și să se supună antrenamentelor militare. Împreună cu alții, a învățat multiplele folosințe ale unei bucăți de plastic, să fabrice bombe artisanale, să saboteze cablurile de înaltă tensiune, să arunce în aer șine de cale ferată și șosele ca să dea impresia că erau mulți și bine organizați asta îi convingea pe cei indeciși, le întărea moralul combatanților și îi slăbea pe dușmani. Ziarele au scris despre actele criminale, așa le numeau, dar apoi n-au mai avut voie să menționeze atentatele și țara afla de ele doar din zvonuri, din niște foi tipărite la șapirograf și de la posturi de radio clandestine. Tinerii au încercat să mobilizeze masele în fel și chip, dar ardoarea lor revoluționară se făcea țândări în fața zeflemei și a bătăii de joc a oamenilor. Iluzia bogăției date de petrol acoperea totul cu un strat de indiferență. Huberto Naranjo era nerăbdător. La reuniunile lor auzise de cei din munți, acolo erau elementele cele mai valoroase, armele cele mai bune, germenii revoluției. Trăiască poporul, moarte imperialismului, strigau, spuneau, șopteau; cuvinte, mii de cuvinte, cuvinte bune și rele; gherila avea mai multe cuvinte decât gloanțe. Naranjo nu era un orator, nu știa să folosească toate cuvintele astea arzătoare, dar i se conturase un scop politic și, deși nu știa să teoretizeze ca un ideolog, reușea să impresioneze prin avântul inimii. Avea pumnii tari și faimă de om curajos, cu asta a reușit să-i convingă să-l trimită pe front.

A plecat fără să-și ia rămas-bun și fără să le spună nimic amicilor din bandă, de care se distanțase în momentul în care începuseră noile sale neliniști. Singurul care a aflat unde se ducea a fost Negro, dar nu l-ar fi trădat nici mort. După

câteva zile petrecute pe munte, Huberto Naranjo a înțeles că tot ce făcuse până atunci era o prostie, acum venise clipa să-și demonstreze tăria de caracter. Gherila nu era o armată în umbră, cum crezuse, ci era vorba de grupuri de cincisprezece sau douăzeci de băieți răspândiți prin defilee; nu erau mulți, abia îndeajuns ca să păstreze speranța. În ce m-am băgat, ăștia sunt nebuni, a fost primul lui gând, repede dat la o parte, căci avea un țel limpede: trebuiau să câștige. Faptul că erau atât de puțini îi obliga să se sacrifice mai mult. Mai întâi a fost durerea. Marș forțat cu o greutate de treizeci de kile în spate și arma în mână, armă sacră, care nu trebuia udată sau zgâriată, pe care n-aveai voie s-o lași nici o secundă; să mergi, să urci și să cobori în șir indian, în tăcere, fără mâncare și fără apă, până când toți mușchii devin un geamăt uriaș și absolut, până când pielea de pe mâini se umple de bășici pline cu un lichid tulbure, până când înțepăturile insectelor te împiedică să deschizi ochii și picioarele sângerează în cizme. Să urci, să urci, durere, numai durere. Și apoi liniștea. În acest peisaj verde și impenetrabil a dobândit simțul liniștii, a învățat să se miște ca o suflare de vânt: acolo, un suspin sau o atingere a raniței sau a puștii te putea costa viața, căci răsuna ca un clopot. Dușmanul era aproape. Și răbdarea de a aștepta nemișcat ore în șir. Ascunde-ți frica, Naranjo, să nu-i molipsești pe ceilalți, rezistă la foame, tuturor ne e foame, suportă setea, tuturor ne e sete. Și tot timpul ud până la piele, inconfortabil, murdar, chinuit de durere, de frigul nopții și zăpușeala de la prânz, de noroi, de ploaie, de țânțari și păduchi, de rănilor care supurează, de zgârieturi și cărcei. Se simțea pierdut, nu vedea pe unde calcă și unde lovea cu maceta ca să-și facă drum prin desigur, printre crengi, pietre și bălării, coroanele arborilor erau atât de dese că nu vedeai lumina soarelui; dar mai apoi privirile i-au devenit de tigru și a început să se orienteze. A uitat să zâmbească, chipul i s-a înăsprit, pielea a căpătat culoarea pământului și ochii i-au devenit duri. Singurătatea era mai rea decât foamea. Era chinuit de dorința de a simți contactul cu altă

ființă, de a mângâia pe cineva, de a fi cu o femeie, dar acolo nu erau decât bărbați, nu se atingeau niciodată, fiecare închis în propriul său corp, în propriul trecut, în propriile temeri și iluzii. Uneori venea la ei o camaradă și toți visau să-și pună capul în poala ei, dar nici asta nu era posibil.

Huberto Naranjo a devenit un fel de animal al hățişurilor, numai instinct, reflexe, impulsuri, nervi, oase, mușchi și piele, sprâncene încruntate, fălci încleștate, pântec încordat. Maceta și pușca i se lipiseră de mâini, prelungiri naturale ale brațelor. I s-a ascuțit auzul și văzul, era mereu în alertă, chiar și când dormea. A devenit de o tenacitate fără limite, să luptăm până la moarte și până la victorie, nu există alternativă, să visăm și să ne îndeplinim visele, să visăm sau să murim, înainte. A uitat de el. Pe dinafară era ca de piatră, dar pe măsură ce lunile treceau, ceva i s-a muiat și s-a spart pe dinăuntru, de unde a crescut un fruct nou. Primul simptom a fost mila, ceva necunoscut pentru el, care nici nu o primise și nici nu o practicase. Ceva călduț creștea în spatele durtății și al tăcerii, ceva ca o dragoste nețărnută pentru ceilalți, care l-a mirat mai mult decât tot ce trăise până atunci. A început să-și iubească tovarășii, voia să-și dea viața pentru ei, îi venea să-i îmbrățișeze și să le spună „te iubesc, tovarășe”. Pe urmă, sentimentul acesta s-a extins asupra mulțimii anonime a poporului și-a înțeles atunci că furia îi trecuse.

Pe atunci l-a cunoscut pe Rolf Carie și i-au fost de ajuns trei fraze schimbate cu el pentru a-și da seama că avea de-a face cu un om excepțional. A avut presimțirea că destinele lor aveau să se încrucișeze de multe ori, dar a lepădat-o imediat: se ferea să cadă în capcanele intuiției.

8

La doi ani după plecarea lui Kamal, starea Zulemei se stabilizase în melancolie, își recăpătase pofta de mâncare și dormea ca de obicei, dar nimic nu-i mai trezea nici cel mai mic interes, stătea cu orele nemișcată în balansoarul de răchită din patio, parcă pe altă lume. Poveștile pe care i le spuneam și piesele de la radio erau singurele care-i mai deșteptau o sclipire în ochi, deși nu sunt sigură că le și înțelegea, pentru că spaniola părea că o uitase definitiv. Riad Halabî a instalat un televizor în casă, dar ea l-a ignorat total și, oricum, imaginile ajungeau atât de bruiate de parcă erau mesaje din altă planetă, așa că l-a mutat în magazin, măcar să se bucure vecinii și clienții. Stăpâna mea nu vorbea de Kamal, nu se plângea că-și pierduse iubitul, pur și simplu reintrase în starea de indolență pentru care avea atâta vocație. Stare care-i servea să fugă de micile răspunderi domestice plictisitoare, de căsnicie, de ea însăși. Tristețea și plictisul i se păreau mai suportabile decât efortul de a duce o viață normală. Poate că atunci a început să-i dea târcoale ideea morții, ca stare superioară a lenei, în care n-ar mai fi avut nevoie să-și miște sângele în vene sau aerul din plămâni, odihna ar fi fost totală, n-ar mai fi trebuit să gândească, să simtă, să fie. Soțul ei a dus-o cu camioneta la spitalul regional, la trei ore de drum de la Agua Santa, unde au examinat-o, i-au dat niște pastile împotriva melancoliei și au spus că în capitală ar fi putut s-o vindece cu șocuri electrice, metodă ce i s-a părut inacceptabilă.

— în ziua când se va uita iarăși în oglindă, va fi vindecată, spuneam eu și o aduceam în fața oglinzii mari încercând

să-i redeștept cochetăria: Ați uitat ce piele albă aveți ? Nu vreți să vă fac ochii ? Dar sticla nu reflecta decât conturul incert al unei meduze.

Ne-am obișnuit cu ideea că Zulema era un fel de plantă enormă și sensibilă, ne-am întors la rutina casei și a Perlei Orientului, mi-am reluat lecțiile cu învățătoarea Ines. La început abia eram în stare să citesc două silabe legate și aveam o caligrafie chinuită de copil mic; totuși, ignoranța mea nu era ceva excepțional, majoritatea sătenilor erau analfabeți. Trebuie să înveți ca să te poți întreține singură mai târziu, fata mea, nu e bine să depinzi de soț, nu uita că cine plătește comandă, îmi spunea Riad Halabî. Am devenit obsedată de studiu, eram fascinată de istorie, de cuvinte și geografie. Domnișoara Ines nu plecase în viața ei din Agua Santa, dar avea hărți pe toți pereții iar seara îmi comenta știrile de la radio, arătându-mi locurile unde se petreceau evenimentele. Cu ajutorul unei enciclopedii și al cunoștințelor învățătoarei, călătoream prin toată lumea. În schimb, eram nulă la cifre. Dacă nu înveți tabla înmulțirii, cum pot să-ți dau prăvălia pe mână ? se plângea turcul. Nu-l prea luam în seamă, preocupată doar să învăț cât mai multe cuvinte. Citeam plină de pasiune dicționarul și eram în stare să petrec ore în șir căutând rime, descoperind antonime și rezolvând cuvinte încrucișate. Spre șaptesprezece ani, m-am oprit din creștere și trăsăturile mele au căpătat expresia pe care o am și azi. Atunci am încetat să mă mai uit în oglindă și să mă compar cu

femeile perfecte din filme și din reviste și-am hotărât că sunt frumoasă, pentru simplul motiv că așa aveam eu chef. Problema nu m-a mai preocupat. Îmi purtam părul strâns la spate într-o coadă de cal, mă îmbrăcam în rochii de bumbac pe care mi le făceam singură și în picioare aveam espadrile. Câțiva băieți din sat și camionagiii care se opreau să bea o bere căutau să intre în vorbă cu mine, dar Riad Halabî îi punea pe goană ca un tată grijuliu.

— Nu-s de tine golani ăștia, fato. O să-ți căutăm un bărbat cu o situație bună, care să te respecte și să te iubească.

— Zulema are nevoie de mine și aici sunt fericită, de ce să mă mărit ?

— Femeile trebuie să se mărite, altfel nu sunt întregite și se usucă pe dinăuntru, li se strică sângele; dar tu mai poți aștepta puțin, ești încă tânără. Trebuie să te pregătești pentru viitor. De ce să nu te faci secretară ? Cât timp am să trăiesc eu n-are să-ți lipsească nimic, dar nu se știe niciodată, e mai bine să ai o meserie. Iar când va veni clipa să-ți cauți un logodnic, am să-ți cumpăr rochii frumoase și o să te duci la coafor să-ți faci o pieptănătură cum se poartă acum.

Eu înghițeam toate cărțile care-mi cădeau în mână, aveam grijă de casă și de bolnavă, ajutam la treburile magazinului, în permanență ocupată, n-aveam timp să mă gândesc la mine, dar în poveștile mele începeau să apară nostalgii și neliniști pe care nici nu știam că le port în inimă. Învățătoarea Ines mi-a sugerat să le notez într-un caiet. Îmi petreceam o mare parte din noapte scriind și-mi plăcea atât de mult să fac asta că orele treceau fără să știu, adesea mă trezeam dimineața cu ochii roșii de oboseală. Dar erau ceasurile mele cele mai bune. Bănuiam că nu există nimic de-adevăratelea, realitatea era o materie neprecizată și gelatinoasă, pe care simțurile mele o captau pe jumătate. N-aveam dovezi că și ceilalți o percepeau în mod identic, poate că Zulema, Riad Halabî și toți ceilalți vedeau lucrurile în mod diferit, poate că nu vedeau aceleași culori și nu auzeau aceleași sunete. Dacă ar fi fost așa, înseamnă că fiecare trăia într-o singurătate absolută. Era un gând care mă îngrozea. Mă consolam cu ideea că eu puteam apuca gelatina asta, o puteam modela, creând ce voiam eu, nu o parodie de realitate, precum mușchetarii sau sfincșii fostei mele stăpâne iugoslave, ci o lume proprie, populată cu personaje vii, unde eu dictam normele și le schimbam după bunul meu plac. De mine depindea tot ce se năștea, murea sau se întâmpla pe nisipurile mișcătoare în care germinau poveștile mele. Puteam pune acolo tot ce voiam, era de ajuns să rostesc cuvântul potrivit care să le dea viață. Câteodată mi se părea că universul construit prin puterea

imaginației era mai ferm și mai trainic decât zona nesigură în care se mișcau ființele din carne și oase care mă înconjurau.

Riad Halabî ducea aceeași viață ca înainte, preocupat de problemele celorlalți, însoțind, sfătuind, organizând, tot timpul în slujba celui alt. Prezida clubul sportiv și era însărcinat cu toate proiectele micii comunități. De două ori pe săptămână, pleca seara fără să dea vreo explicație și venea acasă foarte târziu. Când se furișa prin poarta grădinii, stingeam lumina și mă prefăceam că dorm, ca să nu-l supăr. Cu excepția acestor escapade, ne continuam împreună viața ca un tată cu fiica sa. Mergeam împreună la biserică, pentru că satul nu vedea cu ochi buni lipsa mea de devoțiune, după cum ne spusese adesea învățătoarea Ines, drept care el hotărâse că, în lipsa unei moschei, Allah n-avea să sufere dacă avea să-l adore într-un lăcaș creștin, mai ales că nu era obligatoriu să respecte ritul îndeaproape. Proceda asemenea celorlalți bărbați, care se așezau în partea din spate a bisericii și rămâneau în picioare, într-o atitudine ușor disprețuitoare, căci genuflexiunile erau considerate ceva prea puțin bărbătesc. De acolo își putea spune rugăciunile musulmane fără să atragă atenția. Nu scăpăm nici un film la noul cinematograful din Agua Santa, iar dacă în program era unul cu subiect romantic sau muzical, o luam cu noi și pe Zulema, ducând-o fiecare de un braț, ca pe o invalidă.

După sezonul ploilor și după ce drumul a fost reparat în urma ultimei inundații, Riad Halabî ne-a spus că se duce în capitală, pentru că Perla Orientului rămăsese fără marfă. Nu-mi plăcea să rămân singură cu Zulema. Trebuie să mă duc, fato, asta e munca mea, fără asta afacerea se duce de râpă, dar mă întorc repede și-am să-ți aduc multe cadouri, mă liniștea el de fiecare dată. Deși n-o spuneam, mie încă îmi era frică de casa asta, simțeam că pereții mai păstrau vraja lui Kamal. Uneori îl visam, mi se părea că-i simt în umbră mirosul, dogoarea, trupul gol cu sexul ridicat. Atunci o invocam pe mama ca să-l gonească, dar nu mă asculta mereu.

De fapt, absența lui Kamal era atât de evidentă, că nu știu cum de i-am suportat atunci prezența. În timpul nopții, golul lăsat de el invadea încăperile tăcute, se înstăpânea pe obiecte și umplea orele.

Riad Halabî a plecat joi dimineața, dar de-abia la micul dejun de vineri și-a dat seama Zulema că bărbatul ei nu mai era acolo și-atunci i-a șoptit numele. Era prima dată după mult timp că spunea ceva, m-am temut să nu aibă iar o criză, dar aflând că plecase în călătorie parcă s-a liniștit. Ca s-o amuz, după masă am instalat-o în patio și m-am dus să dezgrop bijuteriile. Nu le mai scosesem la lumină de câteva luni bune, am uitat unde erau ascunse, am pierdut mai bine de un ceas până să găsesc lădița. Am adus-o, am scuturat-o de țărână și am pus-o în fața ei, apoi am scos bijuteriile una câte una și le-am șters cu o cârpă, redând astfel strălucirea aurului și culoarea pietrelor. I-am pus cercei la urechi, inele pe toate degetele, i-am atârnat la gât lanțuri și coliere, i-am acoperit brațele cu brățări, după care i-am adus oglinda.

— Ce frumoasă sunteți, ca un idol...

— Caută un loc nou ca să le îngropi, mi-a poruncit în arabă; și-a scos podoabele și a recăzut în apatie.

Nu era o idee rea să schimb ascunzătoarea. Le-am băgat la loc în lădiță, am pus-o într-o pungă de plastic ca s-o apăr de umezeală și m-am dus în spatele casei, unde terenul era abrupt și năpădit de bălării. Am săpat o groapă la rădăcina unui copac, am îngropat lada, am bătătorit bine pământul și am însemnat trunchiul cu o piatră ascuțită, ca să nu uit locul. Auzisem că așa făceau țărani care-și ascundeau banii. Atât de răspândită era această formă de economisire prin locurile astea, că după niște ani, când s-a construit autostrada, tractoarele au scos putini pline cu monede și bancnote, devalorizate din cauza inflației.

Seara i-am pregătit cina, am culcat-o, apoi am cusut până târziu pe coridor. Mi-era dor de Riad Halabî, în casa întunecată rumoarea naturii aproape că nu pătrundea, greierii tăcuseră, aerul era nemișcat. La miezul nopții m-am dus la

culcare. Am aprins toate luminile, am închis persienele ca să nu intre broaștele și am lăsat deschisă ușa din spate, ca să pot fugi dacă apărea fantoma lui Kamal sau alt personaj din coșmarurile mele. Înainte de a mă băga în pat, m-am mai uitat o dată la Zulema și-am văzut că dormea liniștită, acoperită doar cu cearșaful.

Ca de obicei, m-am trezit cu primii zori și m-am dus în bucătărie să fac cafeaua, am turnat-o într-o cană și am traversat curtea interioară ca să i-o duc. În trecere, stingeam luminile lăsate aprinse, constatând că becurile erau murdare de insectele arse. Am ajuns la camera ei, am deschis ușa fără zgomot, am intrat.

Zulema era prăbușită jumătate pe pat, jumătate pe jos, cu brațele și picioarele desfăcute, capul la perete, pletele negre-albăstrii întinse pe perne și într-o baltă roșie care îmbiba așternutul și cămașa de noapte. Am simțit un miros mai puternic decât cel al petalelor de flori din vase. M-am apropiat încet, am lăsat cafeaua pe masă, m-am aplecat asupra ei și am întors-o. Își trăsesese un foc de pistol în gură, glonțul îi distrusese cerul gurii.

Am strâns arma, am curățat-o și am pus-o în sertarul scrinului, între lenjeria lui Riad Halabî, unde îi era locul. Pe urmă am împins-o din pat și am schimbat așternuturile. M-am dus să iau un lighean cu apă, un burete și un prosop, i-am scos cămașa și am spălat-o, căci nu voiam să fie văzută în halul ăsta. I-am închis ochii, i-am fardat atent pleoapele cu *kbol*, am pieptănat-o și am îmbrăcat-o în cămașa de noapte cea mai frumoasă. Mi-a fost tare greu s-o urc înapoi în pat, moartea o făcuse grea ca piatra. După ce-am terminat, m-am așezat lângă ea și i-am spus ultima poveste de dragoste, în timp ce afară izbucnea dimineața în larma indienilor care veneau în sat cu copiii, bătrânii și câinii lor ca să ceară de pomană, ca în fiecare sâmbătă.

Șeful de trib un bărbat fără vârstă, în pantaloni albi și cu pălărie de pai a fost primul care a ajuns la casa lui Riad

Halabî. Venea după trabucul pe care turcul i-l dădea săptămânal; găsind ușa închisă, a ocolit și a intrat prin ușa din spate, pe care o lăsasem deschisă noaptea trecută. A intrat în patio, care la ora aceea era încă plin de răcoare, a trecut de fântână, a traversat culoarul și s-a oprit în fața camerei Zulemei. M-a văzut din prag și m-a recunoscut imediat: de obicei, eu îl primeam în spatele tejghelei Perlei Orientului. Și-a plimbat ochii peste cearșafurile curate, peste mobila din lemn întunecat și

strălucitor, masa de toaletă cu oglindă și perii de argint cizelat, peste cadavrul stăpânei aranjat ca o statuie de sfânt în cămașa cu dantelă. A observat și grămada de rufe însângerate de lângă geam. S-a apropiat de mine și mi-a pus mâinile pe umeri, fără să spună nimic. Am simțit atunci că reveneam de departe, cu un țipăt interminabil care nu-mi ieșea din piept.

Mai târziu, când polițiștii au dat buzna într-o dispoziție bătăioasă, trântind ușile și răcnind ordine, eu nu mă clintisem din loc, indianul era tot acolo, cu brațele încrucișate pe piept, în timp ce restul tribului se îngrămădea în patio ca o turmă jerpelită. Au apărut și locuitorii din Agua Santa, șoptind, împingându-se, spionând, invadând casa turcului unde nu mai intraseră de la petrecerea dată în cinstea sosirii vărului Kamal. Din camera Zulemei, locotenentul a văzut scena și a rezolvat situația imediat. A pus pe fugă curioșii și a redus la tăcere mulțimea trăgând un foc în aer, scoțându-i pe toți afară ca să nu șteargă amprente digitale, după cum a explicat, iar la urmă, spre mirarea tuturor, inclusiv a propriilor subalterni, mi-a pus cătușe la mâini. Om încătușat nu se mai văzuse în Agua Santa de ani de zile, de pe vremea când se aduceau deținuții de la Penitenciarul Sfânta Măria ca să construiască drumurile.

— Să nu te miști de aici, mi-a ordonat, în timp ce oamenii lui cercetau încăperea ca să găsească arma, descopereau ligheanul și prosoapele, confiscau banii din magazin și periile de argint și-l împingeau pe indianul care le stătea în drum. Tot atunci a venit în fugă și domnișoara Ines, doar în halat,

căci era ziua în care făcea curățenie. A încercat să vorbească cu mine, dar locotenentul nu i-a dat voie.

— Trebuie anunțat turcul! a strigat ea, deși cred că nimeni nu știa cum să dea de el.

O harababură compusă din gălăgie, tropăituri și porunci a întors casa pe dos. Mi-am zis că o să-mi ia două zile să frec dușumelele și să fac ordine. Uitând că era plecat, m-am întrebat cum de permitea Riad Halabî lipsa asta de respect, iar când au ridicat cadavrul Zulemei acoperit cu un cearșaf n-am găsit nici atunci o explicație rațională. Țipătul prelung continua să-mi stea în piept, rece ca vântul iernii, și nu puteam să-l dau afară. Ultimul lucru pe care l-am văzut înainte de a fi târâtă spre jeepul poliției a fost chipul indianului care se apleca să-mi spună ceva la ureche, dar n-am înțeles ce.

M-au închis într-o celulă la comandament, o cămăruță mică și încinsă. Mi-era sete, am încercat să strig ca să cer apă, dar cuvintele se nășteau înăuntru, creșteau, se ridicau și îmi sunau în cap, se opreau la buze, de unde nu reușeam să le rostesc, mi se lipeau de cerul gurii. Am făcut un efort și am chemat imagini ale fericirii: mama împletindu-mi părul în cozi în timp ce cânta, o copilită călărind spinarea răbdătoare a unei pume îmbălsămate, valurile înspumate din sufrageria celibatarilor, serile de răs cu Elvira, buna mea bunică. Am închis ochii și m-am pregătit să aștept. După multe ore, un sergent căruia îi servisem cu o zi în urmă rachiu de trestie de zahăr în Perla Orientului, a venit după mine. M-a pus să stau în picioare lângă biroul ofițerului de serviciu, s-a așezat alături, la un pupitru de școală, și s-a apucat să-mi ia declarația cu scrisul lui încet și chinuit. Încăperea era vopsită într-un verde cenușiu, de-a lungul pereților erau bănci de fier, masa șefului era pusă pe un postament, pentru mai multă autoritate. Palele ventilatorului din tavan mișcau aerul sperind țânțarii, dar nu răcoreau zăpușeala persistentă și umedă. Mi-am amintit de fântâna arabă de acasă, de sunetul cristalin al apei printre pietrele din patio, de cana mare cu nuc de ananas pe care mi-o pregătea Ines la lecții. Atunci a intrat locotenentul și s-a proțăpărit în fața mea.

— Numele, a lătrat, am încercat să-l spun, dar cuvintele mi s-au agățat iarăși și n-am reușit să le despotmolesc.

— Ea este Eva Luna, cea pe care a adus-o turcul dintr-una din călătoriile lui. Pe atunci era mică, v-am spus, ați uitat, domnule locotenent? a spus sergentul.

— Taci din gură, nu pe tine te-am întrebat, boule.

A venit spre mine cu un calm amenințător, mi-a dat ocol măsurându-mă din cap până-n picioare, zâmbitor. Era un brunet vesel și simpatic, care făcea ravagii printre femeile tinere din Agua Santa. Era de doi ani în sat, venise cu valul adus de ultimele alegeri, când mulți funcționari și polițiști fuseseră schimbați cu alții, numiți de partidul de guvernământ, îl cunoșteam, venea adesea la Riad Halabî, uneori rămânea să joace domino.

— De ce-ai omorât-o ? Ca s-o jefuiești ? Se spune că turcoica era bogată și avea o comoară îngropată în curte. Răspunde, târfă! Unde ai ascuns bijuteriile pe care le-ai furat ?

Mi-a trebuit o veșnicie ca să-mi aduc aminte de pistol, de trupul rigid al Zulemei și de tot ce făcusem înainte de venirea indianului. Am înțeles abia atunci dimensiunea nenorocirii, limba mi s-a înțepenit definitiv și nici n-am mai încercat să răspund. Ofițerul a ridicat mâna, și-a luat elan și mi-a dat un pumn. Nu-mi mai amintesc nimic. M-am trezit în aceeași încăpădere, legată de un scaun, singură; nu mai aveam rochia pe mine. Lucrul cel mai rău era setea, vai, sucul de ananas, apa fântânii... Ziua trecuse, odaia era luminată de becul din tavan, de lângă ventilator. Am încercat să mă mișc, dar mă durea tot corpul, mai ales arsurile de țigară de pe picioare. Puțin după aceea a intrat sergentul, fără haina de la uniformă, doar în tricou, asudat și neras. Mi-a șters sângele de la gură și mi-a ridicat părul de pe față.

— Mai bine mărturisește. Să nu crezi că locotenentul a terminat cu tine, de-abia începe... Știi ce le face uneori femeilor ?

Am încercat să-i spun din priviri ce se petrecuse în camera Zulemei, dar realitatea a dispărut din nou, m-am văzut pe jos, cu fața între genunchi și coada împletită pe spate, mamă, am strigat fără glas.

— Ești mai încăpățânată ca un catâr, a murmurat sergentul cu o expresie sinceră de milă.

S-a dus după apă, mi-a ținut capul ca să pot bea, apoi a udat o batistă și mi-a trecut-o cu grijă peste urmele de pe obraz și de pe gât. S-a uitat în ochii mei și mi-a zâmbit ca un tată.

— Aș vrea să te ajut, Eva, nu vreau să te mai chinuiască, dar nu eu comand aici. Spune-mi cum ai omorât-o pe turcoică și unde ai ascuns ce i-ai furat și aranjez eu cu locotenentul să fii mutată la un tribunal pentru minori. Hai, spune-mi... ce-ai pățit, ai amuțit ? Să-ți mai dau apă, poate-ți revii și ne înțelegem.

Am băut trei pahare unul după altul, plăcerea apei care-mi cobora pe gât a fost atât de mare, că am zâmbit și eu. Sergentul mi-a dezlegat atunci mâinile, mi-a pus rochia și m-a mângâiat pe obraz.

— Sărăcuța de tine... Locotenentul mai întârzie câteva ore, s-a dus la film și să bea niște beri, dar se întoarce el, negreșit. Când ajunge, am să te pocnesc, ca să leșini din nou, poate te lasă în pace până mâine... Vrei puțină cafea?

Vestea a ajuns la Riad Halabî cu mult înainte de a fi publicată în presă. Mesajul a ajuns în capitală purtat din gură în gură pe căi tainice, a străbătut străzile, hotelurile de doi bani și depozitele de marfă ale turcilor, până a nimerit la singurul restaurant arăbesc din țară, unde în afară de mâncarea tradițională, de muzica din Orientul Mijlociu și de baia de aburi de la etaj, o creolă deghezată în odaliscă improviza un dans al celor șapte văluri. Un chelner a venit la masa la care Riad Halabî se delecta cu un platou de feluri din țara lui și i-a transmis un mesaj din partea ajutorului de bucătar, născut în tribul căpeteniei indiene. Așa a aflat el sâmbătă seara, a condus camioneta ca din pușcă și a ajuns în Agua

Santa în dimineața următoare, exact la timp pentru a-l împiedica pe locotenent să mă interogheze iar.

— Dă-mi-o pe fată, i-a cerut.

În încăpădere verzuie, din nou goală și legată de scaun, i-am auzit glasul și era să nu-l recunosc, nu-i auzisem până atunci tonul acesta autoritar.

— Nu pot să eliberez suspecta, turcule, înțelege, la funcția mea...

— Cât mă costă ?

— Bine. Vino la mine în birou să discutăm între patru ochi.

Dar era deja târziu, scandalul începuse. Fotografia mea din față și din profil, cu o legătură neagră pe ochi, pentru că nu eram încă majoră, fusese trimisă ziarelor din capitală, unde aveau să apară la rubrica judiciară sub bizarul titlu „Ucisă de sânge din sângele ei", în care eram acuzată că asasinasem femeia care mă adunase din șanț. Mai păstrez și acum o bucată de ziar, îngălbenită și fragilă ca o petală uscată, în care se relatează istoria crimei oribile inventată de presă; am citit-o de atâtea ori, că în anumite perioade din viața mea chiar am crezut că era adevărat.

— Aranjează-o un pic, că i-o dăm turcului, a poruncit locotenentul după ce-a stat de vorbă cu Riad Halabî.

Sergentul m-a spălat cât a putut el mai bine și n-a vrut să mă îmbrac cu rochia pătată de sângele Zulemei și al meu. Eu transpiram întruna, așa că a preferat să mă înfășoare într-o pătură udă, ca să-mi acopere goliciunea și să mă răcorească. Mi-a aranjat puțin și părul, dar tot jalnică eram. Când m-a văzut, Riad Halabî a scos un urlet.

— Ce i-ați făcut fetii mele!

— Să nu faci scandal, turcule, e mai bine pentru ea. Nu uita că ți-am făcut o favoare, datoria mea e s-o țin arestată până se lămurește afacerea. De unde știi că n-a omorât-o pe nevastă-ta ?

— Dar știi că Zulema era nebună și s-a sinucis!

— Eu nu știu nimic. Nu e dovedit. Ia-ți fata și nu mă mai bate la cap, ca să nu mă răzgândesc.

Riad Halabî m-a luat de după umeri și am mers încet spre ieșire. Când am ajuns afară am văzut că în fața Comandamentului se strânseseră toți sătenii și indienii care mai rămăseseră în Agua Santa; nemișcați, ne priveau din partea opusă a pieței. În timp ce ne îndreptam spre camionetă, șeful de trib a început să lovească pământul cu picioarele într-un dans ciudat, producând un sunet ca de tobă.

— Cărați-vă dracului până nu trag în voi! a tipat furios locotenentul.

Învățătoarea Ines n-a mai rezistat: susținută de autoritatea conferită de toți anii în care se făcuse ascultată de la catedră, s-a apropiat și, privindu-l direct în ochi, a scuipat la picioarele lui. Să te pedepsească cerul, nenorocitul, a rostit tare ca să fie auzită de toți. Sergentul s-a dat cu un pas îndărăt, temându-se să nu se întâmple o catastrofă, dar ofițerul a rânjit disprețuitor și n-a zis nimic. Nimeni nu s-a mișcat până ne-am urcat în camionetă și Riad Halabî a pornit motorul, de-abia atunci indienii au pornit spre drumul care ducea în selva și sătenii s-au împrăștiat bombănind înjurături la adresa poliției. Așa se întâmplă dacă aduci oameni de aiurea, nici unul din descreierații ăștia nu s-a născut aici, că altfel nu și-ar da atâtea ifose, repeta Riad furios în timp ce conducea.

Am intrat în casă. Ușile și ferestrele erau deschise, dar groaza mai plutea în aer. V-au jefuit au fost polițaii, spuneau vecinii, au fost indienii, spuneau polițiștii -; casa părea un câmp de bătălie, lipseau radioul și televizorul, jumătate din veselă era spartă, magaziile răvășite, marfa împrăștiată, sacii cu cereale, făină, cafea și zahăr spintecați. Sprijinindu-mă în continuare de după mijloc, Riad Halabî a trecut pe lângă urmele lăsate în urma acestui taifun fără să calculeze pagubele și m-a dus la patul pe care cu o zi în urmă zăcuse nevastă-sa.

— Ce ți-au făcut câinii ăștia ? a spus în timp ce mă învelea.

Și de-abia atunci mi s-au întors toate cuvintele în gură, au țâșnit ca un șuvoi de necontrolat, unul după altul: un nas enorm care se uita la mine fără să mă vadă și ea mai albă ca oricând lingând și sugând, greierii din grădină și arșița nopții, toți transpirați, și ei și eu, nu v-am spus ca să putem uita, oricum el a plecat, s-a evaporat ca o nălucă, ea l-a încălecat și l-a înghițit, să plângem, Zulema, că ni s-a terminat dragostea, era subțire și puternic, nasul acela negricios intrând în ea, nu în mine, doar în ea, credeam că o să mănânce din nou și o să-mi ceară să-i spun povești și să scoatem aurul la soare, de aia nu v-am spus, domnule Riad, un glonț și gura i-a rămas spintecată ca a dumneavoastră, Zulema plină de sânge, părul de sânge, cămașa de sânge, casa inundată de sânge și greierii care făceau o larmă îngrozitoare, ea l-a încălecat și l-a înghițit, el a fugit, sudoarea curgea pe noi, indienii știu ce s-a întâmplat, locotenentul știe și el, spuneți-i să nu mă atingă, să nu mă lovească, vă rog, eu n-am auzit zgomotul pistolului, glonțul i-a intrat prin gură și i-a spart cerul gurii, eu n-am omorât-o, am îmbrăcat-o ca să n-o vedeți așa, am spălat-o, cafeaua mai e în ceașcă, ea singură a făcut-o, spuneți-le să-mi dea drumul, n-am fost eu, n-am fost eu, n-am fost eu...

— Știam, fata mea, taci, te rog... Riad Halabî mă legăna plângând de tristețe și de milă.

Domnișoara Ines și stăpânul meu mi-au oblojit vânățile cu comprese cu gheață, apoi mi-au vopsit cu anilină neagră rochia cea mai bună, pentru a merge la cimitir. A doua zi mai aveam febră și fața deformată, dar învățătoarea a insistat să mă îmbrac în doliu total, cu ciorapi negri și vâl pe cap, după tradiție, și să asist la funeraliile Zulemei, amânate dincolo de cele douăzeci și patru de ore reglementare, pentru că nu găsiseră un medic legist pentru autopsie. Trebuie să ținem piept bârfelor, a spus ea. Preotul nu a venit, ca să fie limpede că era vorba de o sinucidere, nu de o crimă, cum susțineau polițiștii. Din respect pentru turc și ca să-i facă în ciudă locotenentului, toată comunitatea din Agua Santa s-a

perindat prin fața mormântului, fiecare m-a îmbrățișat și mi-a prezentat condoleanțe de parcă într-adevăr aș fi fost fiica Zulemei și nu cea suspectată că aș fi ucis-o.

Două zile mai târziu mă simțeam mai bine și l-am ajutat pe Riad Halabî să facă ordine în casă și în prăvălie. Viața a reînceput, n-am mai pomenit de cele întâmplate, n-am mai pronunțat numele Zulemei și al lui Kamal, dar amândoi apăreau prin umbrele grădinii, prin colțurile odăilor, în penumbra bucătăriei, el în pielea goală și cu ochi arzători, ea întregă, dolofană și albă, nepătată de sânge sau spermă, ca și cum ar fi trăit de moarte naturală.

În ciuda precauțiilor învățătoarei Ines, blestemul creștea și se umfla ca o drojdie, iar cei care cu trei luni în urmă erau gata să jure că eram nevinovată începeau să bârfească pentru că trăiam sub același acoperiș cu Riad Halabî fără să ne unească vreo legătură de familie limpede. Când bârfa s-a strecurat pe geam și a intrat în casă, ajunsese la proporții fantastice: turcul și târfa aia sunt amanți, l-au omorât pe vărul Kamal, l-au aruncat în râu ca să-l ducă apa și să-l devoreze peștii piranha, de-asta și-a pierdut mințile biata nevastă, au omorât-o și pe ea ca să rămână singuri în casă și-acum o țin zi și noapte într-un desfrâu și în erezii musulmane, bietul om, nu-i vina lui, drăcoanca asta i-a sucit mințile.

— Eu nu cred în tâmpeniile astea pe care le zice lumea, turcule, dar nu iese fum fără foc. Trebuie să redeschid cazul, asta nu poate să rămână așa, l-a amenințat locotenentul.

— Și cât vrei acum ?

— Treci pe la birou și vorbim.

Atunci Riad Halabî și-a dat seama că șantajul nu se va termina nicicând și că situația ajunsese la un punct fără întoarcere. Nimic n-o să mai fie ca înainte, satul ne va face viața imposibilă, era momentul să ne despărțim. În seara aceea, lângă fântâna arabă, în cămașa impecabilă de batist alb, mi-a spus toate astea alegându-și cu grijă cuvintele. Cerul era limpede, îi vedeam bine ochii mari și triști, ca două măslin

umede, și m-am gândit la toate lucrurile bune pe care le trăisem alături de el, la jocul de cărți și de domino, la serile în care citeam abecedarul, la filmele văzute, la orele în care găteam împreună... Am ajuns la concluzia că-l iubeam profund și cu recunoștință. O senzație blândă mi-a cuprins picioarele, mi-a înecat pieptul, mi-a adus flăcări în ochi, m-am apropiat, am venit în spatele scaunului pe care ședea și, pentru prima dată de când trăiam alături de el, am îndrăznit să-l ating. L-am pus mâinile pe umeri și mi-am sprijinit bărbia de capul lui. Nu știu cât a stat nemișcat, poate că presimțea ce-avea să urmeze și o dorea, căci și-a scos batista pudorii sale și și-a acoperit gura. Nu, nu așa, am spus și am aruncat-o pe jos, apoi am înconjurat scaunul, m-am așezat pe genunchii lui și l-am luat de după gât, foarte aproape, privindu-l fără să clilesc. Mirosea a bărbat curat, a cămașă proaspăt călcată, a lavandă. L-am sărutat pe obrazul ras, pe frunte, pe mâinile tari și negricioase. Vai, fata mea, a suspinat Riad Halabî și i-am simțit răsuflarea caldă cum îmi coboară pe gât și-mi pătrunde pe sub bluză. Plăcerea mi-a înfiorat pielea și mi-a întărit sânii. Mi-am dat seama că niciodată nu mă aflasem atât de aproape de cineva și că nu mai primisem o mângâiere de secole. L-am luat fața în mâini, m-am apropiat încet și l-am sărutat îndelung pe buze, învățându-i forma ciudată a gurii, în timp ce un foc brusc îmi invadea oasele și-mi cutremura pântecul. Poate că vreme de o clipă el a luptat cu propria sa dorință, dar a renunțat repede și mi-a urmat jocul, explorându-mă la rândul său, până când tensiunea a devenit insuportabilă și ne-am tras îndărăt să respirăm.

— Nimeni nu m-a sărutat pe gură, a șoptit.

— Nici pe mine, am spus eu și l-am luat de mână ca să-l duc în dormitor.

— Așteaptă, fato, nu vreau să-ți fac rău...

— De când a murit Zulema n-am mai avut ciclu. Din cauza spaimei, zice învățătoarea... crede că n-am să pot face copii, am adăugat înroșindu-mă.

Am stat împreună toată noaptea. Riad Halabî căutase toată viața formule de apropiere cu batista pe față. Era un

bărbat plăcut și delicat, doritor să facă plăcere și să fie acceptat, drept care cercetase toate formele posibile de a face amor fără să-și folosească buzele. Își transformase mâinile și restul trupului puternic într-un instrument sensibil, capabil să bucure o femeie până la fericirea totală. Întâlnirea noastră a fost atât de semnificativă, încât ceea ce ar fi putut fi o ceremonie solemnă s-a transformat

În ceva vesel și plăcut. Am pătruns amândoi într-un spațiu fără timp, în orele acelea minunate am trăit într-o intimitate completă, negândindu-ne decât la noi, doi parteneri impudici și jucăuși care dăruiau și primeau. Riad Halabî era înțelept și tandru, în noaptea aceea mi-a dat atâta plăcere că au trebuit să treacă mulți ani și să cunosc mai mulți bărbați până a mă simți din nou atât de împlinită. M-a învățat multiplele posibilități ale feminității, pentru ca niciodată să nu mă mulțumesc cu mai puțin. Am primit recunoscătoare darul superb al propriei mele senzualități, mi-am cunoscut corpul, am știut că eram născută pentru această bucurie și n-am vrut să-mi imaginez viața fără Riad Halabî.

— Lasă-mă să rămân cu tine, l-am rugat în zori.

— Sunt mult mai bătrân decât tine, fata mea. Când tu vei avea treizeci de ani, eu am să fiu un moș ramolit.

— Și ce dacă, să profităm de timpul în care putem fi împreună.

— Bârfele n-or să ne dea pace. Eu mi-am trăit viața, dar a ta nici n-a început. Trebuie să pleci din satul ăsta, să-ți schimbi numele, să înveți, să uiți toate astea. Eu am să te ajut mereu, pentru mine ești mai mult decât o fiică...

— Nu vreau să plec, vreau să rămân cu tine, nu te lua după ce zice lumea...

— Trebuie să mă ascuți, știu eu ce fac, nu vezi că eu cunosc lumea mai bine decât tine ? Or să ne urmărească până o să înnebunim, nu putem trăi închiși, asta n-ar fi corect față de tine, ești doar un copil... Și după o pauză lungă: Vreau să te întreb ceva de câteva zile, știi unde și-a ascuns Zulema bijuteriile ?

-Da.

— Foarte bine, nu trebuie să-mi spui. Acum sunt ale tale, dar lasă-le unde sunt, încă n-ai nevoie de ele. Am să-ți dau bani ca să stai în capitală, să mergi la o școală și să înveți o meserie, ca să nu depinzi de nimeni, nici chiar de mine. Nimic n-are să-ți lipsească, fata mea. Bijuteriile Zulemei o să te aștepte, vor fi zestrea ta când o să te măriți.

— Nu vreau să mă mărit cu nimeni, doar cu tine, te rog, nu mă goni!

— O fac pentru că te iubesc, într-o bună zi ai să înțelegi, Eva.

— N-o să înțeleg deloc, niciodată!

— Sst... gata, să nu mai vorbim de asta, vino, mai avem câteva ceasuri...

De dimineață am mers împreună până în piață. Riad îmi ducea valiza cu haine noi pe care mi-o pregătise și eu mergeam în tăcere, cu fruntea sus și priviri sfidătoare, pentru ca nimeni să nu știe că îmi venea să plâng. Era o zi ca toate celelalte, la ora aceea copiii se jucau pe stradă și cumetrele din Agua Santa își scosese deja scaunele pe trotuar și stăteau cu un lighean în poală curățând porumb. Ochii satului ne-au urmărit implacabili până în stația de autobuz. Nimeni n-a schițat nici un gest de despărțire, nici locotenentul, care tocmai trecea cu jeepul lui și a întors capul de parcă n-ar fi văzut nimic, respectându-și partea sa de înțelegere.

— Nu vreau să plec, am implorat pentru ultima oară.

— Nu-mi îngreuna și mai mult situația, Eva.

— Ai să vii să mă vezi în oraș ? Promite-mi că ai să vii curând și-o să facem iar dragoste.

— Viața e lungă, fato, și plină de surprize, orice se poate întâmpla.

— Sărută-mă.

— Nu pot, se uită lumea la noi. Urcă în autobuz și nu te da jos sub nici un motiv până în capitală. Acolo iei un taxi și te duci la adresa pe care o ai notată, e un pension pentru domnișoare, învățătoarea Ines a vorbit la telefon cu directoarea, acolo ai să fii în siguranță.

De la geamul autobuzului l-am văzut acoperindu-și gura cu batista.

Am străbătut același drum pe care-l făcusem cu ani în urmă, dormind, în camioneta lui Riad Halabî. Prin fața ochilor mi-au defilat peisajele spectaculoase ale acestei regiuni, însă n-am văzut nimic: aveam privirile întoarse înauntru, eram încă uimită de descoperirea dragostei. Am intuit atunci că sentimentul meu de recunoștință avea să se repete ori de câte ori mă voi gândi la Riad Halabî, toată viața de acum încolo, și așa a și fost. Am reușit, totuși, în orele de drum să mă scutur de amintirile languroase și să ating gradul de obiectivitate necesar pentru a-mi recapitula trecutul și a face inventarul posibilităților mele. Până atunci trăisem sub ordinele altora, tânjind după afecțiune, fără alt viitor decât ziua de mâine și fără altă avere decât poveștile mele. Trebuia să fac un permanent

efort de imaginație pentru a suplini tot ce-mi lipsea. Chiar și maică-mea era o umbră efemeră pe care trebuia s-o redesenez zilnic pentru a nu o rătăci în labirinturile memoriei. Am recapitulat pe rând fiecare cuvânt rostit în noaptea care trecuse și am înțeles că bărbatul pe care-l iubisem cinci ani ca pe un tată și pe care-l doream acum ca pe un amant era un proiect imposibil. Mi-am privit mâinile chinuite de treburile casnice, mi le-am trecut peste față, pipăindu-mi forma oaselor, mi le-am afundat în păr și, răsuflând adânc, am spus gata, ajunge. Apoi am scos din geantă hârtiuța cu adresa pensionului de domnișoare, am mototolit-o în pumn și am aruncat-o pe geam.

Am ajuns în capitală într-un moment de mare agitație. După ce m-am dat jos din autobuz cu valiza, am văzut imediat că se petrecea ceva: polițiștii alergau ștergând zidurile sau zigzagând printre mașinile staționate, se auzeau focuri de armă foarte aproape. La întrebările șoferului ne-au strigat să plecăm de-acolo că se trăgea cu pușca din clădirea de pe colț. Pasagerii și-au înhățat calababul și au luat-o care

încotro. M-am luat după ei descumpănită, nu știam încotro mă duc, nu recunoșteam orașul.

Leșind din autogara, mi-am dat seama că în aer plutea ceva, atmosfera era tensionată, oamenii își fereau ușile și ferestrele, comercianții coborau obloanele metalice ale prăvăliilor, străzile începeau să se golească. Am vrut să iau un taxi ca să plec cât mai repede de acolo, dar nu s-a oprit nici unul, nici mijloacele de transport în comun nu mai circulau, așa că n-am avut încotro și am continuat să merg pe jos, cu pantofii mei cei noi care îmi torturau picioarele. Am auzit un zgomot ca de furtună, am ridicat ochii și-am văzut un elicopter care se învârtea pe cer ca un muscoid zăpăcit. Pe lângă mine au trecut grăbiți niște oameni, am încercat să aflu despre ce era vorba, dar nimeni nu știa precis; lovitură de stat, mi s-a spus în chip de unică explicație. Pe atunci încă nu cunoșteam sensul acestor cuvinte, dar instinctul m-a făcut să merg mai departe, fără o țintă fixă, cărând valiza care se făcea tot mai grea. După jumătate de ceas, m-am oprit în fața unui hotel cu înfățișare modestă și am închiriat o cameră, socotind că banii pe care-i aveam îmi permiteau să stau acolo o vreme. A doua zi am început să caut de lucru.

Porneam în fiecare dimineață plină de speranță, seara mă întorceam extenuată. Citeam anunțurile din ziar, mă prezentam peste tot unde se cerea personal, dar după câteva zile mi-am dat seama că, dacă nu eram dispusă să dansez în pielea goală sau să servesc clienții la bar, nu mă așteptau decât posturi de servitoare, iar de asta eram sătulă. Am avut momente de disperare când eram gata să-l sun pe Riad Halabî, dar m-am stăpănit. În cele din urmă, hotelierul, care stătea mai tot timpul la recepție și mă vedea plecând și venind, a ghicit despre ce era vorba și s-a oferit să mă ajute. Mi-a spus că fără o scrisoare de recomandare era tare greu să găsești de lucru, mai ales în perioada asta de agitații politice, și mi-a dat o carte de vizită pentru o amicică de-a lui. Am ajuns la adresă și am recunoscut zona străzii Republicii: primul impuls a fost s-o iau la sănătoasa, dar m-am gândit mai bine și

mi-am spus că nu pierdeam nimic întrebând. Totuși, n-am apucat să ajung la clădirea pe care o căutam pentru că m-am pomenit prinsă într-o mișcare de stradă. Niște tineri care alergau m-au târât cu ei până în piațeta din fața bisericii Seminaristilor. Studenții agitau pumnii, vociferau, scandau lozinci, eu stăteam între ei nepricepând ce naiba se întâmplă. Un băiat urla din toți bojocii acuzând guvernul că se vânduse imperialismului și trădase poporul, alți doi se cățăraseră pe fațada bisericii ca să fixeze un steag, restul grupului striga în cor *no pasarân P*. Au apărut niște militari și au început bătăile și focurile de armă. Am luat-o la goană, căutând un loc unde să aștept să se potolească nebunia și să-mi recapăt suflul. Noroc că am văzut că ușa bisericii era întredeschisă, fără să stau pe gânduri, m-am strecurat înăuntru. Zarva de afară ajungea diminuată, de parc-ar fi venit din alte timpuri. M-am așezat pe prima bancă, m-a potopit brusc toată oboseala ultimelor zile, mi-am sprijinit picioarele de bară și capul de spătar. Încet-încet, pacea lăcașului mi-a redat liniștea, mă simțeam bine în adăpostul umbrit înconjurat de coloane și sfinți nemișcați, învăluită în tăcere și răcoare. M-am gândit la Riad Halabî și am dorit să fiu cu el, ca în fiecare după-amiază din ultimii ani, să stăm în patio la ora asfințitului. M-am înfiorat la amintirea dragostei, am lepădat repede gândul. Mai târziu, când zgomotele venite din stradă au dispărut și vitraliile lăsau să treacă mai puțină lumină, mi-am spus că trecuse destul timp și am privit în jur. Atunci am văzut că pe altă bancă

stătea o femeie atât de frumoasă, că inițial am confundat-o cu o apariție divină. Ea s-a întors spre mine și mi-a făcut un gest prietenesc.

— Și pe tine te-a prins războiul ? Peste tot sunt tulburări, se spune că studenții au ocupat Universitatea, că mai multe regimente s-au revoltat, țara asta e un haos, în felul ăsta nu mai ține mult democrația, a spus superba necunoscută cu o voce adâncă, venind să se așeze lângă mine.

M-am uitat uluită la ea, admirându-i picioarele lungi de animal de curse, degetele fine, ochii plini de dramatism, linia clasică a nasului și a bărbiei, și-am avut impresia că o cunoșteam dinainte, sau măcar o știusem odată. M-a privit și ea, cu un zâmbet ciudat pe buzele rujate.

— Eu te-am mai văzut pe tine...

— Cred că și eu.

— Nu ești tu fata care spunea povești... Eva Luna?

— Ba da.

— Nu mă recunoști ? Sunt eu, Melecio.

— Nu se poate... ce-ai pățit?

— Știi ce e aia reîncarnare ? E ca și cum te-ai naște a doua oară. Să zicem că eu m-am reîncarnat.

I-am pipăit brațele dezgolite, brățările de fildeș și un cârlionț din pieptănătură cu emoția de a mă întâlni cu un personaj zămislit de propria mea fantezie. Melecio, Melecio, am spus cu toate amintirile bune pe care le aveam pentru ființa asta încă de pe vremea Madamei. Am văzut lacrimi negre de rimei coborându-i pe chipul perfect, am îmbrățișat-o mai întâi timid, apoi cu o imensă bucurie, Melecio, Eva, Melecio...

— Nu-mi mai spune așa, acum mă cheamă Mimî.

— Îmi place, ți se potrivește.

— Ce mult ne-am schimbat amândouă! Nu te uita așa la mine, nu sunt homosexual, sunt un transsexual.

— Un ce ?

— M-am născut bărbat din greșeală, dar acum sunt femeie.

— Cum ai făcut asta ?

— Cu durere. Am știut mereu că nu sunt ca toți ceilalți, dar la închisoare m-am hotărât să-i forțez mâna naturii. Ce minune să ne întâlnim... și tocmai într-o biserică. Cred că de douăzeci de ani n-am mai pus piciorul într-o biserică, a râs Mimî ștergându-și ultimele lacrimi.

Melecio fusese arestat când cu Revolta Curvelor, memorabilul scandal public pe care îl declanșase chiar el, cu nefericita

scrisoare către Ministerul de Interne în legătură cu dijma pentru poliție. Au dat buzna în cabaretul unde lucra și l-au săltat fără să-l lase să se îmbrace, l-au luat așa cum era, cu bikinii cu perle și diamante false, cu boa-ul de pene de struț roz, cu peruca blondă și sandalele argintii. Apariția sa la post a iscat o furtună de râsete și insulte, i-au dat o bătaie înfiorătoare și l-au băgat patruzeci de ore în celula deținuților periculoși. Apoi l-au dat pe mâna unui psihiatru, care experimenta o cură pentru homosexuali prin persuasiune emetică. Timp de șase zile și șase nopți, acesta l-a supus unui tratament cu droguri care l-a lăsat mai mult mort decât viu, în timp ce-i arăta fotografii de atleți, balerini și modele masculine, convins că îi provoacă un reflex condiționat de repulsie față de cei de același sex cu el. În cea de-a șasea zi, Melecio, persoană îndeobște pașnică, și-a pierdut răbdarea, a sărit la gâtul medicului, a început să-l muște ca o hienă și dacă nu l-ar fi salvat la timp l-ar fi strangulat cu mâinile lui. Au dedus că prinsese repulsie față de psihiatru, l-au calificat de incurabil și l-au trimis la Sfânta Măria, unde ajungeau delincvenții fără speranță de judecată și deținuții politici care reușeau să supraviețuiască interogatoriilor. Înființat pe vremea dictaturii Binefăcătorului și modernizat cu zăbrele și celule noi pe timpul Generalului, penitenciarul avea o capacitate de trei sute de oameni, dar se înghesuiau acolo mai bine de o mie cinci sute. Melecio a fost transportat cu un avion militar într-un sat-fantomă, prosper pe vremea febrei aurului și ajuns în agonie de când începuse belșugul petrolului. De acolo l-au dus legat ca un animal, întâi într-o camionetă, apoi cu șalupa, în infernul unde ar fi trebuit să-și petreacă restul zilelor. Și-a dat seama la prima privire de dimensiunea nenorocirii. Un zid înalt de un metru și jumătate, peste care erau gratii, iar în spatele lor deținuții privind verdele etern al junglei și apa galbenă a râului. Libertate! Libertate! au început

să implore văzând mașina locotenentului Rodriguez, care însoțea noua tranșă de deținuți pentru a-și face inspectia trimestrială. Porțile grele de fier s-au deschis și au pătruns până în ultimul cerc, unde au fost primiți de mulțimea urlătoare. Melecio a fost dus direct la pavilionul homosexualilor, unde gardienii l-au oferit delincvenților veterani. În fond, a avut noroc, pentru că a ajuns în Harem, unde cincizeci de privilegiați aveau un sector independent și se organizaseră pentru a supraviețui.

— Pe atunci nu auzisem de Maharishi și n-aveam nici un fel de ajutor spiritual a spus Mimî cutremurată de aceste amintiri și scoțând din poșetă o stampă în culori, care înfățișa un bărbos cu tunică de profet, înconjurat de simboluri astrale -; am scăpat de nebunie pentru că știam că Madama n-avea să mă abandoneze, îți aduci aminte de ea, nu ? E o prietenă credincioasă, nu s-a lăsat până nu m-a salvat, luni de zile i-a mituit pe judecători, și-a folosit relațiile la guvern, a vorbit chiar și personal cu Generalul ca să mă scoată de acolo.

După un an, când a ieșit, Melecio nu era nici măcar umbra celui care fusese. Paludismul și înfometarea îi topiseră douăzeci de kilograme, o infecție la rect îl silea să meargă încovoiat ca un moș, iar experiența violenței îi distrusese controlul emoțiilor, trecea direct de la plâns la râs. A ieșit pe poarta închisorii neputând să creadă că e adevărat, convins că era un truc pentru a-l acuza de intenția de a fugi și a-l împușca din spate, dar era atât de slăbit că s-a resemnat, ce-o fi o fi. L-au traversat râul în șalupă, apoi l-au dus cu mașina în satul-fantomă. Dă-te jos, poponarule, i-au dat brânci de a căzut în genunchi în colbul gălbui, unde a rămas așteptând glonțul care avea să-lucidă, dar nu s-a întâmplat nimic. A auzit motorul mașinii care se depărta, a ridicat privirile și s-a pomenit în fața Madamei, care nici nu l-a recunoscut imediat. Îl aștepta cu o avionetă închiriată, l-a dus direct la o clinică din capitală. Tot anul strânsese bani de pe urma traficului de prostituate pentru marinari și i-a pus la dispoziție lui Melecio.

— Mulțumită ei sunt în viață. A trebuit să părăsească țara. Dacă n-ar fi *mamma*, aș face rost de un pașaport pe noul meu nume și-aș pleca după ea.

Madama nu emigrase de bunăvoie, ci fugind de justiție, din cauza scandalului iscat de cele douăzeci și cinci de fete găsite moarte pe un vapor care se îndrepta spre Curaçao. Știam povestea, o auzisem la radio în urmă cu doi ani în casa lui Riad Halabî, dar nu bănuisem că era vorba de cea în casa căreia mă lăsase Huberto Naranjo. Cadavrele erau ale unor fete din Santo Domingo și Trinidad, îmbarcate clandestin într-o cală ermetic închisă, unde aerul ajungea doar pentru două ore. Dintr-o confuzie birocratică au rămas acolo două zile. Înainte de plecare, femeile primeau plata în dolari și promisiunea unei slujbe bune. De partea asta a afacerii se ocupa Madama, și o făcea în mod cinstit, dar în momentul în care ajungeau în portul de destinație li se confiscau documentele și erau plasate în lupanare de ultima speță, nemaiputând ieși din plasa amenințărilor și datoriilor. Acuzată că era în fruntea comerțului cu curve din insulele caraibiene, Madama era gata să ajungă la închisoare, dar încă o dată a fost ajutată de prieteni sus-puși și, cu documente false, a putut dispărea la timp. Vreo doi ani a trăit din rentă, încercând să nu atragă atenția asupra ei, însă spiritul ei creator avea nevoie de o supapă, așa că a pus la punct un mic negoț de accesorii sado-masochiste, cu rezultate atât de bune, că primea cereri din cele patru puncte cardinale pentru centurile de castitate pentru bărbați, bicele cu șapte cozi, zgărzile de câine pentru uz uman și multe alte instrumente umilitoare.

— Acuși se întunecă, ar fi mai bine să mergem, a spus Mimî. Unde locuiești ?

— Deocamdată la hotel. Tocmai am venit, în anii ăștia am stat la Agua Santa, un cătun de departe.

— Hai să stai la mine, locuiesc singură.

— Cred c-ar trebui să-mi caut singură drumul în viață.

— Singurătatea nu e bună pentru nimeni. Vino la mine și după ce trece nebunia asta ai să vezi singură ce e mai bine, mi-a răspuns Mimî refăcându-și machiajul în oglinjoara din geantă, căci era cam șifonată după agitația acelei zile.

Apartamentul lui Mimî era aproape de strada Republicii, de felinarele galbene și lămpile roșii. Ceea ce fusese un spațiu întins de-a lungul a două sute de metri și consacrat viciilor moderate devenise un labirint de plastic și neon, o zonă de hoteluri, baruri, cafenele și bordeluri de toată mâna. Tot acolo erau și Teatrul de Operă, cel mai bun restaurant francez din oraș, Seminarul și câteva clădiri rezidențiale, pentru că în capitală, ca și în toată țara, totul era dat peste cap. În aceleași cartiere

găseai conace senioriale alături de cocioabe mizerabile, ori de câte ori noii îmbogățiți încercau să se instaleze într-un cartier exclusivist, după nici un an se pomeneau înconjurați de bordeiele noilor sărăciți. Democrația urbanistică se extindea și la alte aspecte ale vieții naționale, astfel că uneori era greu să faci diferența între un ministru și șoferul său, căci ambii păreau să fie de aceeași extracție socială, purtau costume asemănătoare și afixau aceeași mitocănie voioasă, care la prima impresie putea să pară proastă creștere, dar de fapt nu era decât un bine înrădăcinat simț al propriei demnități.

— Îmi place țara asta, a spus o dată Riad Halabî în bucătăria învățătoarei Ines. Bogați și săraci, negri și albi, o singură clasă, un singur popor. Fiecare se simte stăpân pe pământul pe care calcă, nu tu ierarhii, nu tu protocoale, nimeni nu-i mai presus de altul prin naștere sau avere. Eu vin dintr-un loc foarte diferit, în țara mea sunt multe caste și reguli, omul se naște mereu în același loc.

— Nu te lăsa înșelat de aparențe, Riad, țara asta e ca o prăjitură mille-feuilles, a zis învățătoarea.

— De acord, dar fiecare poate urca sau coborî, poate ajunge milionar, președinte sau cerșetor, după cum îl ajută puterile, norocul sau vrerea lui Allah.

— Ai văzut tu un indian bogat ? Sau un negru ajuns general sau bancher ?

Avea dreptate învățătoarea, deși nimeni nu admitea că rasa ar avea vreo legătură cu asta, pentru că toți se lăudau a fi metiși. Imigranții veniți din toate zările se egalizau și ei fără

prejudici, iar după două generații nici chiar chinezii nu mai puteau pretinde că sunt asiatici puri. Doar vechea oligarhie ce provenea din epocile anterioare Independenței se deosebea prin tipologie și culoare, dar nu pomenea de asta niciodată, ar fi fost o lipsă de tact impardonabilă într-o societate aparent mândră de sângele ei mixt. În ciuda unei istorii în care găseai colonizare, tirani și *caudillos*, acesta era pământul făgăduinței, al libertății, cum spunea Riad Halabî.

— Aici, banul, frumusețea și talentul deschid orice ușă, mi-a spus Mimî.

— Primele două îmi lipsesc, dar cred că pasiunea mea de a spune povești poate fi considerată un dar ceresc...

De fapt, nu eram sigură că asta ar fi putut avea vreo aplicație practică, până atunci nu-mi servise decât la a da un pic de culoare vieții și a fugi în alte lumi atunci când realitatea îmi devenea de nesuportat; a spune povești mi se părea o meserie depășită de progresele radioului, televiziunii și cinematografului, socoteam că tot ce se transmite prin unde sau se proiectează pe un ecran e veridic, pe când istoriile mele erau doar o adunătură de minciuni, nici eu nu știu de unde le scoteam.

— Dacă asta îți place, nu văd de ce ar trebui să faci altceva.

— Dar nimeni nu dă bani ca să audă povești, Mimî, trebuie să-mi câștig pâinea.

— Poate că ai să găsești pe cineva care să plătească pentru asta. Nu-i grabă, cât timp stai cu mine n-o să-ți lipsească nimic.

— N-am de gând să-ți fiu o povară. Riad Halabî spunea că libertatea începe cu independența economică.

— O să vezi că povara sunt eu. Eu am mult mai multă nevoie de tine decât ai tu de mine, sunt o femeie foarte singură.

Am rămas la ea în noaptea aia, în următoarea și în cea de după următoarea, de fapt câțiva ani, timp în care mi-am smuls din inimă dragostea imposibilă pentru Riad Halabî, am devenit în sfârșit femeie și am învățat să-mi conduc existența, nu întotdeauna în modul cel mai elegant posibil, desigur, dar nu trebuie să uităm că mi-a fost dat să navighez pe ape tulburi.

Mi se spusese de atâtea ori că era o nenorocire să te naști femeie, încât am înțeles cu greu strădania lui Melecio de a deveni așa ceva. Eu nu vedeam nici un fel de avantaj, însă el dorea să fie femeie și era dispus să sufere oricât de mult. Sub îndrumarea unui medic specializat în astfel de metamorfoze, înghițea hormoni capabili să transforme un elefant în pasăre migratoare, își eliminase pilozitatea cu înțepături electrice, își pusese sâni și fese de silicon și își injectase parafină unde i se păruse necesar. Rezultatul era tulburător, și asta e puțin spus. Dezbrăcată, era o amazoană cu sâni superbi și piele de prunc, dar pântecul culmina cu niște attribute masculine, destul de atrofiate, dar încă vizibile.

— Mai trebuie să fac o operație. Madama a aflat că la Los Angeles se fac minuni, pot deveni o femeie adevărată, dar încă sunt în faza de experiment și-n plus costă o avere.

Pentru Mimî sexul e partea cea mai puțin interesantă a feminității, altele o atrag: rochiile, parfumurile, țesăturile, podoabele, cosmeticele. O delectează atingerea ciorapilor de mătase când pune un picior peste altul, foșnetul imperceptibil al lenjeriei intime, mângâierea pletelor pe umăr. Pe atunci tânjea după tovărășia unui bărbat pe care să-l îngrijească și să-l servească, cineva care s-o protejeze și să-i ofere o dragoste durabilă, dar n-a avut noroc. Era ca suspendată într-un limb androgin. Confundând-o cu un travestit, unii se apropiau, dar ea nu accepta aceste relații echivoce, se considera femeie și căuta bărbați virili. Totuși, aceștia nu îndrăzneau să iasă cu ea, deși erau fascinați de frumusețea ei: se temeau să nu fie acuzați că sunt homosexuali. N-au lipsit unii care au reușit s-o seducă, pentru a afla cum era goală și cum făcea dragoste, li se părea excitant să îmbrățișeze acest monstru admirabil. Dacă apărea un amant în viața ei, toată casa se învârtea în jurul lui, ea devenea o sclavă dispusă să-i îndeplinească visele cele mai îndrăznețe, doar ca să-i fie iertat faptul de a nu fi o femeie completă. Atunci, când o vedeam

cum se complăce și se afundă în supunere, încercam s-o apăr de propria ei nebunie, să o fac să raționeze, să iasă din pasiunea asta periculoasă. Ești geloasă, lasă-mă în pace, se enerva Mimî. Aproape mereu alesul ei era din specia ticăloasă a peștilor vânjoși, timp de câteva săptămâni o exploata, altera echilibrul casei, umplea locul de urmele prezenței lui și producea atâta dezordine, că mă enerva rău de tot și amenințam că mă mut. Dar până la urmă partea sănătoasă a lui Mimî se revolta, reușea să-și impună voința și să-l dea afară. Uneori ruptura era violentă, alteori el era cel care, odată curiozitatea satisfăcută, obosea și pleca, în timp ce ea cădea la pat bolnavă de tristețe. Un timp, până se îndrăgostea iar, reveneam la rutina obișnuită. Eu aveam grijă să-și ia hormonii, somniferele și vitaminele, ea se ocupa de educația mea, de cursurile de engleză, de școala de șoferi, de cărți, aduna întâmplări auzite pe stradă și mi le aducea în dar. Suferința, umilințele, frica și boala o marcaseră adânc și făcuseră țândări visul unei lumi de cristal în care ar fi dorit să trăiască. Nu mai era o ingenuă, deși se prefăcea, asta făcea parte din artificiile ei de seducție, cu toate astea, nici o durere și nici o violență nu distruseră esența ei intimă.

Cred că nici eu nu eram mai norocoasă în amor, deși bărbații nu lipseau din jurul meu. Uneori sucombam unei pasiuni absolute, care mă cutremura până la oase. Atunci, nu așteptam ca el să facă primul pas, luam eu inițiativa, încercând să recreez de fiecare dată fericirea împărtășită cu Riad Halabî, dar asta nu ducea la rezultate bune. Mai mulți au luat-o la sănătoasa, speriați poate de îndrăzneala mea, după care mă bârfeau cu prietenii. Mă simțeam liberă, eram sigură că nu pot rămâne însărcinată.

— Trebuie să te duci la doctor, insista Mimî.

— Nu-ți face griji, sunt sănătoasă. Totul o să se aranjeze în momentul când n-am s-o mai visez pe Zulema.

Mimî colecționa casete de porțelan, animale de pluș, păpuși și pernițe pe care le broda în orele libere. Bucătăria era o vitrină cu aparate casnice, le folosea pe toate pentru că-i plăcea să gătească, deși era vegetariană și se hrănea precum iepurii. Considera carnea o otrăvă mortală alta din învățăturile lui Maharishi, al cărui portret trona în salon și a cărui filozofie îi conducea viața. Tipul era un tataie surâzător cu ochi apoși, un înțelept care primise iluminarea divină prin intermediul matematicii. Calculele îl aduseseră la concluzia că universul și cu atât mai mult fapturnile sale era guvernat de puterea numerelor, a principiilor cunoașterii cosmogonice de la Pitagora până în zilele noastre. A fost primul care a pus știința numerelor în slujba futurologiei. A fost odată invitat de guvern ca să fie consultat asupra treburilor statului, iar Mimî se găsea în mulțimea venită să-l primească la aeroport. Înainte de a se face nevăzut în limuzina oficială, a reușit să-i atingă tivul tunicii.

— Bărbatul și femeia, aici nu e nici o deosebire, sunt modele ale universului la scară redusă, prin urmare tot ce se întâmplă la nivel astral e însoțit de manifestări la nivel uman și fiecare om are o relație cu o anumită ordine planetară conform configurației de bază pe care o poartă încă din ziua în care s-a născut, pricepi ? a recitat Mimî dintr-o suflare.

— Perfect, am asigurat-o și de-atunci n-am mai avut nici o problemă, pentru că dacă nimic altceva nu ne reușește, comunicăm prin limbajul aștrilor.

9

Fiicele lui Rupert și ale lui Burgel au rămas însărcinate în aceeași perioadă, au suferit împreună neplăcerile tipice ale gestației, s-au îngrășat precum două nimfe renescentiste și și-au adus pe lume primii născuți la o diferență de câteva zile. Bunicii au răsuflat ușurați, căci pruncii nu aveau nici un fel de tare vizibile și au sărbătorit evenimentul cu un botez dublu fastuos, pentru care și-au cheltuit bună parte din economii. Mamele n-au putut atribui paternitatea pruncilor lui Rolf Carie, cum poate că își doreau în secret, pentru că nou-născuții miroseau a ceară și pentru că de mai bine de un an nu mai avuseseră plăcerea să se zbenguie cu el, nu din lipsă de apetit a părților combatante, ci pentru că soții s-au dovedit mai isteți decât își imaginaseră și nu le-au dat multe prilejuri să se vadă între patru ochi. La fiecare din vizitele sporadice pe care le făcea la Colonie, unchii și cele două matroane îl copleșeau cu răsfățuri, fabricanții de lumânări, cu atenții zgomotoase, dar nu-l scăpau din ochi, astfel că acrobațiile erotice au trecut pe planul al doilea din rațiuni de forță majoră. Uneori, totuși, cei trei veri reușeau să o șteargă în păduricea de pini sau într-o cameră din pensiune și râdeau amintindu-și de vremurile bune.

După ce-a mai trecut un an, au născut alți copii și s-au obișnuit cu rolul de neveste, fără a-și pierde însă prospețimea care îl fascinase pe Rolf Carie când le văzuse prima oară. Cea mare continua să fie veselă și jucăușă, folosea un limbaj de corsar și era în stare să bea cinci căni mari cu bere fără să se cunoască. Cea mică și-a păstrat delicata cochetărie care

o făcea atât de seducătoare, cu toate că nu mai avea frumusețea de fruct din adolescență. Ambele miroseau mai departe a scorțișoară, cuișoare, vanilie și lămâie, aromă la a cărei simplă amintire inima lui Rolf lua foc, cum i se întâmplase uneori la mii de kilometri depărtare, când se trezea în crucea nopții cu presimțirea că și ele îl visau exact în același timp.

În ce-i privește, Rupert și Burgel au îmbătrânit crescând câini și cutremurând digestia turiștilor cu extraordinarele lor rețete culinare, continuând să se certe pe prostii și să se iubească cu bună dispoziție, pe zi ce trece mai încântători. Conviețuirea îndelungată a șters deosebirile dintre ei, cu timpul au devenit atât de asemănători la trup și spirit că păreau gemeni. Ca să-și distreze nepoții, ea își lipea cu pap o mustață de lână și-și punea hainele soțului, iar el își punea un sutien umplut cu cârpe și o fustă de-a neveste-sii, producând astfel o veselă confuzie printre plozi. Regulamentul pensiunii s-a îndulcit, multe cupluri ilegale veneau în Colonie pentru a petrece o noapte în casa lor, pentru că unchii știau că amorul folosește la păstrarea lemnului și la vârsta lor ei nu mai aveau ardoarea de pe vremuri, în ciuda felului afrodisiac pe care-l consumau în cantități uriașe. Li primeau pe îndrăgostiți plini de simpatie, nu-i întrebau de situația lor legală, le ofereau camerele cele mai bune și un mic dejun hrănitor, recunoscători faptului că acele intermezzouri interzise contribuiau la starea bună a lemnăriei și a mobilei.

Între timp, situația politică s-a stabilizat, după ce guvernul a înăbușit încercarea de lovitură de stat și a reușit să controleze tendința cronică de subversiune a unor militari. Petrolul a continuat să țâșnească din pământ precum un torent inepuizabil de bogăție, adormind conștiințele și amânând orice problemă pentru o ipotetică zi de mâine.

Rolf Carie ajunsese o celebritate ambulantă. Făcuse niște reportaje grație cărora numele său a căpătat prestigiu peste hotare. Fusese în toate continentele și vorbea deja patru limbi. Domnul Aravena, care ajunsese directorul Televiziunii Naționale după căderea dictaturii, îl trimitea să găsească

știrile chiar acolo unde se nășteau, fiind partizanul programelor dinamice și îndrăznețe. Îl considera cel mai bun cineast din echipă și Rolf era, tacit, de acord. Telegramele agențiilor de presă alterează adevărul, fiule, e preferabil să vezi evenimentele cu ochii tăi, spunea Aravena. Și astfel a filmat Rolf Carie catastrofe, războaie, sechestrări, procese, încoronări de regi, reuniuni ale înalților demnitari și alte fapte care l-au ținut departe de țară. Uneori, pe când se găsea înfundat în noroi până la genunchi undeva în Vietnam, sau aștepta cu zilele într-o tranșee din deșert, pe jumătate leșinat de sete, cu camera de filmat pe umăr și moartea pândind în spate, amintirea Coloniei îi readucea zâmbetul pe buze. Pentru el, satul de basm cățărât pe un munte pierdut din America era refugiul

sigur unde spiritul său găsea negreșit pacea. Acolo se întorcea când se simțea răpus de atrocitățile acestei lumi, acolo se trântea sub copaci ca să privească cerul, să se tăvălească cu nepoții și cu câinii, să stea seara în bucătărie privind-și mătușa care amesteca în oale și unchiul care pune la punct mecanismul unui ceas. Acolo își dădea frâu liber vanității, uluindu-și familia cu aventurile lui. Doar în fața lor avea curaj să practice laudăroșeniile lui nevinovate, știindu-se iertat dinainte.

Caracterul muncii sale îl împiedicase să-și întemeieze un cămin, cum îi tot cerea mătușa Burgel tot mai insistent. Nu se mai amorea la fel de ușor ca la douăzeci de ani și începea să se resemneze cu ideea singurătății, convins că i-ar fi fost tare greu să găsească femeia ideală, deși nu se întreba niciodată dacă el ar îndeplini pretențiile acesteia, în cazul improbabil că ființa perfectă i-ar fi ieșit în cale. A avut două legături care au dat greș, câteva prietene loiale în diferite orașe care îi urau bun venit cât se poate de drăgăstos dacă trecea pe acolo și destule cuceriri numai bune să-i satisfacă orgoliul, dar nu se mai entuziasma cu legături pasagere, despărțirea de ele începea încă de la primul sărut. Ajunsesse un bărbat vânos, numai piele și mușchi încordați, cu ochii atenți înconjurați de riduri fine, bronzat și pistruiat. Experiențele

trăite în prima linie a atâtor fapte violente n-au reușit să-l asprească, încă mai era vulnerabil la emoțiile adolescenței, încă se mai lăsa stăpânit de melancolie și uneori îl mai urmăreau aceleași coșmaruri, amestecate, firește, cu vise fericite în care intrau coapse trandafirii și cățeluși. Era tenace, neliniștit, neobosit. Surâdea adesea și cu atâta sinceritate, că-și făcea prieteni pretutindeni. Iar când filma, uita de el, interesat doar să capteze imaginea, cu orice risc.

Într-o seară de septembrie m-am întâlnit la un colț de stradă cu Huberto Naranjo. Dădea târcoale pe acolo uitându-se de departe la o fabrică de uniforme militare. Venise în capitală ca să facă rost de arme și de cizme ce să facă pe munte un om fără cizme ? și, cu ocazia asta, să-și convingă șefii că era necesar să schimbe strategia, căci băieții erau decimați de armată. Era proaspăt ras și tuns scurt, îmbrăcat într-un costum de oraș și ducea o mapă discretă. Nu semăna defel cu afișele care ofereau recompensă cui va prinde un bărbos cu basc negru, care îi privea sfidător de pe ziduri pe trecători. Prudența cea mai elementară îi spunea că, și dacă ar fi dat nas în nas cu maică-sa, trebuia să meargă mai departe ca și cum n-ar fi văzut-o, numai că eu am apărut în fața lui dintr-odată, într-un moment când poate lăsase garda jos. A spus că mă văzuse traversând strada și că m-a recunoscut imediat după ochi, cu toate că nu mai semănăm deloc cu fetița pe care o lăsase cu ani în urmă în casa Madamei pentru a fi protejată ca propria lui soră. Întinsese mâna și mă apucase de braț. M-am întors speriată și el mi-a șoptit numele. Am încercat să-mi amintesc de unde îl știam, dar tipul cu aspect de funcționar public, deși ars de soare, nu semăna deloc cu adolescentul cu freză pomădată și cizme cu pinteni argintii ce fusese eroul copilăriei mele și protagonistul primelor mele fantezii amoroase. Atunci el a făcut cea de-a două greșală.

— Sunt Huberto Naranjo...

I-am întins mâna pentru că nu mi-a trecut prin cap altă formă de salut și ne-am înroșit amândoi. Am rămas la colț

de stradă privind-ne uimiți, aveam de povestit mai bine de șapte ani, dar nu știam de unde să începem. Am simțit o langoare caldă în genunchi și inima gata să-mi sară din piept, pasiunea uitată de absența îndelungată s-a întors dintr-un foc, am crezut că îl iubisem tot timpul și în treizeci de secunde m-am îndrăgostit din nou. Huberto Naranjo nu mai avusese de mult o femeie. Mai târziu am aflat că lipsa de afecțiune și de sex era lucrul pe care-l suporta cel mai greu pe munte. Cum ajungea în oraș, dădea fuga la primul bordel și timp de câteva clipe, prea scurte întotdeauna, se scufunda în marasmul fără fund al unei senzualități grăbite, furioase și finalmente triste, care abia de-i potolea foamea acumulată și nu-i dădea nici o bucurie. Când își putea oferi luxul de a se gândi la el însuși îl copleșea dorința de a ține în brațe o fată doar a lui, de a o poseda pe de-a-ntregul, o fată care să-l aștepte, să-l dorească și să-i fie credincioasă. A trecut peste toate regulile pe care le impunea luptătorilor săi și m-a invitat la o cafea.

Am ajuns acasă târziu, plutind ca în transă.

— Ce-ai pățit ? Ai ochii mai luminoși ca oricând, m-a întrebat Mimî, care mă cunoștea ca pe ea însăși și putea să-mi ghicească necazurile și bucuriile chiar de la distanță.

— Sunt îndrăgostită. -Iar?

- De data asta e pe bune. L-am așteptat pe bărbatul ăsta ani în șir.
- Aha, întâlnirea a două suflete pereche. Cine e ?
- Nu pot să-ți spun, e secret.
- Cum adică nu poți să-mi spui ? De-abia l-ai cunoscut și deja ne desparte ? a zis apucându-mă de umeri, supărată.
- Bine, bine, nu te enerva. E Huberto Naranjo, dar nu trebuie să pronunți niciodată numele ăsta.
- Naranjo ? Cel de pe strada Republicii ? Și de ce atâta mister ?
- Nu știu. Mi-a spus că orice comentariu poate să-l coste viața.
- Am știut eu că o să ajungă rău! Pe Huberto Naranjo îl știu de când era puști, i-am citit în palmă și i-am ghicit în cărți, nu e pentru tine. Crede-mă, tipul e sortit să ajungă sau bandit, sau magnat, pesemne că se ocupă cu contrabanda, cu traficul cu marijuana sau altă afacere murdară.
- Nu-ți permit să vorbești așa de el!

Pe atunci locuiam într-o casă lângă Club de Campo, în zona cea mai elegantă din oraș, unde găsisem o locuință veche și nu prea mare, pe măsura veniturilor noastre. Mimî atinsese o celebritate pe care nici n-o visase și devenise atât de frumoasă că nici nu părea din carne și oase. Aceași tenacitate care-i folosise pentru a-și schimba natura masculină i-a slujit la a se rafina și a deveni actriță. A lăsat la o parte orice extravaganță care putea cădea în vulgaritate, a început să dicteze moda cu hainele ei de firmă și machiajul de lumini și umbre, și-a cizelat limbajul, păstrând câteva grosolării doar pentru cazuri de urgență, a petrecut doi ani studiind actorie la un studio de teatru și maniere elegante la un institut specializat în producerea reginelor frumuseții, unde a învățat să se urce într-o mașină picior peste picior, să mănânce frunze de anghinare fără să-și strice rujul și să coboare scările târând după ea o etolă invizibilă de hermină. Nu își ascundea schimbarea de sex, dar nici nu făcea caz de ea. Presa de senzație a exploatat această aură de mister, ațâțând sămânța scandalului și a bârfelor. Viața ei a luat o întorsătură dramatică. Pe stradă, lumea întorcea capul după ea, elevele de liceu o asaltau să-i ceară autografe, a avut contracte pentru telenovele și piese de teatru, unde a demonstrat un talent ce nu se mai văzuse pe aici din 1917, când Binefăcătorul o adusese de la Paris pe Sarah Bernhardt, deja bătrână, dar încă magnifică, deși își păstra echilibrul pe un singur picior. Apariția lui Mimî pe scenă umplea sălile, lumea venea din provincie să vadă creatura mitologică despre care se spunea că are sâni de femeie și falus bărbătesc. Era invitată la parade de modă, în juriul concursurilor de frumusețe, la petreceri de caritate. Și-a făcut intrarea triumfală în Înalta societate la Balul de Carnaval, când familiile cele mai vechi au primit-o în saloanele Clubului. Atunci Mimî a uluit asistența apărând îmbrăcată bărbătește, într-un somptuos costum de rege thailandez, acoperit de diamante false, cu mine de braț în chip de regină. Unii își aminteau că o aplaudaseră cu ani în urmă într-un sordid cabaret de sodomiți, dar lucrul ăsta, departe de a dăuna prestigiului ei, nu făcea decât să sporească curiozitatea. Mimî știa că niciodată n-avea să fie acceptată ca membru al acestei oligarhii care deocamdată o căuta, era doar un bufon exotic care le decora petrecerile, dar accesul în acest mediu o fascina și se justifica susținând că-i era necesar pentru cariera actricească. Aici lucrul cel mai important este să ai relații bune, îmi spunea atunci când îi luam peste picior veleitățile.

Succesul lui Mimî ne-a adus bunăstare economică. Acum locuiam vizavi de un parc în care bonele scoteau la plimbare copiii stăpânilor, iar șoferii câinii de rasă ca să facă pipi. Înainte de a ne muta le-a dăruit vecinelor de pe strada Republicii colecțiile de pluș și pernițele brodate, dar a ambalat în cutii figurinele de porțelan rece pe care le făcuse cu mâna ei. Căci avusesem proasta idee de a o învăța această formă de artizanat și multă vreme și-a ocupat timpul liber făcând pasta din care confecționa tot felul de trăsnași. A angajat un profesionist pentru a decora noua locuință, și omul aproape că a leșinat dând cu ochii de aiurelile făcute din „materia universală”. A implorat-o să le pună undeva unde să nu-i strice arhitectura interioară și Mimî i-a promis, căci tipul era agreabil, de vârstă medie, cu păr grizonat și ochi negri, între ei s-a născut o prietenie atât de sinceră, încât a fost sigură că-și găsisese în sfârșit perechea indicată în zodiac. Astrologia nu greșește, Eva, pe harta mea astrală scrie că am să trăiesc o dragoste mare în partea a doua a vieții...

Mult timp decoratorul ne-a vizitat frecvent, ajungând să ne influențeze în mod decisiv viața. Alături de el ne-am apropiat de niște rafinamente necunoscute până atunci, am învățat să alegem vinurile înainte credeam că cele negre se beau

seara și cele albe ziua -, să apreciem arta, să ne interesăm de ce se petrece în lume. Ne dedicam duminicile galeriilor de pictură, muzeelor, teatrelor, cinematecilor. Cu el am asistat prima oară la un concert și impactul a fost formidabil, n-am dormit trei nopți, muzica răsună în mine, iar când am reușit să adorm am visat că eram un instrument de coarde, din lemn galben, cu incrustații de sidex și cuie de fildeș. N-am pierdut nici un concert al orchestrei, mă așezam într-o lojă din balconul al doilea, iar când dirijorul ridica bagheta și sala se umplea de sunete, îmi curgeau lacrimile, nu puteam suporta atâta plăcere. Decoratorul ne-a aranjat casa în alb, cu mobilă modernă și câteva detalii antice, ceva așa de diferit față de ceea ce văzusem până atunci, că săptămâni în șir ne-am tot învârtit prin odăi, dezorientate, temându-ne să nu mutăm din loc vreun obiect și-apoi să nu mai știm unde fusese sau să ne așezăm pe un puf oriental și să nu-l strivim; numai că, așa cum ne-a spus, bunul-gust produce dependență, așa că în cele din urmă ne-am obișnuit și râdeam de grosolăniile noastre de odinioară. Într-o bună zi, bărbatul acesta încântător ne-a spus că pleacă la New York, angajat la o revistă, și-a făcut bagajele și s-a despărțit de noi cu regrete sincere, lăsându-ne pe Mimî pradă dezolării.

— Liniștește-te, Mimî. Dacă a plecat, înseamnă că nu era omul hărăzit ție. Cel adevărat o să apară în curând, i-am spus eu, iar logica de nerespins a argumentului i-a adus puțină alinare.

Cu trecerea timpului, armonia perfectă a decorului s-a schimbat, dar ambianța a devenit mai primitoare. Mai întâi a fost marina. I-am povestit lui Mimî ce însemnase pentru mine tabloul celor doi celibatari iar ea a decis că fascinația mea avea o cauză genetică, precis că provenea de la vreun strămoș navigator care-mi transmisese nostalgia irepresibilă a mării. Cum asta se potrivea cu legenda bunicului olandez, ne-am apucat să batem consignațiile și talciocurile până am găsit o pânză cu stânci, valuri, pescăruși și nori, pe care am cumpărat-o fără a sta pe gânduri și-am agățat-o la loc de

cinste, distrugând dintr-un foc efectul gravurilor japoneze alese cu atâta grijă de prietenul nostru. Pe urmă am cumpărat treptat o întregă familie de vechi dagherotipuri decolorate de vreme cu care am umplut peretele: un ambasador plin de decorații, un explorator mustăcios cu o carabină cu două țevi, un bunic cu saboți de lemn și pipă de ceramică, privind mândru spre viitor. După aceste rubedenii de viță nobilă, am căutat minuțios o imagine a lui Consuelo. Le respingeam pe toate, dar după multe căutări am găsit o tânără delicată și zâmbitoare, îmbrăcată în dantele și apărându-se de soare cu o umbreluță, în mijlocul unei grădini cu trandafiri cățărători. Era destul de frumoasă ca s-o incarneze pe maică-mea. În copilărie n-o văzusem pe Consuelo decât în șorț și espadrile, ocupându-se cu munci casnice vulgare, însă am știut mereu că de fapt era asemenea distinsei domnișoare cu umbreluță, căci așa devenea când eram noi două în camera de serviciu și așa vreau s-o păstrez în memorie.

În anii aceia am încercat să recuperez timpul pierdut. Învățam la seral ca să-mi iau bacalaureatul, diplomă care apoi nu mi-a servit la nimic, dar care atunci mi se părea indispensabilă. Ziua lucram ca secretară la fabrica de uniforme militare, iar noaptea umpleam caietele cu povești. Mimî mă rugase să renunț la serviciul acela de doi bani și să mă dedic scrisului. De când văzuse o coadă în fața unei librării așteptându-și rândul pentru ca un scriitor columbian mustăcios venit într-un turneu triumfal să le dea autograf pe cărți, mă aproviziona cu caiete, stilouri și dicționare. Asta e o meserie bună, Eva, nu trebuie să te scoli cu noaptea în cap și nu-ți comandă nimeni... Visa să mă vadă consacrată literaturii, dar eu trebuia să-mi câștig pâinea iar în acest sens scrisul e un teren destul de alunecos. La puțin timp după ce-am părăsit Agua Santa și m-am instalat în capitală, am încercat să dau de urmele nașei; ultimul lucru pe care-l știam despre ea era că se îmbolnăvisese. Locuia într-o cămăruță din cartierul vechi, din mila unor

oameni buni care-o găzduiau acolo. Nu avea multe lucruri, în afară de puma îmbălsămată conservată în mod miraculos, în ciuda timpului și a necazurilor produse de sărăcie și de sfinții ei, căci e bine să ai altarul acasă la tine, așa nu dai banii decât pe lumânări, nu și pe preoți, era vorba ei. Își pierduse câțiva dinți, printre care și pe cel de aur, vândut de nevoie, iar din cărnurile opulente

rămăsese doar amintirea, dar își păstrase preocuparea pentru curățenie și se spăla seară de seară turnându-și apă cu o cană. Minte îi funcționa atât de rău că mi-am dat seama că ar fi fost imposibil s-o scot din labirintul personal în care se rătăcise, așa că m-am mulțumit să o vizitez des ca să-i dau vitamine, să-i fac curat în cameră și s-o răsfăț cu dulciuri și apă de trandafiri, ca să se parfumeze ca pe vremuri. Am vrut s-o internez într-un sanatoriu, dar n-am avut succes, nimeni n-o voia, mi s-a spus că nu era grav bolnavă și că aveau alte priorități, serviciile medicale nu se ocupau de cazul ei. Într-o dimineață, familia care o găzduia m-a sunat alarmată: nașa era pradă unei crize de tristețe, plângea întruna de douăsprezece zile.

— Hai la ea, merg cu tine, a spus Mimî.

Am ajuns exact în momentul când, nemaisuportându-și melancolia, își tăia gâtul cu briciul. Am auzit din stradă urlul care a scos vecinii din case, am dat buzna înăuntru și am găsit-o într-o baltă de sânge care se întindea ca un lac între labele pumei îmbălsămate. Își despicasă gâtul de la o ureche la alta, dar era vie și se uita la noi încremenită de uimire. Mușchii retezați îi contractaseră fălcile, făcând-o să aibă un zâmbet știrb și înfiorător. Mi s-au muiat picioarele și m-am sprijinit de perete ca să nu cad, dar Mimî a îngenuncheat lângă ea și i-a apropiat buzele rănii cu unghiile ei lungi de mandarin, oprind astfel sângele și așa a stat până la venirea ambulanței. Eu tremuram toată, dar ea a ținut-o așa până la spital. Admirabilă femeie, Mimî. Doctorii au operat-o imediat pe nașa, cârpind-o ca pe șosetă și salvând-o ca prin minune.

Când m-am dus să-i adun lucrurile din cameră am găsit într-o pungă coada maică-mii, roșie și strălucitoare precum

pielea șarpelui *surucucu*. Fusese uitată acolo toți anii ăștia, scăpând de soarta de a ajunge perucă. Am luat-o acasă, împreună cu puma. Tentativa de sinucidere tot a folosit la ceva: au băgat-o în seamă și după ce-a ieșit de la urgență au internat-o la balamuc. Am avut voie s-o vizităm după o lună.

— E mai rău decât la Penitenciarul Sfânta Măria, trebuie s-o scoatem de acolo, a decretat Mimî.

Legată cu o frânghie de stâlpul de beton din mijlocul curții, alături de alte nebune, nașa nu mai plângea, cu gâtul cusut, stătea tăcută și nemișcată. Își cerea sfinții, fără ei era pierdută, diavoli n-o lăsau în pace, voiau să-i ia fiul, monstrul cu două capete. Mimî a încercat s-o vindece prin forța pozitivă, conform manualului lui Maharishi, dar bolnava s-a dovedit impermeabilă la terapiile ezoterice. Atunci a început obsesia ei pentru Papă, voia să-l vadă ca să-i ceară iertarea păcatelor, ca s-o liniștesc i-am promis că am s-o duc la Roma, fără să-mi imaginez că aveam să-l vedem pe Suveranul Pontif în persoană împărțind binecuvântări la tropice.

Am luat-o de la ospiciu, am îmbăiat-o, i-am aranjat puținele lațe pe care le mai avea pe cap, am îmbrăcat-o cu haine noi și am mutat-o cu sfinții ei cu tot într-o clinică privată de pe malul mării, printre palmieri, cascade de apă dulce și mari colivii cu papagali. Era un loc pentru oameni bogați, dar au primit-o în pofida aspectului ei pentru că Mimî era prietenă cu directorul, un psihiatru argentinian. A fost instalată într-o odaie zugrăvită în roz, cu vedere la mare și muzică ambientală, destul de scumpă, dar merita osteneala: pentru prima dată de când puteam să-mi amintesc, nașa părea mulțumită. Mimî a plătit prima lună, dar asta era de datoria mea. M-am angajat la fabrică.

— Nu e de tine, tu trebuie să studiezi ca să ajungi scriitoare, argumenta Mimî.

— Dar asta nu se studiază nicăieri.

Huberto Naranjo a apărut pe neașteptate în viața mea și tot așa a și dispărut după câteva ore, fără explicații, lăsând

în urmă o amintire de junglă, noroi și praf. Am început să trăiesc așteptându-l, timp în care retrăiam adesea ziua aceea în care ne-am iubit prima dată, când, după ce am băut o cafea aproape fără să vorbim, privindu-ne cu o hotărâre plină de pasiune, ne-am dus de mână la un hotel, ne-am prăbușit pe pat și mi-a spus că de fapt nu mă iubise niciodată ca pe o soră și nu încetase să se gândească la mine în toți anii ăștia.

— Sărută-mă, eu nu trebuie să mă leg de nimeni, dar nici nu pot să te las, sărută-mă încă o dată, a șoptit el și m-a îmbrățișat, după care a rămas împietrit, asudat și tremurător.

— Unde stai ? Cum dau de tine ?

— Să nu mă cauți, am să mă întorc când oi putea, a răspuns și m-a strâns la piept înnebunit, grăbit și stângaci.

O vreme n-am știut nimic de el și Mimî a fost de părere că era din cauză că cedasem de la prima întâlnire, trebuia să te lași rugată, de câte ori nu ți-am spus, bărbații fac tot posibilul ca să se culce cu o femeie și după ce reușesc o disprețuiesc, acum te consideră o femeie ușoară, așa că poți să te resemnezi, nu se mai întoarce. Dar Huberto Naranjo s-a întors, m-a oprit pe stradă, ne-am dus din nou la hotel și ne-am iubit la fel. De atunci am intuit că avea să revină mereu, deși de fiecare dată el sugera că putea să fie și ultima. A pătruns în viața mea învăluit într-o aură de mister, aducând cu el un aer de eroism și grozăvie. Imaginația mea a luat-o razna, cred că de aceea m-am resemnat să-l iubesc în condiții atât de precare.

— Nu știi nimic despre el. Precis că e însurat și tată a șase plozi, bombănea Mimî.

— Ai văzut prea multe telenovele, nu toată lumea e ca personajul negativ din ele.

— Știu eu ce spun. Am fost crescută ca un băiat, am mers la o școală de băieți, m-am jucat cu ei și am încercat să merg cu ei la stadion și la cârciumă. Știu mult mai multe decât tine pe tema asta. Nu știu cum o fi în alte locuri, dar aici nu poți avea încredere în nici unul.

Venirile lui Huberto nu urmau nici un model previzibil, putea lipsi două săptămâni sau câteva luni. Nu mă suna,

nu-mi scria, nu-mi trimitea mesaje; deodată, când nici nu mă așteptam, mă oprea pe stradă de parcă mi-ar fi cunoscut drumul și m-ar fi așteptat ascuns undeva. De fiecare dată părea altcineva, acum avea mustață, altă dată purta barbă și părul aranjat altfel, ca și cum s-ar fi deghizat. Lucrul mă speria, dar mă și atrăgea, astfel aveam impresia că iubesc în același timp mai mulți bărbați. Visam să avem un loc numai al nostru, să-i gătesc, să-i spal rufele, să dorm cu el noapte de noapte, să ne plimbăm fără țel, ținându-ne de mână ca doi soți. Știam că era însetat de iubire, de tandrețe, de dreptate, de bucurie, de tot. Mă îmbrățișa tare de tot, parcă voia să-și aline o sete străveche, îmi murmura numele și i se umpleau ochii de lacrimi. Vorbeam de trecut, de timpul când eram copii, niciodată de prezent sau de viitor. Uneori nu apucam să stăm împreună nici măcar un ceas, era ca pe fugă, mă iubea neliniștit și pleca repede. Când aveam mai mult răgaz îi cercetam trupul cu devoțiune, îl exploram, îi număram cicatricile și urmele, constatam că slăbise, că avea mâinile mai bătătorite și pielea mai uscată, ce ai aici, parcă e o rană, nu e nimic, vino. La fiecare despărțire de el rămâneam cu un gust amar, un amestec de pasiune, tristețe și ceva ce semăna cu mila. Ca să nu-l dezamăgesc, uneori mimam o satisfacție pe care n-o simțeam nici pe departe. Atât de mare era dorința mea de a-l reține și a-l face să mă iubească, încât am hotărât să urmez sfaturile lui Mimî și n-am pus în practică nici un truc din cele învățate din cărțile didactice ale Madamei și nici nu l-am învățat mângâierile savante ale lui Riad Halabî, nu i-am vorbit de fanteziile mele, nu i-am arătat corzile pe care le atinsese Riad, căci presimțeam că m-ar fi luat la întrebări: unde, cu cine, când ai făcut asta. În ciuda lăudăroșeniilor sale de afemeiat pe care i le auzisem de atâtea ori pe când era adolescent, sau poate tocmai pentru că era, cu mine se purta altfel, era aproape bigot, pe tine te respect, îmi spunea, tu nu ești ca altele, care altele, îl întrebam, iar el surâdea ironic și distant. Din prudență, nu i-am spus de pasiunea mea adolescentină pentru Kamal, de amorul meu inutil pentru Riad și nici de alte legături efemere. Atunci când m-a chestionat asupra virginității mele i-am răspuns: ce te interesează virginitatea mea, că nici tu nu mi-o poți oferi pe a ta, și a avut o reacție atât de violentă că am preferat să nu-i spun de noaptea splendidă cu Riad, inventând că fusesem violată de polițistii din Agua Santa când mă arestaseră pentru moartea Zulemei. Am avut o ceartă absurdă, apoi și-a cerut iertare: sunt o brută, Eva, tu n-ai nici o vină, canaliile alea or să plătească, ți-o jur.

— Când o să ne liniștim, lucrurile or să meargă mai bine, îi spuneam lui Mimî când stăteam de vorbă.

— Dacă nu te face fericită acum, n-are s-o facă niciodată. Nu pricep de ce mai stai cu el, e o pasăre foarte ciudată.

O lungă perioadă legătura mea cu Huberto Naranjo mi-a întors existența pe dos, eram disperată să-l cuceresc și să-l fac să rămână cu mine. Dormeam prost, aveam coșmaruri îngrozitoare, mă prostisem, nu mă puteam concentra la lucru sau la poveștile mele, începusem să iau pe furis

tranchilizante. Cu trecerea timpului, în cele din urmă fantasma lui Huberto Naranjo s-a micșorat, a devenit mai puțin prezentă, a devenit mai comodă și-atunci am putut trăi și pentru alte lucruri, nu doar ca să-l doresc. Depindeam de vizitele lui pentru că-l iubeam și pentru că mă simțeam protagonista unei tragedii, eroina unui roman, dar am putut să-mi fac viața mai liniștită și să scriu iar noaptea. Mi-am amintit de hotărârea luată când mă îndrăgostisem de Kamal, adică să nu mai trec niciodată prin suferința insuportabilă a geloziei, și am respectat-o cu încăpățânare și strășnicie. Refuzam să mă gândesc că umblă cu alte femei, sau că era un bandit, cum susținea Mimî; preferam să cred că purtarea lui asculta de o rațiune superioară, avea o dimensiune aventuroasă la care nu aveam acces, o lume a bărbaților guvernată de legi implacabile. Huberto Naranjo era implicat într-o cauză care pesemne era mai importantă decât amorul nostru. Mi-am propus să-l înțeleg și să-l accept. Aveam un sentiment romantic pentru acest bărbat care devenea tot mai uscat, puternic și tăcut, dar nu-mi mai făceam planuri cu el.

În ziua când au fost uciși doi polițiști în apropierea fabricii la care lucram, bănuielile mele că taina lui Huberto era legată de gherilă mi s-au confirmat. Fuseseră împușcați cu pistolul-mitralieră din goana unei mașini. Strada s-a umplut imediat de lume, de patrulare și ambulanțe, casele din zonă au fost percheziționate. La fabrică mașinile s-au oprit, muncitorii au fost aliniați în curte, clădirea cercetată de sus până jos, în fine ne-au dat drumul acasă, tot orașul era agitat. Am mers în stația de autobuz, acolo mă aștepta Huberto Naranjo. Nu-l mai văzusem de două luni, l-am recunoscut cu greu, părea că îmbătrânise brusc. De data asta n-am mai simțit nici o plăcere în brațele lui, nici n-am încercat să mă prefac, aveam gândurile în altă parte. Pe urmă, goi în patul cu cearșafuri aspre, am avut senzația că fiecare zi ne depărta tot mai mult și mi-a fost milă de noi.

— Iartă-mă, nu sunt în apele mele. A fost o zi atroce, au fost omorâți doi polițiști, îi cunoșteam, erau mereu de gardă acolo și mă salutau. Pe unul îl chema Socrate, auzi ce nume pentru un polițai, dar era un tip de treabă. l-au asasinat trăgând în ei.

— l-au executat, a răspuns Huberto. l-a executat poporul. Nu e un asasinat, folosește corect termenii. Asasini sunt polițaii.

— Ce te-a apucat ? Doar n-o să-mi spui că ești adeptul terorismului.

M-a împins la o parte și, privindu-mă în ochi, mi-a explicat că violența o exercita guvernul: oare șomajul, sărăcia, corupția și nedreptatea socială nu erau forme de violență ? Statul practica multe forme de abuz și represiune, polițaii ăștia erau zbirii regimului, apărau interesele dușmanului de clasă și execuția lor era un act legitim: poporul lupta pentru eliberare. N-am spus nimic. Înțelegeam dintr-odată lungile lui absențe, cicatricile și tăcerile lui, graba, aerul de fatalitate și magnetismul teribil pe care-l emana, electrizând aerul din jur și prinzându-mă ca pe un fluture atras de lampă.

— De ce nu mi-ai spus mai devreme ?

— Era mai bine să nu știi.

— N-ai încredere în mine ?

— Pricepe, ăștia e un război.

— Dacă aș fi știut, aș fi suportat mai ușor anii ăștia.

— Simplul fapt de a te vedea e o nebunie. Gândește-te ce s-ar întâmpla dacă te-ar bănuși și te-ar interoga.

— N-aș spune nimic!

— Sunt în stare să facă să vorbească un mut din născare. Am nevoie de tine, nu pot fără tine, dar de fiecare dată când vin mă simt vinovat, căci pun în pericol viața organizației și a tovarășilor mei.

— Ia-mă cu tine.

— Nu pot, Eva.

— Nu sunt femei pe munte ?

— Nu. E o luptă foarte dură, dar vor veni vremuri mai bune și ne vom putea iubi altfel.

— Dar nu poți să sacrifici și viața ta și pe a mea.

— Nu e un sacrificiu. Noi construim o societate diferită, într-o zi toți vom fi egali și liberi...

Mi-am adus aminte de o seară de demult când ne cunoscuserăm, doi copii pierduți într-o piață. De pe atunci el se considera bărbat în regulă, capabil să-și țină soarta în propriile mâini, în schimb, considera că eu eram dezavantajată pentru că mă născusem femeie și trebuia să accept tot felul de

tutele și limitări. În ochii lui aveam să fiu mereu o ființă dependentă. Huberto gândea astfel dintotdeauna, era imposibil ca revoluția să-i schimbe convingerile. Am înțeles că problemele noastre n-aveau de-a face cu greutatea gherilei; chiar dacă ar fi reușit să-și vadă visul împlinit, egalitatea n-avea să fie și pentru mine. Pentru el și pentru alții ca el, poporul părea să fie format doar din bărbați; noi aveam datoria să ajutăm această luptă, dar eram excluse de la luarea deciziilor și de la putere. Revoluția lui nu mi-ar fi modificat în mod esențial destinul, oricum, trebuia să-mi croiesc drumul prin mine însămi, până la sfârșitul zilelor. Poate că atunci mi-am dat seama că războiul meu este unul cu final

nevăzut, drept care e preferabil să-l port cu bună dispoziție, că să nu-mi treacă viața tot așteptând o posibilă victorie și de-abia atunci să încep să mă simt mai bine. Am înțeles că Elvira avusese dreptate: trebuie să fii curajoasă și să te lupti mereu.

În ziua aceea ne-am despărțit supărați, dar după două săptămâni Huberto Naranjo s-a întors iar eu îl așteptam, ca de obicei.

10

Escaladarea mișcării de gherilă l-a adus înapoi în țară pe Rolf Carie.

— Deocamdată gata cu turismul prin lumea largă, băiete, i-a spus Aravena de la biroul lui de director. Omul se îngrășase mult, era bolnav de inimă și singurele plăceri pe care le mai avea erau mesele bune, savoarea havanelor și ocheadele către dosurile apoteotice și de-acum intangibile ale fiicelor unchiului Rupert în timpul venirilor în Colonie, însă scăderile fizice nu-i afectaseră și curiozitatea profesională. Gherila ne dă mult de furcă și e momentul să vedem care e adevărul. Ni se cenzurează toate informațiile, guvernul minte, tot așa și posturile de radio clandestine. Vreau să știu câți oameni sunt pe munte, ce arme au, cine îi sprijină, ce planuri au, în fine, tot.

— Dar nu pot să dau asta la televiziune.

— Trebuie să știm ce se petrece, Rolf. Eu cred că tipii ăia sunt nebuni, dar nu e nici imposibil să avem de-a face cu un fel de Sierra Maestra și să nu ne dăm seama.

— Și dac-ar fi așa, ce-ați face ?

— Nimic. Rolul nostru nu e să schimbăm mersul istoriei, doar să înregistrăm faptele.

— Pe vremea Generalului nu gândeați așa.

— Cu vârsta am mai învățat și eu câte ceva. Du-te, observă, filmează dacă poți și spune-mi totul.

— N-o să fie ușor. N-o să-mi dea voie să amușin prin taberele lor.

— De-asta te rog pe tine, nu pe altcineva din echipă. Ai mai fost cu ei acum niște ani, cum îl chema pe ăla care te-a impresionat atâta ?

— Huberto Naranjo.

— Poți să intri iar în legătură cu el ?

— Nu știu, poate că nici nu mai trăiește, se spune că armata i-a lichidat pe mulți și că alții au dezertat. Dar ideea îmi place, să vedem ce pot face.

Huberto Naranjo nu murise și nici nu dezertase, numai că nimeni nu-i mai spunea pe nume. Acum era „comandantul Rogelio”. Trecuse prin ani de război încălțat în cizme, cu arma în mână și ochii larg deschiși ca să vadă dincolo de umbră. Viața lui era o succesiune de violențe, totuși existau și clipe de euforie, momente sublime. Când primea un grup nou de combatanți, inima îi sălta în piept ca la întâlnirea cu o iubită. Ieșea să-i întâmpine la marginea taberei, ei erau acolo, încă mirosind a oraș, cu bășici proaspete la mâini, fără bătăturile veteranilor, cu priviri blânde, obosiți dar zâmbitori. Erau frații lui mai mici, copiii lui, veneau să lupte și din clipa asta era răspunzător de viața lor, avea obligația să le țină moralul ridicat și să-i învețe să supraviețuiască, să-i facă tari ca granitul, mai viteji decât o leoaică, vicleni, agili și rezistenți, pentru ca fiecare să facă cât o sută de soldați. Era bine cu ei, simțea un nod în gât. Își înfunda mâinile în buzunare și îi saluta cu patru propoziții repezite, ca să-și ascundă emoția.

Sau când se așeza împreună cu camarazii în jurul unui foc, în rarele ocazii când asta era posibil. Nu rămâneau niciodată mult timp în același loc, trebuiau să cunoască muntele, să se miște acolo ca peștele în apă, cum scria în manual. Existau totuși și zile de repaus, uneori cântau, jucau cărți și ascultau muzică la radio ca niște oameni normali. Din când în când, el trebuia să coboare în oraș ca să intre în contact cu oamenii lui de legătură, și-atunci umbla pe străzi prefăcându-se că e ca toți

ceilalți, respirând mirosurile uitate de mâncare, de trafic, de gunoi, privind cu ochi noi copiii, femeile,

câinii vagabonzi, de parcă n-ar fi fost decât un om din mulțime, de parcă nu l-ar fi urmărit nimeni. Deodată, vedea scris pe un zid numele comandantului Rogelio cu litere negre, și văzându-se crucificat astfel își amintea cu un amestec de orgoliu și teamă că nu trebuia să fie aici, că n-avea o viață ca a celorlalți, că era un luptător.

Membrii gherilei proveneau mai ales din Universitate, dar Rolf Carie n-a încercat să se amestece între studenți pentru a ajunge în munți. Figura lui apărea des la telejurnale, era cunoscut de toată lumea. Și-a amintit de omul de contact de-acum câțiva ani, când îl intervievase prima dată pe Huberto Naranjo la începuturile luptei armate, și s-a dus la cârciuma lui Negro. A dat de el în bucătărie, era puțin îmbătrânit, dar la fel de binedispus. Și-au strâns mâna cam neîncredători. Vremurile se schimbaseră, de-acum represiunea era treaba specialiștilor, gherila nu mai era doar idealul unor băieți care visau să schimbe lumea, ci o înfruntare nemiloasă și crâncenă. Rolf Carie a abordat subiectul fără ocolișuri.

— Eu nu mai am nimic de-a face cu asta, a spus Negro.

— Nu sunt turnător, n-am fost niciodată. Nu te-am dat în gât în toți anii ăștia, de ce-aș face-o acum ? Vorbește cu șefii tăi, spune-le să-mi dea o ocazie, măcar să mă lase să le spun ce vreau să fac...

Omul l-a cântărit îndelung, cercetându-i atent fiecare trăsătură și pesemne că i-a plăcut ce văzuse, căci Rolf Carie a perceput o schimbare de atitudine.

— Vin să te văd și mâine, Negro, i-a zis.

A venit a doua zi, a venit zi de zi timp de o lună și în sfârșit a fost primit și le-a explicat intențiile sale. Partidul a socotit că Rolf Carie putea să le fie util; reportajele sale erau bune, părea un om cinstit, avea acces la televiziune și era prieten cu Aravena; era bine să poată conta pe cineva ca el, iar riscul nu era mare dacă tratau toată povestea cu prudența necesară.

— Poporul trebuie informat, cu victoria se câștigă aliați, spuneau șefii.

— Nu alarmați opinia publică, nu vreau să aud nici un cuvânt despre gherilă, o vom anula prin tăcere. Toți s-au situat în afara legii și vor fi tratați ca atare, ordona la rândul său Președintele Republicii.

De data asta, călătoria lui Rolf Carie în tabără a fost foarte diferită de cea de dinainte, n-a mai fost vorba de o excursie cu rucsacul în spate ca un elev în vacanță. Mare parte din drum a făcut-o legat la ochi, a fost transportat în portbagajul unui automobil, pe jumătate asfixiat și leșinat de căldură, altă dată au mers noaptea pe câmp fără a ști unde se află, ghizii făceau cu rândul și nu vorbeau, două zile a stat închis în niște magazii și silozuri, mutat de colo-colo fără să aibă dreptul să pună întrebări. Armata, antrenată în școli de contrainsurgență, îi hăituia pe oamenii din gherilă, instala controale mobile pe șosele, care opreau orice vehicul și cercetau totul. Nu era deloc ușor să treci de ele. Centrele operative, răspândite în toată țara, erau compuse din trupe speciale. Se zvonea că centrele astea erau și lagăre de prizonieri și locuri de tortură. Soldații bombardau munții, făcând prăpăd. Nu uitați de codul eticii revoluționare, repeta comandantul Rogelio, pe unde trecem noi nu trebuie să facem nici un abuz, respectați și plătiți totul pentru ca poporul să aprecieze deosebirea dintre noi și soldați, să știe cum vor arăta zonele eliberate de revoluție. Rolf Carie a constatat că în apropierea orașelor, unde în aparență viața se scurgea liniștită, era de fapt un teritoriu aflat în plin război, numai că ăsta era un subiect interzis în mod oficial. Despre luptă nu vorbeau decât posturile de radio clandestine, care informau despre acțiunile gherilei: o conductă de petrol dinamitată, un post militar atacat, o ambuscadă împotriva armatei.

După cinci zile în care l-au mutat de colo-colo ca pe un colet, s-a pomenit urcând o coastă, făcându-și drum prin vegetația deasă cu maceta, flămând, plin de noroi și pișcat de țânțari. Ghizii l-au lăsat într-o poiană, interzicându-i să se miște din loc, să aprindă focul sau să facă zgomot. A stat așa, acompaniat doar de țipetele maimuțelor. În zori, când răbdarea îi era pe sfârșite, au apărut doi tineri bărboși și zdrențăroși cu puștile în mână.

— Bine-ai venit, camarade, l-au salutată cu un zâmbet larg.

— Era și timpul, a răspuns el extenuat.

Rolf Carie a filmat singurul lungmetraj care există în țară despre gherila din acea perioadă, înainte ca înfrângerea ei să pună capăt visului revoluționar și pacea să-i redea pe supraviețuitori normalității, unii devenind birocrați, alții deputați sau oameni de afaceri. A rămas o perioadă cu grupul comandantului Rogelio, deplasându-se doar noaptea printr-un peisaj sălbatic și odihnindu-se, uneori, ziua, suferind de foame, epuizare și frică. Viața pe munte era deosebit de aspră. El fusese în mai multe războaie, dar lupta asta de ambuscadă, de atacuri prin surprindere, faptul că trăiau în singurătate și tăcere simțindu-se urmăriți în permanență i s-a părut mult mai rău. Numărul lor era variabil, erau organizați în grupuri mici ca să se miște mai ușor. Comandantul Rogelio trecea de la un grup la altul, răspundea de tot frontul. Rolf a asistat la instruirea noilor combatanți, a ajutat la montatul stațiilor de radio și de prim-ajutor, a învățat să se târască pe coate și să îndure durerea. Trăind alături de ei și ascultându-i, a înțeles până la urmă motivele acestor tineri de a face atâtea sacrificii. Taberele funcționau cu disciplină militară, însă spre deosebire de soldați, lor le lipseau îmbrăcămintea, medicamentele, alimentele, acoperișul, transportul și comunicațiile. Ploua cu săptămânile și nu puteau aprinde un foc ca să se usuce, trăiau ca într-o pădure acoperită de mare. Rolf avea senzația mersului pe o sârmă întinsă deasupra unei prăpăstii, moartea se ascundea după fiecare trunchi de copac.

— Toți simțim la fel, nu-ți face griji, te obișnuiești, glumea comandantul.

Provizile erau sacre, uneori însă câte unul nu mai suporta și fura o cutie cu sardele. Pedepsele erau dure: nu numai că mâncarea trebuia raționalizată, ci, mai ales, trebuia învățată valoarea solidarității. Se întâmpla ca unul să cedeze, se trântea pe jos și începea să plângă și să-și cheme mama, atunci comandantul se apropia de el, îl ajuta să se ridice și-l lua mai încolo, unde nu-i vedea nimeni, pentru a-l încuraja discret. Iar dacă era vorba de o trădare, era în stare să-l execute pe loc.

— Aici normal este să mori sau să fii rănit, trebuie să fim pregătiți pentru orice. Un lucru rar e să supraviețuiești, iar miracolul va fi victoria, i-a spus lui Rolf.

În aceste luni Rolf a simțit că îmbătrânește și își pierde puterile. Nu mai știa ce caută acolo și de ce, a pierdut controlul timpului, o oră i se părea o săptămână, o săptămână trecea ca un vis. Era greu să capteze informația pură, esența lucrurilor, în jurul lui era o liniște ciudată, o tăcere făcută din cuvinte, dar în același timp încărcată de prevestiri, populată de zgomotele junglei, de țipete și șoapte, de glasuri de departe pe care le aducea vântul, de vaiete și jelanii de somnambuli. A învățat să doarmă pe fugă, în picioare, așezat, ziua sau noaptea, pe jumătate inconștient de oboseală, dar mereu în alertă, o șoaptă îl făcea să tresară. Îi era silă de jeg, de propriul lui miros, visa să se scufunde în apă curată, să se săpunească până la os, ar fi dat orice pentru o cană cu cafea fierbinte. Au fost înfruntări cu soldații unde a văzut murind oameni cu care în seara precedentă împărțise o țigară. Se apleca peste ei cu camera, îi filma absent, de parcă s-ar fi aflat foarte departe de aceste trupuri, de parcă le-ar fi privit printr-un telescop. Nu trebuie să-mi pierd mințile, își repeta, cum făcuse de atâtea ori în situații similare. Îl asaltau imagini din copilărie, ziua când au mers să îngroape morții la lagărul de concentrare, imagini recente din alte războaie. Știa din experiență că toate astea lăsaseră urme, că în memoria lui fiecare eveniment lăsase o pată; uneori trecea multă vreme până să-și dea seama că un episod anume îl marcaseră adânc, era ca și cum amintirea ar fi înghețat undeva și, deodată, printr-un mecanism de asociere, îi apărea în fața ochilor cu o intensitate de nesuportat. Se întreba ce mai caută acolo, de

cc nu dă totul dracului și nu se întoarce în oraș, ar fi fost mult mai sănătos decât să rămână în labirintul acela de coșmar, să plece, să se refugieze o vreme în Colonie, să se lase legănat de verișoarele lui în aroma de scorțișoară, cuișoare, vanilie și lămâie. Dar îndoielile nu-l opreau, îi urma peste tot pe luptători, cu aparatul de filmat pe umăr, așa cum ceilalți purtau pe umăr pușca. Într-o seară comandantul Rogelio a fost adus de patru băieți pe o targa improvizată, acoperit cu o pătură, dârdâind de febră și zbatându-se: fusese mușcat de un scorpion.

— Lăsați mofturile astea de poponari, tovarăși, din asta nu se moare. Lăsați-mă, o să-mi treacă, le-a spus.

Rolf Carie avea sentimente contradictorii față de acest om, nu se simțea niciodată în largul lui în prezența sa, bănuia că nu are încredere în el, nu pricepea totuși de ce-l lăsa să-și facă treaba, îl

deranja severitatea lui și-n același timp îl admira pentru ce reușea să facă cu oamenii lui. Din oraș veneau niște puști imberbi și după două luni îi transforma în războinici imuni la oboseală și durere, duri, dar reușind cumva să-i facă să-și păstreze idealurile adolescente. Nu aveau antidot pentru mușcătură de scorpion, cutia cu medicamente de prim-ajutor era aproape goală. A rămas lângă bolnav, l-a învelit, i-a dat apă, l-a spălat. După două zile, febra a scăzut și comandantul i-a zâmbit din priviri, atunci a înțeles că erau totuși prieteni.

Informațiile pe care le obținuse printre ei nu-i ajungeau lui Rolf Carie, avea nevoie și de jumătatea cealaltă. S-a despărțit de comandantul Rogelio fără multe cuvinte, ambii cunoșteau regulile și ar fi fost o grosolanie să le pomenească. Fără a spune nimănui ce trăise pe munte, Rolf a pătruns în centrele operative ale armatei, a însoțit soldații în incursiunile lor, a vorbit cu ofițerii, i-a luat un interviu președintelui, a reușit chiar să asiste la antrenamentele militare. La sfârșit, avea trei mii de metri de peliculă, sute de fotografii, ore întregi de înregistrări și poseda mai multă informație despre acest subiect decât oricine în țară.

— Crezi că gherila va avea succes, Rolf ?

— Sincer să fiu, nu, domnule Aravena.

— În Cuba au reușit, au demonstrat că o armată organizată poate fi înfrântă.

— Au trecut niște ani de-atunci și americanii n-or să mai permită alte revoluții. În Cuba condițiile erau altele, acolo luptau împotriva unei dictaturi și aveau sprijin popular. Aici avem o democrație plină de defecte, dar poporul se mândrește cu ea. Gherila nu se bucură de simpatia oamenilor, cu puține excepții n-au reușit să recruteze decât studenți din universități.

— Ce părere ai despre ei ?

— Sunt idealști și curajoși.

— Vreau să văd tot ce-ai adus, Rolf, i-a cerut Aravena.

— Am să-mi montez singur filmul ca să elimin tot ce nu poate fi arătat acum. Mi-ați spus odată că rolul nostru nu e să schimbăm istoria, ci să producem știri.

— Tot nu m-am obișnuit cu accesele tale de pedanterie, Rolf. Vrei să spui că filmul ăsta ar putea schimba soarta țării ?

-Da.

— Documentarul ăsta trebuie să intre în arhiva mea.

— Sub nici un motiv nu trebuie să cadă în mâna armatei, ar fi fatal pentru cei de pe munte. N-am să-i trădez și sunt sigur că nici dumneavoastră.

Directorul Televiziunii Naționale și-a fumat Havana până la capăt, în tăcere, privindu-și discipolul prin vălătucii de fum fără urmă de sarcasm, amintindu-și anii de opoziție față de dictatura Generalului și sentimentele lui de atunci.

— Nu-ți place să primești sfaturi, dar de data asta trebuie să mă ascuți, Rolf. Ascunde filmele, pentru că guvernul știe de existența lor și va încerca să ți le ia cu vorba bună sau cu forța. Montează, suprimă, păstrează tot ce ți se pare necesar, dar te avertizez că e ca și cum ai depozita nitroglicerina, în fine, poate că într-o bună zi vom putea difuza documentarul, cine știe, poate că peste zece ani putem arăta ceea ce acum crezi că ar putea schimba istoria.

Rolf Carie a ajuns în Colonie într-o sâmbătă, cu o valiză închisă cu lacăt, le-a încredințat-o unchilor săi sub pecetea tainei, rugându-i să i-o ascundă până când se va întoarce după ea. Burgel a înfășurat-o într-un plastic și Rupert a băgat-o sub niște scânduri din atelier fără nici un comentariu.

Sirena fabricii suna la șapte dimineața, se deschideau porțile și două sute de femei intram ca o turmă, trecând prin fața supraveghetoarelor, care ne căutau din cap până-n picioare pentru a preveni un posibil sabotaj. Acolo se produceau de la cizme soldățești până la galoane de general, totul măsurat și cântărit pentru ca nici măcar un nasture, sau o cataramă, sau un capăt de ață să nu cadă în mâini criminale, cum spunea căpitanul, căci ticăloșii ăștia sunt în stare să ne copieze uniforme și să se strecoare printre soldații noștri pentru a da patria pe mâna comunismului, blestemații. Uriașele hale lipsite de ferestre erau luminate cu tuburi fluorescente, aerul intra sub presiune prin niște tuburi prinse pe tavan, jos se aliniau mașinile de cusut, iar la doi metri de la sol de-a lungul pereților era un balcon îngust pe care se plimbau supraveghetorii : misiunea lor era să controleze ritmul de iucru, pentru ca nici o ezitare, pauză sau impediment cât de mic să nu afecteze

producția. Tot acolo erau și birourile, niște cămăruțe pentru șefi, contabili și secretare. Gălăgia era infernală, ca un zgomot de cascadă, ceea ce ne silea să avem dopuri în urechi și să ne înțelegem prin gesturi. La ora douăsprezece sirena pentru gustarea de prânz învingea vacarmul, chemându-ne la cantină, unde ni se servea o masă lipsită de rafinement, dar sățioasă, asemănătoare tainului recruților. Pentru multe lucrătoare aceasta era singura masă din zi, iar unele mai puneau și ceva deoparte ca să o ducă acasă, trecând peste rușinea de a fi văzute la plecare cu pachetele învelite în hârtie. N-aveam voie să ne machiem și părul trebuia să fie tuns scurt sau acoperit cu o basma, pentru că odată o femeie își prinsese pletele în axul unei mașini de bobinat, iar când în sfârșit au oprit curentul electric era deja târziu,

mașina îi smulsese pielea capului. Totuși, cele mai tinere încercau să arate cât mai bine, purtând baticuri colorate, fuste scurte și ceva roșu în obraji, doar-doar or atrage atenția unui șef ajungând mai sus, în balconul funcționarelor, unde salariul și tratamentul erau ceva mai demne. Legenda niciodată confirmată a unei muncitoare care a ajuns astfel să se mărite cu un șef hrănea fantezia noviceilor, însă veteranele nu se preocupau de asemenea himere, preferând să muncească în tăcere și repede ca să-și mărească norma.

Colonelul Tolomeo Rodriguez venea uneori în inspecție. Sosirea lui îngheța atmosfera și marea zgomotul. Rangul și puterea lui erau atât de mari că nici nu trebuia să ridice glasul sau să gesticuleze, se făcea respectat cu o simplă privire. Trecea prin secție, răsfoia registrele, intra în bucătărie, puneă întrebări lucrătoarelor dumneata ești nouă aici ?, ce-ați mâncat astăzi ?, e foarte cald, măriți ventilația, dumneata ai ochii iritați, du-te la birou să-ți dea bilet de voie. Nu-i scăpa nimic. Unii subalterni îl urau, toți se temeau de el, se zvonea că însuși președintele se ferea de el pentru că se bucura de respectul ofițerilor tineri și-ar fi putut ceda oricând tentației de a se ridica împotriva guvernului constituțional.

Eu nu-l văzusem decât de departe, pentru că biroul meu era în capătul coridorului și nu intra în zona lui de inspecție, dar și așa îi percepeam autoritatea. Îl priveam prin geamul care despărțea coridorul, s-a întors brusc și privirile ni s-au întâlnit. Nimeni nu-l privea direct în ochi, se uitau într-o parte, dar eu nici n-am clipit, am rămas ca hipnotizată de pupilele lui. Mi s-a părut că totul durase foarte mult. În cele din urmă, a venit spre mine. Zgomotul mă împiedica să-i aud pașii, parcă plutea, urmat la o anumită distanță de secretarul său și de căpitan. Când m-a salutat cu o ușoară înclinare a capului, i-am remarcat de aproape statura, mâinile expresive, părul cu fir gros și dantura puternică și regulată. Era atrăgător ca o fiară. După masă, la ieșirea din schimb, o limuzină neagră era parcată la poartă și o ordonanță mi-a dat

un bilet scris de mâna colonelului Tolomeo Rodríguez prin care mă invita să cinez cu el.

— Domnul colonel așteaptă răspuns, a spus soldatul în poziție de drepti.

— Spuneți-i că nu pot, am alt program.

Acasă i-am povestit lui Mimî, care s-a făcut că nu aude că tipul era dușmanul lui Huberto Naranjo și a privit lucrurile din perspectiva telenovelelor cu care-și hrănea timpul liber, ajungând la concluzia că procedasem bine: trebuie să te lași rugată, a repetat ca de obicei.

— Cred că ești prima femeie care îl refuză, dar fac pariu că mâine o să revină.

N-a fost așa. N-a mai dat nici un semn de viață până vinerea următoare, când a apărut pe neașteptate la fabrică. Aflând că venise, mi-am dat seama că îl așteptasem în fiecare zi, că iscodisem coridorul, încercând să-i ghicesc pașii prin zgomotul asurzitor al mașinilor de cusut, că dorisem să-l văd și-n același timp mă temeam de el, cu o neliniște aproape uitată; nu mai trecusem prin așa ceva de la începutul legăturii mele cu Huberto Naranjo. Dar ofițerul nu s-a apropiat de biroul meu, iar când a sunat de douăsprezece am răsuflat și ușurată, și tristă. M-am mai gândit uneori la el în săptămânile care au urmat.

După încă nouăsprezece zile, ajungând seara acasă am dat de colonelul Tolomeo Rodríguez care stătea la o cafea cu Mimî. Era așezat pe unul din pufurile orientale, s-a ridicat în picioare și mi-a întins mâna fără să zâmbească.

— Sper că nu vă deranjez. Am venit pentru că doream să vă vorbesc, a spus.

— Vrea să-ți vorbească, a repetat Mimî, palidă precum gravurile de pe pereți.

— A trecut ceva vreme de când nu ne-am văzut și mi-am luat libertatea să vă fac o vizită, a spus pe tonul ceremonios pe care-l folosea adesea.

— De asta a venit, a adăugat Mimî.

— Acceptați să luați cina cu mine ?

— Vrei să te duci la masă cu el ? a tradus din nou Mimî, gata să leșine, pentru că-l recunoscuse de cum intrase în casă și—i reveniseră dintr-un foc toate amintirile: era cel care inspecta din trei în trei luni Penitenciarul Sfânta Măria în vremea nenorocirii care dăduse peste ea. Era schimbată la față, deși credea că el n-avea cum face legătura între imaginea deținutului mizerabil din Harem, bolnav de paludism, plin de răni și ras în cap și uluitoarea femeie care îi servea cafeaua.

De ce n-am refuzat din nou ? Poate că nu din teamă, cum am crezut atunci, ci pentru că muream de poftă să fiu cu el. Am făcut un duș ca să-mi revin din oboseala zilei de muncă, mi-am pus rochia neagră, mi-am periat părul și am revenit în salon, împărțită între curiozitate și ciudă, căci aveam impresia că îl trădez pe Huberto. Militarul mi-a oferit brațul cu un gest cam pompos, dar m-am făcut că nu văd și-am trecut înainte sub privirile dezolate ale lui Mimî, care încă nu-și revenise. Am intrat în limuzină sperând ca vecinii să nu bage de seamă motocicletele de escortă, să nu creadă că ajunseseam amanta unui general. Șoferul ne-a dus la unul din restaurantele cele mai exclusiviste din oraș, un conac în stil Versailles unde bucătarul ieșea să-i salute pe clienții de vază și un bătrân împodobit cu o eșarfă prezidențială gusta vinurile cu o ceșcuță de argint. Colonelul părea să fie în largul său, eu mă simțeam ca un naufragiat printre scaunele tapisate cu brocart albastru, candelabrele ostentative și armata de servitori. Am primit un meniu scris în franceză și Rodrîguez, ghicindu-mi dificultățile, a ales el pentru mine. M-am pomenit cu un rac mare în față, neștiind cum trebuie să-l atac, dar chelnerul a scos carnea din carapace și mi-a pus-o în farfurie, în ce privește bateria de cuțite drepte și curbate, de pahare în două culori și cupe de spălat mâinile, am fost recunoscătoare cursurilor pe care Mimî le urmase la institutul de regine ale frumuseții și învățăturilor amicului decorator, căci m-am descurcat fără să fiu ridicolă, asta până când ne-au adus un șerbet de mandarine între aperitiv și carne. Am privit mirată bolul minuscul cu o frunză de mentă în vârful și

am întrebat de ce serveau desertul înainte de felul doi. Rodrîguez a râs, gest care a avut darul să-i anuleze galoanele de pe mânecă și să-l întinerească vizibil. Din clipa aceea totul a mers mai ușor. Acum nu mi se mai părea un părinte al patriei, l-am privit la lumina lumânărilor palatine, a vrut să știe de ce mă uit așa la el și i-am răspuns că semăna foarte mult cu puma îmbălsămată.

— Povestiți-mi despre viața dumneavoastră, domnule colonel, l-am rugat la desert.

Cred că asta l-a surprins și l-a pus în alertă, dar apoi și-a dat seama că nu eram un spion al dușmanului, aproape că-i citeam gândurile, e doar o biată femeie de la fabrică, ce grad de rudenie o avea cu actrița de la televiziune, care e drăguță, desigur, mult mai drăguță decât fata asta prost îmbrăcată, eram gata s-o invit pe cealaltă, dar se zice că de fapt e un homosexual, greu de crezut, oricum, nu puteam risca să fiu văzut cu un degenerat. Mi-a vorbit de copilăria lui la ferma familială dintr-un ținut sălbatic, deșertic, bătut de vânturi, unde apa și vegetația au o valoare specială și oamenii sunt puternici, pentru că trăiesc pe un pământ arid. Nu crescuse în regiunea tropicală a țării, își amintea de lungi drumuri călare prin câmpie, de amiezi uscate și fierbinți. Tatăl său, un șef local, l-a băgat în forțele armate la optsprezece ani fără să-i ceară părerea, ca să-ți slujești patria cu onoare, fiule, cum se cuvine, i-a poruncit. Ceea ce el a și făcut, fără șovăire, disciplina pe primul loc, cine știe să asculte învață să comande. A studiat inginerie și științe politice, a călătorit, citea puțin, îi plăcea mult muzica, s-a declarat ca având gusturi simple, aproape abstinent, căsătorit și tată a trei fete. În ciuda faimei de severitate pe care o avea, în seara aceea a fost bine dispus, la sfârșit mi-a mulțumit pentru că venisem, se distrase, a spus, eram o faptură originală, m-a asigurat, deși eu dacă scosesem patru fraze, el acaparase întreaga conversație.

— Eu vă mulțumesc, domnule colonel. N-am fost niciodată într-un loc ca acesta, atât de elegant.

— Nu trebuie să fie ultima dată, Eva. Putem să ne vedem și săptămâna viitoare ?

— De ce ?

— Păi, ca să ne cunoaștem mai bine...

— Vreți să vă culcați cu mine, domnule colonel ?

I-au căzut tacâmurile din mână și-a rămas cu ochii în farfurie aproape un minut.

— E o întrebare brutală și merită un răspuns pe măsură. Da, vreau. Accepți ?

— Nu, mulțumesc frumos. Aventurile fără dragoste mă întristează.

— N-am spus că dragostea ar fi exclusă.

— Și soția dumneavoastră ?

— Hai să stabilim un lucru, doamna soția mea n-are nimic de-a face cu conversația asta și nici nu vom mai vorbi despre ea. Să vorbim despre noi. Nu e foarte corect ce spun, dar pot să te fac fericită dacă vreau.

— Să vorbim fără ocolișuri, domnule colonel: eu cred că aveți multă putere, că puteți să faceți ce vreți și o faceți, așa-i ?

— Greșești. Funcția mea îmi impune răspunderi și îndatoriri față de patrie, pe care vreau să le îndeplinesc. Sunt un soldat, nu fac caz de privilegii, cu atât mai puțin în situația de față. Nu încerc să te oblig, ci să te seduc, și sunt sigur c-am să reușesc, pentru că suntem atrași unul de celălalt. Ai să-ți schimbi părerea și-ai să ajungi să mă iubești...

— Iertați-mă, dar mă îndoiesc.

— Pregătește-te, Eva, pentru că n-am să te las în pace până n-ai să accepți, a zâmbit el.

— În cazul ăsta, să nu mai pierdem timpul. N-am de gând să vă contrazic, pentru că îmi puteți face rău. Să mergem chiar acum, terminăm repede și-apoi mă lăsați în pace.

Militarul s-a ridicat, roșu la față. Chelnerii au venit în grabă să vadă ce vrem, de la mesele vecine s-au întors capete. S-a așezat la loc, a rămas tăcut o vreme, rigid, respirând agitat.

— Nu știu ce soi de femeie ești, a spus într-un târziu, tutuindu-mă. În mod normal aş accepta și am pleca imediat într-un loc privat, dar am hotărât să procedez altfel. N-am să te implor. Sunt sigur că ai să mă cauți chiar tu, iar dacă

ai noroc, o să mai fiu disponibil. Sună-mă când vrei să mă vezi, a spus Rodríguez pe un ton sec, întinzându-mi o carte de vizită cu stema țării în partea de sus și numele lui scris cu litere cursive.

În seara aceea am ajuns devreme acasă. Mimî a decretat că mă purtasem ca o cretină, omul avea putere și era în stare să ne facă probleme, de ce n-am fost mai politicoasă ? A doua zi am demisionat de la slujbă, mi-am strâns lucrurile și am părăsit fabrica pentru a fugi de omul acesta care reprezenta exact lucrurile pentru care Huberto Naranjo își risca viața de atâția ani.

— Tot răul spre bine, a decretat Mimî constatând că roata norocului se întorsese pentru a mă plasa pe drumul pe care trebuia să merg dintotdeauna, după părerea ei. Acum ai să poți scrie în mod serios.

Stătea la masa din sufragerie cu cărțile desfășurate în evantai, citind în ele că soarta mea era să povestesc și orice altceva era pierdere de vreme, ceea ce bănuiam și eu, după ce citisem *O mie și una de nopți*. Mimî susținea că fiecare se naște cu un talent anume și că norocul sau ghinionul constau în a-l descoperi și a fi nevoie de așa ceva pe lume, căci existau și talente inutile, de exemplu cel al unui amic de-al ei, care putea să-și țină respirația sub apă timp de trei minute, ceea ce nu-i slujise niciodată la nimic. În ce-o privește, era liniștită, căci pe-al ei îl cunoștea de-acum. Tocmai debutase într-o telenovelă, în rolul maleficei Alejandra, rivala Belindei, o fată oarbă care în final își redobândește vederea, cum se întâmplă de obicei în astfel de cazuri, și se căsătorește cu junele-prim. Textele scenariului erau împrăștiate prin toată casa, ea le învăța cu ajutorul meu. Eu interpretam toate celelalte roluri. (*LuisAlfredo strânge din pleoape ca să nu plângă, căci bărbății nu plâng niciodată.*) Urmează-ți sentimentele... Lasă-mă să-ți plătesc operația la ochi, iubirea mea. (*Belinda se înfioară, se teme să nu-l piardă pe bărbatul iubit...*) Aș vrea să fiu sigură de tine... dar există altă femeie în viața ta, Luis Alfredo. (*El înfruntă ochii frumoși lipsiți de lumină.*)

Alejandra nu înseamnă nimic pentru mine, nu jinduiește decât la averea familiei Martínez de la Roca, dar n-o să reușească. Nimeni n-o să ne despartă în veci, Belinda mea. (*O sărută, ea se lasă pradă mângâierii sublime, dând de înțeles că poate se va petrece ceva... sau poate că nu. Camera se întoarce și ne-o arată pe Alejandra care pândește după ușă, desfigurată de gelozie. Tăietură, se trece în studioul B.*)

— Telenovelele sunt o chestiune de credință Trebuie să crezi și gata. Dacă te apuci să le analizezi, le iei toată magia și s-au dus dracului, a spus Mimî între două replici ale Ale j andrei.

Mă asigură că oricine poate inventa drame precum cea a Belindei și a lui Luis Alfredo, cu atât mai mult eu, care le ascultasem la radio ani în șir în bucătărie, crezând că sunt povești adevărate, iar descoperind că realitatea nu era ca la radio mă simțisem înșelată. Mimî mi-a expus avantajele indiscutabile ale lucrului la televiziune, unde orice aiureală își găsește locul și orice personaj, oricât de extravagant ar fi, are șansa să înfigă un ac în sufletul naiv al publicului, efect ce rareori este produs de o carte. Seara a venit acasă cu o duzină de prăjituri și cu o cutie grea, împachetată în hârtie de cadou. Era o mașină de scris. Ca să începi să lucrezi, mi-a zis. Am stat până foarte târziu în pat, bând vin, mâncând dulciuri și discutând subiectul ideal, o încurcătură de pasiuni, divorțuri, copii din flori, buni și răi, bogați și săraci, în stare să atragă spectatorul de la bun început și să-l facă prizonierul micului ecran preț de două sute de episoade emoționante. Am adormit amețite și pline de zahăr, iar eu am visat bărbați geloși și fete oarbe.

M-am trezit în zori. Era o zi de miercuri, blândă și cam ploioasă, cu nimic deosebită de altele din viața mea, însă eu o păstrez ca pe un odor, ca pe singura zi rezervată doar pentru mine. De când învățătorea Ines mă învățase alfabetul scriam aproape în fiecare noapte, dar am intuit că acum era altfel, era ceva ce-mi putea schimba drumul. Mi-am făcut

o cafea neagră și m-am instalat în fața mașinii, am luat o coală de hârtie curată și albă, ca un cearșaf proaspăt călcat pentru dragoste, și am introdus-o în mașina de scris. În clipa aceea am avut o senzație ciudată, de parcă un vânticel vesel îmi umbla prin oase, prin venele de sub piele. Am simțit că pagina aceea mă aștepta de douăzeci și ceva de ani, că nu trăisem decât pentru momentul acesta, și mi-am dorit ca de acum încolo singura mea meserie să fie să prind poveștile care pluteau în atmosfera cea mai rarefiată și să mi le însușesc. Mi-am scris numele, după care cuvintele au venit fără efort, unul după altul. Personajele au ieșit din umbra în care stătuseră ascunse cu anii și au ieșit la lumina acelei zile de miercuri, fiecare cu chipul, cu glasul, cu pasiunile și obsesiile sale. S-au așezat în ordine povești păstrate în memoria genetică încă dinainte de a mă fi născut, plus multe altele pe care mi le notam de ani de zile în caietele mele. Am început să-mi amintesc lucruri de demult, cât și povești pe care mi le spunea mama pe când viețuiam printre idioții, canceroșii și îmbălsămării profesorului Jones; și-au făcut apariția un indian mușcat de viperă și un tiran cu mâinile mâncate de lepră; am recuperat o fată bătrână care-și pierduse părul cu piele cu tot, ca și cum i-ar fi fost smuls de o mașină de bobinat, un demnitar așezat într-un jilț episcopal, un arab cu inimă generoasă, bărbați și femei a căror viață mi-era la îndemână ca să fac ce vreau cu ea, după propria și suverana mea voință. Treptat, trecutul se transforma în prezent, puneam stăpânire și pe viitor, morții dobândeau viață cu iluzie de eternitate, lucrurile împrăștiate se adunau la loc și ce fusese șters de uitare redobândea contururi precise.

Nu m-a deranjat nimeni, am scris aproape toată ziua, atât de concentrată că am uitat și de mâncare. Pe la patru după-amiază cineva mi-a pus în față o cană cu ciocolată.

— Uite, ți-am adus ceva cald...

Am privit silueta înaltă și subțire, înfășurată într-un chimono albastru și mi-a trebuit ceva timp s-o recunosc pe Mimî, căci băntuiam prin junglă pe urmele unei fete cu plete de foc. Am continuat în același ritm, uitând recomandările primite: foile se scriu pe două coloane, fiecare capitol are douăzeci și cinci de scene, mare atenție la schimbările de decor, care ne costă foarte mult, și la frazele lungi care-i încurcă pe actori, fiecare frază importantă se repetă de trei ori și subiectul trebuie să fie simplu, pornind de la presupunerea că publicul e cretin. Pe masă creștea un munte de foi pline de adnotări, corecturi, hieroglife și pete de cafea, dar eu abia începeam să scutur de praf amintirile și să trasez destine, habar n-aveam unde trebuia să ajung și care va fi deznodământul, dacă ar fi fost vreunul. Bănuiam că finalul va veni odată cu propria mea moarte și am cochetat cu ideea de a fi chiar eu un personaj al istoriei și de a avea puterea de a-mi hotărî sfârșitul sau de a-mi inventa o viață. Subiectul se complica, personajele deveneau tot mai rebele. Munceam dacă asta poate fi numită muncă multe ore pe zi, din zori și până noaptea. Mă neglijam, mâneam doar atunci când mă hrănea Mimî și mă culcam doar împinsă în pat de ea, dar și în somn continuam să trăiesc în acest univers de curând creat, de mână cu personajele mele, ca nu cumva trăsăturile lor plâpânde să se șteargă și să se întoarcă în nebuloasa poveștilor ce rămân nepovestite.

După trei săptămâni, Mimî a socotit că sosise clipa să dau delirului acesta o folosință practică, până nu aveam să dispar înghițită de propriile mele cuvinte. A stabilit o întâlnire cu directorul televiziunii pentru a-i oferi povestea, căci i se părea periculos pentru sănătatea mea mintală să prelungesc efortul fără speranța de a vedea rezultatul pe micul ecran. În ziua cu pricina s-a îmbrăcat în alb de sus până jos, horoscopul îi spusese că asta era culoarea ei pentru ziua respectivă, și-a atârnat între sâni un medalion cu Maharishi și a ieșit târându-mă după ea. Ca de obicei, cu ea mă simțeam liniștită și calmă, protejată de făptura ei mitologică.

Aravena ne-a primit în biroul său de plastic și sticlă, în spatele mesei impunătoare care nu reușea să-i ascundă burdihanul de iubitor de viață bună. M-a dezamăgit grăsanul ăsta cu ochi de rumegător și o havană pe jumătate fumată în mână, atât de diferit de personajul plin de energie pe care mi-l imaginasem citindu-i articolele. Distrat, căci partea cea mai neinteresantă a muncii sale consta în cercul obligatoriu al comedianților, Aravena ne-a spus bună ziua cu jumătate de gură și privind pe geamul prin care se vedeau acoperișurile vecine și norii furtunii care se apropia. M-a întrebat cât mai am până termin scenariul, a aruncat o privire dosarului pe care l-a apucat cu două degete moi și a murmurat c-avea să-l citească într-un moment liber. Am întins mâna și l-am recuperat, dar Mimî mi l-a smuls și i l-a dat înapoi, timp în care îl obliga s-o privească, își flutura pleoapele într-un chip absolut mortal, își umezea buzele rujate și îi propunea să cineze împreună sâmbăta următoare, doar cu câțiva prieteni, o reuniune intimă, a spus ea cu susurul irezistibil pe care și-l fabricase pentru a-și disimula glasul de tenor cu care venise pe lume. Un abur aproape vizibil, o aromă obscenă, o pânză de păianjen oțelită l-au învăluit pe Aravena. A stat nemișcat o clipă interminabilă, cu dosarul în mână, nedumerit pesemne că până atunci nu mai primise o ofertă atât de depravată. Scrumul havanei a căzut pe masă, dar nici n-a observat.

— De ce trebuia să-l inviți acasă ? i-am reproșat după ce am plecat de acolo.

— Trebuie să-l fac să-ți accepte scenariul, chiar de-ar fi ultimul lucru pe care-l fac în viața asta.

— Doar n-ai de gând să-l seduci...

— Și cum crezi tu că se rezolvă lucrurile în mediul ăsta ?

Sâmbăta a început cu ploaie, a turnat toată ziua și toată noaptea, în timp ce Mimî se chinuia să pregătească o cină ascetică pe bază de orez integral, chestie la modă de când macrobioticienii și vegetarienii speriaseră lumea cu teoriile lor dietetice. Grăsanul o să moară de foame, bombăneam eu tocând morcovi, dar ea a rămas fermă pe poziție, preocupată să aranjeze florile, să aprindă bețișoare parfumate, să aleagă muzica și să așeze perne mari de mătase, căci la modă era și să-ți scoți pantofii și să te trântești pe jos. Erau opt comeseni, toți oameni de teatru, cu excepția lui Aravena, care a venit însoțit de tipul cu păr arămiu pe care îl vedeam filmând pe baricadele revoluțiilor de departe, cum îl chema oare ? l-am strâns mâna cu senzația vagă că-l cunoșteam dinainte.

După masă, Aravena m-a chemat deoparte și mi-a mărturisit fascinația sa pentru Mimî. Nu reușea să se desprindă de ea, era ca o arsură proaspătă.

— E feminitatea absolută, cu toții avem ceva de androgen, ceva bărbătesc și femeiesc, dar ea și-a smuls chiar și ultima urmă de masculinitate și și-a făcut curbele astea superbe, este femeia totală, e adorabilă, a spus ștergându-și fruntea cu batista.

M-am uitat la prietena mea, atât de apropiată și cunoscută, la trăsăturile ei puse în valoare de machiaj, la sâni și șoldurile rotunde, la pântecul neted, nefăcut pentru maternitate, la fiecare linie a trupului desenată cu o tenacitate de neînvinș. Numai eu cunosc cu adevărat natura secretă a acestei făpturi de ficțiune, creată cu durere pentru a satisface vise străine și lipsită de vise proprii. Am văzut-o nemachiată, obosită și tristă, i-am stat alături când era deprimată, avea insomnie sau îi era rău; îmi e tare dragă ființa omenească fragilă și contradictorie din spatele decorului de pene și bijuterii. Și m-am întrebat dacă bărbatul cu buze groase și mâini umflate ar fi știut să caute îndeajuns pentru a descoperi prietena, mama, sora care e de fapt Mimî. Din colțul celălalt al salonului ea a captat privirile noului său admirator. Am avut impulsul s-o opresc, s-o apăr, dar m-am stăpânit.

— Hai, Eva, spune-i o poveste prietenului nostru, mi-a cerut Mimî tolănindu-se lângă Aravena.

— Cu ce să fie ?

— Păi, ceva decoltat, nu ? a insinuat ea.

M-am așezat cu picioarele strânse sub mine, ca un indian, am închis ochii și mi-am purtat imaginația printre dunele unui deșert alb, așa cum fac mereu când vreau să inventez o poveste. Pe dată s-au înființat pe întinderea de nisip o femeie cu fuste de tafta galbenă, imagini de peisaje reci pe care mama le decupa din revistele profesorului Jones și jocurile pe care Madama le inventa pentru petrecerile Generalului. Am început să vorbesc. Mimî pretinde că am un glas special pentru povești, care iese parcă din pământ și mi se urcă în gât. Am simțit că încăperea își pierdea contururile, topite în orizontul nou pe care-l invocasem. Musafirii au tăcut.

— *Vremurile erau foarte grele în sud. Nu în sudul țării, ci al Pământului, unde anotimpurile sunt schimbate și iarna nu vine de Crăciun, ca în țările culte, ci la jumătatea anului, ca în regiunile barbare...*

Când am terminat de vorbit, Rolf Carie a fost singurul care n-a aplaudat ca toți ceilalți. Mai târziu mi-a mărturisit că i-a trebuit ceva timp să se întoarcă din pampasul austral prin care se depărtau cei doi ibovnici, cu un sac cu monede de aur, iar când a reușit, se hotărâse deja să-mi transforme povestea într-un film, înainte ca fantomele celor doi hoți să-i fure visele. M-am întrebat de ce Rolf Carie mi se părea atât de familiar, și nu doar pentru că-l văzusem la televizor. Am căutat în trecut, să văd dacă îl întâlnisem acolo, dar nu era așa și nici nu mai cunoșteam pe nimeni ca el. Am vrut să-l ating, m-am apropiat de el și mi-am trecut un deget peste dosul mâinii lui.

— Și mama avea pielea pistruiată... (Rolf Carie nu s-a clintit și nici n-a încercat să-mi rețină degetele.) Am aflat că ai fost pe munte cu luptătorii din gherilă.

— Am fost în multe locuri.

— Povestește-mi...

Ne-am așezat pe jos și mi-a răspuns la aproape toate întrebările. Mi-a vorbit de meseria lui, care-l ducea dintr-un loc într-altul ca să observe lumea printr-un obiectiv. Ne-am antrenat în discuție, nici n-am băgat de seamă când au plecat ceilalți. El a plecat ultimul, cred că doar pentru că Aravena l-a luat pe sus. La ușă ne-a spus că avea să lipsească niște zile: trebuia să filmeze evenimentele de la Praga, unde cehii

Înfruntau tancurile invadatorilor cu pietre. Am vrut să-l sărut la despărțire, dar mi-a strâns mâna cu o înclinare a capului care mi s-a părut cam solemnă.

Patru zile mai târziu, când Aravena m-a chemat să semnez contractul, tot mai ploua și în biroul luxos se vedeau mai multe lighene care adunau apa care curgea din tavan. Mi-a spus de-a dreptul că scenariul meu nu se potrivea nici pe departe cu modelele obișnuite, nu era decât o încălceală de personaje trăsnete, povești neverosimile, n-avea o idilă ca lumea, protagoniștii nu erau nici frumoși nici bogați, publicul n-avea să priceapă nimic, pe scurt: i se părea o aiureală și nimeni normal la cap n-ar fi riscat să producă așa ceva, însă el avea s-o facă pentru că nu rezista tentației de a scandaliza țara și pentru că-l rugase Mimî.

— Continuă să scrii, Eva, sunt curios să văd cum se termină toate trăsările astea, mi-a spus la plecare.

Inundațiile au început după a treia zi de ploaie neîncetată, iar în a cincea guvernul a decretat stare de necesitate. Catastrofele cauzate de vremea rea erau ceva obișnuit, nimeni nu se ostenea să curețe rigolele sau să desfunde canalizarea, dar de data asta furtuna a depășit orice imaginație. Apa a măturat casele de pe dealuri, râul pe care era așezată capitala a ieșit din matcă, a intrat în case, a luat cu el mașini, copaci și jumătate din stadion. Cameramaniii Televiziunii Naționale și-au pus cizme de cauciuc și au filmat oamenii cocoțați pe acoperișul caselor, de unde așteptau răbdători să fie salvați de elicopterele militare. Deși speriați și flămânzi, mulți cântau, căci ar fi fost stupid să sporească nenorocirea cu lamentări inutile. Ploaia a încetat după o săptămână prin aceeași metodă empirică folosită cu ani în urmă pentru a combate seceta. Episcopul a scos statuia Nazarineanului în procesiune și toată lumea s-a încolonat spunând rugăciuni și făcând promisiuni sub umbrelă, în rășetele angajaților Institutului de Meteorologie, care vorbiseră cu colegii lor de la Miami și asigurau că datele sondelor care măsurau atmosfera

și norii dădeau ca sigure încă nouă zile de ploaie. Totuși, cerul s-a limpezit exact la trei ore după ce statuia s-a întors în altarul catedralei, udă flească în ciuda baldachinului cu care au încercat s-o

apere. Peruca s-a decolorat, pe față i s-a scurs un lichid negricios și cei mai habotnici au căzut în genunchi, convinși că statuia sângera. Asta a sporit prestigiul catolicismului și a liniștit spiritele alarmate de elanul ideologic al marxiștilor și de sosirea primelor grupuri de mormoni, formate din niște tineri candidi și energici în cămăși cu mânecă scurtă, care intrau pe neașteptate în căminele oamenilor și-i converteau pe cei mai slabi de înger.

După ce ploaia s-a oprit și s-au calculat pagubele pentru a face reparațiile și a reorganiza comunitatea, aproape de Piața Părintelui Patriei a venit plutind un sicriu modest, dar în stare perfectă. Apa îl purtase până aici dintr-un cartier sărac situat pe un deal din partea de apus a orașului, de unde navigase pe străzile transformate în torenți ajungând în plin centru. L-au deschis și au găsit o bătrână care dormea liniștită. Am aflat de la telejurnalul de la ora nouă, am sunat la post ca să aflu amănuntele și am plecat cu Mimî spre corturile armatei în care se îngrămădeau familiile așteptând să se facă iar timp frumos. Mulți își pierduseră documentele de identitate, dar în corturi nu domnea tristețea, dezastrul era un prilej tocmai bun pentru odihnă și prietenii noi, vedem noi mâine ce facem, astăzi n-are sens să plângem pentru ce ne-a luat apa. Acolo am dat de Elvira, slabă și curajoasă, în cămașă de noapte, stând pe o saltea și povestind cum se salvase de potop în arca aceasta originală. Așa mi-am recuperat bunica. O recunoscusem imediat la televizor, în ciuda părului albit și a ridurilor care-i brăzdau toată fața; lungă noastră despărțire nu-i știrbise spiritul, era aceeași femeie căreia îi spuneam povești ca să-mi dea banane prăjite și să mă lase să mă joc de-a moartea în sicriul ei. Mi-am făcut drum, m-am repezit la ea și am îmbrățișat-o cu tot dorul anilor în care nu o văzusem. Dar Elvira m-a sărutat fără mari emoții, de parcă pentru ea timpul nici n-ar fi trecut și nu ne-am fi văzut

de ieri, iar faptul că mă schimbasesem la înfățișare n-ar fi fost decât o păcăleală pentru ochii ei oboșiți. — Închipuiește-ți, păsărico, am dormit atâta timp în coșciugul ăsta ca moartea să mă ia pregătită și până la urmă mi-a dat viață. N-am să mă mai culc niciodată într-un sicriu, nici când o fi să mă ducă la cimitir. Vreau să fiu îngropată în picioare, ca un copac.

Am luat-o acasă. În taxi, Elvira a contemplat-o tot drumul pe Mimî, niciodată nu văzuse așa ceva, a zis că e ca o păpușă mare. Apoi a pipăit-o peste tot cu mâinile ei iscusite de bucătăreasă, declarând că avea pielea mai albă și mai moale decât o foaie de ceapă, sânii tari precum un grepfrut și că mirosea a tort de migdale și a mirodenii de la Patiseria Elvețiană, după care și-a pus ochelarii ca să vadă mai bine și a ajuns la concluzia că nu era o ființă omenească, ci un arhanghel. Și lui Mimî i-a fost simpatică de la bun început, căci în afară de propria ei *mamma*, pe a cărei dragoste contase mereu, și de mine, nu mai avea familie, toate rudele îi întorseseră spatele văzând-o în trup de femeie. Și ea avea nevoie de o bunică. Elvira ne-a primit ospitalitatea pentru că am insistat și pentru că potopul îi luase toate bunurile materiale, cu excepția sicriului, față de care Mimî n-a avut obiecții, cu toate că nu se potrivea cu decorația interioară. Numai că Elvira nu-l mai voia. Îi salvase o dată viața și n-avea chef să riște din nou.

După câteva zile s-a întors și Rolf Carie de la Praga și m-a sunat. A venit să mă ia într-un jeep hodorogit de drumuri rele, am întins-o spre litoral și pe la prânz am ajuns la o plajă cu apă transparentă și nisip trandafiriu, foarte diferită de marea cu valuri furtunoase pe care navigasem îndelung în sufrageria celibatarilor. Ne-am bălăcit și ne-am odihnit la soare până ne-a apucat foamea, ne-am îmbrăcat și am pornit în căutarea unei cârciumi cu pește prăjit. Toată după-amiaza am privit marea, am băut vin alb și ne-am povestit viețile. I-am vorbit de copilăria mea, când slujeam în casele altora, de Elvira care scăpase de potop, de Riad Halabî și

de altele, dar n-am suflat o vorbă despre Huberto Naranjo, respectându-i cu strictețe clandestinitatea. La rândul său, Rolf Carie mi-a povestit de foamea din timpul războiului, de dispariția fratelui Jochen, de tatăl său atârnat în copac și de lagărul de prizonieri.

— Ce ciudat, n-am vorbit niciodată despre lucrurile astea.

— De ce ?

— Nu știu, mi se pare că sunt secrete. Sunt partea cea mai întunecată a trecutului meu, a răspuns el, după care a rămas tăcut, cu privirile ațintite spre mare și o expresie diferită în ochii cenușii.

— Ce s-a întâmplat cu Katharina ?

— A avut o moarte tristă, la spital, singură.

— Bun, a murit, dar nu cum spui tu. Hai să-i căutăm un sfârșit bun. Era o zi de duminică, prima cu soare din anotimpul acela. Katharina s-a trezit veselă și infirmiera a instalat-o pe terasă într-un șezlong, cu o pătură pe genunchi. Sora ta a rămas privind păsările ce începeau să-și construiască cuiburile pe sub streșini și primii muguri de pe crengile pomilor. Era la adăpost și în siguranță, ca atunci când adormea în brațele tale sub masa din bucătărie, de fapt chiar te visa atunci. N-avea memorie, dar instinctul păstra intactă căldura pe care i-o dădeai, așa că de fiecare dată când era mulțumită îți șoptea numele. Exact asta făcea, îți rostea veselă numele, când sufletul i s-a desprins pe nesimțite de corp. Puțin mai târziu a sosit maică-ta, ca în fiecare duminică, și a găsit-o nemișcată și zâmbitoare, i-a închis ochii, a sărutat-o pe frunte și i-a cumpărat o urnă de mireasă, în care a culcat-o pe un ștergar alb.

— Ai și pentru mama o soartă bună ? m-a întrebat Rolf Carie cu glas spart.

— Am. De la cimitir a venit acasă și a găsit casa plină de flori puse de vecini, ca să nu se simtă singură. Lunea era ziua de copt pâine, așa că și-a schimbat hainele, și-a pus șorțul și a început să frământa aluatul. Era liniștită, în definitiv toți copiii ei erau bine, Jochen își găsise o femeie de treabă și avea o familie undeva pe lumea asta, Rolf își făcea viața în America, iar Katharina, în sfârșit scăpată de legăturile fizice, putea să zboare după pofta inimii.

— De ce crezi că mama n-a vrut niciodată să vină să stea cu mine ?

— Nu știu... poate că nu vrea să-și părăsească țara.

— E bătrână și singură, i-ar fi mult mai bine în Colonie cu unchi mei.

— Nu toată lumea e făcută să emigreze, Rolf. Trăiește în pace acolo, îngrijindu-și grădina și amintirile.

11

Timp de o săptămână, zăpăceala produsă de inundații a fost atât de mare că ziarele nici n-au publicat altceva, iar dacă n-ar fi fost Rolf Carie, masacrul de la un centru de operațiuni al armatei ar fi trecut aproape neobservat, înecat în apele tulburi ale potopului și ale cârdășiilor puterii. Se revoltase un grup de deținuți politici, care pusese mâna pe armele gardienilor și se baricadase într-un sector. Comandantul, om cu inițiative rapide și inimă vitează, n-a cerut instrucțiuni și a dat pur și simplu ordin să fie pulverizați, iar cuvintele i-au fost urmate literalmente. Au fost atacați cu armament de război, a murit un număr nedefinit de oameni și n-au fost răniți, pentru că supraviețuitorii au fost adunați într-o curte și lichidați fără milă. Când gardienii s-au trezit din beția de sânge și s-au apucat să numere cadavrele, și-au dat seama că ar fi fost cam greu să explice acțiunea lor opiniei publice și nici nu puteau păcăli ziariștii susținând că era vorba de zvonuri fără acoperire. Șocul produs de mortiere a ucis păsările în zbor, care au picat pe o rază de câțiva kilometri în jur, ceea ce nu se putea justifica nicicum, căci nimeni nu mai era dispus să creadă în alte miracole ale Nazarineanului. În plus, o duhoare implacabilă se răspândea din gropile comune, saturând atmosfera. Ca primă măsură au interzis oricui să se apropie și au încercat să izoleze zona într-o mantie de singurătate și tăcere. Guvernul n-a avut încotro și a sprijinit decizia comandantului. Nu te poți ridica împotriva forțelor de ordine, chestiile astea pun în pericol democrația, a mârâit furios președintele în singurătatea

cabinetului său. Și au improvizat o poveste cum că deținuții se omorâseră între ei, repetând basmul ăsta de atâtea ori că au sfârșit prin a-l crede ei înșiși. Numai că Rolf Carie știa destule despre treburile astea ca să accepte versiunea oficială, și fără să mai aștepte ca Aravena să-l mandateze s-a băgat acolo unde alții n-ar fi îndrăznit să se ducă. O parte din adevăr a aflat-o de la prietenii de pe munte, restul i l-au spus chiar gardienii care exterminaseră prizonierii și cărora câteva beri le-au fost de-ajuns ca să-și dea drumul la gură, căci remușcărilor îi chinuiau. După trei zile, când duhoarea începuse să nu se mai simtă și fuseseră adunate ultimele păsări putrezite, Rolf Carie avea dovezi irefutabile asupra celor întâmplare și era gata să se lupte cu cenzura, dar Aravena l-a avertizat să nu-și facă iluzii, televiziunea nu putea transmite nici un cuvânt. A avut prima ceartă cu maestrul său, l-a acuzat că e timorat și complice, însă Aravena a fost inflexibil. A vorbit cu doi deputați din opoziție, le-a arătat filmele și fotografiile, ca să vadă cu ochii lor ce metode folosea guvernul în lupta cu gherila și ce condiții subumane aveau deținuții. Materialul a fost arătat în Congres, unde parlamentarii au denunțat măcelul și au cerut deschiderea gropilor și inculparea vinovaților. În timp

ce președintele asigura țara că era dispus să meargă până la capăt cu investigația, chiar cu prețul renunțării la funcție, un detașament de recruți improviza un stadion asfaltat și planta un șir dublu de copaci pentru a acoperi gropile, dosarele s-au pierdut pe coclaurii administrației judiciare și directorii tuturor mijloacelor de presă au fost convocați la Ministerul de Interne pentru a fi avertizați asupra consecințelor defăimării forțelor armate. Rolf Carie a insistat cu o tenacitate care a învins până la urmă prudența lui Aravena și șovăielile deputaților, care au votat o admonestare pentru comandant și un decret prin care deținuții politici să fie tratați conform Constituției, să aibă parte de procese publice și să fie închiși în închisori, nu în centre speciale în care nici o autoritate civilă n-avea acces. Drept urmare, nouă luptători din gherilă închiși în fortul El Tucán au fost mutați la Penitenciarul Santa Marfa, măsură care n-a fost mai puțin dură pentru ei, dar care a folosit la închiderea cazului și la oprirea scandalului, care s-a înnămolit în indiferența generală.

În aceeași săptămână, Elvira ne-a anunțat că în curtea interioară apăruse o fantomă, dar nu i-am dat atenție. Mimî era îndrăgostită și toate îi intrau pe o ureche și îi ieșeau pe cealaltă, mult prea ocupată cu pasiunile turbulente ale telenovelei mele. Eu țacăneam toată ziua la mașina de scris și n-aveam timp de altele.

— Avem o fantomă în casă, păsărico, insistă Elvira. -Unde?

— Iese din peretele din spate. E o fantomă de bărbat, ar fi bine să luăm măsuri. Măine mă duc să cumpăr o soluție contra fantomelor.

— I-o dai s-o bea ?

— Nu, fato, ce-ți veni, e ca să dăm prin casă. Stropim pereții, dușumelele, dăm peste tot.

— E cam mult de lucru, nu există și sub formă de spray ?

— Nu, fetiço, modernismele astea nu au efect la spiritele morților.

— Eu n-am văzut nimic, bunico.

— Eu însă da, umblă îmbrăcat ca un om, e brunet ca San Martin de Porres, dar nu e ființă omenească, mi se face pielea ca de găină când îl zăresc, păsărico. Trebuie că s-a rătăcit și-și caută drumul, poate că n-a murit de tot.

— Pesemne că da, bunico.

Dar nu era vorba de o ectoplasmă rătăcitoare, după cum am aflat în ziua când Negro a sunat la ușă iar Elvira, speriată, a căzut pe spate. Fusesse trimis de comandantul Rogelio și dădea târcoale pe stradă în căutarea mea, neîndrăznind să întrebe vecinii ca să nu atragă atenția.

— Ți amintești de mine ? Ne-am cunoscut în vremea Madamei, eu lucram la o cârciumă de pe strada Republicii. Erai o copilită pe atunci.

Neliniștită, pentru că Naranjo nu apelase niciodată la intermediari și nu erau vremuri în care să te încrezi în cineva, l-am urmat până la o pompă de benzină de la periferie. Comandantul Rogelio mă aștepta ascuns într-o magazie de pneuri. Mi-a trebuit ceva timp până să mă obișnuiesc cu întunericul și să-l descopăr pe bărbatul pe care-l iubisem atât de mult și acum îmi era străin. Nu ne mai văzuserăm de săptămâni întregi, n-avusesem ocazia să-l pun la curent cu noutățile. După ce ne-am sărutat printre butoaiile cu benzină și bidoanele cu ulei ars, Huberto mi-a cerut un plan al fabricii, căci avea de gând să fure uniforme de ofițer cu care să-și îmbrace oamenii. Ideea era să pătrundă în Penitenciarul Sfânta Măria ca să-și salveze camarazii, acțiune care ar fi însemnat și o lovitură mortală dată guvernului și o umilință de neuitat pentru armată. Proiectul lui s-a prăbușit după ce i-am spus că nu puteam colabora pentru că îmi părăsisem slujba și nu mai aveam acces în clădire. Am avut proasta idee de a-i povesti cina mea cu colonelul Tolomeo Rodríguez, ceea ce l-a înfuriat, după cum mi-am dat seama din întrebările deosebit de amabile pe care mi le puneau cu un rânjat batjocoritor pe care i-l cunoșteam bine. A rămas să ne vedem duminică la Grădina Zoologică. Seara, după ce s-a admirat în episodul telenovelei, alături de Elvira, pentru care faptul de a o vedea în două locuri diferite în același timp era o dovadă a naturii sale celeste, Mimî a intrat în camera mea să-mi spună noapte bună, ca de obicei, și m-a prins trăgând niște linii pe o foaie de hârtie. A vrut să știe despre ce era vorba.

— Nu te băga în bucluc! a exclamat înspăimântată auzind de planul lui.

— Trebuie s-o fac, Mimî. Nu putem ignora mai departe ce se petrece în țara asta.

— Ba putem, am făcut-o și până acum și ne-a mers bine. În plus, aici nimănui nu-i pasă de nimic, luptătorii tăi n-au nici cea mai mică șansă să câștige. Nu uita de unde am plecat, Eva! Eu am avut ghinionul să mă nasc femeie în trup de bărbat, am fost persecutată că aș fi fost homosexual, am fost violată, torturată, azvârlită în închisoare și uite unde am ajuns, totul prin strădania mea. Și tu ? Ai muncit tot timpul, doar asta ai făcut, ești bastardă, în sângele tău se amestecă toate rasele, n-ai familie, nu te-a educat nimeni, n-ai primit nici un vaccin și nici o vitamină. Dar ne-am descurcat. Vrei să riscăm să pierdem totul ?

Într-un fel, era adevărat că reușiserăm ceva în viață. Fuseserăm atât de sărace, încât cunoșteam valoarea banului, nu-l cheltuiam în neștire, iar acum câștigam destul ca să ne permitem anumite luxuri. Ne credeam bogate. Eu promisem un avans pentru telenovelă, o sumă ce mi se părea fabuloasă și mă apăsa în buzunar. La rândul ei, Mimî se considera în cea mai bună perioadă din viața ei. Reușise în sfârșit să găsească echilibrul perfect al pilulelor multicolore și se simțea bine în pielea ei, de parcă s-ar fi născut așa. Îi dispăruse complet vechea timiditate, putea chiar să glumească pe o temă care înainte era jenantă. În afară de rolul Alejandrei din serial, îl repeta pe cel al Cavalerului de Eon, un travestit din secolul al optsprezecelea, agent secret, care-i slujise pe regii Franței în straie femeiești și fusese descoperit abia când i-au îmbrăcat cadavrul, la optzeci și doi de ani. Mimî avea toate datele pentru a-l interpreta, cel mai celebru dramaturg din țară scrisese comedia special pentru ea. Dar lucrul care o făcea și mai fericită era convingerea că-l descoperise în cele din urmă pe bărbatul merit ei de astrologie, cel care avea s-o însoțească în anii maturității. De când se vedea cu Aravena visele tinereții renăscuseră; nu avusese niciodată o astfel de legătură, el nu-i cerea nimic, o copleșea cu cadouri și complimente, o scotea în oraș ca să fie admirată, se preocupa de ea ca un colecționar de opere de artă. Pentru prima dată totul merge bine, Eva, nu căuta necazul cu lumânarea, m-a implorat Mimî, dar eu i-am replicat cu argumentele atât de des auzite de la Huberto Naranjo, spunându-i că eram două ființe marginalizate, sortite să lupte pentru fiecare firimitură de pâine și, chiar dacă am reuși să ne rupem lanțurile care ne legau de când veniserăm pe lume, tot mai rămâneau zidurile închisorii celei mari, ideea era să ne schimbăm nu condițiile personale, ci întreaga societate. Mimî mi-a ascultat discursul până la capăt și când a vorbit a făcut-o cu glasul ei de bărbat și cu o hotărâre în gesturi care contrastau cu părul ondulat și dantela de culoarea somonului care-i împodobeau capotul.

— Tot ce-ai spus e de o naivitate până la cer. Iar în cazul improbabil că lui Naranjo ăsta al tău îi reușește revoluția, sunt sigură că, după nu multă vreme, o să se poarte la fel de dictatorial ca toți cei care ajung la putere.

— Nu cred, el este altfel, nu se gândește la el, ci la popor.

— Acum da, că nu-l costă nimic. E un fugar ascuns în junglă, dar așteaptă să-l vezi în guvern. Uite, Eva, oamenii ca Naranjo nu pot face schimbări fundamentale, modifică doar regulile, dar se mișcă pe aceeași scară: autoritate, competiție, lăcomie, reprimare așa e mereu.

— Dacă el nu poate, atunci cine ?

— Tu și eu, de exemplu. Sufletul oamenilor trebuie schimbat. Dar mai e mult timp până atunci. Văd că ești hotărâtă, nu pot să te las singură, am să vin cu tine la zoo. Imbecilul ăsta nu de planul fabricii de uniforme are nevoie, ci de cel al Penitenciarului Sfânta Măria.

Comandantul Rogelio o văzuse ultima oară pe vremea când ea se numea Melecio, părea un bărbat normal și lucra ca profesor de italiană la o academie de limbi străine. Cu toate că fotografia ei apărea des în reviste și era văzută la televizor, n-a recunoscut-o, căci trăia în altă dimensiune, departe de frivolitățile astea, mânuind arme de foc și călcând pe vipere. Îi vorbisem adesea de prietena mea, oricum, nu se aștepta s-o vadă în fața cuștii cu maimuțe pe femeia îmbrăcată în roșu, a cărei frumusețe l-a lăsat cu gura căscată și i-a făcut praf prejudecățile. Nu, nu era un homosexual travestit, ci o femelă olimpiană în stare să-i taie respirația chiar și unui balaur.

Deși era imposibil ca Mimî să treacă neobservată, am încercat să ne ascundem în mulțime, ne-am atașat grupurilor de copii și am aruncat boabe de porumb porumbeilor ca o familie obișnuită care a ieșit duminica la plimbare. La prima încercare a comandantului Rogelio de a începe cu teoriile, Mimî i-a tăiat-o scurt, cu un discurs rezervat pentru cazurile extreme. I-a spus verde în față să o scutească de cuvântări

pentru că nu era la fel de naivă ca mine; era de acord să-l ajute de data asta, ca să scape de el cât mai repede și spera să primească un glonț între ochi și să ajungă iute în iad, ca să nu ne mai bată la cap; dar nu avea chef să mai fie și îndoctrinată pe deasupra cu ideile lui cubaneze, putea să se ducă dracului, că avea ea destule pe cap și fără revoluția asta străină, ce-și imagina el, pe ea n-o interesau nici cât negru sub unghie nici marxismul, nici adunătura aia de bărboși revoltați, tot ce voia era să supraviețuiască în liniște; spera că pricepuse, ca să nu i-o repete altfel. După care s-a așezat picior peste picior pe o bancă de ciment și i-a desenat cu dermatograful planul pe coperta carnetului de securi.

Cei nouă membri ai gherilei aduși de la Fortul El Tucân s-au pomenit aruncați în carceră la Sfânta Măria. Arestați în urmă cu șapte luni, rezistaseră tuturor interogatoriilor fără să spună nimic și nedorind decât să se întoarcă în munți și să continue lupta. Discuția din Congres îi adusesse pe prima pagină a ziarelor și îi înălțase la rang de eroi în ochii studenților de la Universitate, care au umplut orașul cu afișe cu fotografia lor.

— Să nu se mai știe de ei, a ordonat președintele, încrezător în memoria scurtă a oamenilor.

— Spuneți-le că o să-i eliberăm, a ordonat comandantul Rogelio, încrezător în vitejia oamenilor săi.

Din închisoarea aia nu scăpase decât un bandit francez, cu ani în urmă, care reușise să ajungă la mare pe cursul râului, pe o plută făcută din leșuri de câini umflate de apă, iar de-atunci nu mai încercase nimeni. Epuizați de arșiță, boli și de violența permanentă, deținuții de drept comun n-aveau putere nici să traverseze curtea, darămite să se aventureze

În junglă, în ipoteza improbabilă că ar fi vrut să evadeze. Deținuții cu regim special n-aveau nici o posibilitate de scăpare, doar dacă ar fi fost în stare să deschidă porțile metalice, să țină la respect gardienii înarmați cu mitraliere, să străbată clădirea, să sară gardul, să înoate printre peștii piranha în râul vijelios și să ajungă în junglă, totul cu mâinile goale și în ultimul grad de epuizare fizică. Comandantul Rogelio nu ignora aceste piedici colosale, totuși a afirmat impasibil că avea să-i salveze și nimeni nu i-a pus la îndoială cuvintele, cu atât mai puțin cei nouă din carcera specială. După ce i-a trecut furia, i-a venit ideea să mă folosească pe post de nadă ca să-l atragă pe colonelul Tolomeo Rodríguez într-o cursă.

— De acord, cu condiția să nu-i faceți vreun rău, am spus.

— Vrem să-l sechestrăm, nu să-l ucidem. O să fie tratat ca o domnișoară, vrem să-l schimbăm pe tovarășii noștri. Dar de ce te interesează atâta tipul ăsta ?

— Nu mă interesează... Te previn că nu e ușor să-l iei pe nepregătite, e înarmat și are gărzi de corp. Nu e un tâmpit.

— Bănuiesc că nu merge cu escorta după el când se întâlnește cu o tipă.

— Îmi ceri să mă culc cu el ?

— Nu! Doar să-ți dai întâlnire cu el într-un loc pe care — indicăm noi și să-l ții ocupat. Noi o să venim imediat. O operațiune curată, fără focuri de armă sau scandal.

— Trebuie să-i câștig încrederea, asta nu merge imediat. Am nevoie de timp.

— Eu cred că-ți cam place Rodríguez ăsta... Aș jura că abia aștepti să te culci cu el, a încercat să glumească Huberto Naranjo, dar nu era glasul lui.

Nu i-am răspuns, pentru că mă gândeam că a-l seduce pe Rodríguez ar putea fi interesant, cu toate că nu eram sigură că aș fi fost în stare să-l dau pe mâna dușmanilor sau, din contră, să-l previn. Cum spunea Mimî, nu eram pregătită ideologic pentru acest război. Am zâmbit fără să-mi dau seama și cred că exact surâsul acesta discret l-a făcut pe Huberto să-și schimbe total planurile și să se întoarcă la primul

proiect. Mimî era de părere că asta era sinucidere curată, cunoștea sistemul de pază, vizitatorii care erau anunțați prin stația de radio, iar dacă era vorba de un grup de oficiali, așa cum avea de gând Naranjo să-și deghizeze oamenii, directorul în persoană îi lua de la aeroportul militar. Nici măcar Papa n-ar fi pătruns în penitenciar fără să fie legitimat.

— În cazul ăsta trebuie să le trimitem arme tovarășilor, a spus comandantul Rogelio.

— Cred că nu ești normal la cap, a râs Mimî. Pe vremea mea, așa ceva ar fi fost anevoios, pentru că toată lumea era căutată la venire și la plecare, dar acum e de-a dreptul imposibil, au un aparat care detectează metalele, chiar dacă ai înghiți pistolul, tot îl descoperă.

— N-are importanță, tot îi scot eu de acolo.

În zilele care au urmat după întâlnirea de la Grădina Zoologică s-a văzut cu noi în diverse locuri ca să pună la punct detaliile, care pe măsură ce se înmulțeau nu făceau decât să demonstreze nesăbuița proiectului. Nimic nu-l clinea. Victoria e a celor îndrăzneți, ne spunea când îi semnalăm pericolele. Eu i-am schițat fabrica de uniforme, Mimî i-a desenat planul închisorii, am calculat deplasările paznicilor, mișcările de rutină, am studiat până și direcția din care bătea vântul, lumina și temperatura fiecărei ore din zi. Pe parcurs, Mimî s-a molipsit de entuziasmul lui Huberto, a pierdut din vedere scopul final, a uitat că era vorba de eliberarea unor prizonieri, ajungând să ia toată povestea ca pe un joc de societate. Fascinată, făcea planuri, liste, strategii, omițând riscurile, convinsă în sinea ei că totul avea să rămână în fază de proiect, ca de atâtea ori de-a lungul istoriei naționale. Planul era atât de îndrăzneț că merita să reușească. Comandantul Rogelio avea să se ducă împreună cu șase oameni de-ai săi, aleși dintre cei mai vechi și curajoși, la indienii din apropierea închisorii. Șeful de trib se oferise să-i treacă râul și să-i conducă prin junglă, era gata să colaboreze cu ei după ce armata dăduse năvală în sat lăsând în urmă case incendiate, animale căsăpite și fete violate. Aveau să ia legătura cu

prizonierii prin doi indieni care lucrau la bucătăria închisorii, în ziua Z deținuții trebuiau să fie pregătiți să-i dezarmeze pe câțiva gardieni și să ajungă în curte, de unde aveau să fie luați de comandantul Rogelio și de oamenii săi. Partea slabă a planului, după cum a menționat Mimî, fără să fie nevoie de nici un fel de experiență în materie, era cum o să iasă prizonierii din carceră. Dar când comandantul Rogelio a stabilit ca dată limită marțea următoare, ea l-a privit pe sub genele lungi din păr de vizon și a priceput că afacerea era pe bune. O hotărâre de o asemenea amploare nu se putea lua la nimereală, astfel că și-a scos cărțile de ghicit, i-a spus să le taie cu mâna stângă, le-a întins în ordinea stabilită de vechea civilizație egipteană și a purces să citească în ele mesajul forțelor supranaturale, în timp ce el o observa cu o nutră sarcastică și bombănea că trebuia să fii dement ca să-ți pui succesul pe seama unei făpturi atât de extravagante.

— Marțea nu ține, trebuie să fie sâmbătă, a decretat ea când Magul a ieșit cu capul în jos.

— O să fie când zic eu, a replicat el, dând de înțeles că nu se lua după nebuniile astea.

— Aici zice că sâmbătă și nu te pui tu cu tarotul.

— Marți.

— Sâmbătă seara jumătate din gardieni se destrăbălează la bordelul din Agua Santa și ceilalți se uită la televizor la meciul de baseball.

Acesta a fost argumentul hotărâtor în favoarea chiromanției. Iar în timp ce discutau alternativele, eu mi-am amintit deodată de materia universală. Comandantul Rogelio și Mimî și-au ridicat privirile de la cărțile de joc și s-au uitat la mine perplecși. Așa am ajuns eu, fără să mi-o fi propus, alături de șase combatanți, să amestec porțelan rece într-o colibă de indieni la mică distanță de casa turcului unde-mi petrecusem cei mai frumoși ani ai adolescenței.

Am intrat în Agua Santa într-o mașină hodorogită cu număr fals, condusă de Negro. Locurile nu se schimbaseră

mult, strada principală se mai lungise, se vedeau ceva case noi, magazine și câteva antene de televiziune, dar rămăseseră la fel zarva greierilor, zăduful insuportabil din timpul prânzului și coșmarul junglei care începea la marginea drumului. Cu tenacitate și răbdare, sătenii suportau arșița și timpul, aproape izolați de restul țării de vegetația nemiloasă. În principiu, nu trebuia să ne oprim acolo, ținta noastră era așezarea indiană la jumătate de drum de Penitenciarul Sfânta Măria, dar când am văzut casele cu acoperiș de țigla, străzile spălate de ultima ploaie și femeile așezate în fața porții pe scaunele lor de paie, amintirile mi-au revenit atât de năvalnic că l-am implorat pe Negro să trecem prin fața Perlei Orientului ca să arunc o privire, chiar de departe. Atâtea lucruri se duseseră dracului în perioada asta, atâția muriseră sau plecaseră fără să-și ia rămas-bun, încât îmi închipuiam magazinul fosilizat la rândul lui, dărăpănat de vreme și uitare, astfel că am avut un șoc văzându-l apărând ca un miraj neatins. Fațada era refăcută, firma proaspăt vopsită, în vitrină se vedeau unelte agricole, alimente, vase de aluminiu și două manechine fătoase cu peruci blonde. Renovarea era atât de vizibilă că n-am rezistat, m-am dat jos din mașină și m-am uitat prin ușă. Interiorul era și el

întinerit cu o teighea modernă, doar sacii cu grăunțe, sulurile de pânză ieftină și borcanele cu bomboane erau la fel ca înainte.

Riad Halabî făcea socoteli la casă, îmbrăcat într-o cămașă de batist și ținând la gură o batistă albă. Era același pe care-l păstram în amintire, nici un minut nu trecuse peste el, era intact precum amintirea primei iubiri. M-am apropiat timidă, la fel de tulburată ca la șaptesprezece ani, când mă așezasem pe genunchii lui ca să-i cer o noapte de dragoste și să-i dăruiesc virginitatea pe care nașa mi-o măsură cu șnurul cu șapte noduri.

— Bună seara... aspirine aveți? a fost tot ce mi-a venit să spun.

Riad Halabî n-a ridicat ochii și nici creionul de pe registrul de contabilitate, mi-a indicat cu un gest partea opusă a teighelei.

— Cereți-i nevaste-mii, a spus sâsâind din buza de iepure. M-am întors, sigură că aveam să dau de învățătoarea Ines

devenită nevasta turcului, așa cum îmi imaginasem adesea că avea să fie până la urmă, în schimb am văzut o fetișcană de vreo paisprezece ani, o brunetică bondoacă, rujată și amabilă. Am cumpărat aspirinele gândindu-mă că atunci bărbatul mă respinsese pentru că eram prea tânără, dar nevasta de acum era pe vremea aceea în scutece. Cine știe care mi-ar fi fost soarta dacă aș fi rămas cu el, un lucru e însă sigur: m-ar fi făcut foarte fericită în pat. I-am zâmbit fetei cu buze roșii cu un amestec de complicitate și invidie și-am ieșit fără să mă uit la Riad Halabî, mulțumită că-i mergea bine. Din clipa aceea mi-l amintesc ca pe un tată, cum a fost el de fapt pentru mine, imagine ce i se potrivește mult mai bine decât cea a amantului de o noapte. Afară, Negro ardea de nerăbdare, oprirea nu făcea parte din ordinele primite.

— S-o luăm din loc, comandantul a zis că nu trebuie să ne vadă nimeni în satul ăsta de doi bani unde te cunoaște toată lumea, s-a plâns.

— Nu e un sat de doi bani. Știi de ce se cheamă Agua Santa ? Pentru că are un izvor care te spală de toate păcatele.

— Faci mișto de mine.

— Deloc, dacă te scalzi în el nu te mai simți vinovat de nimic.

— Te rog, Eva, urcă în mașină și hai să plecăm.

— Nu așa repede, mai am ceva de făcut, dar pentru asta trebuie să se înnopteze, e mai sigur...

Degeaba m-a amenințat că mă lasă acolo, dacă-mi pun ceva în cap nu prea mă răzgândesc. Pe de altă parte, prezența mea era indispensabilă în operațiunea de salvare a prizonierilor, așa că n-a avut încotro, ba mai mult, a mai săpat și o groapă pe întuneric. L-am condus prin spatele caselor până la un teren accidentat, acoperit de o vegetație deasă și i-am arătat locul.

— Acum o să dezgropăm ceva, i-am spus și el a ascultat, presupunând că, dacă nu mă tâmpise căldura, precis și asta făcea parte din plan.

Nu s-a chinuit prea mult, pământul argilos era umed și moale. Cam la jumătate de metru adâncime a dat de ceva acoperit cu un plastic mucegăit. L-am curățat cu marginea bluzei și l-am băgat în buzunar fără să deschid pachetul.

— Ce e înăuntru ? a vrut el să știe.

— O zestre de măritiș.

Indienii ne-au primit în jurul unui foc, singura sursă de lumină în bezna adâncă a junglei. Un acoperiș mare făcut din crengi și frunze constituia adăpostul comun, sub care erau atârinate hamacurile. Adulții erau cât de cât acoperiți, obicei dobândit în urma contactului cu așezările din jur, dar copiii umblau goi, pentru că țesătura veșnic umedă favoriza înmulțirea paraziților și se acoperea de un fel de mușchi albicios, care producea diverse boli. Fetele purtau flori și pene la urechi, o femeie își alăpta la un sân pruncul iar la celălalt un cățeluș. Am privit aceste chipuri, căutând în ele propria mea imagine, dar n-am găsit decât expresia împăcată a celor care cunosc toate răspunsurile. Șeful a făcut doi pași înainte și ne-a salutat cu o ușoară plecăciune. Se ținea drept, avea ochii mari și depărtați, gura cărnoasă și părul tuns ca o cască rotundă, cu o tonsură în ceafă ce lăsa să se vadă cu mândrie cicatricele multor lovituri. L-am recunoscut imediat, era cel care-și aducea în fiecare sâmbătă tribul ca să ceară de pomană în Agua Santa, cel care mă găsisese lângă cadavrul Zulemei, cel care-i dăduse de știre lui Riad Halabî când cu nenorocirea și care, când mă arestaseră, se oprise în

fața postului de poliție bătând cu picioarele în pământ ca într-o tobă. Voiam să-i cunosc numele, dar Negro îmi explicase din timp că o astfel de întrebare echivala cu o grosolanie; pentru acești indieni, a numi înseamnă a atinge inima, li se pare o aberație să-l cheme pe un străin pe numele lui sau să-i permită lui să o facă, așa că era cazul să mă abțin de la prezentări ce puteau fi prost interpretate. Șeful s-a uitat la mine fără o expresie anume, dar am fost sigură că mă recunoscuse și el. Ne-a făcut un semn să-l urmăm și ne-a condus

la o cabană lipsită de ferestre, în care mirosea a cârpe arse, cu două taburete, un hamac și o lampă cu kerosen.

Instrucțiunile erau să așteptăm restul grupului, care avea să ajungă înainte de noaptea de vineri. Am întrebat de Huberto Naranjo, căci crezusem că aveam să petrecem împreună timpul rămas, dar nimeni nu știa nimic. M-am trântit îmbrăcată în hamac, deranjată de rumoarea junglei, de umezeală, țânțari și furnici, de frica de vipere și păianjeni veninoși care s-ar fi putut cățăra pe frânghii sau s-ar fi lăsat să cadă peste mine din tavanul de palmier. N-am putut să dorm. M-am întrebat cum de ajunseseam aici, fără a ajunge la vreo concluzie, pentru că sentimentele mele pentru Huberto Naranjo nu mi se păreau un motiv suficient. Eram pe zi ce trece tot mai departe de epoca în care nu trăiam decât pentru întâlnirile noastre secrete, învățându-mă ca un fluture în jurul lămpii. Cred că mă implicasem în aventura asta ca să mă pun la încercare, să văd dacă, făcând parte din acest război neobișnuit, m-aș fi putut apropia din nou de bărbatul pe care îl iubisem fără să-i cer nimic. Dar în noaptea asta eram singură, ghemuită într-un hamac în care mișunau păduchii și care duhnea a câine și a fum. N-o făceam nici din convingere politică, căci deși acceptasem revendicările utopiceii revoluții și mă emoționa curajul disperat al puținilor luptători, intuiția îmi spunea că erau deja învinși. Nu puteam scăpa de presimțirea fatală care nu-mi dădea pace de ceva timp, o vagă neliniște ce mă făcea lucidă atunci când eram în prezența lui Huberto Naranjo. În ciuda pasiunii care-i ardea în ochi, eu vedeam eșecul care se strângea în jurul lui. Ca s-o impresionez pe Mimî îi recitam discursurile lui, dar de fapt eram convinsă că gherila era un proiect imposibil în țara asta. Nu voiam să mă gândesc la sfârșitul acestor oameni și al idealurilor lor. Trează sub acoperișul indienilor, am fost tristă în noaptea aceea. S-a lăsat frigul, am ieșit și m-am așezat lângă ultimii tăciuni așteptând să treacă noaptea. Raze abia vizibile se filtrau prin frunziș și mi-am dat seama că luna mă liniștea, ca de obicei.

În zori i-am auzit pe indienii care se trezeau sub acoperișul comunitar, dezmeticindu-se, vorbind și râzând. Niște femei s-au dus după apă, copiii s-au luat după ele imitând țipetele păsărilor și ale fiarelor pădurii. După ce s-a luminat am văzut mai bine satul, o mână de colibe de culoarea lutului, copleșite de răsuflarea junglei și înconjurate de o fâșie de teren cultivat pe care creșteau yucca și porumb și câțiva bananieri, singurele averi ale tribului deposedat generații în șir de rapacitatea celorlalți. Indienii aceștia, tot atât de săraci ca strămoșii lor de la începutul istoriei Americii, rezistaseră colonizatorilor fără a-și pierde cu totul obiceiurile, limba și zeei. Din mândrii vânători care fuseseră pe vremuri rămăseseră câțiva amărăți, dar nenorocirile îndelungate nu-i făcuseră să uite paradisul pierdut și nici credința în legendele care promiteau regăsirea acestuia. Încă mai știau să zâmbească des. Aveau câteva găini, doi porci, trei pirogi, unelte de pescuit și culturile rahitice smulse hățişurilor cu un efort imens. Căutau lemne de foc și fructe, împleteau hamacuri și coșuri, sculptau săgeți pe care le vindeau turiștilor la margine de drum. Uneori, unul pleca la vânătoare și dacă avea noroc se întorcea cu două păsări sau un mic jaguar pe care le împărțea celorlalți, dar el nu gusta ca să nu jighească duhul prăzii.

Am mers cu Negro să scăpăm de mașină. Am dus-o în hățiş și am împins-o într-o prăpastie fără fund, dincolo de gălăgia papagalilor și a maimuțelor; zgomotul alunecării a fost atenuat de frunzele uriașe și lianele mlădioase și mașina a dispărut înghițită de vegetația care s-a închis la loc fără urmă. Apoi au sosit pe rând cei șase luptători, pe jos și din direcții diferite, obișnuiți cu condițiile dure. Erau tineri, hotărâți, senini și singuratici, cu fălcile încordate, ochii atenți, pielea tăbăcită de traiul sub cerul liber și corpul plin de cicatrice. Nu mi-au spus decât strictul necesar, se mișcau măsurat, evitând să-și cheltuiască energia. Ascunseseră o parte din arme, aveau să le recupereze în momentul atacului. Unul s-a făcut nevăzut în pădure, condus de un indigen, se ducea pe malul celălalt să supravegheze penitenciarul prin binoclu;

trei au plecat spre aeroportul militar, unde aveau să plaseze explozibilul după indicațiile lui Negro; cei doi rămași organizau cele necesare pentru retragere. Cu toții își făceau treaba fără agitație sau comentarii, ca pe ceva obișnuit. Pe seară a apărut un jeep, am alergat să-l întâmpin, sperând să fie Huberto Naranjo. Mă gândisem mult la el, cu speranța că două zile petrecute împreună ne-ar fi putut schimba relația și, cu un pic de noroc, ne-ar fi readus dragostea care odată îmi umpluse viața și acum pălise. Ultimul lucru la care m-am așteptat a fost să-l văd coborând din mașină pe Rolf Carie cu rucsacul și camera de filmat pe umăr. Ne-am uitat unul la altul nedumeriți, nici unul din noi nu-și imaginase că ne puteam afla în acest loc și această împrejurare.

— Ce faci aici ? l-am întrebat.

— Am venit pentru știre, a zâmbit el.

— Ce știre ?

— Cea care se va petrece sâmbătă.

— Dar... de unde știi ?

— Comandantul Rogelio m-a rugat să filmez. Autoritățile vor încerca să treacă adevărul sub tăcere și am venit să văd dacă pot să relatez faptele. Dar tu de ce ești aici ?

— Ca să frământ o cocă.

Rolf Carie a ascuns jeepul și a plecat cu combatanții, care-și acopereau în fața camerei chipurile cu batistele, ca să nu fie recunoscuți mai târziu. Între timp, m-am ocupat de materia universală. În penumbra colibeii, pe un plastic întins pe pământul bătătorit, am adunat ingredientele așa cum învățasem de la stăpâna mea iugoslavă. Părți egale de hârtie udă, făină și ciment, legate cu apă și frământate până a rezultat o pastă închegată de culoare gri, ca de cenușă muiată. Am întins-o cu o sticlă sub privirile atente ale șefului de trib și ale unor copii care vorbeau între ei în limba lor cântată, gesticulau și se strâmbau. Cu pasta groasă și elastică am învelit pietrele ovale. Modelul era o grenadă de mână a armatei, trei sute de grame greutate, zece metri rază de acțiune, douăzeci și cinci de efect, metal închis la culoare.

Semăna cu un mic fruct copt de *guandbano*. În comparație cu elefantul indian, mușchetarii, basoreliefurile de pe mormintele faraonilor și alte opere pe care iugoslava le producea din acest material, grenada falsă părea să fie ceva foarte simplu. Totuși, a trebuit să fac mai multe încercări pentru că-mi pierdusem antrenamentul și tensiunea îmi înțepenea mâinile. După ce-am găsit proporțiile corecte mi-am dat seama că nu va fi timp să confecționez grenadele, să le las să se usuce și să le vopsesc, și-atunci mi-a venit ideea să vopsesc pasta, numai că, amestecată cu vopseaua, își pierde elasticitatea. M-am apucat să înjur și să-mi scarpin până la sânge pișcăturile de țânțari.

Căpetenia indiană, care urmărise extrem de curios fiecare etapă a procesului, a părăsit coliba, apoi a revenit cu un braț de frunze și un recipient de gresie. S-a ghemuit pe vine și s-a apucat să mestece răbdător frunzele. Pe măsură ce le transforma într-un terci și le scuipa în recipient, gura și dinții lui deveneau tot mai negri. Apoi a strecurat amestecul printr-o cârpă și mi-a dat lichidul negru și uleios ca un sânge vegetal. L-am încorporat în pastă și-am văzut că ține, odată uscată avea exact culoarea grenadei originale și nici nu modifica însușirile extraordinare ale materiei universale.

Seara bărbații s-au întors, au împărțit cu indienii câteva turte de manioc și niște pește fript și s-au dus la culcare în coliba lor. Jungla a devenit apăsătoare și întunecată ca un templu, chiar și indienii vorbeau acum în șoaptă. S-a întors și Rolf Carie și m-a găsit ghemuită lângă focul ce nu se stinsese, cu capul sprijinit pe genunchi. S-a așezat lângă mine.

— Ce ai ?

— Mi-e frică.

— De ce ?

— De zgomote, de întunericul ăsta, de duhurile rele, de șerpi și de goange, de soldați, de ce-o să facem sâmbătă, dacă ne omoară pe toți...

— Și mie mi-e frică, dar n-aș scăpa chestia asta pentru nimic în lume.

L-am apucat de mână, i-am ținut-o puternic câteva clipe într-a mea, avea pielea caldă și iar am avut senzația că-l cunoșteam de o mie de ani.

— Ce proști suntem, am încercat să râd.

— Spune o poveste, ca să ne treacă de urât, mi-a cerut Rolf Carie.

— Cum vrei să fie ?

— Să fie ceva ce n-ai mai povestit nimănui. Inventează una pentru mine.

A fost odată o femeie a cărei meserie era să spună povești. Mergea din loc în loc oferindu-și marfa, povești cu aventuri, de groază sau de amor, totul la prețul potrivit. Intr-o amiază de august era într-o piață și-a venit la ea un bărbat foarte chipeș, zvelt și tare ca o sabie. Era ostenit, cu arma la el, plin de colbul unor locuri îndepărtate, iar când s-a oprit în fața ei ea a simțit mirosul tristeții și a știut că omul venea de la război. Singurătatea și violența îi umpluseră sufletul de schije și-l lipsiseră de posibilitatea de a se iubi pe sine însuși. Tu ești cea care spune povești i a întrebat-o străinul. La ordinul dumneavoastră, a răspuns ea. Omul a scos cincii galbeni și i i-a pus în palmă. Atunci, vinde-mi un trecut, pentru că al meu e plin de sânge și de jale și nu mă ajută să trec prin viață, am trecut prin atâtea bătălii că am uitat până și numele mamei. Nu l-a putut refuza, temându-se că străinul s-ar prăbuși acolo, în piață, devenind o grămăjoară de praf, cum pățesc până la urmă cei care nu au amintiri frumoase. I-a spus să se așeze lângă ea și, văzându-i ochii de aproape, a cuprins-o mila și i-a venit să-l strângă în brațe. A început să vorbească. Până târziu în noapte i-a făurit războinicului un trecut bun, apus în poveste experiența ei bogată și patima pe care necunoscutul o trezise în ea. A fost un discurs lung, pentru că a vrut să-i ofere un destin de roman și-a trebuit să inventeze totul, de la nașterea sa și până în prezent, visele, dorințele și tainele lui, viața părinților și fraților, chiar și geografia și istoria pământului natal. Au venit zorile și la lumina lor ea și-a dat seama că mirosul de tristețe dispăruse. A suspinat, a închis ochii și, simțindu-și sufletul gol precum cel al unui nou-născut, a priceput că în dorința ei de a-i face pe plac îi dăruise propria ei memorie, nu mai știa decum ce e al ei și ce al lui, trecăturile lor se împletiseră ca o singură costiță. Se afundase total în propria ei poveste și nu-și mai putea lua vorbele înapoi, dar nici nu voia s-o facă și s-a lăsat pradă plăcerii de a se contopi cu el în aceeași poveste...

Am tăcut, m-am ridicat, mi-am scuturat praful și frunzele de pe haine și m-am dus în colibă să mă întind în hamac. Rolf Carie a rămas lângă foc.

Vineri dimineața a venit comandantul Rogelio, atât de tăcut că nici câinii n-au lătrat când a intrat în sat, dar oamenii lui l-au simțit, căci dormeau cu ochii deschiși. M-am scuturat de oboseala ultimelor două nopți și am ieșit să-l îmbrățișez, dar el m-a oprit cu un gest pe care doar eu l-am observat, avea dreptate, era o impudoare să fac paradă de intimitate de față cu unii care fuseseră lipsiți atâta vreme de dragoste. Luptătorii l-au primit cu glume grosolane și bătăi pe spate și mi-am dat seama câtă încredere aveau în el, pentru că din clipa aceea tensiunea a scăzut, de parcă prezența lui ar fi fost o asigurare de viață pentru ceilalți. Adusese într-o valiză uniforme, împăturite și călcate cu grijă, galoanele, chipiele și cizmele reglementare. Am adus grenada de probă și i-am dat-o.

— Bine, a aprobat el. Astăzi trimitem coca la penitenciar. O să treacă de detectorul de metale. Diseară tovarășii vor fabrica grenadele.

— O să știe cum ? a întrebat Rolf Carie.

— Crezi că am uitat de amănuntul ăsta ? a râs comandantul Rogelio. Le-am trimis instrucțiunile și precis că au deja pietrele. Trebuie doar să le învelescă și să le lase să se usuce câteva ore.

— Coca trebuie să fie învelită în plastic ca să nu se usuce, am explicat. Textura se marchează cu o lingură și se lasă să se întărească. Uscată, se întunecă la culoare și seamănă cu metalul. Sper să nu uite să pună capsele false înainte de a le forma.

— În țara asta totul este posibil, chiar și să faci arme din cocă de plăcintă. Reportajul meu n-o să fie crezut de nimeni, a suspinat Rolf Carie.

Doi băieți din sat au vâslit până la închisoare într-o pirogă și le-au dat sacul indienilor de la bucătărie. Printre ciorchini de banane, bucăți de yucca și două roți de brânză era și materia universală cu aspectul ei inocent de cocă de pâine crudă, neatrăgând defel atenția paznicilor, obișnuiți să primească daruri alimentare modeste. Între timp, luptătorii au recapitulat încă o dată amănuntele planului, după care au ajutat tribul să-și termine pregătirile de plecare. Familiile și-au strâns biata lor avere, au legat găinile de picioare, și-au adunat proviziile și uneltele. Cu toate că nu era prima dată când se vedeau siliți să plece în altă parte, erau triști, căci trăiseră mai mulți ani în acest luminiș din junglă, într-un loc bun, aproape de Agua Santa, de șosea și de râu. A doua zi aveau să-și părăsească sălașul pentru că soldații aveau să descopere că ajutaseră la evadarea deținuților și

represiunea avea să fie sălbatică; pentru motive nu atât de grave năvăleau ca un cataclism asupra așezărilor indigene, distrugând triburi întregi și ștergând orice amintire a trecerii lor pe acest pământ.

— Săracii de ei... au rămas așa de puțini, am spus eu. -își vor avea și ei locul în revoluție, a replicat comandantul Rogelio.

Numai că pe indieni nu-i interesa nici revoluția, nici altceva de la rasa asta execrabilă, nici măcar nu puteau să pronunțe cuvântul acesta prea lung pentru ei. Nu împărtășeau idealurile gherilei, nu credeau în promisiunile lor și nu le înțelegeau motivele; dacă erau de acord să-i ajute într-un proiect a cărui importanță n-o puteau aprecia, era pentru că militarii erau dușmanii lor și astfel își mai răzbuiau câteva din multele jigniri suferite de-a lungul timpului. Șeful de trib și-a dat seama că, și dacă nu s-ar fi implicat, tot aveau să fie făcuți răspunzători, pentru că satul lor era foarte aproape de penitenciar. Nu li s-ar fi dat posibilitatea să se discolpe, așa că, dacă tot era să suporte consecințele, mii bine să fie pentru o cauză bună. Colabora deci cu bărboși: aștia tăcuți, care măcar nu le furau mâncarea și nu se dădeau la fetele lor, după care aveau să fugă. Alesese de câteva săptămâni ruta pe care aveau s-o urmeze, se vor afunda în jungla sperând că vegetația de nepătruns va opri soldații și îi va ocroti. Așa mergeau lucrurile de cinci sute de ani: urmărire și exterminare.

Comandantul Rogelio l-a trimis pe Negro cu jeepul să cumpere doi țapi. Seara ne-am așezat cu indienii în jurul focului, am fript animalele și am destupat câteva sticle cu rom, păstrate pentru ultima masă. A fost o despărțire frumoasă, cu toate că neliniștea plutea în aer. Am băut cu măsură, băieții au cântat și Rolf Carie a produs admirație cu trucurile lui de magie și cu fotografiile la minut ale indienilor uluiți pe care le scotea aparatul lui prodigios. În cele din urmă, doi bărbați au rămas de pază iar noi ceilalți ne-am dus la culcare, căci ne aștepta o sarcină grea.

În singura colibă disponibilă, luminată de lampa cu kerosen care pâlpâia într-un colț, luptătorii s-au culcat pe jos și eu în hamac. Crezusem că voi petrece orele astea cu Huberto, nu apucaserăm să fim singuri o noapte întreagă, totuși am fost mulțumită cu aranjamentul: compania băieților m-a liniștit, mi s-au potolit spaimetele, m-am putut relaxa și am dormit. Am visat că făceam dragoste balansându-mă într-un leagăn. Îmi vedeam genunchii și coapsele printre volanele de dantelă și tafta ale unui jupon galben, mă ridicam în aer și vedeam jos sexul ferm al unui bărbat care mă aștepta. Leagănul se oprea o clipă sus, eu ridicam privirile spre cerul ce devenise purpuriu, apoi coboram decisă să mă împlânt în el. Am deschis ochii speriată și m-am pomenit învăluită într-o ceață caldă, am auzit zgomotul tulburător al râului, țipetele păsărilor de noapte și animalele din desiş. Hamacul aspru mă zgâria pe spate prin bluză, țânțarii mă chinuiau, dar n-am putut face nici o mișcare ca să-i gonesc, eram buimăcită. Am recăzut

Într-o somnolență grea, scăldată în sudoare, visând de data asta că eram într-o barcă îngustă, în brațele unui iubit cu fața acoperită cu o mască făcută din materie universală, care mă pătrundea la fiecare mișcare a valurilor, umplându-mă de vânătași, fericire, sărutări năvalnice, presimțiri, de cântecul junglei, am visat o măsea de aur dăruită în chip de zălog de dragoste și un sac cu grenade care explodau fără zgomot răspândind în aer insecte fosforescente. M-am trezit speriată în semiîntinericul colibe și n-am priceput unde mă aflam și ce însemna cutremurarea pe care-o simțeam în pântec. Nu am dat cu ochii, ca altădată, de fantasma lui Riad Halabî mângâindu-mă de dincolo de amintire, ci de silueta lui Rolf Carie așezat pe jos în fața mea, sprijinit de rucsac, cu un picior sub el și altul întins și brațele încrucișate pe piept, uitându-se la mine. Nu i-am distins trăsăturile, dar i-am văzut strălucirea ochilor și a dinților atunci când mi-a zâmbit.

— Ce se întâmplă ? am șoptit.

— Ce ți se întâmplă și ție, mi-a răspuns tot în șoaptă, ca să nu-i trezească pe ceilalți.

— Cred că visam...

— Și eu.

Am ieșit pe furiș, ne-am dus la mica esplanadă din mijlocul satului și ne-am așezat lângă tăciunii aproape stinși ai focului, înconjurați de rumoarea neîncetată a junglei, în lumina slabă a razelor de lună care străbăteau prin frunziș. N-am vorbit, nu ne-am atins, n-am încercat să dormim. Am așteptat împreună să vină zorii zilei de sâmbătă.

Când s-a luminat, Rolf Carie s-a dus să ia apă pentru cafea. Eu m-am ridicat și m-am întins, mă durea corpul de parcă aș fi fost bătută, dar în sfârșit eram liniștită. Am constatat atunci că aveam pantalonii mânjiți cu roșu și m-am mirat, de ani de zile nu mai aveam ciclu, aproape că uitasem. Am zâmbit mulțumită, știind că n-am s-o mai visez pe Zulema și că trupul meu depășise frica de dragoste. În timp ce Rolf Carie ațâța tăciunii și atârna deasupra lor oala de făcut cafea, m-am dus în colibă, am scos din raniță o bluză curată, am rupt-o în fâșii și m-am dus la râu. M-am întors cu hainele ude, cântând.

La șase dimineața toată lumea era gata să înceapă această zi hotărâtoare pentru destinele noastre. Ne-am luat rămas-bun de la indieni și i-am văzut cum pleacă tăcuți, ducându-și cu ei copiii, porcii, găinile, câinii și legăturile, dispărând în desiș ca un șir de umbre. Au rămas doar cei care aveau să-i ajute pe luptători să treacă râul și să-i aducă înapoi, pe drumul de retragere prin junglă. Rolf Carie a plecat printre primii, cu camera în mână și ranița în spate. Au plecat și ceilalți.

Huberto Naranjo s-a despărțit de mine cu un sărut pe buze, cast și sentimental, ai grijă de tine, și tu, du-te direct acasă și încearcă să nu atragi atenția, nu-ți face griji, o să iasă bine, când ne vedem ?, va trebui să stau ascuns o vreme, nu mă aștepta, alt sărut, eu l-am îmbrățișat și l-am strâns tare de tot, barba lui mi-a zgâriat fața, aveam ochii umezi pentru că îmi luam rămas-bun și de la pasiunea pe care o împărtășiserăm atâția ani. Am urcat în jeep, Negro mă aștepta cu motorul pornit ca să mă ducă în nord, într-un sat de unde aveam să iau autobuzul spre capitală. Huberto Naranjo mi-a făcut un semn cu mâna și amândoi am zâmbit în același timp. Prietene, cel mai bun prieten al meu, să nu ți se întâmple o nenorocire, te iubesc mult, am murmurat, convinsă că și el spunea același lucru, gândindu-mă că e bine că puteam conta unul pe altul, să ne fim aproape ca să ne ajutăm și să ne apărăm, împăcată pentru că legătura noastră luase altă întorsătură ajungând în sfârșit acolo unde trebuise să fie mereu, acum eram doi camarazi, doi frați foarte legați între ei și vag incestuoși. Ai mare grijă de tine, și tu, am repetat.

Am călătorit hurducată de salturile vehiculului pe drumul făcut pentru camioane grele și stricat de ploi până la os, printre gropi în care se cuibăreau șerpii boa. La o cotitură a șoselei, vegetația s-a deschis dintr-odată într-un evantai de nuanțe imposibile de verde, lumina zilei a devenit albă și a lăsat să se vadă iluzia perfectă a Palatului Săracilor, care plutea la cincisprezece centimetri de solul acoperit de noroi. Șoferul a oprit autobuzul și ne-am dus toți mâinile la piept, neîndrăznind nici să respirăm în puținele secunde cât a durat mirajul. Palatul a dispărut ușor, jungla s-a întors la locul ei, ziua și-a recăpătat transparența obișnuită. Șoferul a pornit motorul, ne-am întors la locurile noastre, minunându-ne. Nimeni n-a scos o vorbă până am ajuns în capitală, câteva ore mai târziu, pentru că fiecare căuta sensul revelației. Nici eu n-am știut cum s-o interpretez, dar mi se părea ceva aproape normal, pentru că o văzusem cu ani în urmă din camioneta lui Riad Halabî. Atunci eram pe jumătate adormită, el m-a scuturat în clipa când noaptea s-a luminat de strălucirea Palatului, am alergat spre imaginea lui, dar întunericul l-a înghițit înainte de a ajunge la el. Nu-mi puteam lua gândul de la ceea ce urma să se petreacă la ora cinci după-amiaza în Penitenciarul Sfânta Măria. Aveam o apăsare insuportabilă în tâmples; mi-am blestemat năravul de a mă lăsa tulburată de semne rele. Să le meargă bine, să le meargă bine, ajută-i, am rugat-o pe mama așa cum făceam în toate momentele cruciale, și am constatat încă o dată că spiritul ei era imprevizibil, uneori apărea pe neașteptate și mă speria de-a binelea, alteori, de exemplu acum, când o chemam de urgență, nu dădea nici un semn că m-ar fi auzit. Peisajul și zăduful apăsător mi-au adus în amintire cei șaptesprezece ani ai mei, când făcusem drumul cu o valijoară cu haine noi către un pension pentru domnișoare și cu proaspăta descoperire a plăcerii. Am vrut atunci să-mi iau soarta în propriile mâini, iar de-atunci mi se întâmplaseră multe lucruri, aveam impresia că trăisem mai multe vieți, că noaptea mă transformam în fum ca să renasc a doua zi. Am încercat să dorm, dar presimțirile rele nu-mi dădeau pace și nici chiar mirajul Palatului Săracilor n-a reușit să-mi înlăture gustul de sulf din gură. Odată Mimî mi-a cercetat gândurile

În lumina neclară a instrucțiunilor din manualul lui Maharishi, ajungând la concluzia că nu trebuia să mă încred în ele pentru că niciodată nu anunță vreun eveniment important, doar lucruri de doi bani, în schimb, când e să mi se întâmple ceva esențial, vine pe neașteptate. Mimî mi-a demonstrat că

rudimentara mea capacitate divinatorie nu folosea la nimic. Fă ca lucrurile să meargă bine, am rugat-o iar pe mama.

Am ajuns acasă sâmbătă seara, arătând groaznic, transpirată și prăfuită, cu un taxi care mă adusese de la autogara trecând de-a lungul parcului luminat de felinare englezești, al Clubului de Campo cu șirurile lui de palmieri, pe lângă vilele milionarilor și ambasadurilor și noile clădiri din sticlă și oțel. Eram pe altă planetă, la o distanță incalculabilă de un cătun de indieni și de niște tineri cu ochi febrili, gata să se bată pe viață și pe moarte cu ajutorul unor grenade de jucărie. Toate ferestrele erau luminate și am avut un moment de panică închipuindu-mi că poliția venise deja după mine, dar n-am apucat să fac cale-ntoarsă că Mimî și Elvira mi-au și deschis ușa. Am intrat ca un automat și m-am prăbușit într-un fotoliu, dorind ca toate astea să se petreacă într-o poveste ieșită din mintea mea rătăcită, să nu fie adevărat că în timpul ăsta Huberto Naranjo, Rolf Carie și ceilalți puteau să fie morți. Am privit salonul ca și cum l-aș fi văzut prima dată și mi s-a părut mai primitiv ca niciodată, cu mobila lui amestecată, cu strămoșii mei improbabili care mă vegheau din ramele lor, cu puma îmbălsămată din colț, la fel de trufașă în ciuda condițiilor mizere și mutărilor prin care trecuse de cincizeci de ani încoace.

— Ce bine-i acasă... am spus din adâncul inimii.

— Ce naiba s-a întâmplat ? m-a întrebat Mimî după ce m-a controlat ca să vadă dacă n-am pățit nimic.

— Nu știu. I-am lăsat pregătindu-se. Evadarea trebuia să se producă în jur de ora cinci, înainte ca prizonierii să fie băgați în celule. Era vorba să provoace o revoltă în curte ca să distragă atenția gardienilor.

— Atunci ar fi trebuit să se spună la radio sau la televizor, dar n-a fost nimic.

— Mai bine. Dacă i-ar fi ucis, s-ar fi aflat deja, dar, dacă au reușit să scape, guvernul n-are să spună nimic până nu potrivește știrea cum îi convine.

— Am avut niște zile înfiorătoare, Eva. N-am putut să lucrez, m-am îmbolnăvit de frică, mi te imaginam arestată, moartă, mușcată de viperă, mâncată de piranha. Blestemat să fie Huberto Naranjo, nu știu de ce ne-am băgat în nebunia asta! a exclamat Mimî.

— Vai, păsărico, te-a apucat vitejia. Eu sunt de modă veche, nu-mi plac agitațiile astea, ce să caute o fată în treburi de bărbați ? Nu de asta ți-am dat eu lămâi tăiate în cruce. O baie bună cu flori de tei e tocmai ce-ți trebuie ca să-ți treacă sperietura, suspina Elvira în timp ce-mi aducea cafea cu lapte, îmi pregătea baia și schimburi curate.

— Mai bine un duș, bunico...

Vestea că aveam din nou ciclu a entuziasmat-o pe Mimî, dar Elvirei nu i s-a părut un motiv de bucurie, e o porcărie, noroc că ea trecuse de vârsta turbulentă, ar fi mai bine ca oamenii să facă ouă ca găinile. Am scos din buzunar pachetul dezgropat la Agua Santa și l-am pus pe genunchii prietenei mele.

— Ce-i asta ?

— Zestrea ta de măritiș. Ca să le vinzi și să te operezi la Los Angeles și-apoi să te măriți.

Mimî a dat la o parte plasticul murdar de pământ, scoțând la iveală o cutie roasă de umezeală și rugină. A forțat capacul și în poală i s-au rostogolit bijuteriile Zulemei, sclipind ca proaspăt lustruite, aurul era mai galben ca oricând, smaraldele, topazele, granatele și ametistele erau mai frumoase acum. Podoabele astea, care nu mi se păreau deloc grozave pe când le scoteam la soare în curtea lui Riad Halabî, păreau acum darul unui calif pentru cea mai frumoasă femeie din lume.

— De unde le-ai furat ? Nu te-am învățat eu să te porți cuviincios și corect, păsărico ? a șoptit Elvira speriată.

— Nu le-am furat, bunico. În mijlocul junglei se găsește o cetate de aur curat. Pietrele drumurilor sunt de aur, acoperișurile caselor sunt de aur, de aur sunt cărucioarele piețarilor și băncile din parc, tot de aur dinții locuitorilor. Acolo copiii se joacă cu pietricele colorate, așa ca astea.

— N-am să le vând, Eva, am să le port. Operația e o barbarie : îți taie totul și-apoi îți fac o adâncitură ca de femeie dintr-o bucată de maț.

— Și Aravena ?

— Mă iubește așa cum sunt.

Elvira și eu am scos un suspin de ușurare. Pentru mine, afacerea asta însemna o măcelărire îngrozitoare, al cărei rezultat final e doar o imitație grosolană a naturii, iar Elvirei, ideea de a mutila arhanghelul i se părea un sacrilegiu.

Duminică foarte devreme, în timp ce noi mai dormeam, a sunat cineva la ușă. Elvira s-a sculat bombănind și a dat de un tip nebărbierit, cu un rucsac și o mașinărie neagră pe umăr, care a zâmbit arătându-și dinții sclipitori în mijlocul unui chip înnegrit de praf, oboseală și soare. Nu l-a recunoscut pe Rolf Carie. Atunci am apărut și noi în cămăși de noapte și n-a fost nevoie să întrebăm nimic, căci zâmbetul lui era grăitor. Venise să mă ia, să mă pună la adăpost până se vor liniști apele, pentru că era sigur că evadarea avea să provoace un război cu consecințe imprevizibile. Se temea să nu mă fi recunoscut careva și să-și aducă aminte că eram aceeași care cu ani în urmă lucrase la Perla Orientului.

— Și ți-am spus să nu te bagi în bucluc, s-a văicărit Mimî, de nerecunoscut fără machiajul ei de atac. M-am îmbrăcat, mi-am pus în bagaj ceva haine. Pe stradă era mașina lui Aravena: i-o împrumutase în aceeași dimineață, când Rolf îi adusese rolele filmate și știrea cea mai halucinantă din ultimii ani. Negro îl adusese în oraș, după care luase jeep-ul ca să-l facă dispărut, pentru ca nimeni să nu poată ajunge la proprietarul lui. Directorul Televiziunii Naționale nu era obișnuit să se scoale în zori, a ascultat ce-i povestea Rolf crezând că visează. Ca să se dezmeticească, a băut o jumătate de pahar cu whisky și a aprins prima havană din ziua aceea, după care s-a așezat să cugete ce să facă cu materialul primit, dar Rolf n-avea timp de meditațiile lui și i-a cerut cheile mașinii, pentru că mai avea ceva de făcut. Aravena i le-a dat cu același sfat pe care mi-l dăduse Mimî: nu te băga în bucluc, fiule. M-am băgat deja, i-a răspuns Rolf.

— Eva, știi să conduci ?

— Am făcut școala dar n-am practică.

— Mie mi se închid ochii. La ora asta nu prea e trafic, mergi încet și ia-o spre Los Altos, spre munte.

M-am așezat cam speriată la volanul limuzinei îmbrăcate în piele roșie, am băgat cheile în contact cu degete nesigure, am pornit motorul și am pornit cu hurducături. În mai puțin de două minute prietenul meu a adormit și nu s-a trezit decât după două ore, când l-am zgâlțâit la o bifurcație ca să-l întreb pe unde trebuia s-o iau. Așa am ajuns în duminica aceea în Colonie.

Burgel și Rupert ne-au primit cu căldura impetuoasă și zgomotoasă ce-i caracteriza și s-au apucat să pregătească baia nepotului, care deși dormise pe drum avea o mutră răvășită de scăpat dintr-un cutremur. Rolf Carie zăcea într-o nirvana de apă caldă când au ajuns valvârtej cele două verișoare, moarte de curiozitate, căci era prima dată că venea cu o femeie. Ne-am întâlnit toate trei în bucătărie și, preț de un minut, ne-am cercetat, ne-am măsurat și ne-am cântărit din ochi, la început neîncredătoare, pe urmă mai binevoitoare, de o parte cele două doamne opulente, blonde și roșii în obraji, cu fustele lor de catifea brodată, bluzele scrobite și șorțurile cu dantelă pe care le purtau când voiau să impresioneze turiștii, de cealaltă parte eu, mult mai puțin perfectă. Verișoarele erau exact cum mi le imaginam eu din spusele lui Rolf, deși cu zece ani mai mari, și m-am bucurat că în ochii lui rămăseseră încremenite într-o eternă adolescență. Cred că ele și-au dat seama imediat că nu se găseau în fața unei rivale și probabil li s-a părut ciudat că eram atât de dife-

rită de ele poate că s-ar fi simțit măgulite dacă Rolf ar fi ales o replică a lor -, dar firea lor bună le-a făcut să lase gelozia la o parte și m-au primit ca pe o soră. S-au dus să-și aducă copiii și bărbații: masivi, blajini și mirosind a ceară de lumânări de fantezie. Apoi și-au ajutat mama să pregătească mâncarea. Pe urmă, stând la masă înconjurată de tot tribul ăsta benefic, cu un pui de câine lup în poală și o bucată de copan cu piure de cartofi dulci în gură, m-am simțit atât de departe de Penitenciarul Sfânta Măria, de Huberto Naranjo și de grenadele din materie universală, încât, atunci când au aprins televizorul să vadă știrile și pe ecran a apărut un militar care dădea amănunte despre evadarea celor nouă luptători din gherilă, a trebuit să fac un efort pentru a-i pricepe cuvintele.

Transpirat și nelalocul lui, directorul închisorii spunea că un grup de teroriști dăduse asaltul cu elicoptere, bazooka și mitraliere, în vreme ce în interior delincvenții atacau paznicii cu bombe. Cu o riglă a arătat planurile clădirii și a detaliat mișcările celor implicați, din clipa în care ieșiseră din celule și până s-au făcut nevăzuți în junglă. N-a putut să explice cum au făcut rost de arme păcălind detectoarele de metal, grenadele au apărut ca prin minune în mâinile lor. Sâmbătă la ora cinci, când

erau scoși la toaletă, au agitat grenadele în fața gardienilor și au amenințat să arunce totul în aer dacă nu se predau. După spusele directorului, livid de nesomn și cu o barbă de două zile, paznicii din schimb din sector au opus o rezistență vitejească, dar n-au avut încotro și au trebuit să predea armele. Acești slujitori ai patriei acum internați la Spitalul Militar și neavând voie să primească vizitatori, cu atât mai puțin ziariști fuseseră răniți și-apoi închiși într-o celulă, așa că n-au putut da alarma. Simultan, complicii au provocat o răzmeriță printre deținuții din curte, iar echipele subversive din exterior au tăiat firele de electricitate, au bombardat pista de aterizare a aeroportului care se află la cinci kilometri mai departe, au blocat drumul de acces pentru vehicule motorizate și au furat șalupele de patrulă.

Apoi au aruncat peste zid corzi și pitoane de alpinism, au agățat scări de frânghie pe unde au evadat deținuții, și-a încheiat relatarea directorul în uniformă și cu rigla care-i tremura în mână. Un crainic cu voce gravă l-a înlocuit pe micul ecran asigurând națiunea că era limpede că era vorba de o acțiune a comunismului internațional, că pacea continentului era în joc și că autoritățile nu vor avea liniște până nu-i vor prinde pe cei vinovați și pe complicii lor. Știrea se termina cu un comunicat scurt: generalul Tolomeo Rodríguez fusese numit comandant suprem al armatei.

Între două înghițituri de bere, unchiul Rupert a fost de părere că toțiăștia din gherilă trebuiau trimiși în Siberia, să vedem dacă o să le placă, că până acum nimeni n-a sărit peste zidul Berlinului ca să plece la comuniști, ci doar ca să scape de roșii, ce să mai zicem de Cuba, n-au nici măcar hârtie de closet și să nu-mi vină mie cu sănătatea, educația, sportul și alte aiureli din astea, că în definitiv toate astea nu folosesc la nimic când trebuie să te ștergi la fund. Rolf Carie mi-a făcut cu ochiul ca să mă abțin de la orice comentariu. Burgel a schimbat canalul ca să vadă episodul din serial, stătea cu sufletul la gură din seara precedentă, când malefica Alejandra rămăsese spionându-i de după ușă pe Belinda și pe Luis Alfredo care se sărutau pătimaș, asta-mi place, că acum arată săruturile de aproape, înainte era o păcăleală, amozii se priveau în ochi, se apucau de mână și chiar când venea partea interesantă și se arăta luna, de câte ori a trebuit să înghițim luna asta în loc să vedem ce trebuie, ia uitați-vă, Belinda își mișcă ochii, eu cred că de fapt nu e oarbă. Eram gata s-o pun la curent cu dedesubturile scenariului pe care-l repetasem atât de des cu Mimî, dar, din fericire, n-am făcut-o, i-aș fi distrus iluziile. Verișoarele și bărbații lor au rămas lipiți de televizor, copiii dormeau în fotolii, noaptea se lăsa, calmă și răcoroasă. Rolf m-a luat de braț și am ieșit să dăm o tură.

Ne-am plimbat pe străzile întortocheate ale acestui sat neobișnuit, ca din alt secol, așezat pe un deal de la tropice,

cu case impecabile, grădini înflorite, vitrine cu ceasuri cu cuc și un mic cimitir cu morminte perfect aliniate, totul strălucitor și absurd. Ne-am oprit la cotitura ultimei străzi ca să ne uităm la stele și la Colonia luminată care se întindea la picioarele noastre pe ambele pante ale dealului, ca un covor mare. Când pașii noștri au părăsit trotuarul mi s-a părut că mă aflu într-o lume proaspăt creată, unde sunetele nu fuseseră încă inventate. Pentru prima dată, ascultam liniștea. Până atunci viața mea fusese înconjurată de zgomote, uneori imperceptibile, precum șoaptele fantomelor Zulemei și a lui Kamal sau murmurul junglei în zori, alteori asurzitoare, ca radioul din bucătăriile copilăriei mele. M-a cuprins aceeași exaltare ca atunci când voiam să fac dragoste sau să inventez povești și-am vrut să păstrez acest spațiu mut ca pe o comoară. Am tras în piept mirosul pinilor, pradă unei plăceri noi. Rolf Carie a început să vorbească, vraja s-a topit și am fost la fel de dezamăgită ca atunci când, copilă fiind, bulgărele de zăpadă din mână s-a transformat în apă. Mi-a spus versiunea lui asupra celor petrecute la Penitenciarul Sfânta Măria, partea pe care reușise s-o filmeze și restul pe care-l aflase de la Negro.

Sâmbătă seara, directorul și jumătate dintre gardieni se aflau la bordelul din Agua Santa, așa cum spusese Mimî, atât de beți că auzind explozia au crezut că venise Anul Nou și nici nu și-au pus pantalonii. Între timp, Rolf Carie se apropia de insuliță într-o pirogă, cu aparatul ascuns sub un snop de frunze de palmier, iar comandantul Rogelio și oamenii săi în uniformă erau la intrarea principală claxonând și făcând mare târâboi, după ce traversaseră râul într-o șalupă luată cu forța de la paznicii de pe chei. Autoritățile nu erau prezente, nu i-a oprit nimeni, căci vizitatorii păreau să fie ofițeri de rang înalt. Exact atunci deținuții primeau în celulele lor singura masă zilnică printr-o crăpătură în

ușile de fier. Unul a început să se vaite de crampe îngrozitoare, mor, ajutor, m-au otrăvit, imediat cei din celulele alăturate au început să urle și ei, asasinilor, criminalilor, ne omorâți. Doi gardieni au intrat la bolnav și l-au găsit cu câte o grenadă în mâini și cu o privire atât de hotărâtă că nici să respire n-au mai putut. Comandantul și-a scos camarazii și complicii din bucătărie fără să tragă nici un glonț, fără violență și fără zarvă, și i-a dus cu ambarcațiunea cu care venise pe malul celălalt, unde au intrat în junglă conduși de indieni. Rolf a filmat totul cu un obiectiv de mare distanță, apoi a coborât pe malul râului până la locul unde îl aștepta Negro. În timp ce se depărtau cu jeep-ul cât puteau de repede spre capitală, militarii nu se hotărâseră încă dacă să blocheze șoseaua sau să înceapă urmărirea.

— Mă bucur pentru ei, dar nu știu la ce-ți vor folosi filmele pentru că totul se cenzurează.

— O să le dăm pe post, fii sigură.

— Tu știi ce fel de democrație e asta, Rolf, sub pretextul anticomunismului nu e mai multă libertate ca pe vremea Generalului...

— Dacă nu ne lasă să dăm știrea, așa cum au făcut când cu măcelul de la centrul de operațiuni, o să spunem adevărul în următoarea telenovelă.

— Ce spui ?

— Serialul tău iese pe post imediat ce se termină stupizenia asta cu oarba și milionarul. Te descurci tu ca să bagi în scenariu gherila și atacul asupra penitenciarului. Am o valiză întregă cu material filmat despre lupta armată, o să-ți servească.

— Dar nu-mi vor permite niciodată...

— Peste douăzeci de zile avem alegeri. Viitorul președinte va încerca să dea o impresie de liberalism și va fi prudent cu cenzura. Oricum, se poate argumenta oricând că e vorba de ficțiune, și cum o telenovelă e mult mai populară decât telegenul, toată lumea va afla ce s-a petrecut la Sfânta Măria.

— Bine, dar eu ? Poliția o să mă întrebe de unde știu toate astea.

— Nici n-o să te atingă, căci asta ar însemna să recunoască faptul că spui adevărul. Și apropo de povești, mă tot gândesc

la semnificația celei cu femeia care-i vinde un trecut unui războinic...

— Tot te mai gândești la asta ? Văd eu că ai reacții lente...

Alegerile prezidențiale s-au desfășurat cu calm și bună dispoziție, de parcă exercitarea drepturilor republicane ar fi fost o obișnuință îndelungată, nu un miracol mai mult sau mai puțin recent, așa cum era de fapt. Victoria a fost a candidatului opoziției, după cum prevăzuse Aravena, al cărui miros politic, departe de a se diminua cu vârsta, sporise. La puțin timp după aceea, Alejandra a murit într-un accident de mașină, Belinda și-a recăpătat vederea și, învăluită în zeci de metri de tul alb și cu o cununie de diamante false și flori de lămâiță din ceară, s-a măritat cu amozul Martínez de la Roca. Țara a scos un lung suspin de ușurare, căci fusese o grea încercare de răbdare să suporte nefericirile acestor personaje aproape un an de zile. Dar Televiziunea Națională nu le-a dat răgaz bravilor săi telespectatori și a lansat imediat producția mea, pe care într-un avânt sentimental am intitulat-o *Bolero*, ca un omagiu adus cântecelor care mi-au hrănit copilăria și au fost baza pe care am construit atâtea povești. De la primul episod, publicul a fost luat prin surprindere și nu și-a revenit nici la următoarele. Cred că nimeni n-a priceput ce sens avea istoria aceea trăsnetă, lumea era obișnuită cu gelozie, dezamăgire, ambiție, sau măcar cu virginitate, dar nimic din toate astea nu apărea pe micul ecran, așa că se ducea la culcare cu mintea răvășită de păruiele între indieni otrăviți, îmbălsămători în scaune cu rotile, învățători spânzurați de propriii elevi, miniștri care defecau stând într-un jilț episcopal și alte grozavii care n-aveau nici o logică și scăpau oricăror reguli ale televiziunii comerciale. În ciuda nedumeririi inițiale, *Bolero* a prins aripi și în curând bărbații ajungeau mai devreme acasă ca să prindă episodul din ziua aceea. Guvernul i-a atras atenția domnului Aravena, reconfirmat în post grație prestigiului și abilității sale de vulpe bătrână, să vegheze asupra moralității, bunelor

obiceiuri și patriotismului, drept care a trebuit să suprim ceva din activitățile licențioase ale Madamei și să disimulez originea Revoltei Curvelor, dar restul a rămas aproape intact. Mimí a avut un rol important, jucându-și propriul rol cu atâta talent, că a ajuns actrița cea mai populară din

toată distribuția. La faima ei a contribuit și confuzia în legătură cu natura propriei persoane, căci văzând-o așa era puțin probabil zvonul că fusese bărbat, sau mai rău, că încă era în niște detalii anatomice. N-au lipsit nici cei care i-au pus succesul pe seama amorului cu directorul canalului TV, dar cum nici unul din ei nu s-a ostenit să dezmință, bârfa a murit de moarte bună.

Eu scriam în fiecare zi un nou episod, total cufundată în lumea pe care o cream prin puterea atotcuprinzătoare a cuvintelor, ajunsesem o făptură multiplă, reproducă la infinit, văzându-mi chipul în mii de oglinzi, trăind nenumărate vieți și vorbind pe mai multe voci. Personajele deveniseră atât de reale încât le vedeam în casă în același timp, apăreau fără pic de respect pentru ordinea cronologică a istoriei, viii alături de morți și la toate vârstele lor, astfel că, în timp ce Consuelo-copila spinteca gușa găinilor, o Consuelo-femeie dezbrăcată își despletea părul ca să aline un muribund, Huberto Naranjo umbla prin salon în pantaloni scurți păcălind fraierii cu niște pești fără coadă, iar apoi apărea imediat la etaj cu cizmele de comandant pline de noroiul războiului, nașa își legăna șoldurile ca în anii ei cei mai buni și-n același timp era fără dinți în gură și cu gâtul cusut, rugându-se pe prispă în fața unui fir de păr al Papei. Cu toții se plimbau prin toată casa, zăpăcind-o pe Elvira care-și pierdea timpul și energia certându-se cu ei și încercând să facă ordine după ei. Vai, păsărico, ia-i pe lunaticii ăștia din bucătărie că am obosit să-i gonesc cu mătura, se plângea, dar seara, când îi vedea la televizor, suspina plină de mândrie. A sfârșit prin a-i considera rudele ei.

Mai erau douăsprezece zile până să înceapă filmările la episodul cu gherila, când am primit o convocare la Ministerul Apărării. N-am înțeles de ce mă chemau așa în loc să-mi trimită doi agenți ai poliției politice cu inconfundabila mașină neagră, dar nu le-am spus nimic lui Mimî sau bunicii, ca să nu se sperie și n-am avut cum să-l anunț nici pe Rolf, care era la Paris, unde filma primele negocieri de pace pentru Vietnam. Mă așteptam la vești rele încă de când fabricasem grenadele din materie universală, în fond preferam să se termine odată, ca să scap de neliniștea difuză care mă deranja ca o mâncărime pe piele. Mi-am acoperit mașina de scris, am pus în ordine hârtiile, m-am îmbrăcat cu senzația că-mi puneam un giulgiu, mi-am strâns părul pe ceafă și am plecat, cu un gest de rămas-bun către spiritele din spatele meu. Am ajuns la clădirea ministerului, am urcat pe o scară dublă de marmură, am trecut prin uși de bronz păzite de gărzi cu pălării cu pene și m-am legitimat în fața unui ușier. Un soldat m-a condus pe un culoar mochetat, am trecut de o ușă sculptată cu stema țării și m-am pomenit într-o încăpere împodobită cu draperii și lămpi de cristal. Vitraliile ferestrelor îl reprezentau pe Cristofor Columb imobilizat pentru eternitate cu un picior pe coasta americană și celălalt pe corabie. Atunci l-am văzut pe generalul Tolomeo Rodríguez în spatele unei mese de mahon. Silueta lui masivă se desena în contra luminii având ca fundal flora exotică din Lumea Nouă și cizma cuceritorului. L-am recunoscut imediat pentru că m-a cuprins amețeala, deși mi-au trebuit câteva secunde să-mi obișnuiesc privirea și să-i disting ochii de felină, mâinile lungi și dantura perfectă. S-a ridicat, m-a salutat cu o curtoazie cam arogantă și m-a rugat să stau pe un fotoliu. S-a așezat lângă mine și i-a cerut secretarei cafea.

— Îți mai amintești de mine, Eva ?

Cum să-l fi uitat, că doar nu era mult de la ultima și singura noastră întâlnire și din cauza lui plecasem de la fabrică și începusem să-mi câștig pâinea scriind povești. Primele minute s-au scurs cu banalități, eu pe marginea scaunului ținând ceașca de cafea în mâini tremurătoare, el relaxat, privindu-mă cu o expresie indescifrabilă. După ce-am epuizat subiectele dictate de politețe, am rămas tăcuți și pauza mi se părea interminabilă.

— De ce m-ați chemat, domnule general ? am întrebat nemaisuportând tăcerea.

— Ca să-ți propun un târg și s-a apucat să-mi spună, pe același ton profesoral, că avea dosarul complet al întregii mele vieți, de la tăieturile din ziar despre moartea Zulemei și până la dovezile legăturii mele recente cu Rolf Carie, cineastul polemic pe care Serviciile de Securitate îl aveau în vizor. Nu, nu mă amenința, dimpotrivă, era prietenul meu, mai bine zis, supusul meu admirator. Verificase episoadele din *Bolero* în care erau, printre altele, amănunte clare despre gherilă și despre evadarea aceea nenorocită a deținuților de la Penitenciarul Sfânta Măria. Cred că-mi datorezi o explicație, Eva.

Mi-a venit să mă ghemuiesc pe fotoliul de piele și să-mi ascund fața în mâini, dar am rămas liniștită, uitându-mă la desenul din covor cu o atenție exagerată, fără să găsesc în vasta mea arhivă de

fantezii ceva potrivit pentru a-i răspunde. Mâna generalului Tolomeo Rodr guez mi-a atins uşor umărul, n-aveam de ce să mă tem, îmi spusese doar, ba mai mult, n-avea să intervină în munca mea, puteam să-mi continui serialul, n-avea nimic nici împotriva aceluia colonel din capitolul o sută opt, atât de asemănător cu el însuşi, chiar răsese citind, personajul nu era rău deloc, ba chiar decent, asta-i, ai mare grijă cu onoarea sacră a forţelor armate, cu asta nu te joci. Avea doar o observaţie, după cum îi spusese şi directorului Televiziunii Naţionale la o întrevedere recentă, trebuia să modific bufoneria aia cu grenadele din cocă şi să evit orice menţiune despre bordelul din Agua Santa, nu numai că-i făcea ridicoli pe gardienii şi funcţionarii închisorii, dar era şi absolut neverosimil. Îmi făcea o favoare cerându-mi modificarea asta, neîndoindu-mi că serialul n-ar fi avut decât de câştigat dacă aş fi adăugat câţiva morţi şi răniţi din ambele tabere, publicului i-ar plăcea şi s-ar evita o bufoniadă inadmisibilă în nişte probleme atât de serioase.

— Ceea ce propuneţi ar fi mai dramatic, dar adevărul este că oamenii au evadat fără violenţă, domnule general.

— Văd că eşti mai informată decât mine. N-o să discutăm acum secrete militare. Sper că n-o să mă văd obligat să iau măsuri, urmează-mi sugestia, Eva. De altfel, trebuie să-ţi spun că îţi admir munca. Cum faci, vreau să spun: cum scrii ?

— Fac şi eu ce pot... Realitatea e un talmeş-balmeş, n-apucăm s-o cuprindem sau s-o descifrăm, totul se întâmplă în acelaşi timp. În timp ce noi stăm de vorbă, în spatele dumneavoastră Cristofor Columb inventează America şi aceiaşi indieni care-l întâmpină pe sticla ferestrei trăiesc şi acum goi în junglă, la câteva ore de drum de biroul acesta, şi-or să rămână aşa încă o sută de ani. Încerc să-mi fac drum prin labirintul ăsta, să pun un pic de ordine în atâta haos, să fac viaţa mai suportabilă. Când scriu, povestesc viaţa aşa cum aş dori eu să fie.

— De unde îţi vin ideile ?

— Din lucruri care se întâmplă, din altele care s-au petrecut înainte de naşterea mea, din ziare, din ce spune lumea.

— Şi din filmele lui Rolf Carie, presupun.

— Nu m-aţi convocat ca să vorbim de *Bolero*, domnule general, spuneţi-mi ce vreţi de la mine.

— Ai dreptate, am discutat despre serial cu domnul Aravena. Te-am chemat pentru că gherila a fost învinsă. Preşedintele intenţionează să pună capăt acestei lupte atât de dăunătoare democraţiei şi de costisitoare pentru ţară. În curând va anunţa un plan de pacificare şi va oferi amnistierea luptătorilor care depun armele şi se declară dispuşi să respecte legea şi să se integreze în societate. Pot să-ţi mai spun ceva, preşedintele se gândeşte să legalizeze Partidul Comunist. Recunosc, cu chestia asta nu sunt de acord, dar funcţia mea nu e să obiectez împotriva puterii executive. Dar pot să spun că forţele armate nu vor permite niciodată ca interese străine să-i bage în cap poporului idei periculoase. Vom apăra cu preţul vieţii idealurile întemeietorilor Patriei. Pe scurt, facem o ofertă unică gherilei, Eva. Prietenii dumitale vor putea intra în normalitate.

— Prietenii mei ?

— Mă refer la comandantul Rogelio. Cred că aproape toţi ai lui vor fi de acord cu amnistia dacă o face el primul, de asta încerc să-ţi explic că e vorba de o ieşire onorabilă, singura lor şansă, alta nu le mai dau. Am nevoie de cineva de încredere care să ne pună în contact, iar această persoană poţi fi dumneata.

L-am privit în ochi pentru prima dată de când intrasem în birou, m-am uitat ţintă la el, convinsă că generalul Tolomeo Rodr guez se ţicnise dacă-şi imagina că aveam să-mi bag fratele într-o cursă, ca să vezi cum se întoarce soarta, mi-am zis, nu demult Huberto Naranjo îmi cerea acelaşi lucru în ce te priveşte pe tine.

— Văd că n-ai încredere în mine, a murmurat fără să-şi întoarcă privirea.

— Nu ştiu despre ce-mi vorbeşti.

— Te rog, Eva, măcar nu mă subestima. Cunosc prietenia care te leagă de comandantul Rogelio.

— Atunci, nu-mi cereţi asta.

— Dacă ţi-o cer, e pentru că târgul mi se pare corect, ei scapă cu viaţă, eu economisesc timp, dar îţi înţeleg îndoielile. Vineri preşedintele o să facă publice aceste măsuri, sper că atunci o să mă credeţi

și-o să colaborați spre binele tuturor, mai ales al acestor teroriști, care n-au altă alternativă decât reconcilierea sau moartea.

— Nu sunt teroriști, sunt luptători, domnule general.

— Numește-i cum vrei, asta nu schimbă faptul că se găesc în afara legii și că am toate mijloacele ca să-i distrug, în loc să le arunc un colac de salvare.

Am fost de acord să mă gândesc, socotind că astfel câștigam timp. Mi-a trecut prin minte amintirea cu Mimî care cerceta poziția astrilor pe firmament și descifra în cărți

viitorul lui Huberto Naranjo: am spus-o mereu, băiatul ăsta o să ajungă ori magnat, ori bandit. Apoi am avut viziunea trecătoare a comandantului Rogelio la Congresul Republicii, purtând dintr-un fotoliu de catifea aceleași bătălii pe care le purta acum cu pușca în munți. Generalul Tolomeo Rodrîguez m-a condus până la ușă și la plecare mi-a ținut mâna în mâna lui.

— Am greșit cu dumneata, Eva. Luni de zile am așteptat nerăbdător să mă suni, dar sunt foarte orgolios și mă țin de cuvânt. Am spus că n-am să te prezez și n-am făcut-o, dar acum îmi pare rău.

— Vă referiți la Rolf Carie ?

— Bănuiesc că e ceva trecător.

— Iar eu vreau să fie pentru totdeauna.

— Nimic nu e pentru totdeauna, fata mea, doar moartea.

— Iar eu vreau să-mi trăiesc viața așa cum mi-ar plăcea să fie... ca pe un roman.

— Deci n-am nici o speranță ?

— Mi-e teamă că nu, dar, oricum, vă mulțumesc pentru galanterie, generale Rodrîguez.

M-am ridicat pe vârfuri ca să ajung la înălțimea lui marțială și l-am sărutat repede pe obraz.

Sfârșit

Diagnosticul meu era bun, Rolf Carie are reacții lente în anumite privințe. Omul ăsta, atât de iute când e vorba să capteze o imagine cu camera lui, e destul de împiedicat când e vorba de propriile lui sentimente. În cei treizeci și ceva de ani de viață învățase să trăiască singur și se încapățâna să-și apere obiceiurile, în ciuda predicilor mătușă-sii Burgel. Poate de aceea i-a trebuit atâta timp să priceapă că se schimbasesc ceva atunci când i-am spus o poveste, așezată la picioarele lui pe perne de mătase.

După evadarea de la Sfânta Măria, Rolf m-a depus la unchiul din Colonie și s-a întors în aceeași seară în capitală, pentru că nu putea lipsi de la nebunia care a cuprins toată țara după ce posturile de radio ale gherilei au început să difuzeze glasurile evadaților, care lansau lozinci revoluționare și-și băteau joc de autorități. Epuizat, nedormit și nemâncat, și-a petrecut următoarele patru zile intervievând toate persoanele care aveau vreo legătură cu afacerea, de la matroana bordelului din Agua Santa și directorul concediat al închisorii, până la comandantul Rogelio în persoană, care a apucat să apară preț de douăzeci de secunde pe micul ecran, cu o stea pe basculul negru și chipul acoperit cu o batistă, după care transmisia s-a întrerupt din motive tehnice, cum s-a spus. Joi Aravena a fost convocat la Președinție, unde a fost anunțat ritos să-și controleze echipa de reporteri dacă avea de gând să-și păstreze postul. Carie ăsta nu e cumva străin ? Nu, Excelență, e naturalizat, uitați documentele. Mda, totuși spune-i să nu se bage în probleme de siguranță internă, ar putea să regrete. Aravena și-a chemat protejatul la el în birou, s-au închis cinci minute, iar rezultatul a fost că Rolf s-a întors în aceeași zi la Colonie cu instrucțiuni precise de a rămâne aici, scos din circulație, până aveau să dispară nemulțumirile legate de numele său.

A intrat în casa cea mare de lemn, în care încă nu ajunseseră turiștii de weekend, spunând bună ziua în gura mare, ca de obicei, dar nu i-a dat răgaz mătușii să-i vâre în gură prima prăjitură, nici câinilor să-l lingă din cap până-n picioare. A ieșit imediat pe ușă să mă caute, pentru că de mai multe săptămâni visele îi erau chinuite de o fantomă în jupon galben, care-l ispitea, se retrăgea, îl ardea, îl ridica la cer chiar înainte de trezire, când reușea s-o îmbrățișeze după ore de urmărire, și-l arunca în cea mai neagră dezolare când, trezindu-se, se pomenea singur, tremurând, transpirat și chemător. Era timpul să pună un nume acestei tulburări ridicole. M-a găsit în grădină, unde stăteam sub un eucalipt și mă făceam că scriu la serial, dar de fapt îl pândeam cu coada ochiului. Vântul a reușit

cumva să-mi ridice puțin rochia, soarele după-amiezii să-mi dea o înfățișare calmă, foarte diferită de cea a femeii pofticioase care-i bântuia nopțile. Am simțit că se uită la mine de departe timp de câteva minute. Presupun că în cele din urmă s-a hotărât, că era gata să-mi expună punctul lui de vedere cât se poate de limpede și de politicos, cum îi era obiceiul. S-a apropiat cu pași mari și m-a sărutat exact ca în romanele romantice, așa cum așteptam s-o facă de un secol și cum tocmai scrisesem în episodul întâlnirii eroilor mei din *Bolero*. Am profitat de apropiere ca să-l adulmec pe ascuns și am identificat astfel mirosul perechii mele. Atunci am înțeles de ce mi se păruse atunci când îl văzusem prima oară că-l știam de demult. În definitiv, totul se reducea la faptul elementar că-mi găsisem bărbatul, după atâtea căutări. Se pare că așa a simțit și el, poate că a ajuns la aceeași concluzie, deși cu oarece rezerve, având în vedere temperamentul său rațional. Am continuat să ne mângâiem și să ne șoptim cuvintele pe care îndrăznesc să le

folosească doar cei proaspăt îndrăgostiți, încă imuni la prejudecata banalității.

După ce ne-am sărutat sub eucalipt, soarele a apus, a început să se întunece și temperatura a coborât brusc, așa cum se întâmplă noaptea prin munții ăștia. Ne-am dus plutind să le dăm vestea bună a iubirii noastre. Rupert a plecat imediat să-și anunțe fetele, apoi s-a dus în pivniță după câteva sticle cu vin vechi, în timp ce Burgel, așa de emoționată că începuse să cânte în limba ei maternă, se apucase să toace și să azoneze ingredientele felului ei afrodisiac, iar în curte câinii făceau mare tâmbălu, căci fuseseră primii care percepuseră efluviile noastre radioase. S-a pus masa ca pentru un festin magnific, s-a scos vesela de sărbătoare; fabricanții de lumânări, liniștiți în sinea lor, închinau pentru fericirea fostului rival, iar verișoarele chicoteau în timp ce înfoiau pilota și puneau flori proaspete în cea mai frumoasă odaie de oaspeți, aceeași în care, cu ani în urmă, improvizaseră primele lor lecții de voluptate. După cină, Rolf și cu mine ne-am retras în camera pregătită pentru noi. Am pătruns într-o odaie mare, cu un cămin în care ardea focul și pat înalt, acoperit cu cea mai pufoasă pilotă din lume și prevăzut cu o plasă contra țânțarilor mai albă ca un vâl de mireasă. În noaptea aceea și în toate care au urmat ne-am iubit cu o ardoare nepotolită, până când toate lemnele din casă au devenit mai strălucitoare decât aurul.

Pe urmă ne-am iubit pur și simplu o perioadă cuviincioasă, după care dragostea s-a uzat și s-a destrămat.

Sau poate că lucrurile nu s-au întâmplat așa. Poate că am avut norocul să dăm peste o dragoste excepțională și n-a fost nevoie s-o inventez, doar s-o înveșmânteț în straie de sărbătoare ca să rămână cât mai mult în amintire, conform principiului după care e cu putință să-ți construiești realitatea așa cum vrei. Am cam exagerat spunând, de exemplu, că luna noastră de miere a fost ceva nemaipomenit, că a reușit să modifice spiritul satului de operetă și ordinea naturală, că străduțele au început să suspine, porumbelii și-au făcut

cuib în ceasurile cu cuc, migdalii din cimitir au înflorit într-o singură noapte și cățelele unchiului Rupert au intrat în călduri înainte de sezon. Am scris că în săptămânile acelea binecuvântate timpul s-a lungit, s-a răsucit în el, s-a întors pe dos ca o eșarfă de magician, făcând ca Rolf Carie cu solemnitățile făcute praf și vanitatea topită în aer să scape de coșmaruri și să cânte iar cântecele din adolescență, iar eu să-i dansez din buric așa cum am învățat în bucătăria lui Riad Halabî și să-i spun, printre râsete și sorbituri de vin, multe povești, inclusiv unele cu final fericit.

